

REVISTA NOASTRĂ

Publicație a elevilor și profesorilor din Colegiul Național „Unirea” – Focșani
Fondată în 1912 – Seria a III-a – Nr. 25 - 26 / 24 ianuarie 2006

Din cuprins:
Remember – CENTENAR REBREANU (1885 - 1985)
Aniversări – LIVIU REBREANU, LUCIAN BLAGA,
ION BARBU ● Ancheta „Revistei noastre” –
SUCCESUL SOCIAL ● ADOLESCENTUL ÎN REAL
DINTRE SUTE DE CATARGE ● ORIENTALIA
DASCĂLII NOȘTRI ● AU FOST ELEVII NOȘTRI ● REALIA

Liviu Rebreanu
1885 - 1985

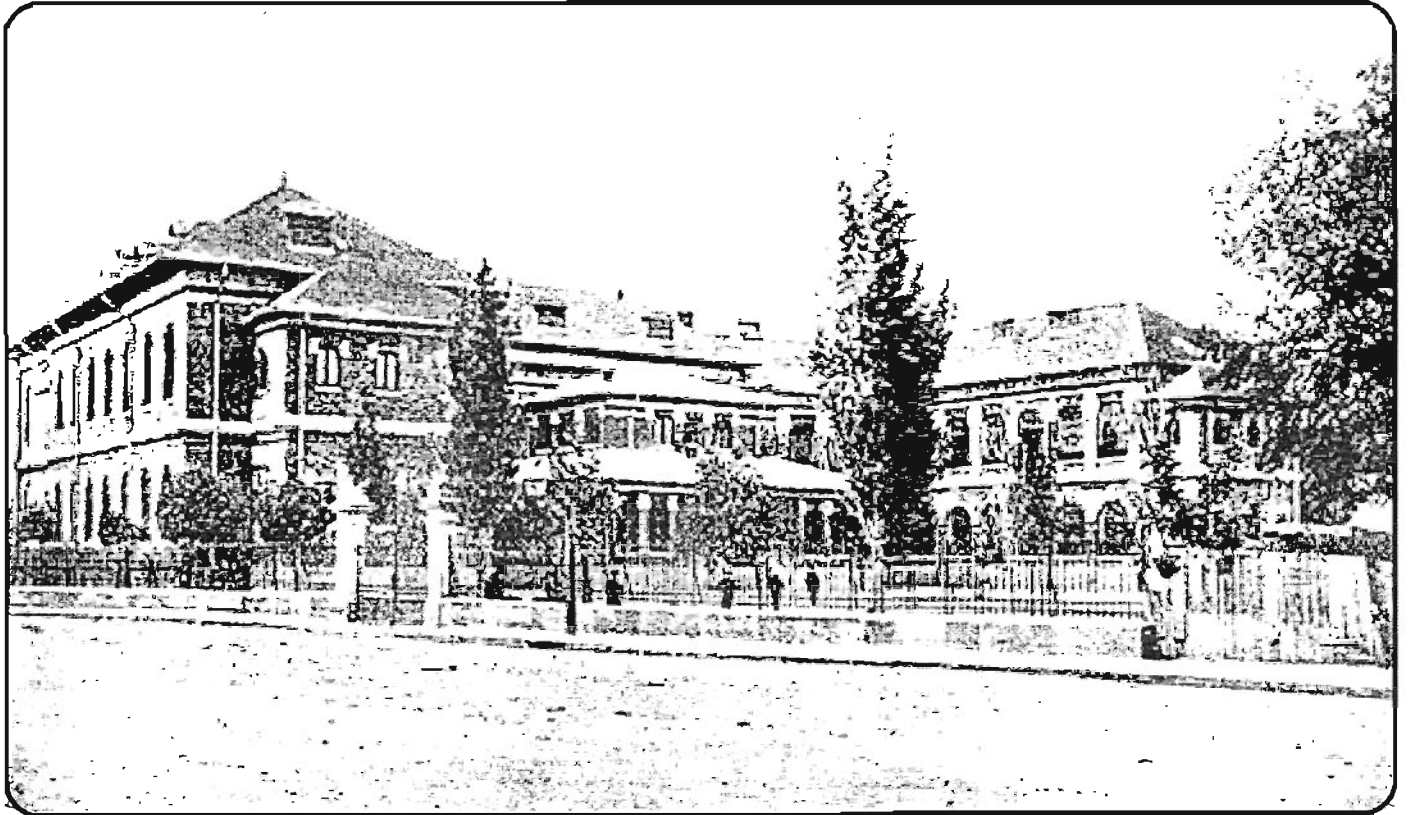
Focșani

Liceul Unirei

CUPRINS

REMEMBER	3-5
Nicolae Al. Rădulescu	3
Centenar Rebreanu - „Revista Noastră” 1885-1985	4-5
ANIVERSARE (Liviu Rebreanu, Lucian Blaga, Ion Barbu)	6-46
<i>Violența metafizică și Crucea în romanele lui Liviu Rebreamu</i> - prof. A. BOTEZ	6-19
<i>ADAM și EVA - roman al privirii</i> - Mircea DINUTZ	20-23
<i>SĂRUTAREA</i> - Andra HANȚĂ	24
<i>UN ALT REBREANU</i> - Raluca PETRESCU	25-26
<i>SPRE UN NOU EON DOGMATIC?</i> - prof. Toader AIOANEI	27-42
<i>LUNGUL DRUM SPRE REFACEREA UNITĂȚII PIERDUTE</i> - Oana JOEAN ..	43
TRADUCERI DIN POEZIA LUI LUCIAN BLAGA	45-46
SCRIITORI CONTEMPORANI	47-51
<i>GRIGORE VIERU</i> - interviu realizat de Ion PANAIT, aprilie 1989	47-49
<i>ION PANAIT</i> – prezentare și poezii	50-51
DINTRE SUTE DE CATARGE	52-60
Membrii cenaclului revistei <i>CONTRAATAC</i> - Grupul Școlar Agricol Adjud	52-53
Cenaclul artelor <i>HYPERION</i> - Colegiu Național „Unirea”	54-59
Oaspeții rubricii (prof. D. ROGOZ, C. ȘTEFĂNESCU)	59-60
POVESTEA VORBEI - prof. Elena SOARE	61-62
ORIENTALIA - <i>ANANTA VAI VEDAHI!</i> - prof. dr. Florinel AGAFIȚEI.....	63-66
ANCHETA „Revistei Noastre” - prof. Mircea DINUTZ	67-70
ADOLESCENTUL ÎN REAL	71-76
DASCĂLII NOȘTRI	77-84
<i>VIRGIL HUZUM</i>	77-78
<i>GHEORGHE ZAHARIA</i>	79-82
<i>ENACIE PĂTRAȘCU</i>	83-84
AU FOST ELEVII NOȘTRI	77-84
<i>SILVIA CERNEA</i>	85-88
<i>DANIEL CIBOTARU</i>	89-90
<i>NICOLA ONOSE</i>	91-94
<i>CARMEN ISTRATE</i>	94
<i>CEZAR-AURELIAN CHERCIU</i>	95-96
<i>ANDREI BUDESCU</i>	96-97
JURNAL DE DASCĂL - „ <i>UITAREA</i> ” - prof. Mircea DINUTZ	98-99
REALIA	100-115
C. COLOCIOIU, prof. D. MĂLINOIU, O. PĂVĂLOIU, E. MIHU, O. JOEAN, S. CURCUEL, I. POTICĂ, D. HAPĂU, A. HOZOC, D. IONAȘCU, L. DOGARU, prof. L. GRIGORIU, prof. A. SÂRBU, R. Marin	
DIN COLEGIU ADUNATE ȘI IARĂȘI LA LUME DATE	116-128
<i>OLIMPICII COLEGIULUI NAȚIONAL „UNIREA”</i>	116
<i>CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE INFORMATICĂ</i>	117
<i>CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE MATEMATICĂ „UNIREA 2005”</i>	117-118
<i>VIP-URI ÎN DEVENIRE (RADU MARIN și DENISA HAPĂU)</i>	118-120
<i>CONCURSURI DE MATEMATICĂ</i>	120-121
<i>PROIECTUL COMENIUS</i>	121-122
<i>ȘI NOI AM FOST ÎN CYBERSPACE</i>	122-123
<i>S.T.E.F. 2005</i>	123-124
<i>CENACLUL ARTELOR „HYPERION”</i>	124
<i>AN DE GRAȚIE PENTRU „SEISM”</i>	125
<i>GRAFFITY</i> - prof. Anișoara Munteanu.....	125-126
<i>BALUL CNU - I LOVE YOU</i> - Oana OPREA	126-127
<i>MÂNDRIA DE A FI „UNIRIST”</i> - prof. Viorel Paizan	127-128

Liceul „Unirea” – 1917

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Andra AGAFIȚEI - clasa a XI-a E
Alina CALOLIAN - clasa a XI-a E
Andra HANȚĂ - clasa a XI-a E
Denisa HAPĂU - clasa a XII-a D
Oana JOEAN - clasa a XII-a D
Oana OPREA - clasa a XII-a B
Mihaela PRODAN - clasa a XI-a E

TEHNOREDACTARE :

Romulus BUZĂȚELU

PROFESORI COORDONATORI:

Toader AIOANEI
Romulus BUZĂȚELU
Mircea DINUTZ

REMEMBER

NICOLAE AL. RĂDULESCU

(22 octombrie 1905 – 23 ianuarie 1985)

În școala geografică românească există suficiente puncte de referință, iar *Nicolae Al. Rădulescu* este, fără îndoială, unul dintre acestea. A fost elev al Liceului „*Unirea*” din Focșani (1918-1924), iar între 1929-1934 se afla profesor al aceleiași unități de învățământ, unde a lăsat urme ce ne obligă la o adâncă reverență.

Deși a început prin a studia medicina, abandonează în favoarea Facultății de Litere și Filozofie din București, unde, marcat de personalitatea lui *Simion Mehedinți*, se va dedica studiului geografiei. Devine doctor în științe geografice cu Teza „*Vrancea, geografie fizică și umană*” (1936), realizată în urma unor cercetări temeinice în spațiul vrâncean bazate pe observații directe dar și prin convorbiri cu intelectualii satului pentru individualizarea unor fenomene fenologice, climatologice, hidrologice, specifice zonei geografice dintre Valea Cașinului - la nord și Valea Râmnicului - la sud. Lucrarea a fost publicată în 1937 în colecția „*Studii și cercetări geografice*” a Societății Regale Române de Geografie și a fost premiată în anul următor de Academia Română cu Premiul „*Gh. Lazăr*”.

În perioada apostolatului unirist a publicat câteva zeci de articole de geografie fizică, geografia populației și a așezărilor, seismologie. Cercetările etnografice întreprinse au avut drept rezultat înființarea Muzeului Regional Putnean în cadrul Liceului „*Unirea*” pe care îl tutelează între 1929-1934.

Dar, poate, cea mai importantă realizare a sa din această perioadă a fost „*Milcovia*”, subintitulată „*Publicația regională de studii*”, ce s-a tipărit în 7 volume, a cunoscut 7 ani de existență (1930-1936) și a însumat 924 de pagini. Alături de alți prestigioși profesori ai Liceului „*Unirea*” (*Al. P. Arbore, Ion Diaconu, Aurel V. Sava*) au mai colaborat, dând strălucire revistei, *Simion Mehedinți* (de la primul număr), *Marin Simionescu-Râmniceanu, Iorgu Iordan, Ion Pillat, I. M. Dimitrescu, Petre Iosif*... Peste ani *Nicolae Al. Rădulescu* va publica „*Amintiri despre Milcovia*” în „*Revista noastră*”, al VII, nr. 49-50-51/ianuarie - martie 1978, p. 783-784 și nr. 52-53-54/aprilie-iunie 1978, p. 831-832, de unde răzbat ferm satisfacțiile unui lucru bine făcut ce se cuvine consemnat și re-amintit celor dispuși să uite prea ușor.

Din 1934 până în 1952 funcționează în învățământul liceal și universitar având contribuții însemnate în organizarea unei direcții clare și precise în domeniul geografiei economice. Publică zeci de studii și comunicări de geografie fizică și economică, turism, despre mediul înconjurător în „*Revista Geografică*” (1938-1943), întemeiată de el la Cluj, „*Natura*” sau „*Terra*”. Realizează harta economico-geografică a României (1957), „*Atlasul geografic al României*” (1965) și o culegere de studii adunate sub genericul „*Potențialul turistic al României*” (1973), la care se adaugă un manual pentru clasele a IX-a și a X-a (1969) și o „*Geografie a agriculturii României*”, realizată în colaborare (1968).

Om de cultură, cu valențe și disponibilități diverse, *Nicolae Al. Rădulescu*, al cărui centenar îl marcăm pentru memoria culturală a locului, a contribuit la progresul geografiei, având meritul de a fi reunit elemente de geografie fizică și umană în condițiile în care geografia beneficia de o intensă specializare, iar oamenii de reală valoare veniți din „*odiosul*” regim burghezo-moșieresc, erau priviți cu suspiciune, în cel mai fericit caz.

prof. Aneta POPA

REMEMBER

Centenar Rebreanu

„Revista Noastră” 1885-1985

Simpozionul dedicat centenarului unuia dintre cei mai mari prozatori pe care i-a avut vreodată literatura română s-a desfășurat în ziua de 16 noiembrie 1985 în sala de festivități a Liceului „Unirea” în prezența a peste 600 de iubitori ai operei lui **Liviu Rebreanu**, autorul unei opere esențiale și durabile. Despre viața și creația acestuia au vorbit: **Puia-Florica Rebreanu**, fiica scriitorului, istoricii literari **Constantin Ciopraga** și **Alexandru Piru**, precum și cercetătorul **Aurel Ciulei**. Deși, ca întotdeauna, inima și creierul acestei manifestări de

anvergură națională a fost profesorul **Petrache Dima**, lucrările simpozionului au fost coordonate de **George Macovescu**, din partea Uniunii Scriitorilor din România. În semn de omagiu, poeții **Gheorghe Istrate**, **Ion Roșu**, **Marcel Mureșanu**, **Dumitru Pricop** și **Florin Muscalu** au susținut un recital liric. Cele mai substanțiale intervenții au fost publicate în „Revista Noastră”, an XIV, nr. 113-114-115, octombrie-decembrie 1985, dedicate – în bună parte – vieții și operei lui **Liviu Rebreanu**, de unde vom cita în continuare.

Aceste numere omagiale debutează – inspirat – cu un interviu acordat de **Puia-Florica Rebreanu** profesorului **Petrache Dima**. Incitată de întrebările acestuia, invitata de onoare a simpozionului face unele confesiuni care – astăzi – nu ne pot surprinde, dar care pot avea un efect tulburător asupra tinerilor cititori sau aspiranți la

gloria literară. Iată câteva dintre răspunsurile pe care le resuscităm pentru cititorii noștri:

<< - *Expresia de „trecere în lumea umbrelor” este străină vocabularului meu, deoarece, personal, îl simt pe părintele meu întotdeauna în lumină, ca și cum ar fi prin preajmă.* >>

<< - *Totdeauna, în casa noastră, a fost un cult pentru părintele meu, pe care l-am văzut, din cea mai fragedă copilărie aplecat asupra mesei de lucru. Bineînțeles, m-am simțit întotdeauna mândră și fericită de a aparține unei familii unite, de a fi fiica unui creator de geniu.* >>

<< - *Părintele meu îi împărtășea măicuței mele proiectele sale literare, pe care amândoi le discutau în amănunțime. Experiența de teatru a măicuței îi folosea părintelui meu, la prescurtarea, de exemplu, a unor dialoguri. Ceea ce **Liviu Rebreanu** scria noaptea, îi citea dimineața lui **Fanny**, ori de câte ori o avea lângă el. (...) Cel mai important aspect era însă acela al deosebitei griji pe care o arăta părintelui meu în momentele grele de creație, când o carte se năștea încet, cu chinuitoare eforturi.* >>

<< - *Când vorbim de ziua de lucru a lui **Liviu Rebreanu** comitem un eufemism: ea începea la orele unsprezece seara și ținea până la șase dimineața, când părintele meu își oferea câteva ore de somn.* >>

În continuare mai aflăm informații care confirmă generozitatea marelui scriitor față de confrății săi: **Mihail Sorbul**, **Camil Petrescu**, **Eugen Ionescu** ... și, mai ales, că „punea mare preț pe bunul simț”, pe modestie și pe demnitate „fiind structural cumpătat, prefera starea de echilibru”.

Urmează un studiu cu finalitate didactică: „Un mare romancier” ce poartă semnătura lui **Constantin Ciopraga**. După ce discută aplicat lecturile, opiniile estetice ale lui **Rebreanu**, în consonanță cu cele mai solide repere din romanul românesc și universal, istoricul literar ieșean precizează atitudinea acestuia față de romanul modern: **Rebreanu** nu repudiază romanul de dată

REMEMBER

recentă, „atât de hibrid ca formă“, dar preferă să înainteze pe „temelii solide“, verificate. Ostil inovațiilor de suprafață, omul disciplinei de atelier pune în practica de zi cu zi „seriozitatea“ ardelenescă. Nu numai în literatură! În același spirit, o statornică nostalgie a eticului, vizibilă în întreaga sa operă, punctează exemplar conduita creatorului, devenit, dacă nu un pedagog – un model de probitate. Descoperind romanul, acționând pentru afirmarea lui și dându-i prestigiu, ilustrul scriitor – acum centenar – s-a descoperit concentrat pe sine.

În studiul său, „*Liviu Rebreanu în lume*“, **Alexandru Piru**, exact și la obiect, sever documentat, exhaustiv în limitele omenști posibile, adună și sistematizează date asupra traducerilor celor mai importante romane rebreniene pentru perioada 1920-1985, fără însă a face vreo considerație sau vreo judecată asupra situației de ansamblu. Datele sunt riguros exacte și, fără discuție, impresionante, chiar dacă le bănuim incomplete. Spre exemplu, nu se menționează traducerea japoneză a romanului „*Jon*“, datorată lui **Sumiya Haruya**, de altfel un oaspete de seamă al „*Revistei noastre*“ în alte împrejurări.

În cazul romanului „*Pădurea spânzuraților*“, **Al. Piru** înregistrează meticolos, cu voluptatea eruditului, 27 de traduceri în 18 limbi, cu precizarea că prima traducere s-a făcut în limba cehă, în anul 1928, lucru ce nu ne poate mira prea mult, având în vedere tema fierbinte a cărții, cu atingere în istoria comună a românilor și cehilor. Aceeași traducătoare, **Maria Kojicka**, a pus în circulație romanul „*Jon*“ la dispoziția cititorilor cehi (1929), după care au urmat alte 30 de traduceri tot în 18 limbi, nu neapărat aceleași. De o pildă, drama **Glanetașului** a fost tradusă în persană, estonă, uzbekă, în timp ce „*Pădurea spânzuraților*“ nu a fost tradusă – la nivelul anului 1985 – în portugheză, olandeză sau maghiară.

În sfârșit, „*Ciuleandra*“ a fost tradusă în numai cinci limbi (franceză, italiană, spaniolă, portugheză, sârbo-

croată), iar „*Răscoala*“, probabil și datorită temei sociale de interes major, cunoaște 22 de traduceri în 18 limbi, cu observația că prima traducere s-a realizat în limba germană (1942). După anul 1942, ritmul traducerilor a crescut progresiv, pentru ca în patria lui **Wladyslaw Reymont** (Polonia), romanul „*Răscoala*“ să fie tradus abia în 1959, după ce „*Jon*“ fusese tradus în anul 1932. Precizez că romanul epopeic „*Țărani*“ creat de scriitorul polonez în anul 1904-1909, pe o temă similară, dar cu mijloace sensibil diferite, a fost principalul argument pentru Academia Suedeză atunci când i-a acordat Premiul Nobel în 1924: „*pentru grandioasa sa operă națională Țărani*“. Prelucrarea acestor date, oferită de **Al. Piru**, se impunea, pentru ca să se înțeleagă mai bine ce relevanță au în contextul universal.

La acestea se adaugă: „*Conținut și expresie la Rebreanu*“, de **Gheorghe Bulgăr**, „*Cum l-am cunoscut pe Liviu Rebreanu...*“ de **Gheorghe Cristescu**, „*Liviu Rebreanu, promotor al romanului realist modern*“ de **Aurel Ciulei**, „*Ciuleandra sau muzica patologică*“ de **Aureliu Goci** (toți patru dispăruți între timp). Contribuie la strălucirea acestor numere omagiale elevii **Alina Măiereanu**, **Claudia Țița**, **Marian Rubin**, **Florentina Alina Cojocaru**. Acum ar trebui să aibă 36-39 de ani. Vor mai fi ținând minte această „*ispravă*“

din tinerețe?

VIOLENȚA METAFIZICĂ ȘI CRUCEA ÎN ROMANELE LUI LIVIU REBREANU

„Dumneata îți închipui că cel ce știe mai mult, înțelege neapărat mai mult? Sau că știința merge mână de mână cu fericirea?”

(Liviu Rebreanu - Adam și Eva)

1. **Violența metafizică - formă de cunoaștere-înțelegere. Clipa lui Dismas**

Cine citește observațiile lui G. Călinescu, din a sa *Istorie a literaturii române*¹, despre violența fizică din romanele rebreniene și, mai ales, sugestia criticului precum că *Rebreanu* ar fi incapabil să vadă lumea deasupra instinctualității gloatei - rămâne, probabil, surprins că, totuși, „suveranul” Călinescu îi face romancierului o concesie: „Cu toate aceste inegalități, Liviu Rebreanu este un mare scriitor și pe drept cuvânt creatorul romanului românesc modern, cu mult asupra ceea ce epoca lui produsese.”² De ce tocmai un apologet al violenței să se instituie în creator al romanului românesc modern - când, slavă Domnului, de la *Filimon* la *Sadoveanu* și de la „sburătoriști”, la dadaști - avem destui autori românești și moderni, și pașnici - în linia lui *Balzac*, ori *Flaubert*, ori *Dickens*, ori *Proust*, ori... *Urmuz*, cei atât de calini și de pașnici? ... „Fără violență!”...

Romanul *Adam și Eva* este scris suficient de devreme (1925 - al treilea, după *Ion* - 1920 și *Pădurea spânzuraților* - 1922), pentru a ne naște întrebarea legată de semnificația și rostul violenței din epicul rebrenian - și a ne și propune un răspuns la această întrebare. La 6 dintre cele 7 personaje-întrupări ale Masculinului Călător prin Timp (Mahavira-indianul, Unamonu-egipteanul, Gungunum-sumero-akkadianul, Axius-romanul, Gaston Duhem-raționalistul ateu republican francez și Toma Novac - românul anamnezei finale) le este distrus corpul fizic prin violență, chiar violență maximă, complet dezintegratoare a corporalității fizice, ținând de arta sadismului ritualic (cazurile Mahavira și Gungunum - orbiri, jupuirii ale trupului viu, eventrare, decapitare etc.). Singurul care moare neviolent, aparent prin infarct („o durere ascuțită i se înfipse în inimă, răsucindu-se adânc ca un

cușir”)³ este Hans-Adeodatus-medievalistul german milenarist. Întrebarea se naște spontan: de ce tocmai el?

De observat că romanul conține un Maestru Inițiator în Absolut, pe Tudor Aleman⁴. Acesta îi atrage atenția neofitului sceptic, Toma Novac⁴, asupra non-identității semantice, ba chiar opoziției mistice dintre a ști, a înțelege și a fi fericit: „D-ta îți închipui că cel ce știe mai mult, înțelege neapărat mai mult? Sau că știința merge mână în mână cu fericirea? (...) Dar ce are a face știința cu sufletul omului? Toate invențiile și descoperirile din lume au fost oare în stare să netezească pentru vreun om calea fericirii adevărate, să-i dăruiască o merinde pentru clipa când trece poarta necunoscutului?” Singurul personaj al romanului *Adam și Eva* care, după ce află tainele Cărții-Știință („cartea cântecelor de vitejie și iubire”), se leapădă de ea, chiar prin ardere: „aruncă în foc volumul cu file îngălbenite, legat în piele de capră sălbatică” (simbol al dărelor terestre amăgitoare-hipnotice, care-l leagă pe Hans de ispita „sânilor ațățatori” ai Margaretei⁵) - păstrând doar icoana Sfintei Marii-Singura Neamăgitoare - și care, o viață întregă, se bate,

cu maximă violență de duh, pentru mântuirea sufletului, ca fericire a desprinderii de înjosirile cămii - este medievalistul german Hans. Numai Hans, cel care îl vede clar pe Satan - și cunoaște suprema ispită, aceea a ambiguității **Mariei-Fecioara Cosmică**, cu Satan-Magdalena **Maria** (dinainte de pocăire) are dreptul la eliberarea într-o a doua onomastică-identitate (conform normelor monahale) - cea întru divin: Adeodatus (Închinat-lui-Dumnezeu). Lupta lui Hans-Adeodatus este deplină, de o violență metafizică teribilă:

a.) împotriva destinului numeric: a intrat în mănăstire sub semnul cifrei 13⁶, opuse Paștelui: „*La Paști am împlinit treisprezece [ani]*” - dar sub semnul Viziunii de Dumnezeu - ca și alt **Novice al Lumii** - Apostol Bologna, din romanul *Pădurea spânzuraților*, fapt care produce suprapunerea intrării în chilia abatelui, cu mantra sacră consacratore de Războinic al lui **Dumnezeu**: „*Benedictus qui venit in nomine Deus!*”, producând spaima inițiativă a Călugărului-cu-Cheile, dar și identificarea, de către copilul ales de Dumnezeu, a abatelui - cu Imaginea Sacră Protectoare Supremă: „*Cu barba albă și capul tuns, cu ochii înflăcărați de o lumină pioasă, părea un pustnic sfânt, rătăcit printre oameni. Hans, parcă l-ar fi cunoscut de mult, se apropie, îi sărută mâna și rosti rugătoare: - Tată...*” De observat, iarăși, identitatea de privire vizionară, peste obiectualitatea iluzorie a corporalității terestre, între copilul Hans-Adeodatus și copilul Apostol Bologna: „*-Dumnezeu vrea și Sfânta Fecioară - răspunse copilul, cu o lumină mare în ochii limpezi*” (*Adam și Eva-1925*) ; „*Pe obrajii albi, ochii albaștri erau ca două izvoare de lumină: - Măicuță, am văzut pe Dumnezeu*” (*Pădurea spânzuraților-1922*);

b.) (în registru magic-simpatelic) cu arhiepiscopul Willegis, din Mainz - simbol al degenerării sacerdoțiului, prin acceptarea exclusivă identității umane terestre: „*aștepta din moment în moment să se pornească o ploaie de foc și pucioasă, care să nimicească cuibul nelegiurii [palatul arhiepiscopal], precum au fost prăpădite odinioară Sodoma și Gomora*” - căci conștiința necesității Sfârșitului Ciclului Mundan și a Judecării Divine, **Lumea Mundană ca Început al Sfârșitului** - se impun ca Realitate Unică, în sufletul celui ales, Războinicului Spiritual-Călugăr, care nu acceptă să părăsească **Axis Mundi-Crucea de Aur a Altarului** (chiar dacă, precum Apostol Bologna,

va rătăci mistic, prin Labirintul Inițierii Depline-Lunea și Sufletul Îndoit): „*Toată lumea respiră ușurată și se împrăștie. Adeodatus însă rămase în genunchi, în același loc, cu ochii la crucea de aur de pe altar (s.n.), cu ghimpele dezamăgirii în inimă [marea ispită „modernă” a scepticismului...], așteptând totuși minunea*”;

c.) cu lumea exterioară a ruinelor (simbolizată prin Cetatea Romei), în care nu găsește Muntele Sfânt-Gargano: „*Ruinele din vremurile păgâne îl supărau ca niște sfidări. Rătăci pe străzile fără viață, călăuzit de un călugăr care cunoștea bine Roma și care ... îi arătă uliți întregi, pustii, părăginindu-se văzând cu ochii*”;

d.) cu oamenii lumii ruinelor: „*războaie ce pustiesc în toate părțile, răspândind foametea, desfrâul și moartea(...). Ajunse să nu-l mai asculte nici copiii, ba unii răutăcioși asmuțeau câinii asupra lui, când voia să intre în ogradă cu vestea Domnului. Decepțiile nu-l descurajau. Își zicea că puterea Diavolului descătușat e atât de mare că rătăcește mințile cele mai agere*”;

e.) cu Cifrele (socotește Anii lui Dumnezeu-Vestea Adevărului - cu anii pământești...) și cu **Femeia-Ispită**, ca Verb Fals: „*O viață întreagă m-am luptat împotriva Satanei și l-am biruit. O viață pierdută! îi fulgeră prin ascunzișurile minții.*” Iar însuși Satan Arătat, consecutiv viziunii ambiguității **Maria Sacră-Maria Păcatului Carnal**, îi „*strigă biruitor: - Pe Maria o cauți, Hans? De ce n-ai căutat-o aievea până azi? Ți-ai pierdut viața împotrivindu-te voințelor mele, în loc să o urmărești numai pe ea! N-ai iubit niciodată, nefericite, și doar nimic nu-I mai prețios în lume ca iubirea femeii! Acum ai să mori și simți că ai trăit în zadar*”. Demonul devenit Apostolul Iubirii... - teribil! Demonul Zadarului - insuportabil!

De fapt, contrar tuturor interpretărilor critice de până acum, noi suntem convinși că Hans-Adeodatus este biruitor asupra Ispitei Carnale - este ipostaza metempsihotică a Numărului Cinci, prin care toate celelalte ipostaze capătă mântuire și împlinire: toate imaginile carnale ale iubirii trebuiau să se echilibreze prin Ipostaza Iubirii Suprem-Ideale: **Maria. Ipostaza Marianică** este ispita și biruința ispitei, totodată - este victoria spirituală a Iubirii, în romanul rebrenian, în general, și în romanul *Adam și Eva*, în particular. Finalul părții 5 marchează întâlnirea, în absolut, a Alesului Divin-Vizionarului, cu Femeia Cosmică - întru (în fine!) echilibrarea Imaginii

ANIVERSARE LIVIU REBREANU (1885-2005)

Spirituale a Iubirii: **Moartea și „șoapta de iubire”**, pentru Hans-Adeodatus, cel „prăbușit cu fața la pământ, cu icoana sfântă în brațe” - simbolizează aflarea, în ultima clipă a existenței terestre, a echilibrului între pământ și cer, între cele două naturi ale Omului-Modelat-după-Hristos-Dumnezeu.

Simbolizează **HIEROGAMIA** (discret sau secret ascunsă în cartea rebreniană) - căci **CINCI** este „semn al unirii, număr nupțial ... număr al centrului, al armoniei și echilibrului. El va reprezenta, deci, cifra hierogamiilor, însoțirea principiului ceresc(3) cu cel pământesc al mamei(2).”

Muntele Sfânt-Gargano a fost aflat: el este Maria - Femeia Cosmică. De observat că Hans se naște și crește sub autoritatea exclusivă și absolută, tiranică, a Tatălui - deci păstrează, mistic, în suflet, nostalgia Mamei, ca Imagine a Paradisului Refuzat. Deci, în final, când buzele sale vor rosti numele „*Maria*”-Izbăvirea, iar nu „*Margareta*”-Ispita, se presupune că lui Hans-Adeodatus a regăsit Paradisul Permisiv. Fericirea - consecutivă și realizată prin (după cum afirmă și Tudor Aleman) - suferinței/suferința maxime/maximă, ajunsă pe muchia de cuțit a pierzaniei semantice a vieții. Este **condiția lui Dismas** - tâlharul de dreapta, pocăit pe cruce, în ultima clipă.

Ca urmare, **violența continuă**, spre/dinspre lume și sine, îndurată/oferită de Hans-Adeodatus, reprezintă tocmai Șansa Salvării - Inițierea întru

Iubire-Cunoaștere-Înțelegere, ca Hotar al Infernului-Iluzie - spre Paradis. Iată, deci, ce numim noi **VIOLENȚĂ METAFIZICĂ**: violența inițiativă, absolut necesară, precum **NAȘTEREA-CA-VIOLENȚĂ-SMULGERE-DIN-INCREAT** (nașterea fizică, dar, mai ales, a doua naștere, cea spirituală, prin labirintul inițierii) - prin care omul accede la tainele sacre ale universului și ființei-ființării.

Considerăm că trebuie privită cu luare-aminte și povestirea 2, despre egipteanul Unamonu, care nu moare prin chinuri-chinuiri savante - ci prin **săgetare**, în preajma **Iubirii Nevăzute**: el, înainte de săgetare, vede statuia lui Hator-Zeița Voluptății, cea cu cap de pisică - dar buzele lui țipă numele **nevăzutei** iubite **Isit** (de la Isis, zeița egipteană a misterului, „căsătoriei, simbol al armoniei și fidelității ... zeiță sapiențială, posedând arta magiei, a tămăduirii și chiar pe cea a învierii din morți”).⁸ Unamonu trăiește, și el, sub nostalgia mamei Merit, de care este despărțit, pentru a fi închinat templului lui Osiris-Masculinitatea Cosmic-Solară - dar, mai interesantă este **știința-înțelegere** a lui Unamonu (ca **autoviolare spirituală**), despre moarte-întrupare, urmărind, în spirit-gând(decă, inițiindu-se în moarte, în viață fiind!), traseul sufletului tatălui său, în lumea cealaltă. Asistă la: **a-pătrunderea sufletului în Casa lui Osiris; b-la cântărirea sufletului-inimă; c-la atitudinea favorabilă a zeiței-soră-Lună Isis; d-la verdictul final al lui Osiris: „Biruitoare să iasă răposatul ca să umble prin toate locurile, printre duhuri și printre zei, iar paznicii porților Apusului deloc să nu-l oprească!”** Iată de ce, prin suferința anticipată, a participării la fazele mistic-inițiatice ale Spiritului Tatălui - Fiului i se permite **SĂGETAREA**, ca Fixare întru Nevăzutul Divin, cu propensiune spre regăsirea Maternului-Doi.

Dacă Hans-Adeodatus este străpuns de durerea **inimii**, Unamonu este străpuns de durerea **gâtului**:

a.) **inima** - simbol al Centrului, Brahmapura(locuința lui Brahma, sau Tronul lui Dumnezeu, la creștini),

b.) **gâtul** - simbol al intermediarității vitale, al comunicării sufletului cu trupul, „*sediu al vieții, al sufletului sau al frumuseții*”.⁹

Săgetare-Fixare în Absolutul Crucii Cosmice (Nirvana buddhistă), prin cele patru focuri de revolver, realizează abia Toma Novac - rezultanta în Absolut a traiectului labirintico-inițiativ al metempsihozei, pusă sub semnul mistic 7- al (Auto) Creației, prin eliberarea de karmă. El devine, astfel, paredrul existențial al

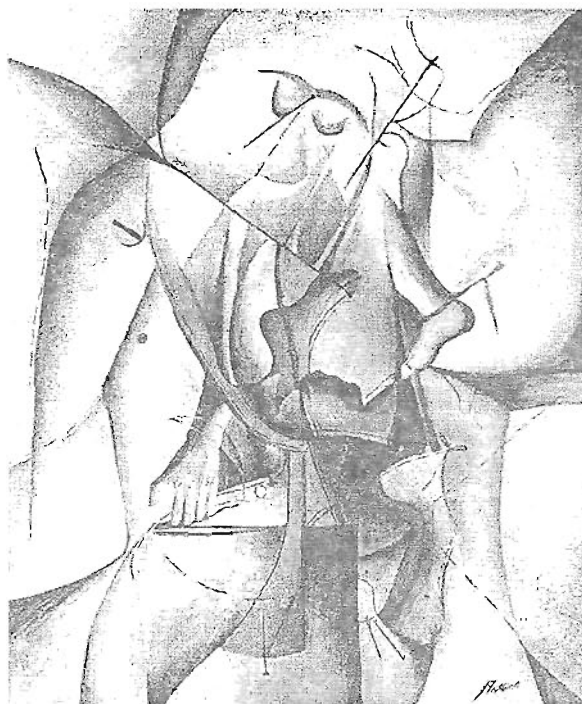
Numelui său - al Logos-ului Nume Divin: Toma=Geamănul (lui Dumnezeu)¹⁰ și Novacul-Titanul Cosmic, de tip prometeic, înlănțuit de Stânca Absolutului. El este **Titanul Inimii - Săgetatul în Inimă** - deci este și sub simbolul (Auto)Sacrificiului - 4(5) - Crucea, și sub simbolul Plenității Divine - 1. Evident că Androginitatea se desăvârșește sub semnul **Eva-Viață**, dar și a **Hlenei-Elena-Focul Cosmic Iluminator și Constant** (helrne=făclie, torță, sau hcle= strălucirea soarelui).

Violența metafizică, între numerele-capitole-etape metempsihotice 2 - 5 - 7, din romanul *Adam și Eva*, are trepte de manifestare spirituală evolutivă - deci se dovedește a fi indispensabilă inițierii spirituale, bă chiar considerăm că, la Rebreanu, cel puțin, ea simbolizează însăși inițierea spirituală.

2. Violența metafizică - șansa revelației identitare, a funcției sacrale

Înainte de *Adam și Eva* - a fost *Ion* (Ioannis=Dăruit de Dumnezeu, al lui Dumnezeu, devenit proprietate a Celui care este izvorul vieții și al oricărui bine; în plus, Hristos îi numea pe Ioan și Iacob - „Fiii Tunetului”)¹¹. Ion este violent asupra lui George și Vasile, concurenții săi sacrali la conducerea Lunii¹² - și violator-fertilizator - asupra Anei - al cărei nume este legat de revărsarea milei-grației lui Dumnezeu. Să se observe că, fără **moartea-autosuspendare** a Anei, în grajd (echivalentul răstignirii), esența invizibilă și funcția sacră ale lui Ion n-ar fi fost revelate, iar fără **viața** Anei, Ion nu și-ar fi simțit originea sa divină:

a.) **Ion-al-Horei Solare și fiu al Mamei Geea - Anteu**. Cel care, în deschiderea romanului, joacă la horă - trebuie să se bată și cu **Parul** - substitut al **Fulgerului**, dar și **instrument de sondare a Styxului**. Există două capitole succesive - **Sărutarea și Ștreangul**. În primul, Ion se (re)cunoaște, esențial și funcțional, ca fiu al Mamei Geea - Anteu. Chiar dacă se bănuise a avea o astfel de ascendență mitică, încă din capitolul intitulat sugestiv **Zvârcolirea** (întru căutarea de sine): „*Suspina prelung, umilit, în fața uriașului (...). Se simțea atât de puternic încât să domnească peste tot pământul*” - abia după ce (pe cuptorul-athanor) o stăpânește pe Ana, călăuză mitică spre Pământ - Ion conștientizează deplin identitatea sa funcțională antecică și intră în relație ritualică hierogamică (mută

și sobră, dar întru **SĂRBĂTOARE** = definiere a eului sacral, și „*într-o luni*” = reîncadrându-se ciclului originar) - cu ascendentul său mitic, Muma Geea: „*Jeși singur, cu mâna goală, în straie de sărbătoare, într-o luni. (...) Cu cât se apropia, cu atât vedea mai bine cum s-a dezbrăcat de zăpadă locul ca o fată frumoasă care și-ar fi lepădat cămașa arătându-și corpul gol, ispitor (...). Apoi încet, cucernic, fără să-și dea seama, se lăsă în genunchi, își coborî fruntea și-și lipi buzele cu voluptate de pământul ud (...). Se vedea acum mare și puternic, ca un uriaș din basme care a biruit, în lupte grele, o ceată de balauri îngrozitori (...). Și pământul parcă se clătina, se închina în fața lui.*” Ce să fie „balaurii îngrozitori” - decât **simboluri ale necesității violenței metafizice inițiatice** - care nu doar justifică, ci chiar explică bătăile, certurile și violul, toate din partea lui Ion - ca faze ale unui **război mistic** pentru recucerirea identității sale sacrale?

b.) Consecutiv **Sărutului** de recunoaștere sacral-identitară - este capitolul **Ștreangul**. În creștinism, Hristos este atârnat-ștrenguit pe/de lemn. Autosacrificiul Anei dezlanțuie evenimente violente și funeste, în fenomenal - care, însă, vor revela, în zona sacralului, funcția antecică a lui Ion: etema **REGENERARE COSMICĂ, SUB SEMNUL până sub nucul bătrân de lângă gardul dinspre**

uliță.” Apoi, trece prin poarta întinericului vegetal: „*Mai avea doi pași ca să ajungă la poartă. Sub nuc i se întunecă iarăși tot. Doar gemetele înăbușite se mai zvârcoleau în trupul crâmpoșit...*” De-acum încolo, Ion=Axis Mundi Vegetală=Nucul Bătrân (Veșnic): punte între Pământ și Cer - poartă către Cer și Pământ. Din trunchiul și sevele și coroana împlinirii lui se vor naște-înălța și cădea înapoi spre Pământ-Geea (cum s-au și născut-murit-înviat, mereu!) - IONII-ȚĂRANII=CEI MULȚI UMILI (NĂSCUȚII ȘI STĂPÂNII HUMEI). Credem că această ipostază mundan-regeneratoare în eternitate „scuză” toate așa-zisele violențe ale romanului prim al „*violentei rebreniene*”...

În linii mari, același mecanism ritualistico-mitologic ni se pare a funcționa și în cazul recunoscutei capodopere din 1932, romanul *Răscoala*. Ion este, acum, Petre Petre - pe de o parte, piatra inercial-corporală - pe de alta, piatra rezistenței spirituale și a tainei alchimice: „*În colțul cel mai întunecos, pe marginea patului de scânduri, ședea cu șapca pe genunchi, mut, neclintit, parc-ar fi fost de piatră*”, aflat, și el, sub semnul lui Anteu: „*Mâna lui Petre era grea și aspră și reavănă ca pământul*”. Prin simpatetism, **terranus-țăranul și moșierul** (stăpânul **Mocșei-tărâmul sacru**), sacrificatorul și sacrificatul - își revelează, prin moartea inițiativă, morfologia spirituală similară, dacă nu chiar identică:

a.) iată descrierea identității morfologice a lui Miron Iuga (yug, în sanscrită=unire-unificare), sacrificatul prin violență metafizică - dobândirea unei stări de unire-nedisociere funcțională semnificativă, între stăpânii de drept, comuni, în profunzimea lor spirituală, ai Mamei Geea (**Țăranul și Autenticul Moșier** - izotopii semantice ale Pământului-Geea și, concomitent, zei ai vegetației): „... *Miron Iuga se prăbuși cu fața-n jos, scormonind pământul și mirosindu-i mai lacom ca totdeauna aroma dulce-amară ... Îl călcau în picioare, apăsându-l și frământându-l cu pământul în care își înfipsese din viață toate rădăcinile*”(s.n.);

b.) iată și revelarea structurii spirituale nedisociate, cu funcție de Scară Cerească-punte divină, de la Dumnezeu, înapoi spre Om: Petre-Omul Pietrei

Filosofale este Anteu, situat între Ouranos și Geea - în faza finală a sacrificiului Țăranului, pentru Dreptate („*oleacă de dreptate*”, cum spune Crăișorul Horia-Hristosul Românilor, căruia divinitatea-Monarh Ascuns îi strigă din ceruri că „*Dreptatea nu se cerșește! Dreptatea se cucerește!*” - se cucerește, evident, prin aceeași **violență metafizică**, renăscătoare și revelatoare a ESENȚEI FIINȚIALE; maiorul austriac le și zice ofițerilor, martori la martiriul lui Hristos-Horia, despre acesta: „*Un om? Mai mult decât un om!*” - adică este TOȚI-Neamul în UNU-Omul): în ultima clipă a vieții terestre și aparent anonime, Petre Petre, cel cu prenumele repetat ritualic, în loc de un nume - își geme-revelează interiorul funcțional, Sfântă Treime a Spiritului Țărănesc: „**Dumnezeul... soarele... pământul...**”.

3. Crăișorul Horia, Gorila : epopeea MASCULINULUI și realitatea lui ALTCEVA DECÂT...

Bineînțeles că triumful activării artistice a **violentei metafizice**, ca inițiere a Spiritului Național, ca **Spirit al Bărbatului Mistic**, de această dată - se află în cele mai urgisite și cu obstinație (și premeditare) disprețuite ori uitate romane ale lui Rebreanu: *Crăișorul Horia* și *Gorila*.

Străbătută de spirit epopeic și baladesc, lucrarea rebreniană *Crăișorul Horia* n-a fost

ANIVERSARE LIVTU REBREANU (1885-2005)

niciodată văzută decât ca tentativă ratată a epicului românesc. Noi afirmăm că, dimpotrivă, trebuie văzută ca fiind demonstrația artistică cea mai izbutită, a romanului românesc modern, de a descrie treptele evoluției spirituale ale unui neam, prin simbolul ei uman desăvârșit: **Horia-Hora (Roata) Solară** - transformat în **Hristosul cu Roată pe Cap**: „Căprarul făcu ... o coroană de nuiele, în formă de roată, pe care ... o puse în capul lui Horia, strigând: -Uite craiul valahilor!” (mistic, dușmanii lui Horia-Hristos s-au contaminat de revelație!). Noțiunea de **Crăișor** ascunde, în fapt, realitatea mitică și mistică a Maestrului Spiritual al Neamului Românesc: **Magul Zalmoxian**. De observat că noțiunea de **Crăișor** ține de un limbaj esoteric, pe care nu îndrăznește să-l folosească, la început, decât **Femeia-de-la-Criștior** (în traducere exoterică: lăcașul ascuns al lui Hristos - **Rafaela de la Criștior** era, ea însăși, din neam de Crăișor: strănepoata **voievodului Bour-Boariu**, din herbul **Moldovei Sfinte**) - izotopică semantic, în egală măsură, cu **Muma Cosmică** și cu **Fecioara Cosmică**: **Fecioara Cosmică** întreabă „Unde sunt crăișorii voștri? ... Drum bun și sănătate, crăișorul!” - pentru ca la finalul **Epopeii Discernerii**, tot ea, devenită **Mumă Cosmică**, să-l identifice mistic: „Da, el e... Crăișorul!” Abia după ce este inițiat în spiritul lui **ALTFEL DECÂT...**, având în imaginea minții **Centrul Lumii-Viena**, dar și a **Centrului Mistic-Golgota**, al **autosacrificiului total**, desăvârșit, **mântuitor** - moșul **Gavrilă Todea** de 80 de ani(...) a strigat [spre consacrare ritualică a **Logos-ului**]: „Tu să fii crăișorul nostru, Ursule¹³, și să ne câștigi dreptatea întregă, măcar de-ar fi să ne omoare pe toți!(s.n.)” **Revelația inițierii Neamului prin violență metafizică-treaptă de deșteptare a Spiritului Etnic** îi este oferită de **Războinicul-Grenadir(alter ego al Monarhului Ascuns)** din **Cetatea Împăratului-Viena (Centrul Inițiator** - de aceea, situat în zona ambiguității perpetue și depline: niciodată nu se va ști precis dacă **Horia** a avut poruncile **Împăratului-Monarhul Lumii**, și dacă da - ce conțineau acestea - formula esoterică a **Monarhului Lumii**, pentru începerea violenței metafizice a discernerii de neam fiind: „Tut ihr das! - Faceți voi treaba asta și pe urmă lăsați pe mine!”); „Nici popoarele să nu aștepte tot numai de la împăratul! Că și împăratul e om¹⁴ și face ce

poate! *Popoarele să mai puie mâna și pe par [din nou, parul, solar-jupiterian și thanathic] când nu mai merge altfel! Dreptatea trebuie cucerită ca o cetate!*”

Horia dezvoltă viziunea despre principiile yin și yang, pasiv și activ, în cosmosul **Neamului Românesc**:

a.) în primă fază (cea istorică, refuzând revelația), **Neamul** este expresia **inconștienței-pasivității absolute**, ignorând însăși esența etnică: **discernământul**, ca **spirit de identitate-autoidentificare**, de respingere a **gregarității etnice** și umane, de alcătuire întru **ALTFEL DECÂT ALȚII** - urmând: **ȘI AȘA CUM TREBUIE SĂ FIM NOI**. Dacă **spiritul discernerii de neam** lipsește, însuși **neamul** e în pericol de dispariție, prin starea de **SLUGĂ** și de **STRĂIN ÎN PROPRIA ȚARĂ**(de fapt, „străin” își spune tocmai cel care capătă începutul discernerii inițiatice), prin stingere-deznaționalizare: „*Nouă totdeauna fapta ne-a lipsit. De aceea ne-au încălecat toți veneticii, de am ajuns slugi și străini în țara noastră...*” **Pasivitate=stare de neant existențial-etnic**: „*Am primit mereu toate batjocurile pentru că ne-a fost frică de faptă ... Până acum câțiva ani, oamenii nici măcar a se jeli nu îndrăzneau*”.

b.) Evident, **moartea sentimentului discernerii cosmice de neam** - pentru **Dumnezeu** și **planul său uranic**, nu este o tragedie - oricine/orice pasiv-yin poate fi înlocuit, prin oricine/orice purtător al principiului activ-yang: „*Poporul care rabdă toate asupririle le merită*”. În definitiv, yin-yang se complinesc **demiurgic** - dar **taina cea mare e cum să fii yang-ul discernerii-conștientizării: FIINȚA!** **Discernerea cosmică de neam** e numită cu numele **DREPTĂȚII** - simbol dublu, al în-ființării și al re-echilibrării-re-armonizării cosmosului. Căci expresia cea mai simplă a principiului activ, prin care se face **discernerea-ființarea de neam** - este **DREPTATEA** - prin care se neagă **putrefacția** spirituală (yin-ul pasiv-feminin), având ca rezultat nu doar **deznaționalizarea**, ci chiar **gregaritatea non-umană**, în **satanicul întuneric**, numit **TEMNIȚĂ**: „*Până ne-or vedea tot plecați și neputincioși, domnii dreptate nu ne-or face, măcar să vie oricâte porunci de la împăratul! Și oamenii, săracii, putrezesc prin temnițe!(s.n.)*”

A exista=BĂRBAT, Masculinitate, Spirit Activ, al DREPTĂȚII-discernerii. Dar principiul activ, la nivelul cosmo-etnic, este ca un flux cu traiectul diferit accelerat-conștientizat, căruia trebuie să i se păstreze CĂLĂUZA SPIRITUALĂ-VÂRF, CAPUL „REBELIEI” - romanul propune două ipostaze ale Monarhului Ascuns: I-prima este cea oarecum exoterică, a lui Iosif al II-lea, - II-cealaltă este a Monarhului Absolut Esoteric - Hristosul Neamului Românesc: se păstrează în imaginea hieratică a ȚĂRANULUI-REGE, arhetip al Hristosului Român al Dreptății - din trupul căruia se împărtășesc ceilalți țărani (pentru transsubstanțierea creștină, învierea din zguri a Neamului): „*Avu iarăși visul de odinioară, cu căpitanul țăranilor răzvrățiți așezat pe tron de fier înroșit, cu mirosul cărnii smulse din trupul lui cu clește înroșit în foc. Dar acum, în locul căpitanului de demult se afla el însuși, pe tronul roșu sfârâia chiar carnea lui și mirosul de carne arsă îi gădila nările. Se mira numai că nu simte nici o durere și vru să strige cu glas izbânditor că nu-i pasă de tortură, că nu-l doare nimic...*”

c.) Pentru că DREPTATE înseamnă REECHILIBRARE COSMICĂ, deci slujbă divină, Horia se simte erou mioritic-zalmoxian (moarte=viață-Înviere), ființă îndumnezeită, direct prin acceptarea Misiunii Violenței Metafizice (prin care se dă identitate divină gregarului cenușiu, se eliberează Domnul-Stăpânul-Craiul, BĂRBATUL COSMIC-NEAMUL, din sclavia pasivității-nonființării): „*Horia venise în realitate să se spovedească și să se cuminece, ca și când ar fi plecat la nuntă sau la război sau la un drum lung cu primejdii, de unde nu se poate ști dacă se va mai întoarce, și când. În fața preotului, însă, se simți curat și înălțat ...*” - iar în războiul metafizic - „rebelie” el e ARHANGHELUL, care conduce oastea angelică, oastea albă: „*Apoi, peste capetele tuturor trecu scurt, aspru ca o săpgeată de oțel, porunca crăișorului: -Hai, feciori! Și oastea albă se urni.*” (s.n.).

d.) Momentul Crăișorului transformă calitativ starea de unitate: în loc de unitate în pasivitate autodestructivă - unitatea în activitate definitorie, DREPTATE, în registru umano-divin: „Suntem totdeauna uniți în supunere și umilință și niciodată nu

ne putem uni ca să cucerim dreptatea”. „Rebelia”-Războiul Metafizic (cu decapitări, schilodiri etc. a câtorva asupritori de profesie) al scoaterii din pasivitate-nonidentitate divino-umană Neamul - răspunde echilibrator unor acțiuni unilaterale, de până atunci (deși, oarecum, în efigie, în sinecdocă - un strop la un butoi... - dar contează NU CANTITATEA DE ACȚIUNE, ci calitatea numită ACȚIUNE DE D I F E R E N Ț I E R E - D R E P T A T E - M A S C U L I N I Z A R E - A F I R M A R E D E N E A M): „*Nu e sat în țara asta unde să nu găsești un sărman trup de iobagiu ba spânzurat, ba tras în șeapă, ba frânt pe roată și ciopârțit în bucăți, spre a băga spaima în oameni și a-i ține pe vecie în jug ca pe vite [vita este asimilată pământului-pasivitate feminină]*”.

Ridicarea-„rebelie” a moșilor nu este nici cruzime, nici agresivitate - ci afirmare a Ființei, pe deasupra „batjocurii” = ignorarea Ființei-Ființării lor: „*-Apoi dacă vine [colonelul austriac, care făcea promisiuni mincinoase, tergiversa negocierile, pentru a-i risipi și nimici pe răsculați], bine de bine, iar dacă nu, ne-om bate și cu cătanele și nu ne-om lăsa batjocoriți așa de tare!*” (s.n.) - zice Cloșca, membru al Sfintei Treimi a Afirmării Ființei. „Așa de tare” marchează percepția mistică a limitelor vieții și morții spirituale. Iar proclamația lui Horia pentru Geoagiu arată că un neam trebuie trezit-înființat și cu forța, când își întârzie neiertat revelația Ființei, producând inutilă primejdie și adormire pentru cei deja treji: „*Care sat s-ar ispiti a nu veni sau din care casă n-ar veni la această poruncă, întorcându-se să i se aprindă casa. ... Glumă nu vă paie. De nu îți veni, alții or veni la voi* (s.n.)”. Acești alții-venitori-revelatori ai Focului, deplasați către zona cenușiiului-nondiscernerii Ființei - sunt din ORDINUL ANGELIC AL OȘTII ALBE - inițiații în Masculinitatea Neamului Românilor Ardeleni.

e.) Horia duce războiul lui Hristos - pentru reidentificarea Cosmosului-Neam Românesc: în mod magic, ROMÂN va deveni echivalentul semantic și de facto al lui ORTODOX=OMUL CĂII DREPTE. Aceasta, în sensul identificării Calvarului Cristic, cu Calvarul Neamului Românilor Ardeleni - într-un mântuire-înviere sincronică, atemporală. Iar arderea demonilor-îngerii căzuți, cu biciul cristic-

VIOLENȚA METAFIZICĂ, trebuie să-i re-metamorfozeze pe aceștia în îngeri înalți. Opera Crăișorului nu este numai una de exorcizare, ci și alchimică, de transmutare a metalelor-spirite înjosite, în AUR FILOSOFAL. O Apocalipsă (respectiv o Înviere) de Athanor. Și Aurul Filosofal nu poate fi decât Neamul Cristic, Românii Ortodocși-Drepti-Masculini. Numele generic-alchimice sunt „unguri”, pentru metalele josnice-înjosite spiritual, prin NEDREPTATE PRACTICATĂ - respectiv „români”, adică „ortodocși”, pentru metalele transfigurate înalt spiritual, prin suferința-ardere (numită CĂUTAREA DREPTĂȚII-MASCULINITĂȚII), în athanorul cosmic: „Nimenea să nu fie cruțat deloc, fără numai ungurii care s-or face români, botezându-se în

legea și credința creștinească [ortodoxă!]”. De observat cuplul lege-credință: lege, împotriva dezordinii cosmice-nedreptate - dar împlinirea legii cosmice nu poate fi făcută decât prin ardere-credință-transcendere (prin transsubstanțierea BOTEZULUI și NOII EUHARISTII COSMICE - GRIJANIA FIIND EMINAMENTE SPIRITUALĂ: DREPTATEA!).

Regula lui ALTCEVA DECÂT..., ca regulă a dobândirii FIINȚĂRII PRIN IDENTIFICARE - este pusă în dezbatere, de data aceasta preponderent

teoretică, în romanul psihologic-discursiv *Gorila*. Deci, departe de a fi doar un roman politic-realist al Cetății - *Gorila* este un roman profund filosofic și psihologic, al teribilelor zvârcoliri de conștiință (nu doar la nivelul Dolinescu-Pahonțu-Ionescu, ci, mistic, la nivelul întregului neam-masculinitate românească). *Crăișorul*, din romanul *Crăișorul Horia* - devine **Tineretul Român**. Iar Demonul Pasivității Autodestructive este unul global: **Politica Românească** - așa cum se face ea. Adică, stimulând urdorii anti-spirituale ale Neamului Românesc: Minciuna, Hoția, Trădarea-Lașitatea. Nesfânta Treime a MLAȘTINII Materialiste. Ca și în romanul-epopee a Ardealului Românesc-Masculin, avem și aici împărțirea maniheistă între inițiați (Monarhul Ascuns-Tineretul Român-studentul Ionescu nu e decât un surrogat de hierofanie) - și neinițiați (politicienii, cei labili moral). Inițiații știu să DISTINGĂ-DISCEARNĂ, printre sensurile cuvintelor - neinițiați - nu. De aici se naște conflictul-Războiul Metafizic (Violența Metafizică, necesară rămânerii în IDENTITATE-MASCULINITATE) - între:

a.) partizanii (mai curând nevăzuți, decât văzuți) ai lui Dolinescu (care trebuie judecat critic dincolo de conjuncturalul său antisemitism), cel care afirmă: „*Nouă ne trebuie educație, nu politică! Trebuie smulse cu cleștele din suflete lașitatea trecutului, capul plecat. Dinamicii (s.n.) cei mici să învețe carte, să muncească, să zidească o țară nouă. Mai târziu, când lumea va avea în sânge dreptatea și curățenia, când va fi dobândit sentimentul demnității și va fi uitat capul plecat, atunci și numai atunci poștiți la politică (s.n.)!*” Și continuă, pe același ton de vizionar exasperat: „*Am făcut unirea, cu ajutorul lui Dumnezeu, dar trebuie s-o și păstrăm!... Poporul nostru nu mai are nici un ideal și nu mai crede decât în burta plin.... E bine? Cu idealul burții pline credeți dvs. că vom putea păstra unitatea neamului și vom realiza cultura românească adevărată, care să dea un sens existenței noastre? ... Ne-ar trebui cel puțin 3 generații de muncă aspră, de gospodărie exemplară, de uniune sacră, pentru a consolida aievea unirea. În loc de asta, țara a fost împănată, până în cele mai mici sate, cu cluburi și scandaluri, care au învrăjbit pe*

oameni și mai ales au înrădăcinat credința că politica absolvă și justifică tot. Să fii tâlhar, să fii orice, dacă ești din partid, te acopăr!¹⁵... România e un imens câmp de jaf și procopseală: politicianii înșiși fac toate sforțările ca să se acrediteze convingerea asta, fiindcă așa, cei buni vor fierbe într-o oală cu cei răi ... Politicianul spurcă pe ce pune mâna... Preocupările ideale numai cei tineri le îmbrățișează și le trăiesc aievea (s.n.). Numai ei sunt în stare să viseze și să trăiască în sufletul lor lumea de mâine. Ei sunt capabili să moară pentru înfăptuirea ei, ținându-se de mână și cântând imnul biruinței. Pentru ei, comandamentele naționale, imperativele totalitare nu sunt vorbe goale, ca pentru eseistii de azi, ci trăiri efective... Numai atunci neamul românesc va respira în sfârșit scăpat din îmbrățișarea monstruoasă a gorilei politice!" Iată, din nou, ca și în *Crăișorul Horia*, idealul coeziunii într-un ACTIV-BINE-MASCULIN - împotriva coeziunii între PASIV-RĂU-FEMININ. Plinul Dreptății (Masculine) - contra golului Demagogiei (Feminine) - prin definiție, desacralizantă a Logos-ului Demiurgic, deci nedreaptă-demonică,

b.) și cei care, premeditat, creează confuzia semantică a cosmosului, voind, astfel, să-l desacralizeze - și-i răspund apărătorului manifestărilor

energiilor ideale ale Tineretului Român: „Adică, înlocuiești o gorilă cu altă gorilă (...). Nu va mai fi gorilă, ci... un animal mai simpatic pentru imaginația mulțimii”. La care simbolul oportunismului și labilității morale - Pahonțu, adaugă: „Politica nu se poate suprima. Poți să-i schimbi numele (...), dar ea rămâne! E esența vieții!” Ei bine, cei comozi spiritual (pasivi-feminini) - mai exact, cei interesați de rămânerea în inerția materialistă, în egală măsură ucigașă și sinucigașă spiritual - nu acceptă (procustian) să numească decât ceea ce sunt ei înșiși: o gorilă nu poate avea drept oponent-alter, decât TOT O GORILĂ! Din start, identitatea prin discernere spirituală (ALTCEVA DECÂT...) este respinsă, negată chiar ca existență! În stilul țăranului care, văzând, la Grădina Zoologică, pentru prima oară în viața lui - girafa, spune categoric: „Așa ceva nu există!”

Faptul că spectacolul vizionat, obsesiv, de societatea bucureșteană a partizanilor POLITICII MLAȘTINII, este *O scrisoare pierdută*, spune, credem noi, totul, despre opinia auctorială (discretă, lizibilă doar printre rânduri) a romancierului-filosof *Rebreanu*...

Asupra celui care vine la poliție, cu curajul răspunderii, cu asumarea integrală a răspunderii faptei-făptuirii, să mărturisească „rebelia” sa împotriva Trădării și Minciunii (uciderea lui Pahonțu¹⁶) ; tânărul student Ionescu¹⁷ - se dezlănțuie, cu totul disproporționat, „vijelia” comisarului (un perfect Ipingescu-Pristanda - „curat neconstituțional, da' umflați-l!”), teribil de afectat de moartea unui ziarist imoral și arivist crâncen: „Cum, banditul, va să zică tu l-ai omorât ? (...) Paștele și bisericile...”. Iar, pe de altă parte, ziarele, Camera și Senatul - toate știau totul despre infidelitățile de tot felul, conjugale printre altele - și despre divorțul jalnic al lui Pahonțu, dar stârnesc adevărate viscole de osanale evidențind moralitatea acestuia, și cumplite diatribe împotriva unui prezumtiv complot anti-stat - tocmai pentru a discredita și paraliza complet orice încercare de „rebelie” contra unui stat putred-efeminat, mafiot, cu miezul fals: „Toate ziarele, ca după un consemn, lăsau să se înțeleagă că ne aflăm în fața unei vaste conspirații de răufăcători ... că asasinarea lui

Pahonțu , săvârșită de Ionescu, e opera unei complicități pe care justiția trebuie s-o lămurească și s-o sancționeze cu ultima severitate... la Cameră, cât și la Senat, s-a făcut elogiul regretatului Pahonțu, subliniindu-se... bunătatea și cinstea omului. Vicarul încheie... cu o cuvântare... că mâna criminală a răpit... pe părintele unor copilași nevinovați, pe soțul unei femei iubite (vorbitorul nu știa că Pahonțu își părăsise căminul)...

4. Crucea, DINAMICII și regresia spre originar. „Cuceritorii” lui Rebreanu

O lectură atentă a romanelor lui *Rebreanu* lasă a se observa un amănunt semnificativ: unde este mediu urban - lipsește simbolul CRUCE. CRUCEA apare doar în romanele despre SAT și MASCULINITATE (evoluție către masculinitate). În romanul urban al autosacrificiului sacrificator, *Amândoi*, pentru nefericita Solomia (țarancă, ajunsă servitoare la oraș - și ucigașă a stăpânilor ei cămătari-demonic-arghirofili, din dragoste disperată pentru iubitul ei Lixandru, care se stingea fără leac) apare doar un **crucifix**¹⁸ - urmat de invocarea, în celulă, a divinității („Doamne, Dumnezeu, fie-ți milă și iartă-mă! Doamne...”), înainte de sinuciderea teribilă, cu acul de păr: „A avut o poftă de moarte titanică!” - spune doctorul legist. Acest melanj de origine rurală și comportament urban (bazat pe idealizarea valorilor moarte - banii) nu-l încântă prea mult pe intransigentul „senator” Rebreanu¹⁹.

Sugestive pentru frivolitatea, efeminarea existențială și corupția spirituală pe care le întrușează mediul urban - sunt replicile personajelor și comentariile auctoriale, din romanul, strict citadin, *Jar*: „Pe omul modern, amețit (s.n.) de civilizație, numai nenorocirile îl întorc la Dumnezeu...” Civilizația modernă este, deci, o „amețeală”, o pierdere a sentimentului și nevoii imperios-masculine a DISCERNERII - ÎNFIINȚARE DEMIURGICĂ. Este preluđuul unei dulcege sinucideri spirituale, generale și absurde - al cărei prolog a fost semnat de „prea inteligenta” Liana, cea mefientă atât față de creația divină („Pe buzele ei vopsite dăinuia un surâs...” - s.n.), cât și față de ritualul în-ființator: „Nimic... Sunt puțin emoționată... Ceremoniile astea...” - s.n. - disprețuitorul *astea* sugerând că totul, în societatea citadin-modernă, nu e decât convenție și ipocrizie,

trădând secarea totală, sinucigașă, a spiritualității-atitudine-discernământ. Astfel, Cetatea Modernă debilitază atât de mult sensul vieții și morții, încât sinuciderea Lianeii cu **somnifere** (dezertarea, lașă, din viața reală), după ce se înjosise, îndelung și penibil, față de cel ce-i înșelase sentimentele - capătă mai curând aura ironiei absurde, decât a tragismului.

Pentru re-spiritualizare, mediul citadin are nevoie de **DINAMICII-zeitățile mistic-masculine**, amintind, iarăși, de Călăreții Gemeni Zalmoxieni și de o Sfântă Treime Înființătoare - despre care vorbește Dolinescu, în romanul *Gorila*: cel puțin trei generații de făpturi clar-hominide - regresate benefic-spiritual, către originaritatea MASCULINITĂȚII SPIRITUALE, manifestată prin DREPTATE, CURĂȚENIE, DEMNITATE.

Este și motivul pentru care romanul *Crăișorul Horia* este dominat, obsesiv, de SIMBOLUL ȘI IMAGINEA CRUCII LUI HRISTOS: căutarea Dreptății-Reechilibrare cosmică, prin reiterarea Principiului Masculin, în Neamul Românesc - și autosacrificiul de tip cristic, desăvârșit oferit și atotizbăvitor, pentru relevarea eternă, în planul misticiei existențial-etnice, a obiectului luptei metafizice. „Oastea albă” este condusă, efectiv, de Principiul Masculin-Cristic - căci în fruntea ei (avându-l pe Horia-Hristos prim și drept-următor) este **CRUCEA GALBENĂ-SOLARĂ**, care pornește poporul „rebeliei”-violentei metafizice re-înființătoare - către originea sa demiurgică, PRIMA ZI A CREAȚIEI: „Horia... pică într-o seară, fără veste, la casa lui Crișan, aducând și o cruce galbenă (s.n.) împodobită frumos, care să slujească drept steag în lupta ce are să pornească. Era chiar zi de luni.”

Originea Crucii Mari-Steag - este în Crucea-Simbol Esoteric (crucea densificată-condensată în nevăzutul nocturn al traistei lui Horia - iarăși, simbol germinativ-spiritual), care poartă pe ea chipul însuși Monarhului Lumii, Monarhului Ascuns - și n-au dreptul s-o vadă decât inițiații de taină: „Cu mare băgare de seamă mai scoase din traistă o cruce mică aurită, cu chipul împăratului Iosif²⁰ și o carte sfântă în trei limbi, legată în piele roșie și cu dungi de aur pese tot.” Este Cartea Destinului Lumii - sau Cartea Paradisului-Izbăvire-Împlinire - călăuză prin cele Trei Lumi. Prin izbânda martirică întru Cruce și Cartea-Călăuză-prin-Lumile-Lui-Dumnezeu -

Horia (Hristosul Neamului, dar și **Sinecdocă a Crucii-Roată!**²¹) devine, în momentul suirii Golgotei (Roată Solară și de Sânge) de la Alba Iulia, negrăbitul și demnul confident al lui Dumnezeu-Altarul: „*Sărută crucea, se închină, sărută și mâna preotului și zise: -Doamne, iartă-mă și ajută-mă! Apoi urcă pe estradă fără șovăire, cu capul sus, liniștit, parc-ar fi mers la cuminecătură.*” Iată-l pe Supraomul Benefic - Eroul-Sinecdocă a Neamului Înființat-Remasculinizat: „*Un om? ... Mai mult decât un om! zise maiorul cu ochii umezi.*”

Ecouri ale acestei hierofanii din mai târziu **Crăișor Horia** se află și în unele pasaje din romanul **Ion**. În evoluția sa spirituală, Titu Herdelea²² ajunge și la stadiul de vizionar. După ce vede și aude țipetele isterice ale învățătorului ungar din școală: „*Numai un gurește! ... Ungurește! ... Trebuie un gurește! ... Ungurește! ...*” - Titu are două viziuni, ambele ținând de violența metafizică, restauratoare a Masculinității Neamului Românesc:

a.) prima este discursivă: „*O cetate încercuită de o oștire desculță! ... Mulțimea noastră înaintează mereu... Zidurile lor meșteșugite se clatină și se fărâmițesc îndată ce le atinge suflarea vieții noastre încătușate... Stăpânii tremură în fața slugilor! Slugile! Noi suntem slugile! Al lor este trecutul, al nostru este viitorul! ...*”. Aceeași „*Cetate*” a Blestemului Complacerei în Feminitate Opresivă, ca blocare în trecut-neînțelegere, obturare a sacralului - ca și cetățile din **Crăișorul Horia** (cu centrul în cetatea care **TREBUIE** să redevină, prin martirajul autosacrificial-cristic - **ALBĂ: Alba Iulia**);

b.) a doua este un vis nocturn, „*cu ochii mari, înlăcrimați*”: „*Jată-l în Cluj... Pretutindeni numai grai românesc... Parcă toată lumea vorbește ca-n țară! ... Firmele magazinelor, străzile, școlile, autoritățile... tot, tot e românesc... Statuia lui Matei Corvin zâmbește către trecători și le zice: Așa-i c-a venit ceasul dreptății?*” Martirul-Hristos Înviat este însuși **Logos-ul Românesc**. Iar identificarea Ceasului Învierii cu Ceasul Dreptății, ca manifestare plenară a violenței metafizice restauratoare de Spirit este cea din **Crăișorul Horia**.

Dar mai există o a treia viziune, de data aceasta transferată, dinspre Titu Herdelea, asupra unui fost renegat român - „*băiatul unui țaran cărauș din Armadia*” - învățătorul Zăgreanu, înfocat „*ungurist*”, pân-atunci - reconvertit la **Logos**

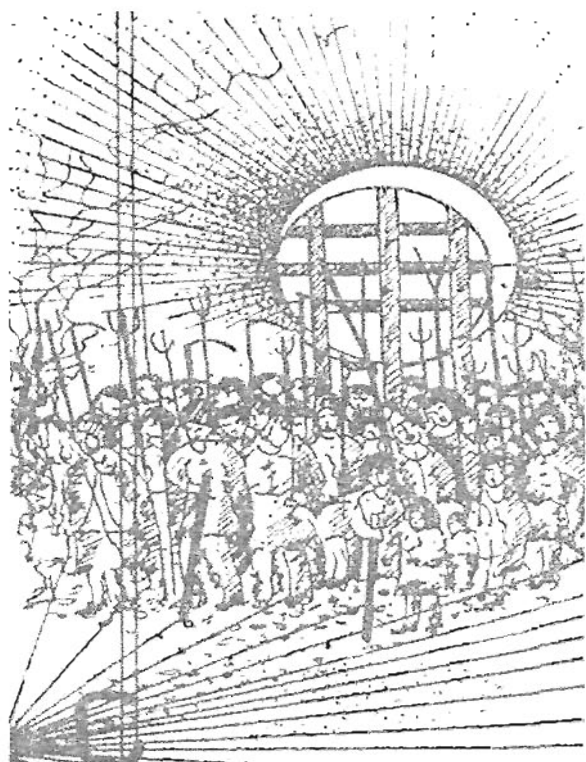
Românesc și (cum altfel?) la **Ortodoxie=Calea Drept-Spirituală**. În finalul romanului, Zăgreanu-Apostatul se căiește, mut și deplin, în fața **BISERICII BIRUITOARE ÎNTRU LUMINĂ** și a **CRUCII-TROIȚĂ**, lepădându-se de Satana-Râpa Trădării: „*La Răpele Dracului, bătrânii întoarseră capul. Pripasul de-abia își mai arăta câteva case. Doar turnul bisericii noi, strălucitor, se înălța ca un cap biruitor. Zăgreanu însă era tot în drum, în fața crucii, cu capul gol și, cum stătea acolo așa, parcă făcea un jurământ mare.*” Ca și reconvertitul Ursu Uibaru, din **Crăișorul Horia**, care, ulterior reconvertirii, se oferă deplin martiriului pentru Dreptatea Remasculinatoare de Neam - și Zăgreanu, după modelul evanghelic al lui Dismas-Tâlharul Pocăit, își identifică propriul **CAP** cu **CAPUL BIRUITOR AL LUI HRISTOS-BISERICA**.

Vom încheia cu două dintre cele mai cunoscute cazuri de reconvertire întru Masculinitatea Neamului: cazul Apostol Bologa, din romanul **Pădurea spânzuraților** - și cazul Puiu Faranga, din romanul **Ciuleandra**:

a.) cazul Puiu Faranga trebuie văzut ca o reconvertire întru OM, prin regresie mitico-magică: dinspre frivolitatea criminală a societății-Cetății moderne, aritmice, ajunsă la infarct - spre originalitatea ritmică, spre Inima Cosmică a Neamului (violent-gâfâit metafizic) - Logos și Dans - simbolizat prin dansul esențial, vital românesc - **Ciuleandra**. Către tată, se aude discursul izmenit, în franceză - a se vedea și avertismentul auctorial, prin litere italice (discurs ca simbol al parodiei-existență a Cetății Moderne, cu adevărat alienat-dementă, care s-a înstrăinat de Logos-ul Originar-Divin: „*C'est Ciuleandra, Vous savez?(...) Et puis c'est très amusant... oui... très...*”) - dar Puiu **MOARE**, în sensul mitic - adică renaște întru **NEOSTENEALA DIVINĂ**, ca OM - din fosta Gorilă... - recăpătând Ritmul Inimii-Centrului Cosmic, de care acum aparține iar, integral, sub masca nebuniei sacre: „*De alături, se auzeau pașii lui Puiu, neosteniți, într-un ritm săltăreț, stimulați de o melodie găfâită, ca respirația unui bolnav pe moarte*”;

b.) cazul Apostol Bologa e mult mai complex, dar, în genere, cunoscut. Apostolul a fost, întâi, Apostat. Apostat față de Cruce și Inocență. Și-a trădat Viziunea-Misiunea - revelate în copilărie, în fața Altarului: **CRUCEA DE AUR**, Crucea

ANIVERSARE LIVIU REBREANU (1885-2005)

Luminii Izbăvitoare-Biruitoare: „...pe urmă însă rămase numai crucea aurită, sus, parc-ar fi plutit în văzduh ... se deschise deodată cerul și, dintr-o depărtare nesfârșită și totuși atât de aproape ca și cum ar fi fost chiar în sufletul lui, apără o perdea de nourași albi, în mijlocul căroră strălucea fața lui Dumnezeu ca o lumină de aur, înfricoșătoare și în același timp mângâietoare ca o sărutare de mamă... [din nou, obsesia Mumei Cosmice, alăturată, până la identificare, Originii Mântuitoare] Din strălucirea dumnezeiască însă se limpezea o privire vie, înfinit de blândă și de măreață, care parcă pătrundea în toate adâncurile și ascunzișurile... Arătarea aceasta a durat numai o clipă și a fost atât de nemărginit de dulce, că inima lui Apostol și-a oprit bătăile, iar ochii i s-au umplut de o lucire stranie, bolnavă. Totuși, sufletul îi era atât de plin de fericire, că ar fi fost bucuros să moară atunci acolo, privind minunea dumnezeiască...”

Voind să-și sfideze destinul și identitatea (este Fiul biblo-evangelic, al lui Iosif și al Mariei - dar și Fiul Logos-ului Neamului Românesc - trăgându-se din crăișori, din apropiați ai lui Horia, respectiv Avram Iancu!) ajuns adolescent, Bologna se ascunde de Dumnezeu sub uniforma de paradă a Războinicului Fals. Apoi, se ascunde de Logos-ul Divin, în spatele Falsului Logos - „datoria” față de

criminali, față de ucigașii războiului metafizic, prin perversul și alienantul de esențe război fizic. Dar „Dumnezeu nu doarme”, nici în cer și nici în om - și, paradoxal, tocmai când să ucidă lumina fizică (a reflectorului rusesc) - lumina fizică se re-convertește în lumină spirituală, interiorizată definitiv (sub semnul Fecioarei Cosmice): „boala de moarte”, care-l reconvertește pe Puiu Faranga²³: „În fundul sufletului, însă, simțea clar cum pâlpaie dragostea de lumină, blândă, mângâietoare... În loc de răspuns, în suflet îi răsări deodată lumina albă pe care o gătuise adineaori, strălucind ca un far într-o depărtare imensă... Lumina îi înăbuși întrebările și-i liniști inima, ca și cum i-ar fi deschis dreaptă, netedă, într-un ținut sălbatec și neumblat... Acum era sigur că mai curând se va pune de-a curmezișul soartei, decât să-și mai pângărească sufletul, fiindcă în suflet, în lumină i se călea mântuirea...” Departe de „a se pune de-a curmezișul soartei” - abia acum Apostatul devine Apostol, confirmându-și soarta, ca predestinare (reîntâlnim ideile metempsihotice din *Adam și Eva*). Intrând în Casa Morții (se logodește cu Fata Morții, fata groparului Vidor), Apostol intră, de fapt, în labirintul re-inițierii, de fapt, al re-nașterii spirituale-Învierii. De aceea, TREBUIE să trecă pe la poarta balaurului-demon, Paznicul Tainelor Divine - Deținătorul Vergelei-Smicelei din Copacul Paradisului: locotenentul-grănicer simbolic Varga (calitativ ungar, precum cei supuși botezului-reconvertirii, în *Crăișorul Horia*). Și astfel, începe regresia către originarul autentic, spre identitatea cea adevărată - odiseea APOSTOLULUI-VESTITOR AL LUMINII (și, implicit, ca în cazul lui Hans-Adeodatus ori Horia: vestirea Lumii Acesteia - ca Început al Sfârșitului) - odiseea spiritului eliberat spre „strălucirea cerească” a Izbânzii-Învierii, a recuperării paradisiace - aducând aminte de Hritosul-Luciferul-Luceafărul eminescian, cel autosacrificat pentru izbânda cosmică a ANDROGINULUI SOLAR-PARADISIAC: „Drept în față, lucea tainic luceafărul, vestind răsăritul soarelui. Apostol își potrivi singur streangul, cu ochii însetați de lumina răsăritului. Pământul i se smulse de sub picioare. Își simți trupul atârânănd ca o povară. Privirile însă îi zburau, nerăbdătoare, spre strălucirea cerească, în vreme ce în urechi i se stingea glasul preotului:

ANIVERSARE LIVIU REBREANU (1885-2005)

reconfirmării apostolice - aducând aminte de triada reconfirmării apostolice a fostului lepădat-apostat Petru, pe care Hristos îl obligă să-și repete de trei ori DA-ul iubirii - după ce pronunțase de trei ori NU-ul apostaziei...

Personajele centrale ale romanelor lui Rebreanu nu sunt, neapărat, **Fericiții** - ci **Căutătorii**. Și, desori, **Aflătorii de Absolut-Adevăr**. Cei care, o viață-existență întreagă, aparent, vagabondează - în ascuns, însă, se pregătesc pentru Revelația - care, totdeauna (după calitatea râvnei spirituale a fiecăruia), vine, ca la **Dismas**, în ultima clipă; alteori, nu se arată nimic. Unele dintre personajele rebreniene, **Cavalerii ai Ultimei Clipe** - pot fi numite **Cuceritorii lui Rebreanu în Absolut** - dar toți, născuți de Cetate ori Sat - devin **Țăranii-Inițiații-Iluminații**: Ion e Napoleonul-Țăran asupra Pământului, **Horia** este Robespierre-ul-Țăran, orășeanul **Apostol** devine Răstignitul-Țăranul Luminii, orășeanul **Puiu Faranga** devine Țăranul-Dansator al Ritmului Cosmic; chiar **Solomia** devine, întrucâtva, Țăranca-Dobânditoare a Uitării

Nirvanice. Iar **Toma Novac** - redevine Novacul - Țăranul-Titan Cosmic al Iubirii: un Adeodatus al Mariei-Helne - Muma Focului Cosmic.

Rebreanu, alături de autorul **Baltagului**, modifică radical datele scrierii și citirii romanului românesc: de la **Rebreanu-Sadoveanu** încoace, nimic epic nu mai poate să rămână doar epic, dacă nu conține și germeii lirismului mitologic. Nimic nu mai este poveste gratuită - deci nu mai poate fi citită „*liniștit*”, dacă nu deții cheile **Cetății Sacre a Tuturor Poveștilor**. A tuturor gândurilor și râvnelor, nemăsurat de adânci, ale Omului. Cu alte cuvinte - romanul redevine **Cartea Cărților - Biblia** - în cel mai general și profund sens. (De fapt, nimic nou sub soare: tot așa erau construite epopeile antice și medievale...). Iar cititorul este silit să se transfigureze într-un devot - mai domestic sau mai sălbatic, în funcție de gradul său de inițiere spirituală. Aceasta este, în opinia noastră, „*modernitatea*” autentică, de care poate fi „*învinuit*” **Liviu Rebreanu**.

prof. Adrian BOTEZ
Doctor în Litere

NOTE BIBLIOGRAFICE

¹ -Cf. G. Călinescu, *Istoria literaturii române - de la origini până în prezent*, Minerva, București, 1982 (reed. 1941), p. 735: „Violurile bestiale, stâlcirile, sugrumările, evirarea, spânzurarea, împușcarea sunt povestite cu atenție. Asta înseamnă că scriitorul trăiește mai ales impulsivitatea instinctuală pe care o rotunjește epic, și mai puțin prin stările de conștiință” - referirile sunt, în primul rând, la romanul *Răscoala*, dar implică și pasaje din *Crăișorul*, *Ciuleandra* și, mai cu seamă, *Adam și Eva*. Mult mai aproape de adevăr (adevărul demiurgiei epice rebreniene), chiar în raport cu romanul *Răscoala*, ne apare Al. Săndulescu, în *Introducere în opera lui Liviu Rebreanu*, Minerva, Buc., 1976, p. 69: „Liviu Rebreanu ne apare ca un Poseidon, sub al cărui trident, valurile mulțimii se înfurie și se domolesc, făcând să se audă vuietul negru al adâncurilor abisale”; Al. Săndulescu este primul critic care intuiește și încearcă să explicitizeze (Constantin Cubleşan, în Prefața la *Ciuleandra-Jur-Amândoi*, 1990, doar intuiește: „o operă complexă, construită în ansamblu parcă după un anume plan de evoluție minuțios întocmit”) la Rebreanu un macrosistem epic: „Dar *Crăișorul* e o piesă de neînălțurat în sistemul gândirii epice a scriitorului și în cadrul viziunii sale de ansamblu”. Ne intrigă, în acest sens, faptul că Al. Săndulescu se

limitează, în linii mari, la un sistem *Ion-Crăișorul-Răscoala* (aducând doar nuanțări, prin *Pădurea spânzuraților* și *Ciuleandra*) respinge/omite total, din sistemul epic rebrenian, romanele *Adam și Eva* și *Gorila* - îngustând serios arealul semanticii epice rebreniene.

² -Cf. G. Călinescu, op. cit, idem, p. 737.

³ -Surprinzătoare similitudine onomastică, cu Inițiatul lui Vasile Voiculescu, din povestirea *Loșrița* - Aliman: Al-Liman, cel fără liman, sau, mai exact, Cel Care Caută Limanul - Neliniștitul În Căutarea Liniștii Supreme, Mistice.

⁴ -Onomastica îl atemporalizează: *Uriașul-Gigant-Titan* - Voinicul-Făt Frumos - dar sugerează, subtil, și noviciatul.

⁵ -Trimitere clară la Margareta Păcatului, Margareta Ispitci Cărturarului, din *Faust* al lui Goethe...

⁶ -Cifra Demonului și a Morții.

⁷ -Cf. Jean Chevalier / Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, vol. I, p. 310.

⁸ -Cf. Victor Kernbach, *Dicționar de mitologie generală*, Albatros, Buc., 1983, p. 307.

⁹ -Cf. Jean Chevalier / Alain Gheerbrant, op. cit, vol. II, p. 99.

¹⁰ -Dar, probabil, și simbolul Geniului Neliniștit și Răzvrătit-spre-Cunoaștere-Absolută - Geniul Pustiu(pustia este locul inițierii și revelației absolute), Titanul eminescian....

ANIVERSARE LIVIU REBREANU (1885-2005)

¹¹ -Tunetul este Glasul lui Dumnezeu și Puterea lui Dumnezeu, Dreptatea și Mânia lui; a se vedea atât ciudata dedicație finală a romanului *Ion*: „Celor mulți umili” - fără virgulă! (deci, Ion poate fi pluralitatea Elohimilor, cu eficiență asupra HUMEI- humilis - sau Ion este...doi: dualitatea zalmoxiană, Gemenii Călăreți ai Fulgerului Zalmoxian) - cât și dezlănțuirea stihinică a „ionilor” din *Răscoala*; Tunetul vestește o teofanie; Tunetul, ca și Fulgerul, sunt simboluri ale fertilității; Tunetul și Fulgerul se leagă de Marea Mumă mitică și de primii Eroi Gemeni; Tunetul și Fulgerul sunt legați și de fărâșia lui Hephaistos-Vulcan - făuritori ai Noii Lumi, transcense.

¹² -Ghiorghios=lucrător al pământului, deci „slugă răzvrătită”, în raport cu Ion-Anteu - iar Vasileos-Basileios=rege, deci, probabil, un Maestru inițiator, tip Spânul - din moment ce doar lupta cu Vasile îi revelează lui Ion - Pământul.

¹³ -Într-adevăr, în ritualul zalmoxian (rămas în obiceiurile de iarnă românești), URSUL este simbolul REGALITĂȚII!

¹⁴ -De fapt, doar jumătatea vizibil-exoterică a Monarhului Lumii - cel cu dublă natură: umană și divină.

¹⁵ -Ni se pare nouă, sau ne sunt cunoscute ecourile acestor exasperate și, deci, sincere amărăciuni...?

¹⁶ -Însăși onomastica vorbește concludent: pahonț=soldat infanterist, din armata țaristă (pahonții erau renumiți pentru atitudinea lor cumplit de prădalnică, din timpul războaielor).

¹⁷ -De subliniat că gestul lui Ionescu(un singuratic, chinuit de idei și viziuni) este unul venit dintr-o atitudine strict individualistă, iar prietenii săi, ori logodnica, sau Dolinescu - habar n-au avut de decizia studentului în cauză - decizia de suprimare fizică a lui Pahonțu fiind, anterior, una confuză („Gorila lubrică se pregătește de culcare, își zise Ionescu... O să ne răfuim noi altă dată!”) - iar cca definitivă fiind luată fără premeditare, în ultimul moment. De remarcat că însăși soția lui Pahonțu, Virginia, are revelația, prin oglindă, a gorilei din soțul ei: „Mi s-a părut că văd un dușman fioros sau un tâlhar...” Ironia sorții face ca Pahonțu să fi avut teza de doctorat cu subiectul „crima politică” - făcând apologia acesteia... La propriul proces, Ionescu uimește prin „căldura glasului lui, prin patima și preciziunea cu care mărturisea... cu un fel de mândrie stranie, că moartea e totdeauna o pedeapsă meritată pentru cel ce-și trădează frații... Numai la sfârșit, aruncându-și ochii alături, lângă boxă, și văzând o fetiță care plângea, fața i s-a mai îndulcit și s-a înmuiat. -Asta e logodnica lui! șopti d-na Cornoiu”. Și la interogatoriul prefectului, Ionescu declară răspicat: „N-am mințit

niciodată - și mai bucuros voi merge la ocnă cu adevărul, decât în libertate cu minciuna!”

¹⁸ -Cf. *Ciuleandra, Jar, Amândoi* - Dacia, Cluj, 1990, p. 414.

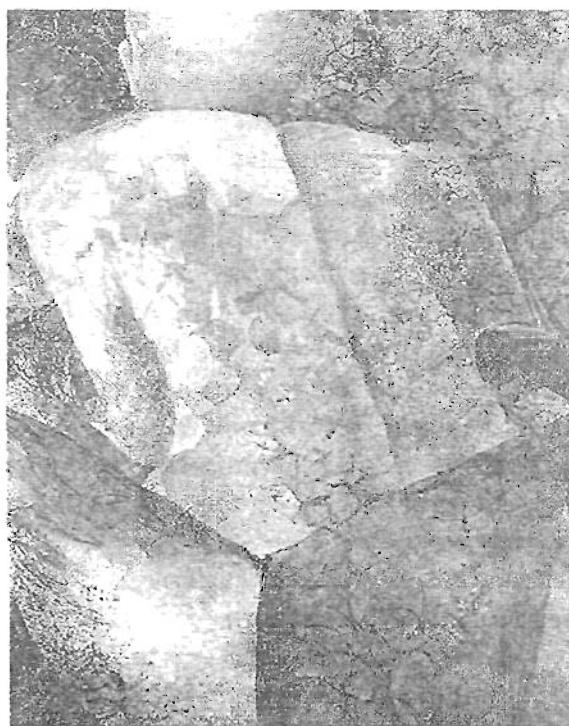
¹⁹ -Ne referim la afirmația unui critic român, că lui Rebreanu îi lipsea numai toga, pentru a înfrunghia un senator roman...

²⁰ -Iosif - simbolul eternului logodnic al Mariei Veșnic Fecioara, logodnic al Lumii Tatălui.

²¹ -În definitiv, și romanul *Răscoala*, prin „moderna” Roată a dinamismului istoriei - TRENUL (începutul și sfârșitul romanului) - sugerează autosacrificiul DINAMICILOR, pentru izbăvirea-masculinizarea Neamului... Grigore Iuga din final este simbolul masculinizatului mistic - în opoziție cu existența-discurs inert, a etern-placentarului Rogojmaru. Cavalerii Albi există - la fel și Vodă-Monarhul Ascuns, cel etern-favorabil țăranilor...

²² -Titu Herdelea este un alter ego vagant al lui Ion al Glanetașului: Ion al Orfismului interior, Ion-Anteu, găsit al Centrului Cosmico-Spiritual Identitar - îl are ca pateru profund uman, etern căutător și ne-găsit al Centrului Spiritual, pe Tiu.

²³ -De observat că ambii, și Faranga și Apostol, aparțin, formal, mediului urban - dar Apostol este din Parva (cea mică!) - trimitere către zicala biblică despre „cei din urmă, care vor fi cei dintâi”... Iar prin regresie mitic-spirituală, spre originile sacre, APOSTOL devine CRĂIȘOR!

ADAM ȘI EVA

Roman al privirii*

Nu a fost greu să se observe că romanul „*Adam și Eva*” (1925) este o carte cu ambiții teozofice. *Perspicuus* nu era departe de adevăr atunci când vorbea despre „*șapte povestiri pentru călătoria sufletului, ca șapte oboluri pentru vămile neființei*”, cititorii fiind „*purtați prin cele șapte cercuri ale unui Purgatoriu al Iubirii*”, periplu ce nu are decât o singură finalitate: „*contopirea spirituală*”.¹ La numai cincisprezece ani distanță, *Vladimir Streinu* era doar mai direct și mai exact, atunci când aprecia că *Rebreanu* încearcă aici „*modul narațiunii metafizice, sugerând o metafizică a desăvârșirii morale prin iubire, care ar urmări reintegrarea fericitei unități ideale*”.² În sfârșit, *G. Călinescu* vede în „*Adam și Eva*” un „*poem metafizic*”, o „*carte onorabilă*”, recunoscându-i unele calități (spre ex. capacitatea de a descoperi cititorului tărâmurile de mult apuse și exotice), dar reproșându-i „*monotonia*”, absența atmosferei „*hieratice, feerice*” și a „*imensității lunatece halucinante*”.³ Adică i se reproșează ceea ce n-ar fi putut realiza *Rebreanu* niciodată, fiind – cu adevărat – împotriva naturii sale. (Doar un scriitor cu o structură creativă de tip eminescian ar fi putut atinge asemenea deziderate). Chiar dacă am restrânge la aceste trei reacții, e limpede că laudele, câte au fost, erau mult mai temperate în raport cu modul în care au fost primite alte romane ale lui *Rebreanu*, inclusiv „*Gorila*”, pe care posteritatea l-a sancționat destul de aspru și meritat.

Au urmat aproximativ două decenii de tăcere, impusă de canoanele ideologice ale vremii, dar și de obediența unei critici ce se condamnă singură la tăcere, neîndrăznind. Din atari motive este de apreciat intervenția critică a lui *G. Dimisianu*, ce avea atunci sub 30 de ani, care discută romanul, cu sentimentul – afișat – că ar avea în față un eșec (despre care merită să vorbești): „*Pornit să evadeze din real, el se întoarce repede pe pământ, la uneltele obișnuite*”. Așa explică, la acea oră, *G. Dimisianu* de ce *Rebreanu*, în acest

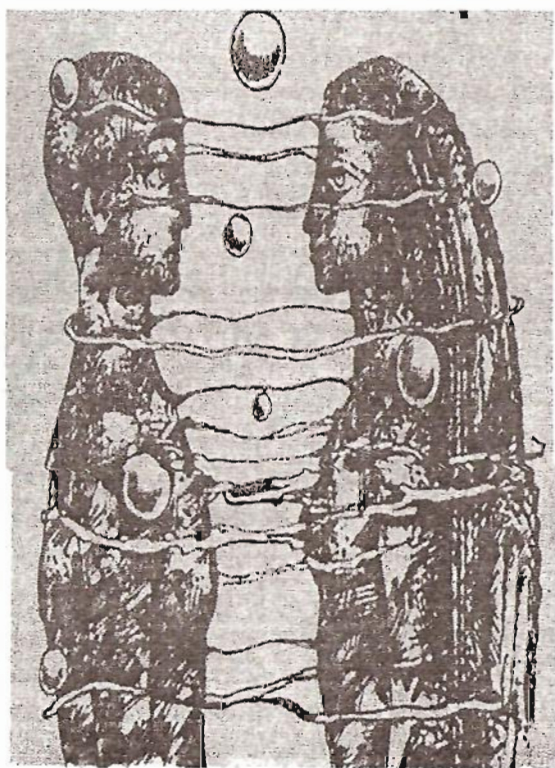
roman se vedește un „*pictor al pasiunii carnale*”, chiar într-o „*scriere de inspirație metafizică*”.⁴ Era, să recunoaștem, un semn pozitiv al reintrării romanului în circuit. Aproape cu aceeași asprime judecă scrierea *Lucian Raicu*, autorul unei ese meritoriu în multe privințe; acesta o numește „*produs mediocru*”, reflex al „*unor energii apuse firescului pentru a intra, forțând natura, într-o orbită străină*”.⁵

Oricum, lucrurile încep să intre în normalitate. Așa s-ar explica de ce *Sergiu Pavel Dan* discută cu toată deferența episodul „*Maria*” (cap. V), unde identifică o „*situație fantastică haffmannescă*” și o reușită estetică incontestabilă.⁶ Un *Rebreanu*, „*dincolo de realism*” vede *Ion Simuț* doi ani mai târziu, înțelegând că un scriitor se poate realiza în mai multe dimensiuni, exploatându-și toate resursele personalității sale creative, inclusiv în „*zona metafizică*”.⁷ În postfața pe care o semnează la ediția din 1982, *Mariana Ionescu* face o demonstrație mai complexă și mai nuanțată: „*Perechea eternă se regăsește pe meridiene și în civilizații diverse, de la India antică și până în România începutului de secol XX*”. Și mai departe: „*Drama personajelor rămâne neschimbată, accidentală până la revelația -iubirii adevărate - variază însă de la un capitol la altul. Jocul ficțiunii dirijează traseul lecturii, cu atât mai interesant în perimetrul unor constrângeri. Receptarea fertilă sesizează valoarea literară a fiecăreia din cele șapte nuvele pe fundalul relației de tensiune dintre conștiință și variantă*”.⁸ Comentatoarea trece ferm limitele unei lecturi inocente spre o lectură avizată, urmărind cu sagacitate aventura scriiturii și, nu în ultimul rând, pe aceea a spiritului.

Interesantă este și poziția lui *Liviu Malița* ce vede în *Rebreanu* „*un sentiment motivat metafizic*”, romanul în discuție ducând la „*redescoperirea unei tradiții romantice având rădăcini în imaginarul cavaleresc*”, în fapt, „*o încercare programatică de abordare a romanului metafizic*”.⁹ În aceeași ordine de idei, de ce n-ar fi

Ilona – Apostol Bologa sau Rafaela – Horia ipostaze ale aceluiași „cuplu etern”?! Pentru *Aureliu Goci*, autorul prefetei la ediția 2001 a romanului, lucrurile sunt cât se poate de limpezi: avem de-a face cu un „roman inițiativ”, iar fiecare capitol (nuvelă, povestire, basm) se constituia ca un „nou spațiu mitologic al erosului”.¹⁰ Într-un studiu mai amplu, *Gheorghe Glodeanu* urmează îndeaproape scenariul metafizic al cărții, descifrabilă în „aventura” cuplului arhetipal ce se termină cu moartea - aventura inițiativă supremă.¹¹ Unul dintre cercetătorii cei mai avizați, editorul exemplar al operei lui *Rebreanu*, *Niculae Gheran*, afirmă – dintr-o bună cunoaștere a ansamblului și a relațiilor dintre părțile componente – că romanul „*Adam și Eva*”, foarte puțin dator unor opere ficționale din literatura română sau universală, „corespunde unei nevoi interne de a rămâne cu o parte a eului în sfera idealului pur, singurul, în stare să-l folosească de dezamăgirile implicării în contingent”.¹²

Motivul pentru care unii comentatori au respins, au privit cu reverve sau chiar cu suspiciune o asemenea carte nu au venit neapărat din ideologie sau din considerente estetice, ci își au

mai degrabă sorgintea în unele prejudecăți ce nu sunt întotdeauna întemeietoare și de bun augur; când un autor e instalat „cu acte” ca romancier social, rural, metafizic, e foarte greu să depășești această imagine, chiar dacă realitatea textului ar impune o modificare. De ce? Amenință ordinea și confortul spiritual pe care-l presupune o acceptare quasi-unanimă (fără nevoia de a pune la îndoială și de a verifica).¹³

Pentru cititorii perioadei interbelice, la apariția romanului „*Adam și Eva*” (1925) și după aceea, *Rebreanu* era – în primul rând – autorul puternicului roman „*Ion*” (1920), deci un bun reprezentant remarcabil al romanului social obiectiv. Cum ar putea un romancier atât de „teluric” să aibă apetit filozofic, gust pentru transcendent și să scrie o carte cu adevărat bună despre „cuplul arhetipal”?! Într-un fel sau altul, cei mai mulți dintre comentatori și-au exprimat rezervele, contestând – în cel mai fericit caz – calitatea de roman a acestei cărți. Poate de aceea, dintr-o necesitate stringentă, *Ion Simuț* va căuta să împace extremele și să explice, logic și coerent, din ce motive „*Adam și Eva*” este „cea mai radicală noutate în evoluția romancierului”. Pentru că, răspunde acesta, „*Rebreanu s-a străduit din răspuțeri să realizeze compatibilitatea dintre rigoarea realist-naturalistă a scenariului social și poezia spiritualistă a iubirii*”.¹⁴ Același comentator avansează ideea romanului corintic¹⁵ (mitologic, fantezist, exotic, livresc, eseistic, nonpsihologic, fragmentar). Să mai adăugăm la acestea – ca elemente compoziționale – flashback-ul, tehnica simultaneității, colajul secvențelor realiste pe o canava spiritualistă ce presupune anularea oricărei dimensiuni temporale.¹⁶

„De câteva zile inima lui o aștepta și o căuta. Și a găsit-o printre miile de oameni indiferenți. I-a zărit mai întâi ochii verzi cu luminile calde și moi. S-a cutremurat până în temeliiile ființei lui, ca și când i s-ar fi lămurit fulgerător toate misterele vieții. Apoi li s-au încrucișat privirile și din uimirea ei a înțeles că și ea l-a recunoscut deși nu l-a mai văzut niciodată. Mergea la brațul unui bărbat străin, dar Toma simțea cum inima ei rămâne în urmă lângă inima lui”¹⁷ Așteptarea, căutarea, momentul întâlnirii, după care el îi

„zărește” ochii verzi (culoare la care se revine insistent). Ceea ce urmează ar putea fi numit momentul revelației ființei sale: „*S-a cutremurat până în temeliiile ființei lui, ca și când i s-ar fi lămurit fulgerător toate misterele vieții*”. Dar „cutremurul” ființei nu este și nu poate fi momentul de summum, atâta timp cât „misterele vieții” nu i s-au lămurit („ca și când” apare în text) și refacerea „cuplului etern” n-a avut loc. În succesiunea firească a momentelor, urmează „recunoașterea reciprocă”, condiție „*sine qua non*” a revelației ultime echivalente cu o purificare morală și spirituală fără de care nu poate fi atinsă desăvârșirea, integrarea în lumea esențelor eterne. Ce este altceva mitul andoginului decât o alegorie a iubirii ideale? La ce folosește metempsihoza decât ca element de susținere metafizică a desăvârșirii morale prin iubire?

Dacă „*Adam și Eva*” este – nu încapă nici o îndoială – un roman metafizic, la fel de evidentă este că privirea are, în cazul de față, funcții multiple, odată ce lumea vizibilă e doar un joc al aparențelor, iar realitatea adevărată (planul esențelor) se regăsește doar în Unitatea divină. Căutarea reciprocă, inconstientă și irezistibilă nu se poate termina decât printr-o „recunoaștere” reciprocă și acea „*bucurie mistuitoare*” că reunirea sufletelor e posibilă. Privirea se umple de toate pasiunile sufletului și e dăruită cu o magică putere care-i oferă șansa recunoașterii ultime: „*Privirea lor îi deschidea parcă porțile cerului și-i arăta calea unirii eterne în Brahma*.”¹⁸

„*S-au privit îndelung, citind fiecare în ochii celuilalt bucuria inimilor ce s-au regăsit după despărțiri de milioane de ani. Fețele lor erau luminate de sclipirea ochilor care se mângâiau*.”¹⁹ Dacă EA este oglindă pentru celălalt, apele oglinzii (ale apelor sau ale ochilor) sunt acelea care-l cuprind și-i topesc orice contur, îl izbăvesc în marea lumină a Cunoașterii de Sine, prin revenirea la arhetipul androginic, întrucât sufletul – devenit oglindă perfectă – participă la frumusețea spre care se deschide. Poate tocmai de aceea, dragostea de lumină se transformă în patimă: „*El privea în ochii fecioarei necunoscute, sorbindu-le lumina cu o dorință atotstăpânitoare*”²⁰.

Vis și realitate se interferează, imaginile se suprapun potențându-se, obsesia crește progresiv având – parcă – obiectiv principal distrugerea corporalității vremelnice, odată ce orice întrupare / încarnare semnifică doar o înstrăinare de propria esență. Iată-l, spre exemplu, pe Axius, cavalier roman, mistuindu-se de o dorință pe care rațiunea lui refuză să o accepte: „*O visă toată noaptea: erau numai ei doi, în toată lumea, uniți într-o fericire divină*”²¹. Privirea Celuilalt, întâlnind privirea ei, îi anulează suferința trupească din momentul supliciului, la care o supune bărbatul îngrozit de ceea ce i se întâmplă: „*În aceeași clipă ochii ei îngroziți întâlneau ochii lui. Luminile lor se împreunară. Pe urmă sclava nu mai strigă, parcă n-ar fi simțit nici o durere*.”²²

Privirea este organul de expresie a impulsurilor venite din zona inimii și nu a rațiunii; ea avertizează, descoperă, fascinează, revelează, exprimă și seduce o putere mai presus de limitele pe care le impune trufașa rațiune. Metamorfozele privirii nu ni-l dezvăluie numai pe cel care privește, ci și pe acela care este privit; observarea / contemplarea nu e posibilă fără autoobservare; deci privirea interioară presupune și determină privirea exterioară în aceeași măsură în care privirea dinlăuntru își are forța de a semnifica în imaginile ce vin din afară, filtrate și esențializate. Altfel spus, privirea ne apare ca simbolul și instrumentul unei revelații din perspectiva observatorului observat cu efecte reciproc devastatoare: „*Axius simțea, de sub genele îmbinate, privirea ei arzătoare urmărindu-l neîncetat ca și când ar fi fost călăuzită de o putere supraomenească*”²³ În cazul de față, ochiul nu e secundat de gând și, deci, el nu are puteri demiurgice, nu poate crea realitate. Poate, cel mult, să aibă funcție revelatorie. Privirea este înțeleasă ca un exercițiu spiritual prin care omul își poate defini esența, numai dacă va renunța la orgoliul unei cunoașteri exclusiv raționale.

Contemplarea, să nu uităm, e preludiul Eternității. Oamenii s-au îndepărtat de Eternitate atunci când au ales sau poate, au fost obligați să trăiască sub „blestemul activității”. O spune și **Marin Preda**²⁴, un autor care – cu greu – ar putea fi bănuț că ar fi cochetat vreodată cu

transcendentul. Așadar, apare natural ca, în momentul regăsirii, cei doi să se recunoască, printr-o contemplare reciprocă: „*Totuși privirile lor se găsiră. Ochii erau verzi, mari, ca o lumină tainică, moale și învăluitoare ca o îmbrățișare.*”²⁵ Privirea celui alt este, de fapt, o oglindă care reflectă două suflete – pereche, androginul refăcut. Iată momentele recunoașterii, același în toate șapte ipostaze: „*Sufletul lui se înfioră până în temelii, parcă i s-ar fi lămurit deodată o lume în care până azi am bâjbâit ca orbul fără călăuză. Pe fața ei se ivi o umbră de uimire. Era semnul că în inima ei s-a petrecut aceeași revelație.*”²⁶

Privirea observatorului (care își recunoaște obiectul adorației, pentru care a fost predestinat) și privirea celui observat (cel care se recunoaște în Celălalt, își pierde identitatea într-o implozie a

spiritului) se întâlnesc într-un spațiu inițiativ, ce garantează desăvârșirea visată. Se cheamă una pe alta și nu pot exista decât una pentru cealaltă, fiind unicul sens și singura șansă de a exista în planul Absolutului: „*Se cunoșteau dintru începutul-începuturilor și cunoștința era pentru eternitate*”²⁷

Prin acest joc magic de priviri se așază însăși temelia ființei umane, prin care răscolește și distruge vâlul aparențelor și frivolității ce ne împiedică – în linia existenței contingente – să vedem cu adevărat. Pentru aceasta avem ochiul inimii ce ne însoțește permanent în periplul existențial (căutare și neliniște) pentru a ne regăsi în aventura inițiativă supremă care este moartea. Altfel spus, cele șapte narațiuni sunt trepte inițiatice ale eului către lumea esențelor – cum altfel? – decât prin iubire.

Mircea DINUTZ

NOTE BIBLIOGRAFICE

¹ *Liviu Rebreanu – „Adam și Eva”*. Prefață, curriculum vitae și bibliografia de Aureliu Goci. București, Editura 101+1 Gramar. Precizăm că este cea de-a XI-a ediție (integrală) a acestui roman. Primele șapte ediții au apărut între 1925-1947. Au urmat edițiile din 1970, 1976, 1982, 2001.

² *Perpessicius* în „*Mișcarea literară*”, an II, nr. 29/30 mai 1925, p.3

³ *Vladimir Streinu* în „*Revista Fundațiile Regale*”, an VII, nr.5/mai 1940, p.24

⁴ *G. Călinescu* – „*Istoria literaturii române de la origini până în prezent*”, București, Ed. Fundațiilor Regale, 1941, p. 651-652

⁵ *G. Dimisianu* în „*Gazeta literară*” nr. 49/1965, p.3

⁶ *Lucian Raicu* - „*Liviu Rebreanu. Eseu*”, bucurești, Editura pentru Literatură, 1967, p.157

⁷ *Sergiu Pavel Dun* - „*Proza fantastică românească*”, București, Editura Minerva, 1975, p.250-251

⁸ *Ion Simuț* - „*Rebreanu. Dincolo de realism*”, Oradea, Biblioteca revistei „Familia”, 1977, p. 304-305

⁹ *Mariana Ionescu* – Postfață la „*Adam și Eva*” de Liviu Rebreanu, București, Editura Minerva, 1982, p.267

¹⁰ *Liviu Malița* în „*Dicționarul esențial al scriitorilor români*”, București, Editura Albatros, 2005, p. 716

¹¹ *Aureliu Goci* - „*Liviu Rebreanu spre o știință a conștiinței*” Prefață la vol. „*Adam și Eva*”, Ed. Gramar, București, 2001, p. VI și VIII

¹² *Gheorghe Glodeanu* - „*Liviu Rebreanu. Ipostaze ale discursului epic*”, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2001, p. 191

¹³ *Niculae Gheran* în „*Dicționarul scriitorilor români*”, vol. IV, Literele R-Z, București, Ed. Albatros, 2002, p. 58

¹⁴ *Ioana Pârvulescu* - „*Prejudecăți literare*”, București, Editura Univers, 1999, p.7-14

¹⁵ *Ion Simuț* - „*Liviu Rebreanu. Monografie*”, Brașov, Editura Aula, 2003, p.80

¹⁶ Conceptul de roman corintic a fost propus de *Nicolae Manolescu* în „*Arca lui Noe*”, vol. I, București, Ed. Minerva, 1980, p.7-50

¹⁷ *Ion Simuț* - „*Liviu Rebreanu. Monografie*”, Brașov, Editura Aula, 2003, p.82-83

¹⁸ *Liviu Rebreanu* - „*Adam și Eva*”, București, Ed. 100+1 Gramar, 2001, p.11; din aceeași ediție vor fi și citatele următoare.

¹⁹ Episodul *Navamalika*, ediția citată, p.29;

²⁰ Episodul *Isit*, ediția citată, p.59;

²¹ Episodul *Hamma*, ediția citată, p.79;

²² Episodul *Servilia*, ediția citată, p. 112 și 115;

²³ Episodul *Servilia*, ediția citată, p. 110

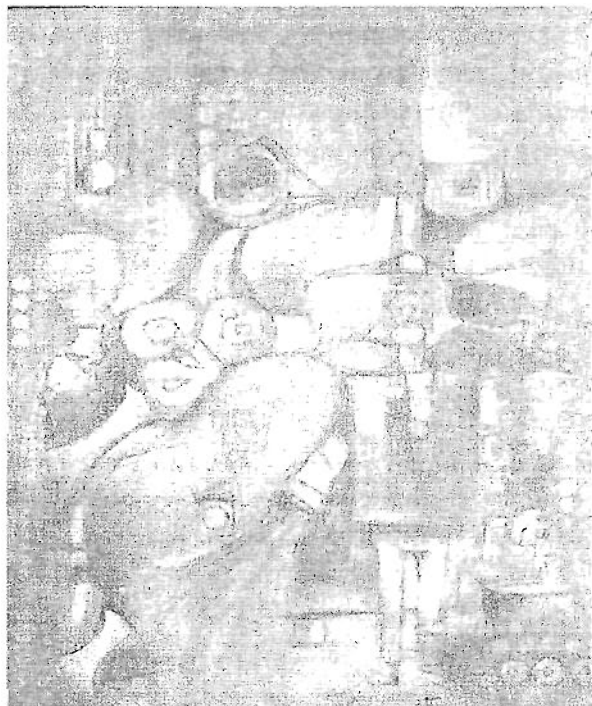
²⁴ Iată un pasaj edificator: „*Într-adevăr, contemplarea ne face să descoperim în noi înșine eternitatea. Ieșim din blestemul activității, care ne mănâncă zilele, și redevenim ceea ce fuseserăm înainte de izgonirea din rai: adică inactivi și nemuritori*” în „*Ce ne spune Orion?*” în vol. „*Imposibila întoarcere*”, București, Editura Cartea Românească, 1971, p.88

²⁵ ²⁶ Episodul *Ileana*, ediția citată, p.187

²⁷ Episodul *Ileana*, ediția citată, p.191

SĂRUTAREA

„**ION**” este romanul unui destin individual, destinul lui **Ion**, eroul principal, care trăiește acut drama opțiunii între iubire și dorința de a avea pământ. Cele două valori față de care oscilează nu au cum să se armonizeze. Împlinirea uneia o sacrifică automat pe cealaltă.

„**Glasul pământului**” naște în **Ion** o voință extraordinară care îi da puterea să lupte, dar care se va dovedi în final fatală. Reușește să-și împlinească visul obținând pământurile mult dorite, iar ca o ofrandă adusă în semn de recunoștință, **Ion**, biruitor, mândru, împlinit sărută pământul pentru care și-a jefit iubirea. Gestul lui este prezentat în capitolul IX, „**Sărutarea**”. Aceasta este una dintre scenele-cheie ale romanului, descrisă de **Rebreanu** în cele mai mici amănunte. Sunt surprinse aici o serie de trăiri interioare prin intermediul cărora se manifesta dragostea lui obsesivă pentru pământ, ce se eliberează și în același timp se concentrează într-o sărutare (ca o efigie).

Totul se desfășoară sub forma unui ritual al posesiunii, natura participând din plin la acest eveniment. Îmbrăcat „în straie de sărbătoare”, **Ion** trăiește intens momentul recunoașterii sale

drept stăpân. „*Cu cât se apropia, cu atât vedea mai bine cum s-a dezbrăcat de zăpadă locul ca o față frumoasă care și-ar fi lepădat cămașa arătându-și corpul gol, ispititor*”. Topirea zăpezii face ca din pământul „negru” să se nască lutul ce „*i se agăța de opinci*”, dar care urmează să îl îmbrățișeze după moarte. El se simte fericit și pentru o clipă, desprins de lumea reală, transforma pământul într-un obiect de adorație profundă și nelimitată. Acest episod scoate la iveală latura sa instinctuală, dar și voința de stăpân: „*îl cuprinse o poftă sălbatecă să îmbrățișeze huma, să o crâmpoțească în săruturi (...) Mirosul acru, proaspăt și roditor îi aprindea sângele*”. Însă, ca un semn prevestitor pentru urmările acestei lupte nebune, a simțit fiorul morții „*rece, amețitor...*”. Patima oarbă de pământ va atrage moartea acestuia pentru că „*măinile îi rămăseseră unse cu lutul cleios ca niște mânuși de doliu*”.

Cu toate acestea, **Ion** nu simte decât o plăcere nesfârșită, întreruptă doar pentru câteva secunde de sentimentul de rușine pentru gestul său deplasat.

Prin sărutare, **Ion** dă viață pământului, forma sacră a materiei din care a fost clădit omul. Pe plan simbolic, sărutul consolidează unirea și adeziunea reciprocă dintre posesor și bunul său, dar în același timp și un ritual al supunerii, unde de fapt pământul îl are ca sclav pe om. Astfel, posesorul devine posedat.

Când **Ion** încă nu-și atinsese scopul „*se simțea mic și slab, cât un vierme pe care-l calci în picioare*”, era „*umilit și înfricoșat*”, iar acum, stăpân peste pământ, e „*mare și puternic, ca un uriaș din basme care a biruit*” și pământul „*i se închina în fața lui*”. Eroul lui **Rebreanu** își atinge scopul, dă impresia unei împliniri absolute, dar destinul i se modifică și nu ajunge prin aceasta și la echilibrul interior. Viață îl înfrânge pregătindu-i un final tragic, copleșitor, memorabil. Omul este înfrânt, dar corespondentul său în planul ficțiunii reprezintă o biruință estetică de neestimat.

Andra HANȚĂ
clasa a XI-a E

UN ALT REBREANU

S-au scris mii și mii de articole, zeci de tomuri, s-au pus atât de multe întrebări și s-a răspuns de-atâtea zeci de ori! S-a recurs la explicații bine argumentate, la parafraze inogenioase, explorări competente și, uneori, surprinzătoare, interpretări nuanțate, atâtea mii de nuanțe, încât – copleșiți – abia ne putem regăsi. Dar la ce bun toate acestea? La ce bun să aflăm drama unor personaje ca Ion, Ana, Apostol Bologa, de ce oare?! La ce bun, dacă nu ne lăsăm atinși, pătrunși de trăirile lor?!

De ce-am încerca mereu să le pătrundem dramele, frământările, cu puterea rațiunii (cu un simplu și eficient exercițiu intelectual), dacă sufletele noastre se află departe? Cu riscul de a fi obositoare: La ce bun? Unde ar fi câștigul în plan omenesc? Cui și la ce folosește să reproducem conștiințioși, fără altă finalitate decât obținerea unei note aducătoare de liniște, opiniile (mai mult sau mai puțin avizate) ale unor comentatori de mâna a doua, a treia, dacă nu știm prea bine cine și ce suntem, în ce măsură ne regăsim în universul *Rebreanu*?!

Ar fi bine să înțelegem că în fiecare din noi se află, mai la vedere sau mai bine pitit, ceva din spiritul de luptător al lui Ion, ceva din suferința fără de capăt a Anei, născute din neîmplinirile ei sufletești fără șir, ceva din tânjirea și clar-obscurul Floricăi sau ceva din nehotărârea chinuitoare a lui Apostol Bologa: personaje aflate mereu între lumină și întuneric, între umbre terifiante și străluciri de o clipă, între certitudine și incertitudine! Mai încoace am înțeles dramatica și fascinantă poveste a celor două posibilități pe care omul le are de la naștere. De fapt, toată această însușire este menită a ascunde o idee centrală a existenței noastre terestre: alegerea, hotărârea. De aici începe totul.

Dacă am ține cont de aceste două momente, dacă le-am conștientiza, am suporta cu mult mai bine existența ce ne-a fost dată, ne-am spori șansa de a fi fericiți sau de a ne simți mai împăcați cu noi înșine/insene. Poate așa, doar așa, am înțelege mai bine renunțarea și – în mod sigur – am deveni mai responsabili în fața deciziilor luate.

Dacă nu ar exista alternative, poate că nu ar exista durere. Cel puțin în romanele lui *Rebreanu*, principiul de bază pentru validarea

eternității, adică renunțarea, e marele generator al conflictului interior, de găsit și de recunoscut chiar în cazul unui personaj cu o structură non-intelectuală ca Ion al Glanetașului. Asta ar putea să ne facă să citim și să interpretăm corect „jocul” dintre cele două alternative ale personajului eponim: pământ vs. Iubire. În cazul nostru, cei de azi, nu e vorba de pământ în sensul propriu al cuvântului, ci de acel „instrument” prin care cineva poate urca în ierarhia socială. La asta ar trebui să ne gândim, scrutându-ne interioritatea, când ne aflăm, să zicem, în singurătate, față în față cu noi înșine, recunoscându-ne onest partea întunecată, dar și luminile răătăcitoare.

Singurul nostru feed-back, în aceste momente unice, trebuie să fie lumina/întunericul ochilor din oglindă. Oare nu există în noi dorința de a escalada scara socială, de a avea bani și putere? Suntem siguri că n-am renunța la unele principii, că n-am încălca normele morale (pe ici, pe colo, prin părțile esențiale) pentru a le avea? Poate n-am face-o, dar fascinația răului a existat și există în fiecare din noi. Permanent, ființa noastră morală e asaltată de întrebări și agresată de îndoieli. *De ce fac asta acum? De ce-am făcut așa? Nu era mai avantajos dacă...? De ce gândesc asta acum? N-ar trebui să-mi fie rușine? De ce simt asta?*

ANIVERSARE LIVIU REBREANU (1885-2005)

Cât de bine mă pot controla? De ce aş fi altfel? De unde vine lumina? E bine, e rău? Dacă totul e relativ, atunci... De unde vine întunericul?

Toate „de ce”-urile se adună în noi ca o perpetuă amenințare la echilibrul și liniștea noastră! Dacă ar înceta aceste întrebări, se cheamă că am pășit drumul de la bine la rău, că ființa noastră morală a fost grav afectată.

Fiecare din noi este un cod încă nedescifrat, neînțeles de noi înșine. Personajele lui **Rebreanu**: Ana, Ion, cu deosebire Apostol Bologa, ajung la cunoașterea de sine sau, cel puțin, intuiesc o altă realitate esențială, în momentul în care pășesc în lumea cealaltă. „cu ochii însetați de lumina răsăritului”. Trupul acestora este abandonat „ca o povară”, în timp ce privirile „îi erau

nerăbdătoare spre strălucirea cerească”. Și – oare? – nevoia de Dumnezeu nu există în fiecare din noi, credincioși sau atei, hotărâți sau nehotărâți, aflați mereu într-o căutare oarbă a luminii celei mai adevărate, lumina mare a Cunoașterii la care râvnim cu toții?! Un lucru e sigur: nu târâșul, ci mersul demn, nu orbeșia, ci zborul în plină lumină! Altfel nu se poate!

Poate vom înțelege, până la urmă, că literatura este o parte din noi, o posibilitate de a ajunge la cunoașterea de sine. Romanele lui **Liviu Rebreanu** reprezintă oglinda, aventura inițiativă în apele ei magice, drumul spre centrul ființei noastre. Numai cine se cunoaște cu adevărat, are șansa înțelegerii depline.

Raluca PETRESCU
clasa a XII-a E

„Unei literaturi care abia acum începe să se înfiripe (...), unei astfel de literaturi nerealiat încă definitiv, dar care se poate presimți prin atâtea eforturi remarcabile, e o fericire că i s-a pus temelia solidă a acestei epopei țărănești”

(**Eugen Lovinescu**, 1920)

„În ciuda limbii sale aspre și a stângăciilor, dl. Liviu Rebreanu este un scriitor mare, așa de mare, încât picioarele sale lasă iarba nevătămată, dar dezrădăcinează pădurile”

(**George Călinescu**, 1933)

SPRE UN NOU EON DOGMATIC?

Gândirea dogmatică la Blaga, Barbu și Stăniloae

Mileniul III va fi dogmatic sau nu va fi deloc?!

1. Gândirismul ortodoxist al celor trei și gândirea dogmatică. Nu voi dezvolta ideologia cunoscutei grupări interbelice de la „Gândirea”. Ceea ce ne interesează aici este una din trăsăturile definitorii ce-i apropie pe doi dintre genialii poeți interbelici, aniversați anul acesta, *Blaga și Barbu* (110 ani de la naștere), la care adaug pe cel mai înverșunat polemist al lui Blaga, în chestiuni dogmatice ardente, pr. acad. *Dumitru Stăniloae* (1903-1993), autorul monumentalei capodopere *Dogmatica* (1978), și nu mai puțin celebrei (și monumentalei) traduceri, în 12 volume, a „*Filocaliei*”. Gruparea tradiționalistă de la „Gândirea” era o grupare heterodoxă naționalistă și mai îndoielnic ortodoxă (mai mult ortodoxistă). „*A promovât tradiționalismul creștin, naționalismul (etnicismul) și ideea unității naționale sub egida Bisericii ortodoxe, o estetică teologală, mijloc de exprimare a aspirațiilor omului către dumnezeire («nostalgia paradisului»)*”, considerând că nota esențială a românului este ortodoxia. Deși avea ideologi de mare forță, precum *Crainic, Dragnea* ș.a., cei ce se considerau gândiriști erau de orientări diferite, din generații diferite, din domenii ale culturii diferite, de la teologi de marcă, metafizicieni, esești, scriitori, critici la pictori, muzicieni, sculptori, savanți. Tradiționaliști în conținut, ca expresie erau foarte moderni, oscilând de la simbolism la avangardism (cubism, suprarealism, impresionism, expresionism...). Aici „și-au făcut veacul” intelectuali precum *Cezar Petrescu, Nichifor Crainic, Gib Mihăescu, Ionel Teodoreanu, Tudor Arghezi, Camil Petrescu, Tudor Vianu, Ion Pillat, Vasile Voiculescu, Sandu Tudor* (celebra grupare a „*Rugului Aprins*”), și, nu-n ultimul rând, titanul gândirii ortodoxe, marele teolog, *Dumitru Stăniloae*. M-am oprit la trei geniali intelectuali români care s-au înrudit spiritual cu gruparea, chiar dacă n-au fost toți gândiriști autentici, sau au meditat în spiritul dogmei și asupra unui Eon dogmatic. Apartenența

lor la „Gândirea” este foarte discutabilă ideologic, cel puțin din partea lui *Blaga*, iar a lui *Barbu* și ca apartenență: „il cred îmbarcat cam pe repezeală la ortodoxia fără credință a Gândirii” (*Șerban Cioculescu*)! Singurul gândirișt autentic dintre ei, mai autentic chiar decât ideologii „de serviciu” ai Gândirii, este *Dumitru Stăniloae*.

2. Structura probabilă a lumii. Ca să înțelgem cele ce urmează, ne hazardăm să oferim un model al lumii. Ni se pare că cerurile (trei sau trei a câte trei) se dispun scalar, într-o ierarhie crescătoare valoric, deasupra noastră, de la Lună în sus, iar, în forme extrem de subtile, se înfășoară și în noi, însă în sens invers: cerurile de jos, cele grosiere, sunt dispuse la noi exterior, subtilizându-se, cu cât se coboară mai mult, centrul ființei noastre fiind dominat de Soarele din noi, aflat pe axa sau monosia ființei, în nodul inimii, extrem de dificil de atins, căci Eul nostru se află proiectat (dezaxat) la periferia ființei, pe corpul cel mai grosier, de lut, sau în lumea dinafara noastră. Când contemplăm sau medităm, ne adâncim în cerurile (nivelurile ontice) cele mai adânci, pe unde curge fluviul monosic (dumnezeiesc), cu Soarele din inimă. Însă aici este dispusă și cenzura cea mai feroce – la porțile mănăstirilor patrulează diavolul! - așa-zisa Cenzură Transcendentă luciferică blagiană, Mercur (Hermes) și Venus (Lucefărul) din cosmologia ritmică barbiană, «nunțile necesare» de tranziție. Nivelurile ființei noastre sunt parcurse de spotul-focar reactivant, cunosător, Eul, dinspre periferie spre centru. Urcușul pe scara cerurilor sau coborâșul, plonjonul în sine, înseamnă practic același lucru. Problema însă este a modului cum coborâm (urcăm) această scară. Poeții, artiștii, ființe ultrasensibile, au intuit ceea ce religia știe de milenii. Ajunși în apropierea «Soarelui» sufletului, rccrudescența Cenzurii este înimaginabilă! Aici tronează Marele Anonim al lui *Blaga*, care, pune cele mai crâncene piedici ascensiunii sau, în suflet, coborârii spre Soarele spiritual, Logosul. Rostul ființei umane este înaintarea întru cunoaștere, care este Adevărul mântuitor. Omul se află pe această cale a lămuririi de sine, iluminării și vindecării de răul ignoranței. Prin acest drum al calvarului unii oameni deosebiți, în urma unei severe asceze și credințe, pot atinge desăvârșirea, însă umanitatea

ANIVERSARE LUCIAN BLAGA (1895-2005)

luată în ansamblu este departe de acest deziderat. Rezultă clar că vindecarea omului de rău înseamnă a fi în Logos. «*Medicul*» este Logosul, iar «*medicamentul*» este Duhul Adevărului.

Marele drum printre mistere, e o epopee a cunoașterii. E drumul traversat de Luceafăr în revolta sa, ca Hyper-Aion, este calea tuturor de urmat, numai că noi nu zburăm spre centrul Universului, ci spre centrul ființei noastre, zbor identic, pe care extrem de puțini semeni l-au străbătut. Cine reușește să stea față-n față cu Părintele Universului și să dialogheze cu El? Marii asceți reușesc să convertească misterele în cunoaștere, căci ei au viziunea întregului, a Logosului viu permanent în față. Acest drum perforant de straturi celeste ne e presărat de tot felul de curse, de ispite, de piedici, cu care ne îmbie, de pildă, Marele Anonim (sinonim cu Marele Arhitect?), gelos și temător de concurența omului, căci el vrea lumea aservită, iar omul oprit din ascensiune în fazele intermediare, în imperii «milenare». Cenzura transcendentă este instituită de cel ce dorește să consfințească această stare de lucruri intermediară, de perpetuă tranziție și instabilitate în Univers, cea întronată la prima cădere, când a fost «sădit» Pomul luciferic din rai, în nici un caz de Dumnezeu al atotputernic, atotștiitor, ce n-are motive de „*frică*” existențială privind așa-zisa concurență umanoidă! Deși Blaga n-o spune explicit, cunoașterea luciferică a căpătat-o omul la Pomul Cunoașterii binelui și răului, după ce a gustat din fructul oprit și după alungarea din Paradis. Considerăm acest pom de inspirație luciferică, pomul luciferic al omului luciferic, cuplul adamic, care s-a otrăvit cu fructul înveninat al răului! Motive de frică de concurență și invidie are MA, „*șarpele pe muzici innodat*” (Increat-Barbu), căci el știe foarte bine că, după căderea luciferică, omul era menit să-i ia locul, iar rațiunea divină a fost întârziată cu cel puțin un Eon de ispitirea și căderea în păcat a protopărinților noștri. În acest Eon, noi plătim necugetarea de-a fi fost ispitiți de diavol, dar e și un drum al inițierii prin suferință, al călirii, ca să ne merităm locul predestinat, acela al înlocuirii legiunilor luciferice căzute. În loc să primim cunoașterea mântuitoare direct de la Părintele Universului, o experimentăm [experimentăm] indirect prin chin, muncă, suferință, asceză, traversând materia, scormonind-o pentru a o cunoaște fibră cu fibră. Până atunci, și Universul este în suferința dezechilibrului, așa-numita precesiune a axei

monosice, credem! Iar noi trăim în acest Univers, căruia i-am prelungit agonia, calvarul suferinței noastre, împietrindu-l în materialitate, dar diavolului îi convine acest statu quo incert, din care-și trage esența existenței sale extrem de precare.

3. Ce este și-n ce constă modernitatea străvechii gândiri dogmatice? Este ea o gândire a viitorului?! E posibil un „*eon dogmatic*”? Dogma, atât de blamată de filosofi și de oamenii de știință, însemna la greci opinie, hotărâre, ceea ce este bun, iar în creștinism înseamnă adevăr viu revelat, fundamental, absolut. Este o învățătură obligatorie pentru toți adepții unei doctrine (religioase), ce cred în ea necondiționat, fără a o supune vreunei critici, considerând-o adevăr infailibil, canonic, revelat. *Blaga* consacră analizei detaliate a structurii și fenomenologiei dogmei primul său tratat din trilogii. După el, dogma e antinomie transfigurată, a cărei sinteză logică se produce în metalogic și metafizic, o încoronare dincolo. Două concepte antitetice și complementare, a căror sinteză sau postulat transcendent devine, ea realizează saltul cuantic într-un eon superior. De aceea, este paradoxală și inefabilă, surprinzătoare. Sinteza dogmatică, dă seamă de transcendentul ce poate fi tradus-

echivalat apoi în concepte, deși inefabil. Antinomie transfigurată ce operează cu categorii, e antilogică, este «cuantică» și implică totdeauna transfigurarea, adică conversia sau transmutația în transcendent. Sinteza dogmatică nu face apel la concret, nu face apel la logică, depășind-o și deformându-i raporturile pe care le implică conceptele utilizate de ea. Soluția paradoxiei dogmatice se postulează în transcendent. Dogma este cea mai strălucită antinomie ce propulsează în misterul divin, căci e cea mai bună metodă de străluminare, de cucerire a unui nou nivel ontic, pe verticala hyper-aionică, nu în nivelul subspeciei.

Dogma este o antinomie transfigurată ce proiectează spectaculos în sublimul față de care există o cunoaștere globală, totalizatoare, fără a-l putea formula deodată în discurs mulțumitor. Este o cunoaștere pe verticala arhetipală «hypereonică», deci proiectându-ne în supraconștientul neformulabil în cuvinte, ci doar în metafore sau mituri: „*Pe podișuri metaforice gândirea încetează adesea de a fi filosofie, devenind ceea ce mai potrivit s-ar putea numi «mitosofie»*”. Simbolul și parabola, ca metafore revelatoare, sunt formule dogmatice, căci trimit de aici dincolo. Metalogică, „*formula dogmatică trebuie înțeleasă esențialmente ca expresie a unui mister ... [căci] vrea determinarea unui mister, conservând acestuia caracterul de mister în toată intensitatea sa*” (ED, 82).

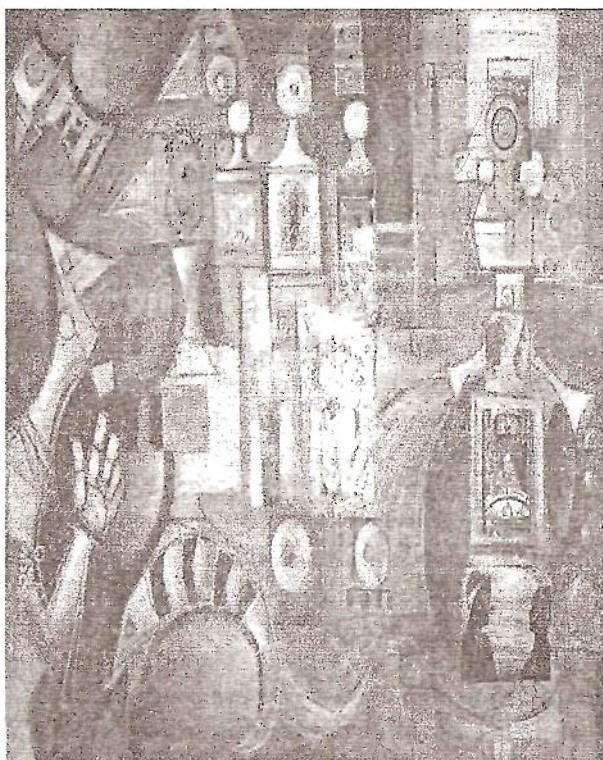
4. E posibil un „eon dogmatic”? Gândirea dogmatică la **Blaga**: spre un nou Eon dogmatic sau ... noologia abisală a inconștientului colectiv? Identificând pe eleatul *Filon din Alexandria* (contemporan cu *Iisus*) ca fiind adevăratul părinte al gândirii structurate dogmatic, Blaga o definește prin structura ei lăuntrică de mod de gândire sau de cunoaștere. El o înrudește cu coexistența paradoxală a contrariilor în unitate, un fel de tai-ki sau de cuantă! Din păcate, am văzut, **Blaga** este unilateral, s-a oprit doar la spațiul mioritic, al zării ontice... orizontale, și n-a îndrăznit saltul dintr-un disc ontic în altul, dintr-un eon dogmatic în altul, hyper-aonic! Cunoașterea luciferică trimite, nu înspre o noologie necesară (Camil), ci înspre un amfibism noologic (Blaga), înspre un inconștient colectiv, concept extrem de prezent la el. Deși **Blaga** spune că a învățat gândirea dogmatică de la Sfinții Părinți, pe lângă filosofii eleași, el rămâne prizonierul gândirii gnostice eretice, vorbind în cel

mai bun caz metaforic, ca un autentic poet ce este, dar necrezând, la propriu, în mistere și-n minuni revelate. Și nu crede în revelații, paradoxal, tocmai el, care vorbește de mistere, în orice caz, nu în revelațiile Scripturii creștine! Teolog, **Blaga** n-a fost deloc creștin, nici constant în afirmațiile sale. Astfel el afirmă, că, pe de o parte, că creația de aici e mărturisitoare a Cerului, iar omul, receptacol al unei transcendente coborâtoare sofianice, ceea ce, fie vorba între noi, tulbură serios somnul mumelor, inconștientului, apoi că [dogmele], sunt „*produse ale intelectului ecstetic pe baza unui material de pretinsă revelație. Nu sunt nici catolic, nici ortodox, ci pur și simplu filosof. Din doctrina creștină admit anumite elemente ca simple mituri, ca expresii mitice ale unei realități sufletești*”, „*nu admit revelația*”.

Există o aporie logică la **Blaga** între modul dogmatic de a gândi și cunoașterea luciferică, ce e un caz de minus cunoaștere, un caz de potențare a misterului. După el, misterele nu sunt decât ipostaze ale neadevărului etern la care este condamnat omul prin decret ontic, iar ieșirea din înșelarea simțurilor, înțelegerea misterului, prin adjudecarea lui potențată, nu se poate face decât prin dogmă, formulă străveche și modernă de cunoaștere, cât timp au folosit-o Sfinții Părinți ai primului mileniu, dar și **Einstein** sau **Max Planck**! Iată deci că anticul mod de gândire este regăsit în cele mai moderne teorii! Acea formulă paradoxală de cunoaștere, care, cuprinzând contrariile, face saltul în transcendent, o formulă intuitivă de cunoaștere frizând chiar vederea noosică a lui Camil, o clarvedere a ceea ce este imperceptibil. Ceva asemănător dialecticii lui **Hegel**, însă în dogmă sinteza se produce în transcendent. El o numește antinomie transfigurată, căci, spre deosebire de celelalte forme paradoxale de gândire antinomică, ca și simbolul, dogma trimite spontan, instantaneu într-un dincolo de simțuri, din immanent în transcendent. Un transcendent [nu... transdescendent?!] redus de **Blaga** numai la inconștientul cenzurat luciferic, ignorând cu obstinație supraconștientul. Dogma «blagiană» implică, prin acea criză luciferică a despăcării obiectului între fanicul paradisiac și cripticul unui mister deschis, misterul și tragismul cunoașterii. Produs al intelectului ecstetic, este un nisus cognitivus, voința, setea cunoașterii adevărului, un efort creator, la urma urmei, căci, prin cunoaștere, omul se zidește, noscere fiind sinonim cu nascere. Dogma autentică deci se contrapune cunoașterii

ANIVERSARE LUCIAN BLAGA (1895-2005)

luciferice sau dogmei bligiene, căci ultima nu are interesul revelării misterului, ci potențării acestuia, simptom al secretomaniei tuturor „misteriilor”, din negura timpurilor până la societățile secrete contemporane. La el, creșterea misterului duce la minus cunoaștere logică sau paradisiacă, o depărtare de Paradis, în timp ce, minus-misterul e un plus de cunoaștere logică paradisiacă, acest tip

de cunoaștere fiind o sărăcire cognitivă sinonimă cu ignoranța în lumea noastră, ea neaplicându-se pertinent decât în Grădina Paradisului...

Dacă MA ar fi însuși Dumnezeu, nu s-ar îngrijora niciodată, căci, dacă aleph, punctul din care orice mărime ai scădea rămâne identic cu sine însuși, nu pierde nimic (dimensiuni zero și informație infinită), cu atât mai mult Dumnezeu, care este suprainfinit! (Pe aleph l-aș numi microtheos sau particula dumnezeiască, pe care se chinuie acum la propriu savanții s-o identifice în univers! Anticii greci îi spuneau logos spermatikos, sămânța Logosului, sau rațiunea seminală, care are proprietatea holonică sau holografică de-a conține în part(e)-iculă, întregul, conform unei dogme necanonice: Se distribuie integral, fără să se dividă –împartă-). De dragul proiecției de sine pe fundalul misterului, datorită acelei „minciuni cosmice” în care suntem ținuți, el nu crede în absolutul religiei și filosofiei, având

orgoliul demiurgic al propriilor sensuri proiectate pe vălurile misterului. Problema este cât de autentice sunt ele?! Totuși „organizarea sufletelor se face sub semnul absolutului”. Căci omul e-n permanentă confruntare cu absolutul, căruia-i smulge tainele. Cenzura transcendentă există, însă rostul ei este cu totul altul, credem. Dogma e o formulă a absolutului, cucerit de noi treptat, datorită frânelor cenzurii transcendente, ca dozare necesară a cunoașterii adevărului. Astfel apar mutațiile funcționale ale ideii, ideile fiind relative față de arhetipuri, le aproximează și tind spre/întru ele. Această resorbție a ideilor în ele însele, în drumul lor întru arhetipuri, seamănă izbitor cu resorbția camilpetresciană a devoluției, care-și interiorizează totdeauna efectul drept cauză perpetuă, ca substanță în devenirea ei, întru nous. Omul nu poate sări peste sine însuși, el este într-un perpetuum început, totdeauna la orizontul infinitului, al misterului. Misterul este categoria filosofică centrală a sistemului său metafizic. Acesta este o consecință a cenzurii impuse omului de MA. Cenzura lui *Blaga* împiedică dogma, o frânează, n-o temporizează, nici n-o încurajează în adevărarea sa la absolut! „*Matricea stilistică, categoriile abisale sunt frâne transcendente, un fel de stavili impuse omului și spontaneității sale creatoare pentru a nu putea niciodată revela în chip pozitiv-adekvat misterele lumii*” și afectează capacitatea revelatoare a omului. Dacă «frânele» dogmelor sunt ideile sau stilul, ce ne facem, când ele stopează demersul dogmatic? „*Cenzura transcendentă – afirmă G. Gană - este prin definiție o cenzură a ascunderii adevărului și a inducerii permanente în eroare, un dispozitiv de conservare la înfinit a «tainelor» MA*”, „*mai aproape de demonism decât de divin, care se situează la antipodul Dumnezeului creștin al absolutei deschideri și onestității generoase, ca Dumnezeul iubirii absolute, ce s-a jertfit prin Fiul său*”. Dumnezeul lui *Blaga* „*ne înșală și ni se sustrage metodic, fiindcă ceea ce ne revelează în chip pozitiv e disimulat, iar ceea ce ne revelează nedisimulat, se face în chip oarecum «negativ»*”.

Critic acerb al lui *Blaga*, părintele *Stăniloae*, nu poate accepta refuzul revelației divine și legitimarea religiei exclusiv prin referire la orizontul subiectiv al existenței umane ca „o simplă potențare în limitele umanului, dar nu ceva deosebit radical de el”; *Blaga* încearcă „să dea o haină de luciu înșelător celei mai dezonorante

ANIVERSARE LUCIAN BLAGA (1895-2005)

teorii despre religie – Feuerbach – după care religia e o manifestare a egoismului omului, dar nu așa cum este ci cum ar dori să fie”. „Dl Blaga procedează cu religia ca unul care sugrumă pe cineva, spunându-i cuvinte de mângâiere”. Replica pr. *Stăniloae* la Eonul dogmatic, din 1931, a fost traducerea Filocaliei. Mai târziu, va oferi însăși Dogmatica!

5. Dogmatizarea inconștientului sau doctrina noologiei abisale. Mitosofia, ca și creația culturală, pot înainta în mister, miturile exprimând „în icoană plăsmuită”, sensuri smulse existenței. Creația lui este una a sondării adâncurilor mumelor apocaliptice. El plutește pe valurile spațiului mioritic, ancorând și sondând foarte adânc în apele băii informonice a runelor sau mumelor, noologia abisală, unde tenebrele îi ascund cele mai teribile mistere. Considerând inconștientul colectiv (un trans-descendent!) baia reziduală, neasimilată complet, a tuturor arderilor temporale din univers, inclusiv universul uman, cu toate larvele și vietățile lor monstruoase, ca un suport fertil al acestei lumi, e clar de ce e periculos să adastă în ea! Salvarea de aici se face pe spațiul, axa sau scara hyperionică, pe care autorul o menționează doar în treacăt. Iar dogma ar putea fi „arca noetică” ideală pentru acest salt ontic. Dar, ca și *Jung*, ambii fac uriașa confuzie între inconștientul abisal, ca mături arhetipale fetide și supraconștientul luminos, care le străbate, dar care este prea subtil pentru a se lăsa „prins” în plase, fie ele și luciferice!

„*MA se îngrijește de dozarea spiritului [frânarea nousului], prin leasa unei cenzuri transcendente, în avantajul și spre înălțarea și îmbogățirea vieții, spre paza și întărirea echilibrului existențial*”, spune el. Evident, noi suntem traversați în structura noastră cosmoidală, și de inconștientul rezidual, și de supraconștientul divin, deocamdată numai în „custodia” religiei, ambele sunt «inconștiente» și extrem de greu de deosebit! Preocupările sale se legau de o doctrină posibilă a spiritului, doctrina noologiei abisale, nefăcând însă deosebirea elementară dintre suflet și spirit (L. Gavrilu). *Blaga* are subtila intuiție a unui nou eon, pornind de la marile asemănări dintre epoca noastră și epoca elenistică, cu distanțele de rigoare. Dă exemple de la *Filon* la *Einstein* și *Max Planck* de formule antinomice, paradoxale, dar atât de șocante prin revelarea unor adevăruri cutremurătoare, fascinand

umanitatea și raportând victorii de răsunet și de mare prestanță și persistență.

Epoca noastră este una de aventuri simbiotice, sintetice, de fecunde interferențe spirituale, globale (între timp!), de ample amalgamări cu rezultate absolut împrevizibile, spectaculoase, o epocă-n care revine în trombă misticismul, ezotericul, ca-n acel cadru fertil elenist. De asemenea, recrudescența mitului, cu bogăția sa de sensuri adânc simbolice. Un eon dogmatic „înzestrat cu toate virtuțile ineditului”. Dar el îl vede ca pe o magică personanță abisală (rezonanță, ecou al nousului abisal în coștiință), o erupție vulcanică a noologiei abisale la lumina zilei, ceea ce e-n consonanță cu cunoașterea sa luciferică. Ivirea unei noi dogme înseamnă ivirea unei noi religiozități, o religiozitate a inconștientului, apocalipticului, abisalului, la el. Ca și *Goethe*, pe care l-a admirat și tradus, *Blaga* este un Faust ce-a făcut pactul cu Mefisto: „Să știi că am făcut un pact cu Satana, care să mă ducă înainte, - și mă va duce, - în schimb, după ce mi-am ajuns șinta voi fi al lui”, scria el viitoarei sale soții, *Cornelia Brediceanu*. Un teribilism al unui adolescent îndrăgostit? Poate, dar care și-a pus definitiv și adânc pecetea pe întreaga sa viață și creație! Căci în Daimonion vorbește tocmai despre demonicul creator gothean al inconștientului colectiv de tip jungian. Suntem creaturi înadins refuzate de adevăr, dar inconștientul colectiv este tocmai balasul (îngrășământul?!) care ne împiedică (dozează?!) țâșnirea spre înaltul seninului. Numai străluminarea dogmelor în minți curate facilitează avansarea spectaculoasă în înaltele taine și nu în abisale închideri infernale. Cineva spunea că nu putem înainta, cât timp nu ne-am rezolvat problemele în urmă; ei bine, aceasta este și problema inconștientului neasimilat: ne este leșt periculos în înaintarea noastră pe verticala hyperaionică. *Blaga* refuză net și repetat un nou eon creștin, pe care-l crede definitiv depășit și îngropat, însă este entuziasmat de ideea unei metafizici magice, esoterice, oculte, din care misticismul să fie definitiv abolit, ceva în genul misterelor antice, gnozelor sau societăților secrete moderne. Noul său eon consună suspect cu Noua Eră (New Age), precum Marele Anonim, cu Marele Arhitect al Universului. Bănuim că inconștientul colectiv constituie un fel de eșafodaj reminiscent osificat al acestei lumi, prin deja enunțatele categorii abisale ale spațiului mioritic. Or, categoriile abisale, mumele, fenomenul originar, deținând

ANIVERSARE LUCIAN BLAGA (1895-2005)

componenta reziduală energetică generatoare, „stau la rădăcina tuturor plâsmuirilor umane de natură culturală, adică la baza cosmosului stilistic, la temelia însăși a stilurilor de viață și de cultură”.

„Omul trăiește în orizontul misterului, pe care el simte nevoia de nedomolit de a și-l revela [a-i fixa instanțele] prin plâsmuiri [images, icônes] de tot soiul, între altele, prin plâsmuiri metafizice”.

Este ceea ce numeam cândva baia informonică akashică, un eșafodaj rezidual al acestei lumi compozite, eterogene, prizonieră câmpurilor tari, din care se chinuie omul să se elibereze pe verticala țâșnirii de flăcări hyperionice. Saltul din apogetica eonului care abia mai pîlpîie, într-un nou eon dogmatic, poate fi un eon creștin sau altfel creștin. Noul eon nu ne înecă în „tulburarea apelor” inconștientului, în aluviunile mîlului cosmic, ci ne eliberează într-un eon pur, virtual, alt eon! De mult am remarcat lipsa componentei satvice, luminoase, din dimensiunea hyperionică a metafizicii abisal-noologice bliagene. Nu te poți salva în abisurile unde nousul însuși este prizonier, acel noos salvat de ... Camil în Doctrina substanței! Amfibismul noologic abisal al lui *Blaga* este el generator de cultură, dar o cultură efemeră, întocmai efemeridelor ce stau la baza ei, neajutând omul să se salveze. Adevăratele dogme par imuabile, dar surprind eternul. „Dogmaticul, ca mijloc de cunoaștere al transcendentului, nu micșorează însă cuantumul misterului cosmic. Îl fixează numai în maximul său de adâncime”, afirmă paradoxal autorul, operație de potențare, revelare relevatoare, dezvoltare imagistică a unor arhetipuri prizoniere în câmpuri ce rezonează la suprafață în imagini sugestive, fără a se elibera substanțial integral, în devoluția noosică camilpetresciană. Sunt idei imperfecte, în tranziție, jocul proteic al ieilor. Eonul său ar fi un nou ev spiritual în care dogma ar deveni un principiu fundamental de reconstrucție a lumii, prin personanța organizatoare a structurilor categoriilor abisale constructoare de stiluri și de lumi mărginite în spații mioritice fatalmente orizontale, zări ce înaintează sisific în mistere, fără finalitatea unui eschaton mîntuitor de suflete și de lume, fără finalitate în «prinderea» orizontului alergând în jurul unei «sfere mioritice». Noologia abisală, repet, se opune noocrației necesare, căreia îi este până la un punct complementară, însă *Blaga* confundă structurile spiritului inconștient, nous prizonier în puternice câmpuri, cu arhetipurile

Logosului. „Inconștientul este partea genială din fiecare muritor”, spune *Blaga* în consens cu *Goethe*, cu romantismul și neoromantismul expresionist, care pun creativitatea pe seama demonicului! „Arhetipurile” lui *Jung* sunt energoinformonii reziduali ai „bălții informonice”, akasha karmică, cu foarte mult mîl, energocâmpuri alterate, cu întreaga faună suspectă a abisurilor. Nostalgia Tatălui Cereșc sau setea de Mister a omului este pedeapsa lui Adam de a fi fost tentat de fructul luciferic, sfîdînd arhetipurile Logosului Divin. „Noi ne-am așezat dintru început în afară de creștinism, în afară de credință”, situându-se în metafizica impersonală. La el, creștinismul lucrează cu „pretinsele revelații”, sacrul fiind serios amendat de luciferic. Așa cum n-a reușit să vadă distincția dintre supraconștient și inconștient, nu reușește diferența dintre transcendentul satvic(hindus) și... trans-descendentul tamasic(id.), pentru care, de fapt, optează.

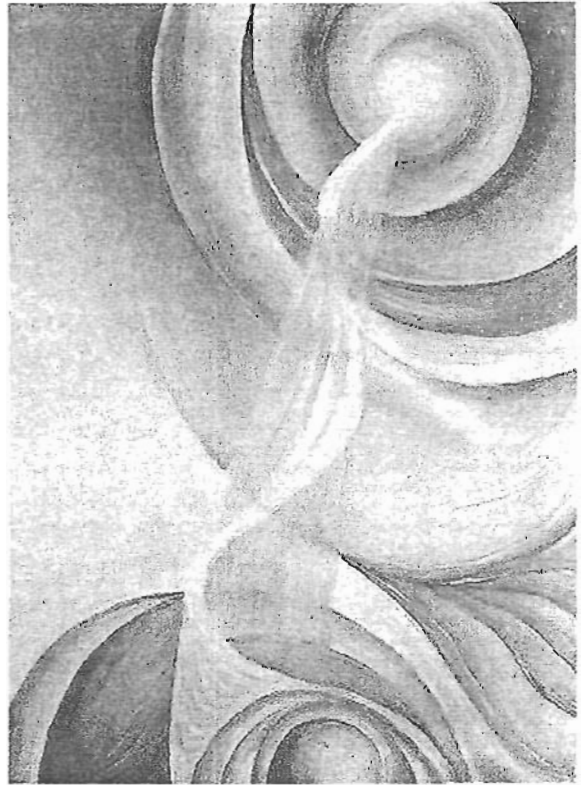
Pariul lui *Blaga* privind noul eon este practic câștigat, ceea ce n-a reușit el a fost a ști dacă acest eon va fi creștin sau nu. Preotul *Dumitru Stăniloae* va fi categoric: noul eon este eschatologic, este o transmutare a ființei umane într-o alte stare, de lumină taborică, eschatologia construirii de aici a unui imperiu de lumină. dincolo. În cele 15 volume ale trilogiilor sale, *Blaga* nu dezvoltă nici un capitol distinct despre conștiință, iar despre supraconștient spune doar că este „o stare obținută de mistici în extaz”, în timp ce inconștientul deține locul fruntaș între conceptele sale metafizice. Omul, crede *Blaga*, nu deține toate diferențialele divine („echivalentul unui fragment infinitezimal din Totul substanțial și structural, deplin autarhic, transpațial”), nu deține cifra specific absolutului divin, orice obiect este alcătuit dintr-o sumă de DD diferite, din frica MA de a nu prolifera creația, scăpându-i de sub control sau atentând la supremația sa. Teama lui este că DD, cuante sau eoni energo-informonici, se pot multiplica în tiraje infinite, inflaționiste, pe orizontala subspeciei mioritice, periclitându-i precara poziție. E un demiurg gnostic acest MA, ce are atât egoism radical, nevrînd să-i scape printre degete, din „mîinile” câmpurilor, DD, prin rebeliunea energiilor proliferante! Spre marea-i desperare, omul deține toate DD, sub forma arhetipurilor, pe care le «cenzurează» furibund acest anonim, spre deosebire de Logosul ce S-a jertfit pe Sine ca să și le salveze. Stăpân al

ANIVERSARE ION BARBU (1895-2005)

inconștientului colectiv și al structurilor tari ale acestei lumi, omul i-a fost prizonier împreună cu lumea, și ea căzută, până la sacrificiul lui Iisus de la începutul acestui Eon. Lumea se eliberează trecând într-un nou eon, eschatologic. Secretomania misterelor centripete, închise, egoiste, nu se compară cu deschiderea spre lumină, eliberarea nousului într-o iubire jertfelnică. Verticala mântuitoare este conversie din comprimări energetice în duh. Matricea stilistică este pecetea ascunsă „*prin care inconștientul administrează conștiința, neștiut din partea acesteia*”, prin personanță, din amfibismul infinit al conștiinței, un nous cenzurat în inconștient. Dacă MA îi servește omului „*minciuna universală*”, răul și marea durere, «medicamentul» este accesul la Adevăr, la cât mai mult Adevăr, or, misterul luciferic nu este Adevăr! Când declară că stilul este inconștientul, ba cultura însăși - expresie a stilului - este inconștientul, ca destin tragic al omului, *Blaga* e-n marea lui confuzie: și supraconștientul este... inconștient!

Blaga profetizează clar un neodogmatism pentru mileniul III. Ce fel însă?! Căci, după el, cel creștin este depășit. Mitosofia sa, cu „*tezaurul*” noologiei abisale a inconștientului, ce-și are rădăcinile în mit și magie, sunt reminiscențe probabile ale unui eon spulberat, ce-a făcut aceleași erori ca și omenirea actuală. Memento pentru noi? Gnozele erau îmbibate cu ereziile unui vechi eon spulberat, de care omenirea trebuia protejată, pentru a nu repeta aceleași păcate? Să fi explodat cosmosul catabasic, la căderea îngerilor, și aici, în cosmosul derivat, anabasic, am fost noi alungați? Oricum, religia creștină ne vrea recuperați în cea mai bună stare, neafecțați de gnoze străine spiritului uman, însă «îmbibați» de spiritul valorilor autentice risipite aiurea! Nu e dogmă aceea care nu salvează spiritul uman. Deși recunoaște sacralul, divinul, cutremurul sacru etc., etc., *Blaga* le proiectează inadecvat în subsolurile abisale ale existenței, interzicându-și cu obstinație cupola Cerului.

6. Gândirea dogmatică la Barbu. *Ion Barbu* a creat din 1917-1929, 12 ani, un rotund an cosmic! După publicarea volumului din anul 1930, își declară deschis eșecul stilizării poeziei până la rugăciunea pură, fapt observabil, la o atentă privire, în poezia ermetică propriu-zisă. „*Poezia e încă valoare relativă. E vălul de aparențe și încântător falfăitor deasupra lucrurilor, cum*

se definea din vechi. Să alegi între grațios și Grație, între încântare și Mântuire, iață canonul întrebării. Suflet mai degrabă religios decât artistic, am vrut în versurile mele să dau echivalentul unor stări absolute ale intelectului și viziunii: starea de Geometrie și, deasupra ei, Extaza. Melodioasele plângeri ale poezilor nu le-am prea înțeles. Și azi cred că locul întâi în Cetate e al Preotului, celelalte urmând, ale Învățătorului și Luptătorului. Dar, fără îndoială, al patrula loc, îndată după acestea, se cuvine poetului” (aproape platonician!) [„*Cuvânt către poeți*” în rev. „Pan”, 1941]. Poetul a eșuat în „*triunghiul Bermudelor*”: Mercur-Hermes-Lucifer, care l-a fixat (închis) în mathésis! Este stâlpul de care a rămas legat Ulisse, de frica sirenelor viclene, pe calea Itacei. Și nu mai avea decât un pas, un singur pas! E convins că razele refractate (rupte) ale „*clăilor de fire stângi*”, ne mint, că ale noastre „*capete de var*” le reflectă așa refractate, adică falsificate, „*temnița noastră de pământ*”, camera noastră obscură nu are ochiul unificator din frunte (triunghiul divin deschis) pentru a reface clăile de raze stângi, de raze frânte, în raze drepte, divine, „*de-a dreapta Tatălui*”, unde se află Logosul. „*Ovalurile [ce] stau, de var, ca o greșeală*” pot fi corectate de acel „*Ochi în virgin triumphi tăiat spre lume*”, îndreptând unghiul de

ANIVERSARE ION BARBU (1895-2005)

precesiune(înclinare) al Monosiei frânte. Iată ce ne spune **Barbu** în ermeticele sale! Și la el „mistere” (Pentru Marile Eleusinii, Hermes, Pytagora, Dionisiacă ș. a.), el nu ne invită însă să ne înglodăm în ele, ci mizează pe cunoașterea paradisiacă până la capăt, iar când are dificultăți se retrage.

„Șarpele pe muzici [pitagoreice] înnodat” din „Increat”, ca și nostalgia pentru increat (Increat, După melci, Riga Crypto...), revin în mai multe feluri, dar nu reușesc să-i altereze dominanta creștină, chiar dacă va rămâne la „matematicianul” Hermes. Elanul flăcărilor lutului spre Cer, ca și răsfrângerile sophianice în zgura trezită la viață, l-au urmărit în toată creația: „Șuvița stelei noi întinge în ape” (Izbăvită ardere). Are nostalgia „văilor respinse ce nu sunt”, a treptelor scării cerurilor pe care le urcă ființa, cere acelorași „văi agere” să-i taie un „ocean întors” spre sine (o clară conștiință a cerurilor întoarse, inverse, răsfrânte din noi!). Scara este „ordonată spiră” a cunoașterii, prin care evadează din „temnița nedemului pământ” (excepționala „Statură” sau „Izbăvită ardere”), a sublimării în spirit sau conversiei în transparente, vapoase flăcări reci, cum e și „cerul lăcrămat și sfânt ca mirul”. Spiritualizare a vederii, a privirii, ca la **Rebreanu** sau **Nichita**, poezia tinde să fie „geometrie înaltă și sfântă”. Oscilant între Mercur și Soare, atras prea puternic de magnetul Hermes al Marelui

Anonim de la Porțile Soarelui interzise omului, **Barbu** știe că sunt de străbătut cel puțin trei ceruri a câte trei, din cele „zece vii peceți de semn” până la Monosia ce străbate Soarele Marele. Mercur este „frate pur/ Conceput din viu mister/ Și Fecioara Lucifer/ Înclinat pe ape caste/ În sfruntări iconoclaste”. Iconoclastia respingerii imaginilor sacre, icoanele, e păcat intelectual al cerebralității cristalelor reci, abstracte ale „capului clădit”, „valului oprit” sau „veacului împietrit”... „Nunta spirituală, logodna cu Verbul solar, începe invocarea către Venera mesopotamiană, Iștar (Astartee): „Uite, ia a treia cheie/ Văro-n broasca – Astartee/ – Și întoarce-o de un grad/ Unui timp retrograd./ Trage porțile ce ard/ Că intrăm/ Să ospătăm/ În camera Soarelui,/ Marelui,/ Nun și Stea,/ Abur verde să ne dea”(al marilor extaze mistice!)/ Din căldări de mări lactee,/ La surpări de curcubeu,/ În firide ce scântee/ Eteree.” **Cezar Baltag** atrage atenția și asupra motoului poemului „Ritmuri pentru nunțile necesare”, care aduce surprize nebănuite (ca toate motourile la el): planurile (cerurile) ontice, căderea sau înclinarea axei, la căderea îngerilor, casele zodiacale cu puterile lor schimbătoare, demonul feminin, de-o răutate și viclenie teribile, Miriam, ca astru înfășurat în bande de câmpuri foarte puternice, de dinam. „Mercur astră aurită”, adică spoită, imitând Logosul (Verbul), simulacru solar, anti-logos sau anti-christ. Osia lumii (Monosia), care trece prin centrul Soarelui, și prin Centrul Universului, înclinată, orbitele planetare nu mai cad perpendicular pe ecuatorul solar și nu «nimeresc» „porțile ce ard”, deschise în Soare! Ultima nuntă e cu Verbul Solar, dar izvorul luminii este Dumnezeu, El e Osia lumii (Monosia), care străbate cele trei cer(c)uri orbitale ale planetelor și trece prin centrul universului (cf.Cezar Baltag - Nupțiala cunoaștere), iar omul barbian, ca și cel creștin sau hindus, ca și Hyperion, se opresc în fața Divinității Absolute.

Nunțile inferioare, pe niveluri celeste astrale, sunt, pe plan sufletesc, echivalente cu plonjonul în apele sau oglinzile jocului prim! Icoanele (imaginile) încă impure ale jocului prim sunt „spălate” în apele sufletului într-un joc secund mai pur. Sunt plonjoanele eșuate ale Luceafărului, care va reuși doar în drumul său hyper-aionic, a treia încercare, când este sever muștrat de Părintele Divin. La **Barbu**, creația întreagă e-nfățișată în elanul ei către Dumnezeu, către începuturile ei în

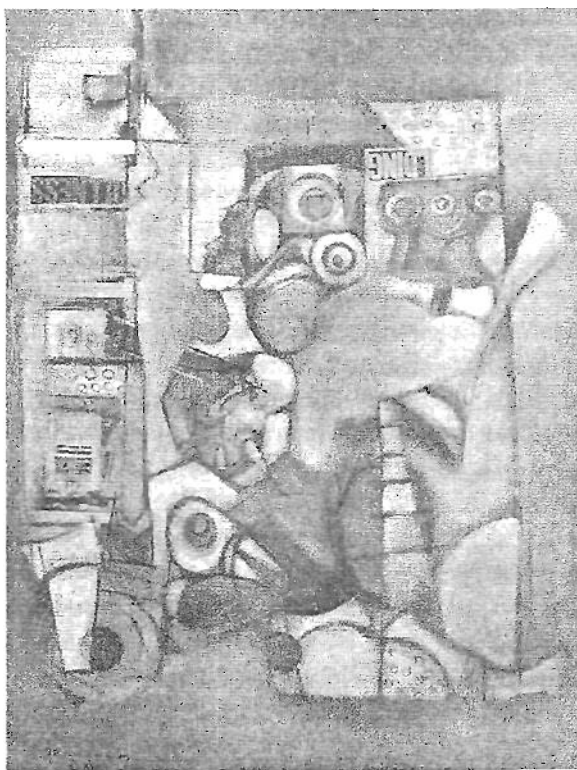
ANIVERSARE ION BARBU (1895-2005)

„*fericita grădină*” (Vianu), în timp ce la *Blaga* este o cădere și o cantonare în abisul nousului, „*noologia abisală*”, inconștientul apocaliptic. Auzul e „*mântuit*” religios, divinul e prezent în natura transfigurată, piatra e deșteptată la conștiință prin rugăciune, grădina de îngeri participă la crearea Evei din coasta bărbătească („al Evei trunchi de fum”), Soarele e divinizat plotinian, toate constelațiile și sferile cerești cântă „*văile Ierusalimului*”, Crăciunul, Rusaliile, raiul, „*roua harului*”, Betleemul, mucenicii, „*slăvitele fețe*”, icoanele, Untul sfânt, spiritul viu, Sfântul Duh, „*munții-n spirit*”, „*raiuri divulgate*”, azimi albe, cherubii, îngerii, care fulgeră Sodoma și pleacă „*la cerul lăcrimat și sfânt ca mirul*”, *dovedesc un „poet superior al transcendentului”* (Ș. Cioculescu). Prin aceste „clare chei” se pot descifra majoritatea poeziilor ermetice, ca și printr-o minimă inițiere esoterică și una matematică, nu numaidecât superioară. Această poezie, care „*fuge de inteligibil, caută înțelegerea*”. Metafora revelatoare este simbol, cu condiția revelației pe verticală și a sintezei contrariilor, surprinderea lui „*Omnia in unum*”, după structura gândirii dogmatice, o formă specială de oxymoron, ca o formă elementară de dogmă. Din „*ceas*”, se „*deduc*” imaginile, timpul este un principiu activ, un izvor din care fășnește nu atât vizibilul, cât adâncimea, căci imaginile deduse într-un joc prim, din celălalt joc, zero, al ideilor platoniciene proiectate în lucruri, vor fi trecute prin apele spiritului și clătite de resturile energetice, purificate în jocul secund.

Poezia este o rugăciune, cea mai importantă a ortodoxiei, rugăciunea inimii sau a minții, căci jocul prim al psihomentalului este coborât în apele freactice ale inimii, într-un joc secund, o „*mântuitoare*” confruntare cu Logosul în azurul inimii (rugăciunea se mai numește și a lui Iisus). Zborul invers al jocului prim este oprit prin retorsiune întru Nadirul latent din inimă unde ideile se regăsesc la fel de pure ca înainte de a se reflecta în lucruri, dar îmbogățite omenește. E o regăsire de sine în Ideile sacre ale Logosului! Ca să nu mai vorbim că avem aici cerurile răsturnate în oglinzile apei sufletului și capătul Monosiei, proiecția Zenitului în Nadirul din inimă, divinul din noi, aflat în stare latentă, trezit de „*cântarea*” harfelor, altfel răsfirate, snopul de raze strâns, concentrat, în spotul unui punct. Jocul secund este

mântuitor, căci se tinde din nou spre recuperarea Ideii risipite, întocmai harfelor răsfirate, în lucruri. Este o tindere asimptotică spre axa Zenit-Nadir, Monosia, ce ne traversează ființa prin Inimă și la care accesul ne este practic imposibil, din cauza refracției axei și a cenzurii transcendente. Harfele răsfirate sunt însumate (convergent într-un spot de raze, sunete) – azurul zenitului cerului senin – , le reprojecțează în a doua oglindă în mântuit azur, un azur salvat în Nadirul latent din Inimă, cerul de ceruri „însumate” interior, ecourile ce amplifică șoaptele istovite, le dă sens și tărie, căutând nadirul latent (misterios, tainic, criptic). Dacă înecarea cirezilor agreste este jocul prim, reflexia în grupurile apei este jocul secund tinzând spre Nadir, trezindu-l din somnul latent.

Poeemele ce urmează (Timbru, Grup, Mod.) întâresc ideea, ca și motoul din *Mallarmé*: „*N-ar fi decât a vă da ideea*” („...ne fût-ce que pour vous en donner l'idée”). Este un amfibism noosic, dar nu pentru a se fixa în alge sau corali, seduși de sirenele misterelor marine, ci vizând iluminările mistice ale Nadirului din adâncurile insondabile ale inimii, de dincolo de geloziile plângărețe ale unor prețiși „*mari anonimi*”. Plonjoane la ambii poeți, dar câtă diferență, în ciuda unor izbitoare asemănări! În „*Înecatul*”, de pildă, e deplin conștient de

pericolul entităților vorace la plonjonul în grupurile apei, iar la porțile Soarelui Marelui se află instanțele nunților-piedici, imperfecte, ca cele din basmul „Tinerețe fără bătrânețe...”, sirenele Venus (Luceafăr) sau Mercur (Hermes alias Lucifer!), cu legiunile lor de «oșteni», atât în cerurile sublunare, cât și-n cele interioare din preajma inimii, rechinii sau „șerpilor lemnoși”, ce „bat apele sufletului” din „baia albastră” cu „dinți veninoși”. Aceste vidre sufletești sunt demonii inconștientului, piedicile, frânele, vămile devenirii noastre interioare. Noul său spațiu liric se vrea început de un nou eon, dogmatic, eventual. „*Transparența de cristal maschează ceva din profunzimea insondabilă a Triumfului cu Ochi*”, „*o mistică a Cuvântului și o mântuire prin rostire*” (Șt. Aug. Doinaș). Mitul oglinzii, cristalelor, al apelor, al răsfrângerilor în oglinzi mântuitoare se-ntâlnește la tot pasul, ca și cel al prisme („Mod”, „Falduri” „Banchizele” etc). „Dificila libertate” a versului căruia „se închină” presupune: „*lumea purificată până a nu mai oglindă decât figura spiritului nostru*”, narcisism, care a fost și pentru el ispita neîmplinirii, cursă, căci nu poți atinge un nou eon printr-un „Act clar de narcisism”!

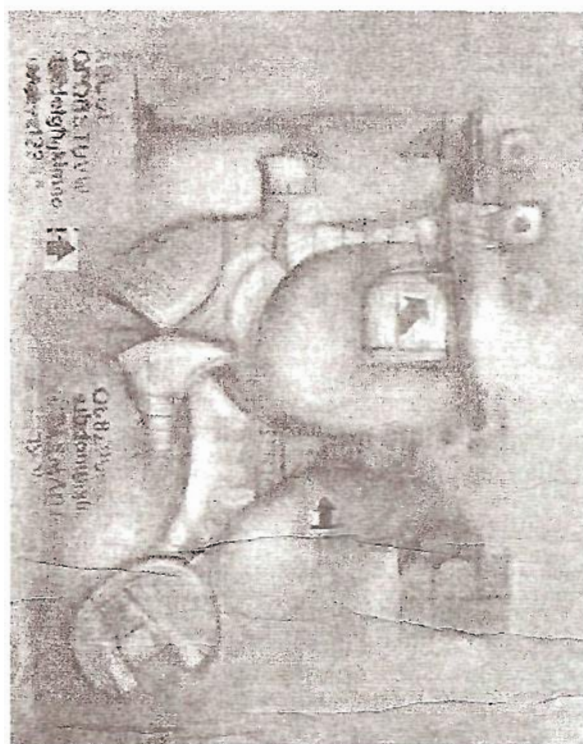
Așa cum la *Blaga* sau *Camil* ideile-cauză se resorb în ideile-efect, devolutiv, la *Barbu* semnele iconice se percep însumat într-un tot sintetic și într-un timp al imaginii simultane, aspect comun cu revelația prin dogmă, ecuație a cuprinderii și împăcării celor doi poli pascalieni, „coeur” și „raison”, în ființă, „o ecuație între două cuantumuri, nu identitatea banală a două neanturi” sau cele două elemente complementare și paradoxale ale cuantei-dogmă! Ceasul, „fără minutar” în „Oul dogmatic”, este principiul destrămării, conversiei sau arderii temporale, transmutația din obiecte materiale în imagini și a imaginilor, din nou, în idei vii! Oglinda din „Falduri” este simbolul imaginii totale, holonice sau holografice, de asemenea prezente la *Barbu*, ca-n Marea Dogmatică: imaginea se reproduce integral în fiecare ciob al oglinzii sparte, așa cum Iisus se regăsește integral în fiecare cuvânt din Cuvânt sau cum fiecare om este o celulă (mădular) din corpul integronic christic. Oul dogmatic barbian este modelul perfect al unui eon virtual, increat, deci netrecut prin calvarul întințat al vieții în lume (v.infra). „*Că vinovat (păcătos) e tot făcutul și sfânt, doar nunta, începutul*”, cu dogma

„*La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul. Pământul era pustiu și gol [eonul virtual]; peste fața adâncului de ape era întuneric și Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor*”. Simbolul apelor spirituale este explicit dat în dogma din motoul „Oului dogmatic”. Apa este instrument specular, de reflexie și refracție, dar și instrument holonic al manifestării logoi spermatikoi, acei infinitezimali microtheos, diferențialele divine sublimate din apele diferențial-theionice. Eșecul și marele regret al poetului e de a nu fi atins acea „conștiință mai adâncă” a poeziei mântuitoare ca o rugăciune! Ciclul ermetic a năzuit să fie religios, dar n-a atins acea religiozitate pură și salvator-soteriologică. Ca și *Blaga*, „substituie sensului clar misterul”, „stanțe purificate în flacăra minții”, „chivoturi de aur,... ca și simbolul închis în ele”. Însăși metafora lui Barbu e secundă, „dubla figurație”, metafora de gradul II, cum numai Nichita mai reușește la noi. Tendința cunoașterii totale, străluminarea, prin simbolul dogmatic, unificator, amintesc de „*iluminările lui Rimbaud*”; ambii, după revelația autentică sau iluminare, fug de poezie, o abandonează! De ce?! Au bunul simț al smereniei în fața Miracolului Revelației, cunoașterii de tip mistic. Ceialți poeți, în spirit folcloric, se opresc la jocul prim proteic de imagini, copie a lucrurilor reale, disprețuit de poet. „*Matematicianul știe că înainte de a intra în zona supremei abstracțiuni, Numerele sunt figuri care cântă,... Sunetul e o stare de grație a Formei*”. „*Savant nemulțumit de victoria mută a științei sale, și-a insinuat auzul pentru a participa cu toții la miracolul sensibil al Simbolurilor, „Fântână de sfâșiate luxuri” (lumini). Poezia sondează și acum inima Ființei, asediată din toate părțile – Heidegger - „de proximitatea esențială a Lucrurilor”, asediu de care numai Spiritul ne poate elibera, când izbutește să se transforme în Cântec*” (Șt. Aug. Doinaș). Imn psalmic...

7. Gândirea dogmatică la pr. Dumitru Stăniloae a) *Dogma*: Gândirea dogmatică a părintelui *Stăniloae* e sistematizată în „*Teologia dogmatică ortodoxă*” (1978), în trei volume masive. Îndumnezeirea omului nu este un mit, ci un deziderat divin, urmând în genere treapta purificării prin asceză, iluminare și apoi îndumnezeire. Spre deosebire de *Blaga*, care se îndoiește de revelație și de raporturile personale ale omului cu Dumnezeu, *D. Stăniloae* crede în

acest plan dumnezeiesc. Pentru el, dogmele sunt adevăruri fundamentale sacre revelate, absolute, ele reprezintă sensurile ultime ale existenței. Dogmele sunt expresia doctrinară a planului de mântuire revelat de Dumnezeu în *Hristos*, repere fundamentale ale planului de salvare și îndumnezeire a omului. E o revelație supranaturală, care există ca evidență a Adevărului, deci cu sens, căci se manifestă ca Dumnezeu întrupat, evident prin efectele sale permanent lucrătoare. Credința este întemeiată pe adevăr revelat. Dogmele sunt tezaur de înțelepciune, păstrat cu pioșenie, făcut cunoscut, aplicat. Creștinii sunt convinși de iminenta lor îndumnezeire, dacă respectă dogmele. Sfințenia este potențială pentru orice muritor. Adevăruri fundamentale, sistemul dogmelor nu e abstract. E un sistem viu, deschis noului, în ciuda închistării unor epoci și minți... „dogmatice”! Dogma vie își are fundamentul în Sfânta Treime. Coborârea și întruparea Persoanei lui *Hristos* în ființă umană a șters granița de la cădere dintre om și Dumnezeu. Comuniunea iubirii desăvârșite din Sf. Treime este dezideratul iubirii dintre oameni și dintre aceștia și Dumnezeu. *Hristos* nu se unește cu un om, ci cu natura umană, de aceea El nu are „cetățenie”, este cetățeanul întregii planete și cosmos, atâta timp cât însuși omul este un antropocosmos. La înălțarea lui Iisus la Cer, Tatăl a trimis Duhul Adevărului pe pământ, prin care conduce omenirea spre *Hristos*. Există o dogmă a recapitulării eterne în *Hristos* operată prin Duhul în om, o dogmă extrem de complexă și frumoasă. Toate dogmele devin frumoase când sunt înțelese, adică vii, lucrătoare! Ele dau sensul fundamental existenței noastre, adevărul nemuririi sufletului în *Hristos*, deci „ținerețea fără bătrânețe și viața fără de moarte”, căci *Hristos* a ucis moartea ființei umane. Lucrarea Duhului Sfânt în lume este permanentă și se face întru Adevărul Logosului, de aceea El este Duhul Adevărului, întru mântuirea întregii creații, o dată cu omul. Două tipuri de energie „lucrează” în lume: energiile necreate, divine, ale Duhului (Spiritus) Sfânt și energiile create, atunci când Dumnezeu a creat lumea în șase Zile (Aionese!). Dumnezeu S-a odihnit de făptuirea lucrărilor Sale și așteaptă pe om să vie în această Zi (Aion), pentru a-l trece spre Eonul zilei a VIII-a!

Este aproape o dogmă că zilele-eoni sunt

analoage Cerurilor, ca niveluri ontice, iar noi suntem așteptați în sâmbăta-sâmbetei, deci în eonul al nouălea! Aici avem rezervat toposul sau starea Împărăției Cerurilor, față-n față cu Sfânta Treime! Lumea este opera rațională a lui Dumnezeu, sincronică cu rațiunea umană, pe măsura ei, ambele devoluând simultan și sinergic spre sensuri tot mai adânci. Enteleheic, lucrurile își au rațiunile în ele însele, iar sensurile ultime sunt ale Cuvântului, înglobat în făpturi. Lumea este o desfășurare a acestor sensuri din interioritatea ei absolută. „Lumea se dovedește astfel că e «lumina» inepuizabilă conform cuvântului românesc «lume», care vine din latinescul «lumen»”. „Sensul lor unic suprem e Logosul divin”. Și rațiunea personală, ca și rațiunea lucrului sunt logos, dintru Logosul christic”. Se remarcă caracterul paradoxal al formulelor dogmatice. Paradoxul formulelor dogmatice constă în puterea părții de a surprinde întregul (holonica sau integronica), fapt analizat științific abia după fizica cuantică. Ele cuprind sub aceeași formulă finitul și infinitul, finitul trimițând fulgerător spre infinitul pe care-l dezvăluie cuantic. Sunt străfulgerare, străluminare. Și sunt canonice, adică recunoscute oficial de comunitate. În nici un caz nu-s adevăruri moarte, uscate, sclerозate!...

b) *Eternitate, timp, eon*. Expresia „la

ANIVERSARE ION BARBU (1895-2005)

început" din Geneză indică prima unire a lui Dumnezeu cu timpul, începutul coborârii lui Dumnezeu în timp, adică „începutul timpului, care ia ființă prin puterea creatoare a lui Dumnezeu”, este și începutul comunicării lui Dumnezeu cu făptura, „deodată” este identificat de astrofizicieni cu celebrul big-bang, ieșirea din Sinele in-sistent în ex-sistență. Timpul este o desfășurare a lumii din potența eonică a energiilor create și condensate. În primul rând, eon (aion) înseamnă eră, ev spiritual sau entitate spirituală relativ autonomă, care se gândește pe sine, emanație sau ipostas divin potențial, aflat între eternitate și devenirea temporală. Înseamnă timp și spirit virtual, durată de viață implicită, cu sensul de ev foarte lung. Aion e suport monadic al unei-unități arhetipale complexe, ca „Prim Mișcător Nemișcat”, activitate a imobilității, gând divin, este modul de existență al Ființei, mod de lucrare în lume a Logosului. Chronos îl trezește din potențialitatea Unului unde odihnește, îi dă semnalul „fiat”, urmat de „deodată”, când începe derularea lui în timp(chronos). Sf. Maxim spune: „Timpul, când se oprește din mișcare, este eon, și eonul, când se măsoară, este timp purtat de mișcare. Astfel eonul este timpul lipsit de mișcare, iar timpul, eonul măsurat prin mișcare” (Ambigua). Gând divin însuflețit de Duh, „Eonul devine timp când apare creația cu mișcarea ei, și timpul devine eon când creațiunea se oprește din mișcarea ei, în Dumnezeu, Cel mai presus de mișcare... Eonul preexistă ca virtualitate a timpului în sânul eternității divine, fără să se confunde cu ea, ca o rațiune a timpului legată de rațiunea cosmosului” (I, 187). Timpul a început o dată cu creația dintr-o eternitate preexistentă, în care va și sfârși. Eternitatea explică timpul, pe care-l delimitează, timpul derivă, izvorăște din eternitate, în care era ca un eon virtual, și sfârșește ca un eon actualizat și eternizat cu toate realitățile trăite ca timp desfășurat. Timpul e o condiție a urcușului creaturii, care, odată ajunsă deplin în El, se instalează cu timpul ei, redevenit eon, în eternitatea Lui, dobândind o maximă intimitate cu eternitatea Divină, fără a se confunda; se topește, fără a se contopi, eonul prototipal trăit menținându-și identitatea.

„Spațiul este distanța legată de durata temporală și amândouă se cer depășite ca interval între apelul lui Dumnezeu la iubire și răspunsul desăvârșit al oamenilor la acest apel”, iar „durata și distanța se înving prin spirit”. Spațiul este mediu

de comunicare, prin duh, a lui Dumnezeu cu noi. Dumnezeu actualizează energiile Sale cu iubire, delicat, gradat, atent dozate, ca să nu distrugă făptura în desfășurare eonică. Timpul este desfășurare din imprimarea „programului”, proiectului divin din eon, o ardere, o destrămare la care participă întreaga creație, întreg cosmosul reflectat în el informonic. Este o ardere metabolică de rafinare în trepte cerești și de asimilare atent filtrată a oceanului informonic în care ne îmbăiem. Numai trecând prin arderea ascetică a timpului, experiindu-l, nu evitându-l, ajungem în eternitatea dumnezeiască. Arderea în timp este dureroasă! Timpul e conversia materiei în experiență, înțelepciune luminoasă. Dincolo ajungem numai sub formă de înțelepciune. Întreaga noastră viață este o continuă naștere de sine, de... **Hristos**, temporalitatea noastră transmutată în eternitatea lui **Hristos**. Identificarea cu Fiul din tine este o Renaștere a Fiului o dată cu noi! Spațiul apare ca distanța dintre noi și ceilalți, dintre noi și Dumnezeu, ca mediu al comunicării, al spargerii intervalurilor dintre semeni prin iubire. „Timpul și spațiul în care am trăit nu pier fără urmă, ci rămân ca o bucurie sau ca un chin”, un eon informonic viu în eternitate. Trebuie să mă parcurg pe mine însumi, integral, ca să ajung eu însumi Dumnezeu-Logos, viața este tocmai intervalul spațio-temporal dintre mine și El! Există deci un eon final, în care se adună tot timpul, precum există un eon inițial care cuprinde în Dumnezeu posibilitățile gândite

ale tuturor celor ce se vor dezvolta în timp. Eternitatea eonică, nu e eternitatea pur și simplu a lui Dumnezeu. E eternitatea pentru lume care se cuprinde în Dumnezeu, e dată în „deodată” și se readună în eternitatea eschatologică trecând prin timp. Eonul inițial nu e în mișcare.

Eonul eschatologic are în el experiența mișcării și chiar un fel de mișcare stabilă eternă în jurul lui Dumnezeu, pentru că creatura ajunsă în Dumnezeu se adâncește mereu în contemplarea și în împărtășirea de infinitatea lui Dumnezeu, deși e mereu scăldată de ea. Acel „deodată” potențial al primei zile [Fiat lux!] devine un „deodată” plin al zilei a opta fără de sfârșit; ieșirea din eternitate prin creație sfârșește cu intrarea în eternitate prin înviere, după mișcarea prin timp”. Sf. Maxim vede și o a nouă zi, sâmbăta-sâmbetei, un nou eon, cum bănuim. O dogmă extrem de profundă este și crearea lumii și omului «ex nihilo»; lumea e «nimicul» modelat de câmpurile gândurilor divine, ce au model arhetipurile raționale, cuvintele Logosului Divin. Tatăl este și cauza materiei din care va „plasticiza”, modelând, rațiunile divine, ca energie derivată, probabil prin acea retragere parțială din globula cosmică, generând apele diferențial divine, ce sublimesază în pulberea particulelor cuantice: Dumnezeu gândește și creează prin cuante divine! Lumea are un scop, capătă un sens: „Trebuie ca lumina să nu fie nevăzută, slava să nu rămână fără martor, bunătatea să nu fie fără o altă persoană care să se bucure de ea...”. Lumea este un discurs coerent al lui Dumnezeu către om, într-o înaintare continuă. E o comunicare a iubirii cu scopul educării sau creșterii omului întru asimilarea deplină a înțelepciunii divine, prin lume. Îngerii au fost creați anterior creației lumii sensibile și omului, urzeala originală, primordială a lumii, un fel de eon supratemporal, posibil chiar un hyper sau super-aion, „eon supratemporal, dar nu coetern cu Dumnezeu”, „un mod de viață asemănător celui în care va fi toată creația în planul eschatologic”. Lumea sensibilă înaintează spre el prin timp. Dumnezeu a fost înaintea tuturor eonilor, căci El mijlocește între eternitatea sa și timp, prin intermediul eonilor arhetipali, cărora le dă ființă prin Duhul Sfânt. Înșușirea eonului fiind vechimea și neschimbarea, temporalul este starea de schimbare, instabilitate, corupție, boală, rău, moarte. „Vom participa la eon[-ul final] când vom ajunge la incoruptibilitate și neschimbare”; deși

participăm în eon, nu participăm integral la eon, dacă suntem devenirea rea și putem fi expulzați în eoni inferiori! Lumea îngerilor, lumea spiritelor sau duhurilor este una intermediară, iar omul e menit s-o depășească și e mare eroare ispita de a rămâne în ea! Spre deosebire de Dumnezeu, îngerii sunt tot realități spirituale, dar structurate arhetipal, înlesnindu-ne cunoașterea sau sesizarea realităților spirituale înrudite, sunt entități structurale indefinite de comunicare a adâncimii infinite a lui Dumnezeu. Deși lumea îngerilor ne este acum superioară, ea ne slujește egal, lui Dumnezeu și nouă, care avem o misiune specială de împlinit.

c) *Holonica* Omul e întregit de cosmos, care e o „antroposferă”... „Deci suntem responsabili de lume. Suntem cuvântul, logosul, în care lumea vorbește...”. Numai prin noi, cosmosul, se poate exprima, explica și salva, primind harul. „Numai prin om, cosmosul, care e la origine o «logosferă», poate deveni o «Hristosferă» și o «pneumatosferă» [spirituală]” (I, 436). „Într-un fel, fiecare ipostas uman poartă toată natura, realizată în nodurile ipostatice și în firul ce le unește”. Aceste fire invizibile sunt raze spirituale (angelic-arhetipale) ce înlesnesc comunicarea și comuniunea subtilă dintre semenii, paradoxul unității în pluralitate, iar persoanele umane sunt ca niște noduri ipostaziate ce întrunesc fire infinite. Antroposfera este o sferă uriașă de ochiuri, o «mahramă de borangic» peste care este imprimat chipul dezvoltabil al lui *Iisus*, ce stăpânește materia prin spirit și o salvează eschatologic, transmutând-o. Starea primordială a protopărinților a fost un eon din care au căzut și întru care aspirăm să revenim, după o Odisee cosmică. Părinții sunt convinși că providența dumnezeiască lucrează, iar planul de îndumnezeire al lumii este în plină desfășurare, prin lucrarea Rațiunii divine în creație. Înșuși omul este un „cuvânt gânditor” și cuvântător, în dialog cu Cuvântul divin. Cuvântul sau Rațiunea divină este arhetipul arhetipurilor dumnezeiești și este personalizat în Fiul. Omul conține toate arhetipurile sau DD, contrar celor afirmate de *Blaga*. Cuvântul este ascuns în mod tainic în rațiunile lucrurilor, oferindu-se spre înțelegere treptat, proporțional cu nivelul de asimilare, de percepție al fiecărui om. „Lucrurile sunt chipurile create ale rațiunilor divine plasticizate” (II,7), sunt cuvinte întrupate, Cuvântul își dă, prin aceasta, un alter-ego creat, prin care este într-un dialog disimulat cu omul. Ca persoane,

noi suntem parteneri ai Persoanei ce a pus în fața noastră chipul creat al gândirii Sale plasticizate, exprimată într-o flexionare perpetuu reînnoită, pentru subiectele umane create după chipul Său. Comunicarea înseamnă schimbul de cuvinte, sentimente, obiecte, dialogul, deci iubirea ca dăruire și jertfă. Toate ne sunt oferite nouă, ca să le oferim, la rândul-ne. Am fost dotați cu o rațiune echivalentă, capabilă să se bucure de descoperirea rațiunii divine din creație. O rațiune trezită sau reactivată prin rațiunile cosmice plasticizate în obiecte și fenomene ale naturii. Scotocim, descoperim, prin efort continuu, prin muncă și sacrificiu, căci am refuzat, mușcând din pomul luciferic, oferta divină de a ni se descoperi prin revelație în rai. Suntem într-un perpetuu dialog și acord cu Persoana supremă, care ne descoperă tot mai mult înțelesurile ascunse, flexionându-le în noi texte și contexte situaționale, eventual chiar domenii eonice. Natura nu poate fi folosită și înțeleasă decât prelucrată și descifrată într-o colaborare sinergică cu Creatorul, căci din acest proces nu lipsește „*lucrarea diriguitoare, gânditoare și cuvântătoare a Cuvântului dumnezeiesc*”.

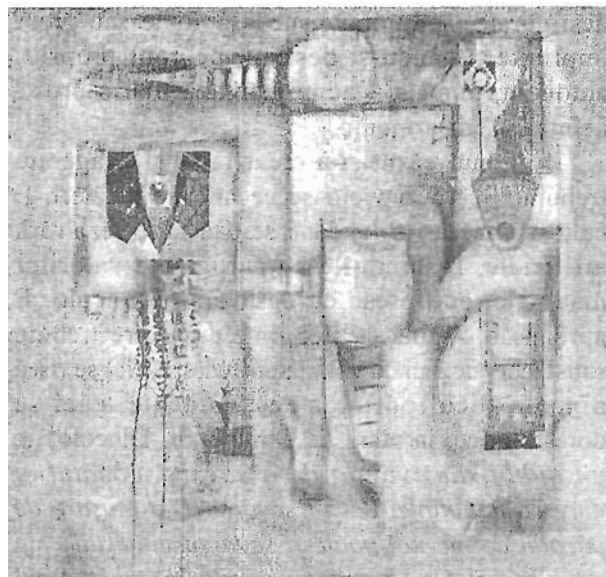
d) *Tainele*, ca lucrări ale Duhului, sunt haruri sau grații. Harul nu ni se impune, este o alegere și din partea noastră și a lui Dumnezeu, „mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși”. Duhul ne eliberează prin har, îndumnezeind firea. Duhul reactivează Biserica în întregimea ei, așa cum sufletul animă totalitatea funcțiilor corpului, deși e prezent întreg în fiecare organ. Duhul unic, indivizibil, e legătură de iubire. Epectaza este urcușul anevoios al scării cerurilor, tinderea noastră asimptotică spre Adevăr, treptat: „*Prin coborârea Lui, S-a făcut pe Sine scara noastră și împreună suitor cu noi*”. „*Cerul e dat potențial în inimă*” și urcă, cu toate cele 9-12 niveluri ale sale dincolo de «cerurile» sublunare. Crediința este deschidere față de semeni și, implicit, față de Dumnezeu, iar deschiderea este comunicare iubitoare. De aceea mândria este cel mai mare păcat, fiindcă este detașare de semeni, rupere orgolioasă de întregul dumnezeiesc ce dă viață, este sinucidere spirituală. „*Biserica este laboratorul în care Duhul lui Hristos ne face sfinți sau chipuri tot mai depline*” ale Sale, de aceea sfințenia este nu numai un dar, ci o îndatorire. Prin faptele noastre, noi nu facem nici o favoare lui Dumnezeu: „*Când veți fi făcut toate cele poruncite vouă, ziceți: slugi netrebnice suntem și ceea ce*

am fost datori să facem, aceea am făcut», deci Împărăția cerurilor nu este plata faptelor, ci harul sau darul divin... „*Timpul însuși ne e dat în vederea acestei creșteri*”. Tainele înseamnă unirea lui Dumnezeu cu întreaga creație, permanenta lucrare asupra Creației, prin Duh. „*Taina este unitate a contrariilor*”, modul de a fi al lui Dumnezeu „*totul în toate*”, fără a fi panteist. Dumnezeu va fi totul în toate, deocamdată suntem făptură înstrăinată. Ca dogme, tainele sunt unitate a contrariilor. *Hristos* este săvârșitorul nevăzut al tainelor, prin Sf. Duh. Pentru a înțelege și mai bine tainele, ortodoxia nu separă continuitatea Logos-Natură. Între suflet și cele materiale nu e discontinuitate. Dacă privim natura stratificată ontic de la grosier la subtil, ni se par logice cele afirmate mai sus.

Însăși natura poate fi mântuită o dată cu persoana umană: Antropocosmos, căci și între om și cosmos există o prelungire sau continuitate. După ce se va salva o dată cu omenirea, Natura nu va mai naște, va fi! Se va dizolva, desfășura, destinde în aura sfințeniei, ieșind din timp în eternitatea eonului final, în pulberea de lumină aurică sau chistică ordonată de câmpurile fine ale Logosului, urzeala a tot cuvântul: eschatologia. „*Din lucrarea Sf. Duh asupra apelor, au luat ființă în Fiul toate formele definite de existență creată, la începutul lumii*” (III, 35), confirmă apele theionice (divine) materne sau sophianice, după retragerea parțială a Tatălui din globula sau supraeonul cosmic. Apele primordiale materne, în care era proiectat Logosul, iar la suprafață plutea Duhul, au sublimat plasma aurică (logoi spermatikoi), din Logos. Acești „*embrioni de aur*” sau semințe cosmice eonice vor fi animați diferențial de Sf. Duh. Dogmatica, urmând Geneza, face deosebirea dintre cele două tipuri de ape: „*Apa originară, din Biblie, nu este identică cu apa definită de după aceea*”, nefiind o materie perceptibilă, deși și ea este creată de Dumnezeu și „are în ea în mod virtual rațiunile și potențele existențelor divine – chipuri ale rațiunilor Logosului [logoi spermatikoi, „*sporii divini*” din *Apele theionice!*] – ce vor apărea [răsări] prin suflarea Duhului”, o apă ce nu era cu totul pasivă, ci o energie indefinită, neluminată de nici o determinare, într-o mișcare universală, având în ea, prin creație, rațiunile tuturor formelor de existență. Aceste ape diferențiale divine - cu chipul chistic proiectat și topit în ele - sublimează particulele diferențial-theionice sau microtheionice

sus menționate. „*Duhul dumnezeiesc... face ca «apa» originară să actualizeze formele înscrise în ea virtual prin actul creator al Logosului, în forme care arată în ele în mod definit chipurile rațiunilor Logosului. Duhul desăvârșește astfel, iradiind din Logos – pe de o parte transcendent, pe de alta prezent în ea – creația înființată de Logos*”. Duhul Sfânt, fluid, se suprapune și întărește «feminitatea» fertilă a apelor fluide, într-o dirijare dozată diferențial de rațiunea creatoare divină, și e forța de formare continuă a existențelor definite de toate gradele, din tulburarea apelor sau haosul primordial prototipal. Duhul este suflat de Tatăl și asupra chipului de lut ce se animă, iar, prin lucrarea Logosului, se naște sufletul.

Apa terestră este înrudită cu «*apa originară*», în ea imprimându-se ideal Duhul purtător al mesajului Adevărului Logosului. Fără Duh, nu se poate naște nimic, chiar dacă acum nașterile nu mai sunt din prototipurile raționale semice (logoi spermatikoi), ci din celulele seminale din corp, adică din trupul maicii natura (născătoarea), „*maternitatea Terrei, Ma-terra*”. „O dată cu *Hristos* și cu primirea Duhului Lui, ... a început arătarea sfârșitului acestui eon”, căci, prin Sfintele Taine, s-a întărit Logosul în noi, trupul ne este străbătut de Duh (soma pneumatikon), calea spre îndumnezeire sau sfințenie ne este deschisă. În viața, până la *Hristos* muritoare, a explodat lumina veșniciei și a morții morții, prin „*pecetea darurilor Duhului Sfânt*”. În planul creației, omul a fost creat după chipul Logosului, ca partener al Lui, având să adune în sine rațiunile creației, ca să le ofere Logosului, gândite de el, așa cum le-a oferit Logosul ca dar și conținut accesibil și necesar spiritului omenesc. Însuși Cuvântul lui Dumnezeu S-a făcut prin întrupare Preotul prin excelență al creațiunii, al readucerii ei la Dumnezeu, al readunării oamenilor risipiți din unitatea lor primordială, în Dumnezeu. Problema morții e văzută ca trecere de la viața temporală la viața eternă. Misterul morții ține de misterul persoanei umane. Cei ce nu recunosc o existență personală după moarte, nu recunosc un sens existenței. Pe om nu-l încântă o esență spirituală impersonală post-mortem. Moartea este o întâlnire cu Christos, sub semnul esențial al bazei lumii, numitorul ei comun, Cel-ce-dă-numele, numește intențional, dând, prin Duh, viață numelui ales. E, într-un fel, refacerea cosmosului catabasic din cel anabasic, căzut.

Implicit, se pune problema nemuririi sufletului și a locului de după moarte. Sufletul e bază a persoanei umane, deci e bază a relației cu Dumnezeu, ca Persoană. Persoana devine numitorul comun sau puntea dintre noi și Dumnezeu. Cum persoana divină e nemuritoare, nici cea umană nu poate fi altfel, fiind după chipul celei divine. Poate fi axiomă sau postulat: „*Numai obiectele se dezagregă*”, urzeala, proiectul, desenul lor, nu: „*Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece!*» (Matei, 24, 35). Persoana este individul conștient, iar conștiința este Dumnezeu. Ni se dă o unică posibilitate de mântuire: viața. „*Viața pământească este arena în care omul își decide soarta pentru vecie, căci după moarte, omul nu-și mai schimbă soarta*”. Reîncarnările sunt respinse categoric cu o logică de platină. Mândria e căderea în groapa sterilă a egoismului („black-hole”), din care nu radiază nici o lumină și din care nu mai poate cineva ieși, este orgoliul sau trufia că tu ești totul, tu poți totul, umilindu-ți semenii și sfidând pe Cel ce-ți dăruie totul. Sfinții părinți sunt unanimi în a considera iadul ca o stare, nu un topos. Lumea, cerul și iadul nu sunt trei etaje spațiale, ci trei moduri diferite de existență, coexistente (ca o antenă telescopică strânsă), sunt, cred, stări de intensiune: de la cea mai mare densitate până la „*nimicul*” din care a creat Dumnezeu lumea. Această modulare a câmpurilor de gândire n-o poate avea decât o Persoană dumnezeiască. Nici un om nu-și este suficient sieși, oricât de dotat ar fi. De aceea, comuniunea completează armonic. *Berdiaev* admite un iad ce constă din refuzul comuniunii cu Dumnezeu, o lume de spirite

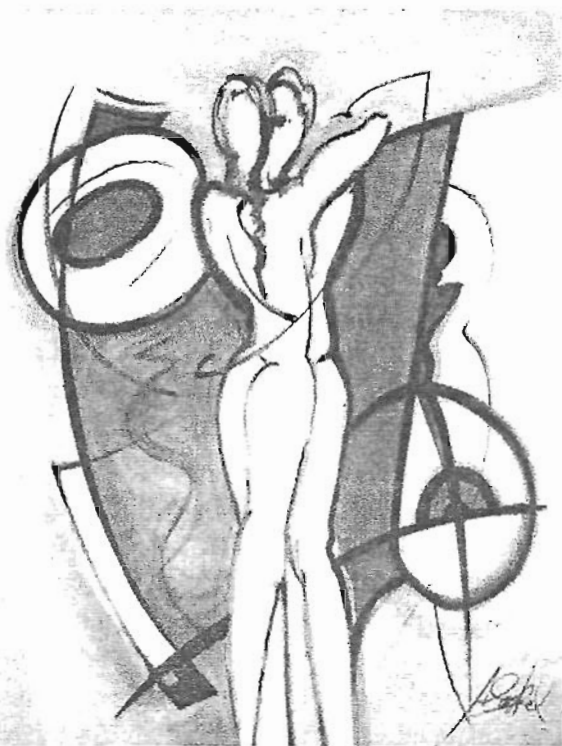
desfigurate, neîmplinite, nedesăvârșite sau prost împlinite. Luându-și destinul pe cont propriu, autonom, omul și-l administrează foarte prost, neînțelept, disarmonic.

Omul căzut și-a creat false și exagerate trebuințe, cercuri vicioase ce nu duc nicăieri. E cultivată aceeași sete, dar i se dau false rezolvări, artificiale, hrănindu-le cu surrogatele valorilor materiale, ce lipsesc cu desăvârșire dincolo. E aproape o dogmă că trebuințele noastre trebuie satisfăcute de aici cu valori spirituale. Altfel se riscă dincolo focul poftelor nesatisfăcute, căci se dorește orice, în afară de Dumnezeu. Dincolo, „*e un dublu rău: voința de a săvârși păcatul și durerea neputinței de a-l săvârși. E o atașare de păcatul ce nu mai poate fi săvârșit material*”, un refuz complet al alternativei spirituale. Acolo omul este total izolat, cum și-a dorit în viață. Patimile sunt induse demonic, prin păcate hrănim demoni cu energii specifice fiecărui „rang”! De aceea Sf. Părinți asociau patimile, păcatele, cu demoni. Cursele sau ispitele lor sunt să ne aservească trebuințelor lor parazite, ei neavând acces la energiile divine. Trebuințele demonilor, viclean, ni le transferă nouă ca false trebuințe, voluptăți. Tot răul este demonic, inclusiv răul ca boală. Autonomia totală a celor ce se dezic de Dumnezeu înseamnă «moartea» sufletului, de fapt, o veșnică agonie. „*Cei care nu vor putea ieși din iad până la judecata universală nu vor mai putea ieși în veci din iad*”. Ei au contribuit la desfigurarea chipului lui Dumnezeu în ei. Acesta nu e distrus nici de inerțiile uriașe ale iadului, ci doar desfigurat, îndurând uriașa suferință a decalajului dintre ceea ce este și ceea ce ar fi putut să fie, căci aici are posibilitatea vederii, ce i-a lipsit în viață. Au pus între ei și Dumnezeu straturile groase ale egoismului, îngroșând distanțele sau intervalurile spațio-temporale. În egoismul lor absolut, ei nu pot îndura iubirea lui Dumnezeu, pe care o resimt acum ca pe o mare pedeapsă (până și diavolul e iubit de Dumnezeu!). Cel mai crunt martor la judecată este conștiința omului, căci în conștiință tronează acuzator Logosul neîmplinit în viață. La trecerea într-un nou eon, dogmatic, cu eliberarea sau nașterea completă din natură a arhetipurilor, această natură materială «moare», transfigurată sau transmutată într-o «natură» subtilă, natura pierzându-și menirea fundamentală de născătoare a realităților materiale; dispărând nașterea, dispăre, evident și moartea.

Ieșirea din natură este și o ieșire din istorie în «toposul» în care ne proiectăm în arderile noastre de fiecare clipă, ca ființe de lumină. Parusia sau adventus este implicată, căci acolo este Iisus. Posibil ca Iisus să vină înainte ca reziduurile acestei lumi « terminate » să ardă, așa cum a promis. „*Arderea aceasta fulgerătoare... are ca scop curățirea lumii de zgura răului și o punere a ei într-o stare de transparență spirituală*”, «*Chipul nevestejit de verdeață*». Eschatonul este trecerea de la eonul istoric creștin al acestei lumi la eonul final al zilei a opta a creației, căci „*venind Domnul, pe de o parte arde chipul învârtoșat al lumii [atomice!], pe de alta o înnoiește, adaptând-o trupului său înviat și trupurilor celor noi ale oamenilor*”. „*Strălucirea de pe Tabor se va extinde asupra lumii întregi. Lumea va fi atunci Taborul generalizat*”. Chipul actual al lumii este adaptat necesităților stringente ale ființei materiale umane, un chip stăpânit de legile defacerii și recompunerii materiei. Într-o lume pneumatizată, cu un om trupește pneumatizat, după modelul lui Iisus înviat, multe vor fi altfel acolo decât aici, căci majoritatea trebuințelor noastre sunt legate de materie. Corpurile noastre vor fi asemănătoare cu ale îngerilor, cu trupuri de lumină sau materie aurică, căci există, după Sf. Părinți, «*o gradație de materialitate, de corporalitate și de sensibilitate în lumea creată, în treptele și în stadiile ei*». Va fi o identificare cu lumea, căci „*lumea, dacă ne rămâne obiect, ne este întrucâtva o lume exterioară*”, „*lumea întreagă va fi atunci conținut sufletesc, într-o mare măsură*”. Trupurile de la înviere vor fi eterice, deosebite de cele de acum, căci vor fi modelate de subtile formule numerice sacre, sufletul având în fire o putere de modelare. Vor fi de lumină, dar nu fără o structură interioară, ca îngerii. Lumea de acum e o lumină condensată, ea se va desfășura din constrângerile câmpurilor materiei. Creștinismul crede într-o veșnicie a materiei, o materie subtilă, subatomică, spiritualizată, extrem de fină și de fiabilă, «*sfânta materie*», sophianică sau feciorelnică, neprihănită. Vom fi ce am fost (restabilirea în străvechea stare a firii noastre) și mult mai mult decât atât (mai bogăți cu o Odisee Cosmică, adică obținând și promisa asemănare)! În noul eon, dogmatic, oamenii vor fi celulele de lumină în corpul spiritual al lui Iisus. Rațiunea este Cuvântul întreg, iar omul va fi în interiorul Lui.

prof. Toader AIOANEI

Lungul drum spre refacerea unității pierdute

Conflictul din „*Meșterul Manole*” se desfășoară la nivelul conștiinței profane, între patima construcției și dragostea puternică, mai presus de viață, pentru *Mira*. *Manole* concepe viața ca pe o răstignire între lumină și întuneric, între rațional și instinctual, ca pe un conflict între supunere la legi etice și telurice de partea cărora se află demonul creației. Pe de o parte se află patima creației, pe de alta, dragostea de viață, cu frumusețea și puritatea ei întruchipate de *Mira*. Eroul este silit să aleagă între biserică și dragoste. Criza tragică fundamentală se naște din scindarea personalității sale în aceste două direcții. *Blaga* face, așadar, din protagonist un erou de tragedie sacră. Acesta este posedatul unei idei pe care o duce la îndeplinire condus de un destin interior implacabil. El trebuie să vrea, acesta este destinul său.

Piesa transmite existența unei a treia entități în afară de Dumnezeu și diavol, o ființă primară transcendentă care creează și guvernează lumea prin „*diferențialele divine*” – Marele Anonim. El este „*un gardian*” al misterelor, fiind în esența lui un mister suprem care impune o barieră imaginară între om și misterul existențial ce îl înconjoară. Este o

ființă suficientă sieși care impune cenzura transcendentă dintr-o criză interioară, din nevoia de autoconservare. Demonismul despre care s-a vorbit mult este, printre altele, o trăsătură a Marelui Anonim, presupune un conflict interior acerb.

Piesa, spre deosebire de baladă, eludează momentul căutării locului zidirii, accentul dramatic fiind pus pe efortul sisific al meșterilor. După 7 ani de încercări (cifra fatidică, a Genezei, dar și a unui ciclu încheiat, a trecerii de la cunoscut la necunoscut) și 77 de încercări (adică de 11 ori câte 7, 11 fiind numărul unei inițiative ce nu ține seama de armonia cosmică dar și a zburciului interior) zidarii nu reușesc să pătrundă taina bisericii ce nu se vrea a fi construită și cer dezelegare pentru abandonarea proiectului, căci această biserică le-a acaparat sufletul și mintea, îi urmărește ca o Fata Morgana. Blestemul incapacității creației cuprinde întreg ținutul ce capătă înfățișare apocaliptică.

Bogumil știe răspunsul: sunt forțele telurice care cer pactul faustic prin care meșterul își vinde sufletul pentru a deveni nemuritor, pentru a se desăvârși pe plan artistic. Personaj ambiguu și atemporal, venit de la hotarul de dincolo de Timp, urmărește împlinirea sacrificiului în care vede un ritual moștenit din timpuri străvechi ce trebuie respectat, păstrat și reprodus când situația o cere. Sfaturile sale care se află la granița dintre malefic și benefic propun ideea eretică a dualității ființei umane, aceea potrivit căreia corpul păcătos a fost creat de Rău, în timp ce Binele a creat sufletul pur. Primul în concepția sa poate fi distrus pentru a-l elibera pe cel de-al doilea.

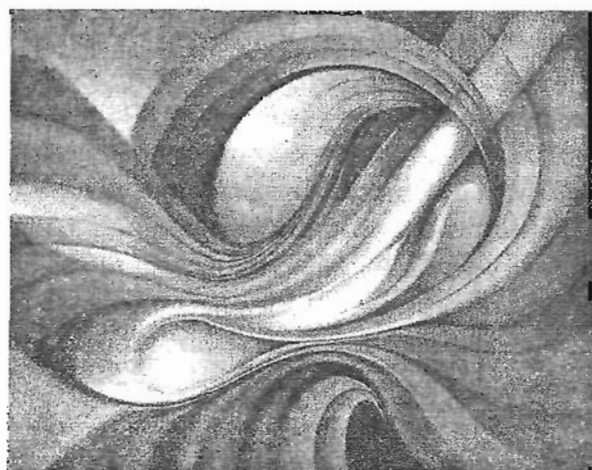
Un alt personaj care nu se regăsește în baladă, fiind la rându-i de inspirație expresionistă, este *Găman*. El este manifestarea semiiconștientă a puterilor nebotezate, cel care ascultă glasul mumelor, al inconștientului colectiv. Este cel care traduce mesajul venit dintr-o altă lume în limbajul muritorilor, are rolul lui *Tiresias* din „*Oedip rege*”.

După ani de calcule, cărora nu li s-a găsit eroarea, *Manole* este deznădăjduit. Nu înțelege, la fel ca Gelu Ruscanu, că nu în rațiune stă răspunsul. Viața este o problemă pusă umanității de către

ANIVERSARE LUCIAN BLAGA (1895-2005)

divinitate a cărei rezolvare nu se află în calcul matematic. Trebuie doar să dăm posibilitatea universului interior să se manifeste. *Manole* este individul damnat care vrea să evadeze din infernul care i-a invadat viața. „Doamne, de ce m-ai părăsit?” este expresia credinței în izbândă dar și a demonismului creator. Este omul părăsit de Dumnezeu care încearcă să aducă umanitatea într-o nouă matcă. Aceasta este atmosfera în care își face apariția *Mira*. Față de tensiunea dionisiacă, ea este puritate, bucurie, lumina senină, apolinică. Dansul ei pe la spatele lui *Găman* este o exorcizare a forțelor telurice. Metafora femeie-biserică semnifică cele două direcții care șcindează personalitatea artistului.

Sub presiunea venită din partea domnului, dar și a zidarilor se face, în cele din urmă, un jurământ. Cadrul este unul cosmic, aproape fantastic, semn că – iată – Cerul a acceptat sacrificiul. Urmează trei zile de așteptare (trei fiind cifra desăvârșirii, folosirea sa transmițând poate ideea că în decursul acestor zile de așteptare meșterii parcurg la nivel spiritual anumite etape astfel încât în momentul inițierii actului creator să fie vrednici de o asemenea operă). Cu fiecă zi ce trece, tensiunea crește, iar suspiciunile planează asupra lui *Manole* mai insistent. Și iată că apare acea „femeie din miazăzi” care vine să contrabalanseze acțiunea malefică indusă de miazănoapte, de locul de unde vine răul să ruineze biserica. Facem cunoștință acum cu o *Mira* foarte temperamentală care totuși își va accepta destinul și va înțelege patima creatorului exprimată sub formă ludică, aluzivă. Cei doi îndrăgostiți se află pe niveluri spirituale comparabile,

femeia nefiind replica feminină, într-o gamă minoră, a artistului, demnă de a fi privită cu îngăduința binevoitoare. În acest sens, modestia de care dă dovadă este revelatoare, căci doar oamenii cu adevărat superiori își permit luxul de a fi modești.

De cum debutează procesul zidirii, *Manole* se depersonalizează, începe să vorbească despre el ca un spectator. Va intra într-o stare apropiată de transă – expresia geniului creator eliberat de remușcări, de precepte morale, latura umană fiind estompată. După finalizarea zidirii, îmbătrânește trupește și sufletește, căci spiritul său, odată cu cel al *Mirei* însufletește acum creația, se va dezice, de talentul său în care va vedea un adversar al fericirii. Convins de inutilitatea actului său în plan uman, vrea să dărâme construcția și să-și elibereze soția, împiedicat fiind, semn că biserica nu-i mai aparține, că a intrat în patrimoniul universal. Sau, cum zicea *Călinescu*, norodul nu mai ține seama de creator, vede doar creația. Acuzele care i se aduc sunt o exorcizare a contradicțiilor care îi macină sufletul. Poporul sanctifică însă condiția sa eroică – el devine un erou civilizator care dă omenirii o valoare nemuritoare.

Moartea sa este o continuare firească a jertfei și nu o ispășire a păcatului său. Împreună, el, *Mira* și biserica vor atinge Absolutul. Moartea creatoare este doar o refacere a Unității. Sacrificiul femeii poate fi interpretat ca o condiție sine qua non pentru desăvârșirea celor doi pe plan afectiv și cea în planul creației, necesitatea zidirii poate fi văzută și ca o probă inițiativă, asemenea celor din basme, menită să purifice.

Spre deosebire de baladă, meșterii sunt lăsați în viață ca dovezi vii ale faptului că orice creație presupune sacrificiu. Și ei au lăsat bisericii ce aveau mai bun, renunțând la liniștea și echilibrul sufletesc.

Piesa este tragedia artistului care trebuie să aleagă între desăvârșirea sa ca om de artă, ce implică dezagregarea sufletească, și dragostea pură, umană. Finalul face trimiteri la mitul lui *Icar*. Dacă trupul se prăbușește, sufletul care era condamnat să rămână în plan uman este eliberat. Unitatea se va reface în Eternitate.

Oana JOEAN
clasa a XII-a D

Chanson sous les pierres et les fleurs

Toute la vie j'ai écrit, rêvant, sur les hommes.

Quand je me réveillais parfois,
je me rendais compte que j'avais écrit
des ballades, des livres et des contes
sur les nuages.

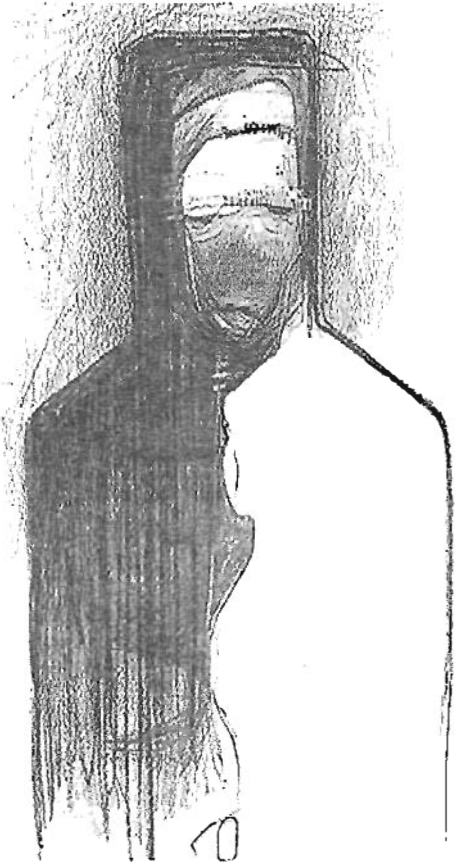
Après, depuis un certain temps en m'endormant
sans le savoir

je m'en vais sous la terre, sous les pierres
et les fleurs.

J'écoute de temps en temps les rossignols
du pays.

Aujourd'hui je ne rêve plus,
mais, en regardant vers le haut,
il me semble savoir ce que j'ai oublié
sous la Lune et dans le monde.
Les nuages ont des formes humaines
Et les hommes sont pourtant des nuages.

traducere în limba francezã -
Andra Hanțã (XI E)

Des violons allumés, les femmes

Les femmes sont des violons,
Tremblement reflété dans les paumes.

Je les glorifie, je les chante
Pour la fin du sentier de la vie
qu'elles parcourent sur la terre.

Bois doux, bois Saint !
Les femmes sont des violons.
Vibration sans parole,
Des violons allumés sous l'arc
dans les flammes, dans la fumée.

traducere în limba francezã -
Mihaela Prodan (XI E)

Les insomnies

Mon âme veille toujours
Il regarde les étoiles dans le porche
Il se voit dans tout ce qui existe
comme dans un miroir magique.

La pensée grave, toquée marche
sur les rivages pres d'une eau.
Aucun lac n'a de paupière
Pour pouvoir la fermer et s'endormir.

traducere în limba francezã -
Andra Hanțã (XI E)

Printemps

*Connaître. Aimer.
Encore une fois, à nouveau.
Connaître c'est l'hiver
Aimer c'est le printemps.*

*Aimer vient de très loin en moi.
Aimer vient de très loin en toi.*

*Connaître. Aimer.
Quel est le chemin qui te pousse à
connaître ce dont tu as peur
parmi des fleurs et dans les herbes hautes ?*

*Parmi des fleurs et des brins d'herbe
passions sans péchés
nous renversent dans l'infini
avec l'ardeur et le bruit
des abeilles ranimées.
Encore une fois, à nouveau
Aimer : c'est le printemps.*

*traducere în limba franceză -
Roxana Ilie (XII E)*

A Song To The Wind

*In love no one, no one
Keeps his word
Tightly embraced forever
Only the earth would hold you
Thus the wind sings
Torn near me
Now to the right, then to the left
The wind near me.*

*traducere în limba engleză -
Andreea Dereli (XII B)*

Spring

*To know. To love.
Once more, again and again,
To know is winter,
To love is spring.*

*To love- this comes
From so far away from me.
To love - this comes
From so far away in you.*

*To know. To love
What is the way, what drives you?
To know-what does it mean?
To love - what are you afraid of
Through flowers and great grass?*

*Through flowers and great grass,
Lust without sins
Overturns us into the infinite
With commotion and ardour
Of reincarnated bees.*

*Once more, again and again,
To love is spring.*

*traducere în limba engleză -
Oana Oprea (XII B)*

Quatrain

*Ileană, tell me thou now under the rainbow,
Are you my blessing and my mirth?
You've suddenly appeared into my path
As an eyelash fallen from Divinity's Eyelid*

*traducere în limba engleză -
Larisa Neagu (XII B)*

GRIGORE VIERU

Unul dintre cei mai de reprezentativi poeți ai românilor de peste Prut s-a născut la 14 februarie 1935 în comună Pererița, județul Edineț. Acesta scrie o poezie gravitând în jurul câtorva teme majore (mama, patria, iubita), în care formula tradiționalistă, în descendență folclorică și eminesciană se îmbină armonios cu formula expresionistă blagiană.

- „Numele tău”,
cu o prefață de Ion Druță (1968)
„Duminica cuvintelor” (1969)
„Versuri” (1971)
„Aproape” (1974)
„Un verde ne vede” (1976)
„Fiindcă iubesc” (1980)
„Taina care mă apasă” (1983)
„Cel care sunt” (1987)
„Rădăcina de foc”, Ed. Univers,
București (1988)
„Izvorul și clipa”, București (1991)
„Hristos n-are nici o vină”, București (1991)
„Curățirea fântânii”, Galați (1993)
„Rugăciune pentru mamă”, Craiova (1994)
„Acum și în veac”, București,
șase ediții între 1997-2003
„Strigat-am către tine”, București (1999)
„Izbăvirea”, Galați (1999)

Până în prezent au apărut șase studii și eseuri asupra vieții și operei lui Grigore Vieru

- Mihai Cimpoi - „Mirajul copilăriei” (1968)
Mihail Dolgan - „Creația lui Grigore Vieru”
(1984)
Mihai Cimpoi - „Întoarcerea la izvoare”
(1985)
Stelian Gruia - „Poet pe Golgota Basarabiei”
(1995)
Fănuș Băileșteanu - „Grigore Vieru, omul și
poetul” (1995)
Theodor Codreanu - „Duminica Mare a lui
Grigore Vieru” (2004)

„Poetul basarabean preferă comunicarea deschisă, colocvială, sentimentală (recurgând și la mijloace publicistice) cu cititorul, încheindu-și poeziile cu poante dens-emoționale. În genere, înclină spre o poezie a prea-plinului emotiv.”

„Misterul cosmic se strecoară în ritul nupțial, amplificând dimensiunile trăirii. Găsim în lirica erotică a lui Vieru modulații de rugă, acorduri solemne de imn sau ușor-sentimentale de madrigal, unduiri grave de cantilenă și elegie, chemări și invitații galante, strigări șoptite, blesteme refulate, nostimade și vorbiri alegorice, care traduc de fapt o singură melodie pură: cea a dragostei.” (Mihai Cimpoi - „O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia”, ediția a II-a, Chișinău, Ed. Arc, 1997, p. 192-193)

„... Grigore Vieru este un poet rafinat, în simplitatea lui, care nu a rămas la stadiul folcloric (deși rafinamentul e departe de a-i lipsi poeziei populare), în sensul că este creator de cultură majoră, în accepția cea mai înaltă a cuvântului.”

„Măreția lui vine de acolo că, peste durerile înăbușite de veacuri, el a reușit să pună mantia de sărbătoare a Duminicii Mari.” (Theodor Codreanu - „Duminica Mare a lui Grigore Vieru”, București-Chișinău, Editura „Litera International”, 2004, p. 378-379)

„LIMBA ROMÂNĂ ESTE PRIMA FIINȚĂ, ÎN AFARĂ DE MAMA, ASUPRA CĂREIA AM DESCHIS OCHII...”

- De ce se aude *Eminescu* altfel în Basarabia, stimate *Grigore Vieru*, mai ales după ce l-am ascultat aici, în Focșani, într-un spectacol electrizant de muzică, dans și poezie?

- Pentru că îl spun *Ion* și *Doina Aldea Teodorovici*, doi artiști pentru care spațiul unei scene e prea mic, prea puțin îndestulător cu sufletul și cântecul lor. Și pentru că *Eminescu* este însuși pământul și aerul Basarabiei mai ales, dimensiunea de inimă și de dor a unui popor ce își strigă în fiecare ceas tragismul împilării de atâta amar de vreme. Dacă n-ar fi fost ei, versurile mele ar fi rămas, poate, o poezie bună de recitat la serbările școlare sau la serate literare, numai că dramatismul melodiei lor conferă viza pentru eternitate ce biruie durerea și moartea.

- Vă doare cumplit limba română, am văzut asta și în antologia „Rădăcină de foc” apărută la editura *Univers* în 1988...

- Cum să nu mă doară, este prima ființă, în afară de mama, asupra căreia am deschis ochii, cu o infinită dragoste și înfometare. N-auzi? „*Limba noastră-i o comoară/Din adâncuri dezgropată...*”, dar ea se aude de pretutindeni cu o tărie și o dulceață indefinită, mai ales atunci când devii exilat în patria propriilor tale cuvinte. Să trăiești în sânul celei mai maiestuoase și sacre limbi și să n-ai voie să te sature deplin de sunetele ei cristaline doar pentru faptul că ești înglobat unui imperiu lingvistic de care nu te leagă nici un fel de genă, nici un fel de sânge... Dar la fel de mult mă doare Țara, asta pe care-o poartă toți ai mei în pântec și în vise, în ochi și în orice întindere a zării pe unde ne este mersul, viața și întristarea...

- Câți dintre basarabeni simt asta?

- Nu basarabeni, ci acei ce se simt oameni și vorbesc în graiul strămoșilor și le e dor de iarba

câmpului din Vrancea pe care-o văd în goana mașinii, ca de propria iarba aflată lângă prispa casei părintești și le e milă și rușine s-o calce pentru că ea, aceasta iarba a Moldovei și a Țării tuturor românilor pătimește odată cu noi. În acest periplu am fost cu un ansamblu folcloric și cu minunații *Ion* și *Doina* la București, la Ateneu și la *Eminescu* Îndumnezeirii noastre și a lui *Anghel* - și am constatat că mulți dintre copiii ăștia cu care umblu nici nu știu a ceti românește deși părinții lor sunt români - dar le-am cetit eu, până și inscripțiile peluzelor din parcuri, le-am fost interpretul dorurilor și a slovei strămoșești, pentru că degeaba ai suferința în suflet dacă nici în lacrimă nu i se vede rana. Ce fel de plângere e aia, ce fel de disidență - dacă tot se poartă expresia - dacă n-o afirmi răspicat, dacă nu se aude din amvon căutându-i propriul pământ și rosturile?

- Și care sunt patimile acestei suferințe?

- Ele sunt ca un luceafăr spre o înaltă sfințire. Patimile înseamnă, mai ales acum, limba la care nu pot aspira cu tot cuvântul poporului meu, că nu pot râde și plânge fără hotare sub oblăduirea cerului, că nu pot cânta ca o dragoste făcătoare de minuni pe acest pământ pe care soarta prea adeseori l-a

preschimbat în durere. Uite, frate, eu acum am cerul întreg în față și teiul lui *Eminescu* și pentru că sunt în Vrancea, doina Mioriței ce-i adâncul de sânge ce-mi inundă nesfârșit sufletul și ochiul meu umed răsare în lună, dar nu mă tem de moarte deoarece regăsindu-vă, chiar moartea mea este un izvor fermecat. Numai patimile noastre rămân și ard și se aud ca o trâmbiță de argint...

- Și totuși, nu vă temeți nici de visul acesta negru că suntem și că trăim în două patrii ale inimii ce tulbură și întretaie magia cuvântului?

- Magia ne apropie, frate *Ioane*, pentru că sub noi și deasupra noastră înflorește Patria negreșit

și pământul matern și nu vezi că această durere despre care vorbeam este reală întrucât este sfințită în sămânță și ploaie, iar osul fratelui n-a putut fi încins de dușmani? Dar el este ca un martir iluminat și îndurerat deopotrivă de rodul pe care-l presimte în sânge și pe care n-au putut să-l împiedice ori să-l rezeze nimeni, cu atât mai puțin năpârcile. Magia aceasta ne înlănțuie și ne zidește de fiecare dată în altă mănăstire, ceva sublim ca un gând când îți vine mama în casă și ți se aurește pâinea pe masă...

- *Domnule Vieru, doar scriitorii țin steagul sus „În acest pământ românesc, vremelnic ocupat...”?*

- Ei, Doamne, nu păcătui, primii și cei mai demni sunt cei ce și-au lăsat oasele în Siberia, cei ce nu s-au lepădat de limbă și credința, cei ce-au umplut cu viața temnițele staliniste numai pentru că au vrut să rămână români. Durerea ține de demnitate, ca și revolta ori exprimarea ei. Toate lucrurile sunt vrednice și de respect și de trăit abia atunci când intervine conștiința de sine a jertfei. Astfel, acceptând și dezastrul ca pe o întâmplare, te poți considera în orice clipă un om cu scaun la cap, un om socotit cum s-ar spune și prevăzător cu evenimentele, dar cu atât mai dispus să-ți supui „iluminările”, fericirea ta personală de o zi, a direcției din care bate vântul. „Când simțul dreptății și moravurile se clatină, zice **Ernst Junger**, când frica tulbură mințile, atunci puterile oamenilor de o zi seacă.”

- *Asistăm oare, iubite Grigore Vieru, la o tragică realitate, aceea că un popor să-și scrie propriul cuvânt, cultura adică, în două limbi?*

- Vor unii asta, chiar în cadrul unei discipline de partid unde sarcinile (!) nu pot fi însă transmise în limba moldovenească întrucât această limbă nu există, nu avem grafic pentru așa ceva, iar în rusește dorul nu are echivalență. Cum adică, laptele mamei se poate eticheta peste noapte și apoi atârnat de tavanul aceleiași culturi în două limbi, dintre care în una nu se aude ciocârliă și nici nu trece sângele strămoșesc? Poezia mea și a tuturor confrăților basarabeni nu se aude profund decât în cadență și suferința, în speranța și lumina de candelă a limbii latine, sub aura căreia a luat naștere limba română. Socialismul a vrut să ne comunizeze sufletele,

conștiințele - asta este marea tragedie prin care trece literatura noastră, de unde cuvintele se mai aud uneori ca sunetul de clopot dogit. Să sperăm însă că bunul Dumnezeu nu va permite așa ceva, nu va permite schisma și că acești tineri se vor cinsti de bucuriile adevărate și de aerul purificator al Țării...

- *Ce reprezintă în cultura Basarabiei Ion Druță și Emil Loteanu?*

- Doi mari, două personalități, le-aș spune eu, fără hotare, chiar dacă primul a ales să trăiască la Moscova. El scrie însă despre sufletul satului românesc dintre Prut și Nistru așa cum nu mulți știu să o facă, el înțelege cântecul și plânsul țăranului de aici pentru că nu se poate altfel - el n-a plecat de acasă decât într-un fel de bejenie a tranziției. Poate vom găsi, într-o zi, și înțelegerea necesară pentru anumite gesturi. Cât despre fratele Emil, el este o lumină dragă a inimii noastre, o clipă fantastică de dor ce vibrează pentru oamenii de pretutindeni mereu în speranța redescoperirii bucuriei, a copilăriei și a cântecului niciodată întrerupt. Mereu un sărac și un altruist, dar mereu liber, dimensiunea sufletului său este un cosmos de frumusețe, civilizație și dragoste, iar filmele lui - opere de artă în ținuta maiestouasă mereu-contribuție în aur la cultura românească.

- *Ce credeți, Grigorie Vieru, este poezia reversul nostru de suflet la universul - infern (câteodată) al civilizației?*

- Poezia este sufletul de gardă al vieții, dar și cruce și destin în același timp, miraculoasa șansă a culorii în azur pe unde plutesc, deopotrivă, îngerii și flamingii. Este posibilitatea fiecărui om de a gândi auzit în limba lui mai cu seamă despre dragoste și umanitate. „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”, atunci când „Niciodată toamna nu fu mai frumoasă...” și Doamne, câte atâtea altele nu se nu mai pot spune! N-auzi viorile cântând pe-o zare de gând, frate?

Interviu realizat de Ion Panait, aprilie 1989

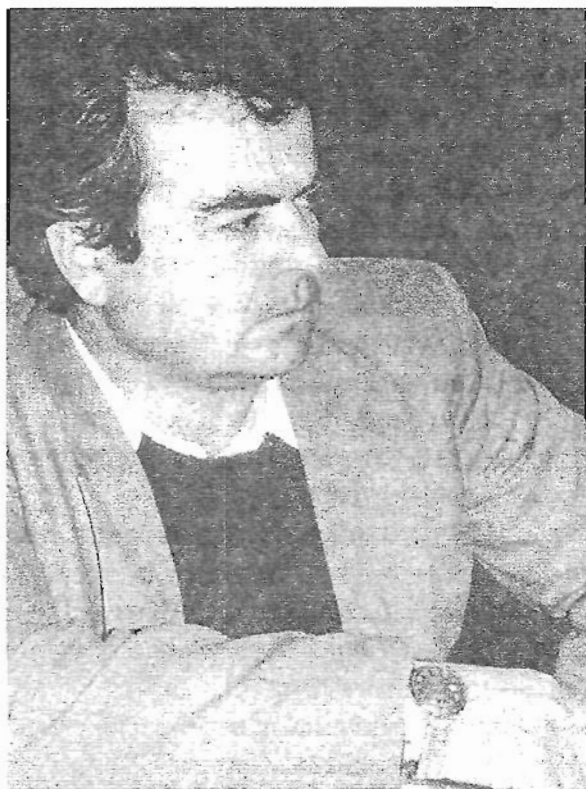
P.S.: Precizăm că un scurt fragment din acest interviu a apărut în volumul „Cu prietenie în umbra gândului”, Râmnicu-Sărat, Editura Rafet, 2004. Textul publicat acum este în întregime inedit.

ION PANAIT

S-a născut în comună Piscu, județul Galați, la 1 martie 1941. A debutat în revista, „*Luceafărul*” la 9 aprilie 1964, fiind ultimul poet lansat de *Mihai Dragomir*.

A publicat în mai toate revistele de cultură ale țării: „*Viața Românească*”, „*România literară*”, „*Luceafărul*”, „*Contemporanul*”, „*Convorbiri literare*”, „*Cronica*”, „*Literatorul*”, „*Contemporanul*”, „*Familia*”, „*Ateneu*”, „*Tomis*”, „*Ramuri*”, „*Antares*”, „*Amphitryon*”, „*Revista V*”, „*Steaua*”, „*Pro Saeculum*”, „*Salonul literar*”, „*Oglinda literară*”, „*Tribuna României*”, „*Porto-Franco*”, „*Literatură și artă*” etc. A poposit pe meleaguri vrâncene în 1969 și, în acești 35 de ani, a reușit să devină autorul a douăsprezece volume de poezie, cărora li se adaugă unul de publicistică, apărut în urmă cu un an:

- „*Noaptea unde mă închin*”,
București, ed. Albatros, 1970
- „*Deosebirea de pământ*”,
București, ed. Eminescu, 1983
- „*Memoria clepsidrei*”,
București, ed. Cartea românească, 1987
- „*Vina pentru Roberto*”,
Galați, ed. Porto-Franco 1990
- „*Simple poeme*”, Iași, ed. Junimea, 1991
- „*Plânsul*”, Focșani, Ed. Salonul literar, 1998
- „*Bonjour tristesse*”,
Focșani, ed. Salonul literar, 2001
- „*La marginea curcubeului*”,
Focșani, ed. Salonul literar, 2001
- „*Piața publică a tristeții*”,
Focșani, ed. Terra, 2001
- „*Ladifundiile trădării*”,
Focșani, ed. Pallas, 2003
- „*Binecuvântatul infern al iubirii*”,
Focșani, ed. Pallas, 2004
- „*Amurgul zilei de mâine*”,
Focșani, ed. Pallas, 2004
- „*Cu prietenie în umbra gândului*”
(interviuri), Râmnicu-Sărat, ed. Rafet, 2004
- „*Timpul în rochie albă de noapte*” (poezie),
Focșani, ed. Andrew, 2005

„*Ion Panait* e unul dintre acei rari lirici care cred cu încăpățănare în sonoritatea verbului, în acel efect de clară ritmicitate, atât de des ocolit în poezia modernă” (*Dumitru Radu Popa* în „*Tribuna României*”, 1983)

„Neașteptat de profund și de plastic este, de data aceasta, *Ion Panait*, un poet matur de care va trebui să ținem mai mult seama” (*Constantin Trandafir* în revista „*Porto-Franco*”, 1991)

„În total, poezia acestuia este a unui vizual fantast, creatorul unui univers liric bine particularizat, străbătut de tristeți și obsesii devastatoare. Înbrăcat în „armura melancoliei”, *Ion Panait* se înfățișează la „judecata de apoi” a poeziei românești ca unul dintre cei mai înzestrați elegiaci pe care-i avem.” (*Mircea Dinutz* în „*Viața românească*”, 1999)

„Inconfundabil talent cultivat cu ardoare și vibrând în ceremonialul unei poetici alese, *Ion Panait* este un poet matur, al esențelor care ard, cum ard niște mirodenii edenice, într-un joc al reflexiilor magice, recuperatorii pentru ființa noastră, asaltată de fantasmă și aspirând, totuși, spre lumina dincolo de lumină” (*Eugen Evu* în „*Oglinda literară*”, 2003)

Carnaval

Știu, doamnă că e rece și râul nu mai seacă
Desigur, ni se pare chiar iarbă că nu crește
Ori pasărea aceea venind spre noi, ce dacă
Acest simbol de aer nu ni se potrivește...

Dă-mi mască pentru ziua, așa ceva se poate
Și-acoperă-mi obrazul cât ceară e fierbinte,
Doar pasărea aceea visând eternitate
Pe ultima mișcare a aripei ne vinde.

Sau poate-i numai teamă că am rămas departe
Și că pe crini, desigur, i-a-nveșmântat rugina,
Ori ca-n petala florii puteam să-ți scriu o carte,
Sau pasărea, pe masca și-a tremurat lumina...

Tu nu mai vezi ce-aproape sunt zorile, privește
Cum lacrima de rouă pe inima ne-apasă-
Să zicem că e noapte, iar pasărea zâmbește
Pe-această mască, doamnă, ocultă și trufașă...

Balada păgână

Afară, caii limpeziți în ploi
Se reazemă de umezeală florii,
Ca un suspin de toamnă a viorii
Ce-și decupează carnea arsă-n noi

Zăbalele miros a sânge pur,
A mosc și-a moarte, a melancolie
Amestecată-ntr-o pictură vie
De anotimpuri sacre împrejur-

În seara asta rătăcitu-m-ai
În infinitul lumii ca pe-o dală
Ca cade-n zaruri și nu se arată-
Eu sunt acel ce nu-l mai așteptai...

Țipăt

Pupila ierbii, țipăt ireal,
smintirea mea în daimonii ripipei
și orizontul lumii mineral:
stea fumegând la marginile clipei.

Meditație

Tu îmbătrânind într-o capelă albă
distinsă stai, paingii se streacor
ca irisii blânzi spre căile lactee
agonizându-ne nimicitor-

Și de aici lumina se prea poate
să cadă-n moartea mea, prin moartea ta-
sunt doar puțin bolnav și-ntr-o cuvinte
e inima aceasta care va...

Balada de iarnă

Și poate transversat de floare
și poate traversat de câini
am să irump ca o răcoare
a sângelui peste plămâni.
Iar fluturii n-au să mai cadă
deasupra ochiului tău drept-
pe-o respirație de zăpadă
te desenez și te îndrept

Corole, ceruri suspendate
și tu alunecând prin zori
frumos, cu aripile tăiate
și sângerând de aurori.
Eu, prin zăpadă să cutreier
gândul prin care te prelingi
și ochii tăi, fulgi mari pe creier
în durerosul-mi trup să-i ningi.

Să-mi cerți siguranța, mâna
ce-oprește iernile-n clavier
și pierde-mă pe totdeauna
din plâns, din noapte, din delir...

GRUPUL ȘCOLAR AGRICOL – ADJUD
poeti și poezii
membrii cenaclului revistei CONTRAATAC,
Coordonator - prof. Adrian Botez

Strigăte

*am vrut să mor odată cu
păsările răpitoare - împușcate de vânătorii
tuturor - am vrut să fac
pașii mai mari - să te-ncojur cu
ființa mea*

*aud - se-apropie pași înceși
nu acum - dar va veni
incomod - Mântuirea: păcatul
jenat - desenează pe văzduh
pulberi*

Infinit de plăcere

*În umbra sufletului de uitare
Visez nectar de viespi anonime
Trezindu-mă din marea de schelete
Mă uit în palma copacului turbat
Și plâng în infinitul de plăcere*

*Cu fruntea ochiului scâldat în ceară
Mă ridic din metalul carnivor
Numele meu a piatră funerară
Precum se scurge frunza de plăcere:
Eu voi citi în cicatricea infinitului.*

Ion MIHĂILĂ
clasa a XII-a A

Era-ntuneric lângă târziu

Cântul și ploaia se opriseră - misterul începea să fie deslușit. Acum noaptea o privesc cu nerăbdare - raza lunii stă de veghe - pentru mine, pentru noi. Încet, străbat pustiul și cântul inimii îl fac auzit. De pe rugul păcatelor încep să culeg flori - iubesc șoapta ce mi-a redat bucuria nepăsării. Simt aripa speranței cum crește: s-au scurs atâtea ploi. Rodul: iubirea, frumusețea veacului pe care-n gând l-am străbătut. Înot în dragoste, curaj - Necunoscutul mă cheamă. Mă așteaptă acolo, la capătul albelor coloane, la Poarta Cetății.

... Era pustiu pe străzi și-n case. Era-ntuneric lângă târziu.

Mihaela MOSCU
clasa a XI-a B

Risipiri

*un braț al umbrei
asudă de fericirea amăgitoare
a clipei ce-a fost: un cânt de slavă
se ridică peste ceață
chipul străjuie Cetatea
sub un nor de aripi
spre crucea din stele alerg*

Mihaela MOSCU
clasa a XI-a B

Durere

O aripă a vieții
Crestată de durere:
În orice împlinire suspină o
Durere: durere
Apăsătoare - ce ne vindecă
Iubind - luminează vie - crăpată de o
Lacrimă fierbinte

Minune - absurdă ca toate minunile

Printre mii de trupuri moarte
Printre mii de pietre funerare
Și alte mii de trupuri descărnate
Dezosate - prin întunericul care se infiltrează
Până la măduvă: un Trandafir răsare!

Voința mea - jocul meu

Voința mea e de neînduplecat: am mândria
De a flirta cu - Serenissimă - Moartea
De a o face să aștepte
Când tot eu îi dau întâlnire...
O aduc să privească Răsăritul de Soare:
Cu mii de săgeți omor Moartea...

Pășesc ușor - peste cadavrul Morții - și vin spre voi.

Elena TARAȘI
clasa a XI-a B

Redeschidere

Poetul a deschis venele versurilor
Iar chipul-i plin de liniște.

Arde hârtia, dansează flacăra
Și vorbele-i se prăbușesc.

Ocolește cimitirul cuvintelor,
Din care lipsește dragostea.

Alege visul și păstrează tristețea:
Numai lacrimi îl mai încălzesc.

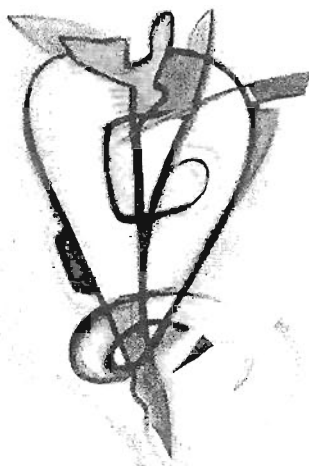
Poetul e cel care crede în ceva
Și cel care să creadă nu poate.

Toamna

O parte-s vie, o parte-s morți,
Copaci bătuți de vânt și sorți...
Covor de frunze ruginii,
Mult obosite cumunii.

Plopilor bolnavi de ploii și vânt
Rostesc pădurii un descânt.

Elena CHIRILĂ
clasa a XI-a C

DINTRE SUITE DE CATARGE

Îndemn frivol

Cuvântul nu intră în locul cuvântului,
Iar mormintele nu se vor umple cu iarbă,
Căci sunt versuri finite - portabile,
Aruncate la suprafață de cunoștințe și
Rutină - clare precum bucăți de cristal.

Poetul e cel care a mințit
Și-i cel care dezmințe,
Minciuna lui se dezvoltă, se înalță,
E monstruoasă - dar nu moare.
Poetul e aici...

Alina BĂLAN
clasa a XI-a B

Cenaclul artelor *HYPERION*

Colegiul Național *Unirea* - Focșani

Coordonator - prof. Toader Aioanei

Din inima toamnei...

Toamna, simbolizând bogăția și hărnicia anului bătrân, țese covorul din pădure în atâtea mii de nuanțe, lumini și blânde umbre ale trecutului! Ca niște licurici harnici, colindând prin întunecimile codrului, stelele par a se mișca pe firmament, zâmbete de-o clipă, promisiuni ale luminii ce va veni. Dar departe se aud șoaptele de laudă Toamnei, răscolind frunzarul între petunii. Oare câtă mireasmă adună un anotimp să-și spele trupul?

Îndrăgostită de irealitate, stau lângă un tei bătrân, ascultând noaptea ce-și adoarme fapturnile și privind Luceafărul (oare aceasta să fie?), izbucnit printre valurile de nori ce se scurgeau deasupra pământului, încărcăți de prea multă melancolie. Doar aici, sub umbra tremurândă a teiului, sub sfânta sa ocrotire, am putut să simt cu adevărat această legătură între cer și pământ, între ceea ce a fost, este și ceea ce am creat prin puterea imaginației: vii plâsmuiri ce mă fac fericită! Abia acum înțeleg că toată lumina trece prin inima mea ca un anotimp!!

Iarna

*Trec cocoarele în rânduri,
Anul cade trist pe gânduri;
Apa-n picuri de cenușă
Monoton ne cântă-n ușă:
Adună, Doamne, grămezile,
Să vină zăpezile!*

*Norii trec - cirezile
Adună zăpezile
De la casă până-n zare
Ca un semn de întrebare:
Unde, Doamne, te-ai ascuns
Ca să nu ne dai răspuns?*

*Pomișorii cafenii
Și-au pus straițe argintii,
Ceilalți au dantele albe,
Cercelate cu flori dalbe:
Ninsoare-i, Doamne și-omăt,
De răsufierea ta mă-mbăt!
Diana TOMA
clasa a IX-a E*

Gânduri, rânduri...

30 februarie

În visul meu nu e lumină.

Deșuri de speranță în inimă, de parcă întreaga-mi viață ar fi fost o groapă de gunoi. Ți-amintești?! Te-am întrebat -în somn- de ce mă sfâșie strălucirea soarelui la apus. Mi-ai răspuns că și lumina soarelui poate să moară; dar poate e lumina din noi ce se poate stinge acum, la apus, pentru ca mai urmează o zi?... Așteaptă, se va face lumină!

30 martie

... libertatea nu e peste tot aceeași, o întâlnim în grade diferite, dar nici o libertate!

... există spațiu și timp, dar nimeni nu știe prea bine ce se află dincolo de ele!

... există pustiu, dar nimeni nu-l evită!!

... există ceața asta între noi, nu prea vedem noi, totuși noi credem că e întuneric pe care nimeni nu-l poate desface!

... există vise fără nici un înțeles? Există o șansă ca să auzi vuietul de pe Strada Liniștii? Există oare voluptate în tine când mă vezi sângerând? Abia mai suport!...

Ioana FRANGU
clasa a X-a D

Nesțiintă **(exercițiu de imaginație)**

Știi că unica ieșire din întuneric e ceața? Că, oriunde te-ai afla, există o poartă sau măcar o ușă în fața ta? Că, orice ți-ai dori, nu-ți poate aduce mulțumire decât dacă, în prealabil, l-ai pierdut... în somn? Sincer, nici eu. E doar o presupunere, nimic mai mult.

Să presupunem că apa curge în sens invers și că mulți se înalță în interiorul pământului. N-ar fi prea greu, din moment ce ți-ai dorit asta de când aveai trei ani, trei luni și trei zile. Te dai de trei ori peste cap, cum ai învățat și te lovești scaun sau de birou, perete!... Nu ești cam mare pentru asemenea rostogolire?!

Dar ce faci când soarele aruncă priviri ucigătoare prin cerul înnorat, nimic nu e imposibil! Imaginează-ți că norii sunt în spatele soarelui și soarele în spatele lunii, iar luna în spatele blocului! Exercițiu de imaginație! Apoi cere să se facă lumină... dai luna la o parte și soarele te orbește! Dar iată, exercițiul de imaginație s-a încheiat și din nou ceața te cuprinde. De aceea închizi din nou ochii, cât poți!

Să presupunem că există o ușă în fața ta, dar nu ai cheia. Ai pierdut-o, poate. O cheie aurie, de mărime obișnuită, fără particularități. Atâta doar, că era singura. Ai primit-o odată cu un lacăt încrustat cu diamante, cel puțin așa era în vis! Totuși, ușa se află în fața ta! Dacă există ușa, ar trebui să existe și cheia, o broască... În cameră e atât de întuneric, încât nu poți deosebi bine dacă e o ușă sau un perete! Nu e bine să renunți, trebuie să reușești, încearcă!

Ioana FRANGU
clasa a X-a D

Chemarea ta

*Tu ești aieva, eu mă pierd
Printre-ale nopții stele,
Cuvintele ți le dezmierd;
Și șoaptele-ți sunt grele.*

*Mă odihnesc, ce altceva
Să-mi mai doresc acum,
Când noaptea iar se lasă grea
Și iarăși cade bruma.*

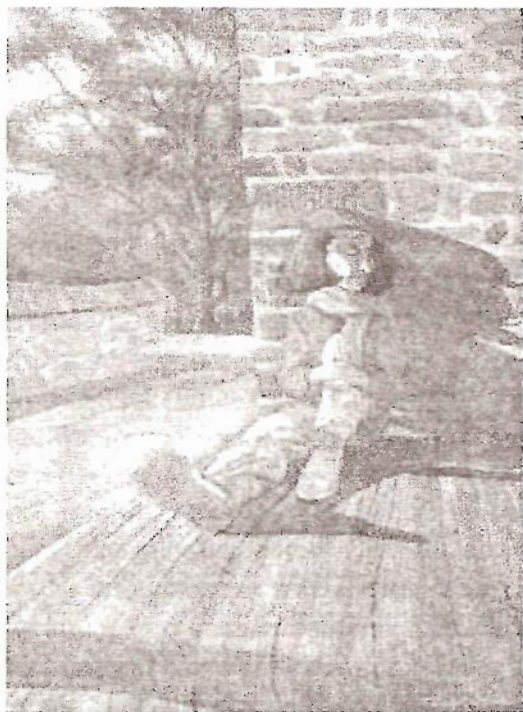
*Aș vrea să cred că ai venit
Că nu vei mai pleca,
Că ești un om îndrăgostit
De nepăsarea ta!*

*Să fiu-aș vrea-un cuvânt suav,
Frumoasă ca un chin,
Răspunsul tău, concis și grav,
va fi: SĂ NU MAI VIN!*

Irina FERARIU
Clasa a X-a F

De la jocul infantil la jocul cultural

Existăm - în ziua de azi - din „joaca” lui Dumnezeu, din jocul iubirii celor care ne-au dat viață. Privim în jurul nostru, atenți și circumspecți pentru a înțelege că totul sau aproape totul - realitatea, lumea, relațiile inter-umane - face parte dintr-un joc al trupului și al spațiului, dincolo de care nu putem exista, nici măcar prin mecanismul sofisticat al imaginației.

Noi, persoane ale prezentului, ne jucăm cu destinul (dar el cu noi?!) într-o competiție în care cel mai bun (și cel mai puternic) va câștiga.

Dacă ai credință în puterea jocului, ai și spiritul acesteia; prin urmare, cel care știe să creeze știe să joace, pe când cel străin de legile creației jocului va fi un străin în lume, viețuind după cum i-a fost scris rolul, fără nici o altă pretenție. Nu va fi niciodată un „*homo ludens*”, nu va fi un creator, unul care să contribuie la reînnoirea lumii în care ne aflăm.

Cel care crede în joc observă cu ușurință că poate învăța cu plăcere din aceasta, din greșelile pe care le face dacă nu respectă și cunoaște bine regulile jocului, că se poate întemeia pe sine ca pe o forță competitivă și credibilă în lume. Jucându-ne puțin, putem spune că jocul e un prădător ori o pradă a noastră,

fiindu-ne prieten neprețuit, dar și dușman, în sensul că el ne poate afecta, dacă nu-l stăpânim. Există reguli, există riscuri, avem toate datele pentru un joc rodnic.

De la jocul infantil, trăit cu ingenuitate și credință, am ajuns - parcurgând mai multe trepte - la un veritabil joc cultural, ca o consfințire a formelor superbiologice la care a ajuns societatea printr-o multitudine de alte jocuri: de la cele sportive, mimetice, competitive, tradiționale până la cele artistice, tehnice, ce țin de inteligența naturală a omului, mergând până la jocurile electronice din spațiul virtual.

Jocul este văzut, chiar în viziunea unui mare istoric al artelor, ca un fenomen integrator de sugestii din diversele domenii ale culturii, de la întrecerile sportive și inventivitatea spiritului până la evaluarea artei literare prin prisma jocului de cuvinte, prin exercițiul ludic al figurilor de stil și al imaginilor artistice.

Un bun exemplu de joc cultural ar putea fi poezia ce s-ar putea defini ca un joc complex de simboluri, de rime și asonanțe ce se cer revelate. Orice joc, inclusiv acesta, ascunde taine, sensuri, înțelesuri ce obligă la un rafinat joc intelectual din partea receptorului, un inițiat în domeniu.

Orizontul jocului este larg deschis. Ideea este de a trece dincolo de poartă. Da, după care se intră într-un alt spațiu inițiativ ce se cere depășit prin emoție estetică și tensiune intelectuală.

Ana-Maria TRANDAFIR
clasa a X-a D

Sânziene...

Oroare...

Ca o... culoare,
Sau poate ca o floare,
Ca o strecurătoare.

Mustește somnul adormit în noi,
Se-opreste clipa... atât... aproape de o cifră... DOI.
S-a pierdut foaia pe care-ți scriam „adio,
te-am regăsit în nopți de vară calde, în aceeași culoare.
Același solstițiu când sânzienele râd la soare
tu, inima din umbre și dogoare
acorduri zgârâiate de vioare...”

Mi-a căzut din buzunar
când mergeam spre aprozar.
...s-o mai vreau, n-ar fi bizar?

Ei, iar și iar se iubesc primăvara și toamna
în ecouri de surdină,
atingeri de hermelină.

Ce culoare,
Ce dogoare,
Atingeri de călimare?...
Cosânzeana, în sandale,
Te-mbie cu trufandale.

Căutare tomnatică

grăbită de vioara
toamnei însetate
de uitare,
mă rătăceai.

doar două căi îmi răzbăteau orbirea.
una - pustie.
a doua întindea o mână
în cealaltă direcție a vieții.

chîpul în ipostaza
bietului de mine
a fost străfulgerat
de revelația iubirii nesfârâmăcioase

m-am topit într-o altă lumină
și-am aflat.
trupurile indiferente au
suflete indiferente.

Vara spre seară

m-am pomenit așa, c-un dor:
să mă descalți la un picior,
să mă privești cum

mă alergam, strângeam
buzele, ursuzele

să-ți dorm toată fînța-ntr-un inel
furișat în mâna adormită
a unui înger cu fîndulețu îmbufnat.

vară spre seară,
dorul s-a întunecat.

Noaptea crisalidei

nețămurire-n insomni
părelnice; și-i freamăt de stafii.

Aud clopotnița din zi.

crisalida-mi frânge sufletul în poală
pe clape de pian îl vremuieste
în lumină – răsuflarea mi-o pitește
și-i liniște domoală.

Din zi, flămânzii ochi mă cheamă.

crisalida naște focul lângă geană;
lacrimă, te rog – învii?
în noaptea străjuită de stafii.

poezii de
Mihaela PRODAN
clasa a XI-a E

Despre Prezent, viață și altele...

De cele mai multe ori, ființă umană alunecă fie în trecut, fie în viitor, uitând astfel să trăiască cu adevărat, punând într-o paranteză tocmai prezentul. De aceea, poate ar fi bine nu să ne întrebăm ce ne aduce ziua de mâine, ci să încercăm să descoperim ce ne oferă ziua de azi.

Atunci când suntem triști, dezamăgiți, aminirile ne ajută să ne calmăm, ne dau putere, încredere în noi, capacitatea de a înfrunta viitorul. Însă, indiferent de starea de spirit pe care o avem, trebuie să conștientizăm ca viața noastră implică o trăire ce se desfășoară AICI și ACUM.

Mintea sau, mai bine zis, imaginația noastră face ca orice lucru să fie posibil oricând și oricum. Dar, de fapt, trecutul a murit, iar viitorul nu a venit. Rutina ne cuprinde din ce în ce mai mult încât ajungem să nu mai fim mulțumiți de nimic, de nimeni... uităm să fim toleranți, să-i respectăm pe cei ce ne-nconjoară, iar toate acestea se vor întoarce împotriva noastră. Ne mai mirăm atunci de ce suntem mereu încordați, insensibili, nestăpâniți?! Nu știm ce ne rezervă viitorul. Însă nimeni nu ne împiedică să ne facem planuri, să visăm, dar - mai presus de orice - să ne clădim liniștea interioară de care avem nevoie...

E posibil să dorim pacea, echilibrul, un eden spiritual, dar, pentru a obține asta, trebuie, în primul rând să ajungem la un acord cu noi înșine, indiferent de starea de moment. Când suntem furioși sau deprimați, se impune să alungăm aceste sentimente departe de noi. Vrem să trecem de la durere la extaz - fără a schimba mijloacele de „transport”, dar e nevoie de mult curaj pentru a ne accepta stările care ne fac să simțim că trăim într-o lume reală... Nu avem răbdare, ne dorim rezultate rapide și multe, dar care nu sunt de durată... ajungem încet-încet să nu ne mai putem controla propria viață. Risipim timp, energie, resurse, în loc să le folosim pentru noi și pentru alții într-un mod pozitiv.

Viața noastră ascunde atâtea mistere... dacă am ști să ne bucurăm de ele! Prezentul, în viitor devine trecut; astfel noi trăim dureri și bucurii, dar - mai presus de ele - ne trăim viața. E adevărat NU totul e „lapte și miere”, dinpotrivă, zi de zi ne izbim de greutatea care ne formează, ne marchează, dar, indiferent de încercările care se ivesc, permanent se petrec lucruri cu adevărat extraordinare, ce ne conving că viața merită trăită; trebuie doar să le vedem și să ne dăm seama că „în fiecare moment al vieții este viață întreagă”. (Goethe)

Andra HANȚĂ
clasa a XI-a E

Păcat

*Ieri am uitat să cred în bine
Și Dumnezeu... s-a supărat pe mine.
Știu
că ore ne arată „Prea Târziu”!*

*Tăcere ...
Întuneric ...
Un vid imens în gândurile mele!
... și timpul trece
cum mai trece!...*

*Sus, pe raft
Într-un caiet de mult uitat
Va odihni mereu
Sicriul sufletului meu!* **Anca SANDU**
clasa a XI-a A

Scrisoare

Fiecare lacrimă închide în ea tot universul, fericirile, tristețile, ce-și lasă urma sîdefie pe obrazul, sufletul și mintea mea. Rătăcim prudenți și totuși nepăsători printre lucruri, ochii îmi acoperă zboruri începute, ce pierduți ne aflăm uneori în noi înșine că o ultimă lacrima ce nu-și găsește drumul optim.

Mi-e frig, atât de frig, pătrunde peste tot, ajungând să-mi domolească focul ce altădată îmi încălzea sufletul, îmi dădea viata, peste singura sursă de vigoare. Unde sunt, oare, cele două smaralde pe care le-am pierdut într-o zi înnorată, lumina lor verde până departe?!... De aici sunt lucrurile înghețate pe care le strâng zi de zi în palmă, cu speranța ca, într-o bună zi cu soare, că-mi voi regăsi smaraltele, cristalele se vor dezgheța și vor forma apă vie de care voi avea nevoie pentru a re-aprinde focul dragostei, al nostru!...

Dar acum, ochii îi țin închiși, pentru că mi-e frică să-i deschid și să văd că sunt singură într-o

lume străină, mă simt în mine însămi ca-ntr-un oraș străin, o pasăre pare că-mi ridică pleoapele în fiecare dimineață! Prefer să alerg desculță pe malul oceanului, care mă cheamă spre adâncuri, prefer mai aproape cerul de pe vârful Hymalaia, înconjurată de zăpezile reci și strălucitoare, să plimb apoi prin deșert ce mistere o fi având, strig numele tău, Melancolie, strig numele tău!...

Te privesc așa cum mă privești tu pe mine, nu te întreb nimic, nu mă întreba nimic, am înghețat de tot. Totul s-a oprit în loc, îmi pare că și timpul. Pe buzele reci, altădată calde, se mai poate citi un singur cuvânt, o singură șoaptă, numele meu sau al tău.

Nu trebuie să aștept primăvara, acum doar o pasăre îmi ridică pleoapele în fiecare dimineață, văd din ce în ce mai bine! Dar totuși, smaraltele, da, smaraltele nu ai vrut să mi le aduci, să le văd pentru ultima oară.

Raluca POTOP
clasa a XI-a F

OASPEȚII RUBRICII

Prețul libertății

*Nici zori să nu te deștepte,
Nici soare nu te bată -
Nici prânz să nu te-aștepte,
Nici ploaie nu te scoată!*

*Nici vis să nu te cheme,
Nici om nu te cunoască -
Nici flori nu te blesteme
Nici gânduri nu te pască!*

*Nici rău să nu-ți răspundă,
Nici bine nu te-ncânte;
Nici prund uscat nici undă,
Nici noapte nu te-asculte!*

*Tu singur treci prin lume,
Chiar de-ți dorești să sui -
Și gânduri, vorbe, fapte
Tu să le dăruiești Lui!*

Sfânta Taină

*Mândria mi-ai sfărmat-o, deschis-ai poarta
vieții,
Făcutu-m-ai să văd iar zorii dimineții!*

*Sporește-ne credința, nădejdea și iubirea,
Alungă de la noi acest bătrân blestem;
Ajută-mă, de-a pururi, Iisuse, când Te chem
Și fă-mă, iarăși, frate cu Nemărginirea!*

prof. Dumitru ROGOZ
Școala „Jon Basgan” - Focșani

Mărturie

Iată, clepsidra își cerne cu regularitate firele de nisip, iar eu mă întreb ce ar trebui să fac cu viața mea. Și răspunsul vine firesc: să aduc o mărturie, o mărturie despre stropul de eternitate care își întregeste treptat chipul în timpul meu, acest timp unic, irepetabil și ireversibil, din ale cărui erori Dumnezeu desenează cu grație o floare vie care se deschide. Care se deschide către frumusețea celorlalți și mai ales către coincidențele în care se ghicesc liniile de foc ale planului unei catedrale. Urmele rugăciunii Duhului către Creatorul lumii.

Trăirea nu este exterioară. Vocile lumii pătrund în noi atrase de chemarea glasului lui Dumnezeu care se aude în cea mai profundă tăcere din adâncul nostru. Această tăcere este smerenia, smerenia de a renunța la tot ce părem a fi pentru a ne întâlni cu Dumnezeu. Și atunci, în scoica inimii noastre, glasul oceanului original se împletește cu anumite, alese voci ale lumii într-un început de cântec. Poate că sunt datoare să transcriu acest cântec pentru a-i îndemna pe ceilalți să-și asculte cu mai multă atenție bătăile inimii.

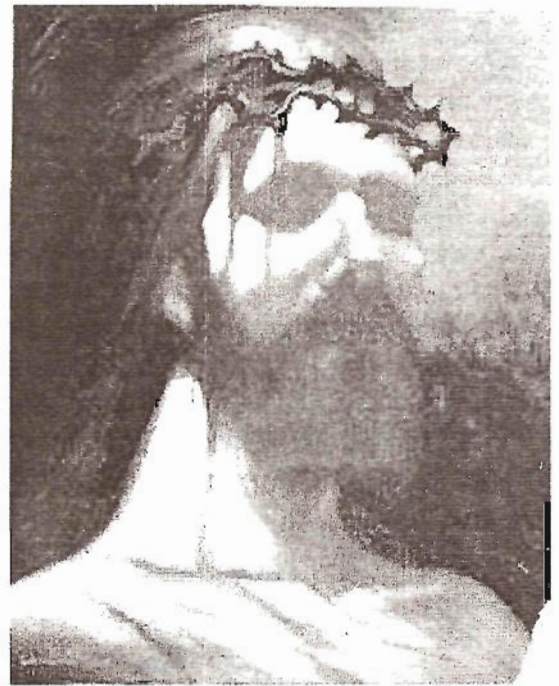
Cineva spunea că Biblia este scrisoarea de dragoste a lui Dumnezeu către lume. Eu cred că orice scriere adevărată este o mărturie de dragoste, o împreună-vorbire cu Dumnezeu despre arsura sacră care ne adapă dinlăuntru, ca o apă vie: căci în noi apa este scrisă odată cu focul, pământul își prelungește sevele în aerul către care urca prin flori și prin arbori. Poate că fiecare dintre noi este chemat să construiască din elementele primordiale scrise înlăuntru nostru o rugăciune de mulțumire pentru frumusețea lumii sau o rugăciune, ivită din sfâșierea interioară, pentru pacea lumii. Căci în picurul de rouă al sufletului nostru au loc stelele toate.

Singurătatea nu e niciodată o alegere. Scriind, aduc o mărturie despre cei care au marcat destinul meu, despre vocile care au răsunat în mine în nopțile de singurătate. Singură fiind, fără să fi ales singurătatea, am libertatea de a alege dragostea, de a alege dintre vocile deșertului meu vocea inconfundabilă a lui Dumnezeu. Destinul nu este decât un răspuns la aceasta chemare pe care o adresează adevărul. Este un drum pe care

mergi mâna în mână cu Dumnezeu. Un drum cu ispite, încercări și revelații. Aleg să dau mărturie despre acest drum pentru cei care, în singurătatea pe care n-au ales-o, caută la rândul lor o cale.

Îi rog pe cei care vor citi aceste rânduri să caute în ele scrisoarea de dragoste a unei singurătăți universale care contribuie la construcția unei catedrale, adăugând un cuvânt în care pulsează sângele unei ființe omenești la un cântec care este, în esența lui, rugăciune. Numai așa existența mea se va putea justifica: rugându-i pe oameni să caute în ei înșiși lamură luminii.

prof. Carmen ȘTEFĂNESCU
Liceul teoretic Odobești

Rugă

*Nu-ți întoarce, Doamne, Fața de l
nu mă alunga, Bunul meu Iisus,
rătăcit acum printre ruine,
tinde-ți mâna, Doamne, iată-mi
Măicuței Sfinte*

*Îndrept spre Tine, Maică, un
Să fii mereu, Curată, puternic
Tu care, fără stricăciune,
Pe Dumnezeu - Cuvântul*

prof. Dumitru
Școala „Ion I

universale și concepția filozofului **Pythorgora** despre reîncarnarea sufletelor ce trăiesc mereu sub o altă înfățișare.

Acesta este fundamentul teoretic ce explică „*schimbarea formelor*” traducerea titlului cunoscutului poem ovidian. Mustrarea filozofului, adresată celor care se hrănesc cu carne, sfârșește cu îndemnul revenirii la vârsta de aur în care oamenii fericiți se hrăneau cu roadele copacilor și cu ierburi, vârsta prezentată în cartea I într-o sociogonie pe model hesiodic, dar mult mai bogată din punct de vedere imagistic. „*Aurea aetas*” (vârsta de aur) se caracteriza prin dreptate (*iustitia*) și încredere (*fides*). Pomul încă nu devenise corabie, orașele nu-și întăriseră casele cu ziduri de apărare, nu apăruseră armele și nici uneltele. Pământul, neatins de plug, producea de la sine (*sponte sua*). Era o veșnică primăvară (*ver aeternum*), pământul-mamă dăruia roade fără să fie muncit, curgeau fluvii de lapte și nectar, mierea picura din copaci. Pacea universală s-a sfârșit când cineva nu s-a mai mulțumit cu hrana de atunci și și-a „*pătat*” pentru prima oară arma cu sânge. Oamenii au devenit vânători. Așa a apărut nelegiuirea (*seelus*) la care oamenii au crezut că și-i asociază pe zei sacrificându-le animale.

În vârsta de argint apar anotimpurile și oamenii și-au căutat adăposturi, s-au retras în peșteri, au început să cultive pământul iar „*boii au gemul*” sub apăsarea plugului care „*rănea*” cu brăzdarul său glia. Cu toate acestea oamenii păstrau ceva din puritatea vârstei de aur, erau mai buni decât cei care vor trăi în veacul de aramă și care vor aduce pe lume războiul. Toate nelegiuirile vor izbucni în vârsta de fier? Rușinea (*pudor*), adevărul (*verum*), credința dispar și, în schimb, înșelăciunea (*fraudes*), minciuna (*mendacium*), șiretlicul (*dolus*), violența (*vis*) și mai presus de toate pofta criminală de înavuțire. S-au construit corăbii care, pentru noi bogații, au săltat pe valuri necunoscute, ogoarele au fost separate de hotare bine păzite iar din măruntaiele scormonite ale pământului au fost scoase bogățiile.

Consecințele în plan moral sunt dramatice? Oamenii au ajuns să trăiască din jaf, nu se mai respectă sacralitatea ospeticii, nu mai contează nici relațiile de rudenie. Până și dragostea între frați este rară. Pietatea (*pietas*) zace învinsă iar zeița dreptății, Astreea, ultima divinitate rămasă, părăsește

pământul mânjit de crime. Supărat peste măsură Jupiter convoacă sfatul tuturor zeilor care hotărăște distrugerea umanității și trimite pe pământ potopul.

Din întregul mit al vârstelor, vârsta de aur este motivul cel mai des întâlnit în literatura universală. Poetul național al romanilor, **Vergilius**, îl prelucrează în „*Eneida*”, epopeea formării poporului roman, pentru descrierea Câmpiilor Elizee, lăcașurile celor fericiți, adică paradisul, locul unde se adună după moarte cei care s-au jertfit pentru patrie, preoții cu har și poeții ce cântă în versuri de aur. Ei trăiesc în dumbrăvi înverzite, pe malul râurilor aurite de nisipul galben, într-o veșnică primăvară.

Într-o reușită paradie a poemelor epice ale antichității **Ion Budai Deleanu**, reprezentantul cel mai cunoscut al școlii ardelenne, reia motivul în „*Țiganiada*”. Raiul, în versiune țigănească, descris cu aplomb de **Parpangel**, este un loc de bucurie și veșnică petrecere.

„*E grădina desfătăta
între ceriu și-ntră pământ sădită.*”

Acolo sunt doar zile sărine (senine) și „*primăvară mângâioasă*”, iar pe jos „*în loc de pietricele zac tot pietre scumpe și mărgele*”.

Cele mai bogate sunt referirile la deliciale alimentare

„*Râuri dă lapte dulce pe vale.
Curg acolo și dă unt pâraie,
Țarmuri-s dă mămăligă moale.
Dă pagaci, dă pită și mălaie.*”

Există și dealuri de caș, brânză și slănină, de ramurile copacilor spânzură covrigi, turte, colace, iar gardurile sunt împletite cu cămăciori fripți și cu plăcinte calde.

„*Aetas aurea*” este și unul dintre motivele preferate ale poezilor romantici care, însuflețiți de idealurile pașoptiste, visau la o lume utopică, lipsită de conflicte stăpânită de virtuțile atât de dragi lui **Ovidius** *libertate, egalitate, fraternitate și mai ales, pace*. La această aurită vreme visează cu nostalgie și deseori cu amărăciune și **Eminescu** în „*Scrisori*”. Ce altceva poate fi admirația față de „*Scripturile de aur?*”.

Din păcate, în trecutul nostru nu prea îndepărtat s-a abuzat de această expresie și, de aceea, ezitam de multe ori să o folosim, gândul îndreptându-se, fără voie, la atât de lăudată „*epocă de aur*”. Considerăm că este nevoie de o dreaptă reconsiderare a unui motiv literar care a creat admirabile pagini în literatura universală.

prof. Elena SOARE

Ananta Vai Vedah!

Exclamația aparține înțeleptului Bharadwaja, care a încercat să învețe toate Vedele, întreprindere extrem de anevoioasă și, de la un anumit nivel, imposibil de realizat. De aici, năduful înțeleptului: „Nelimitate sunt, vai, Vedele!“ (Nu putem să nu remarcăm, și o vom face ori de câte ori situația o va cere, existența unui alt cuvânt prezent în limba română - regăsit și în vocabularul sanskrit! - de unde, proba originii comune, indo-europene; e vorba de „vai“, cuvânt ce exteriorizează sentimente puternice, pozitive sau negative).

Tradiția vedică afirmă că înțeleptul și-ar fi prelungit viața cu aproximativ trei secole, nereușind să dea de capătul Vedelor. Diferențierea și clasificarea Vedelor s-ar fi petrecut acum cinci milenii în urmă, când un „Vyasa“ (compilator) - pe numele său adevărat Krishna Dwaipayana - ar fi așezat acest ocean de cunoaștere într-o anumită ordine.

Calitatea principală a acestei clasificări, de la Rik-Veda la Atharvana-Veda e următoarea: nu este obligatorie cunoașterea tuturor celor patru Vede - așa cum a încercat Bharadwaja - ci doar a uneia singure pentru a dobândi mântuirea sufletului.

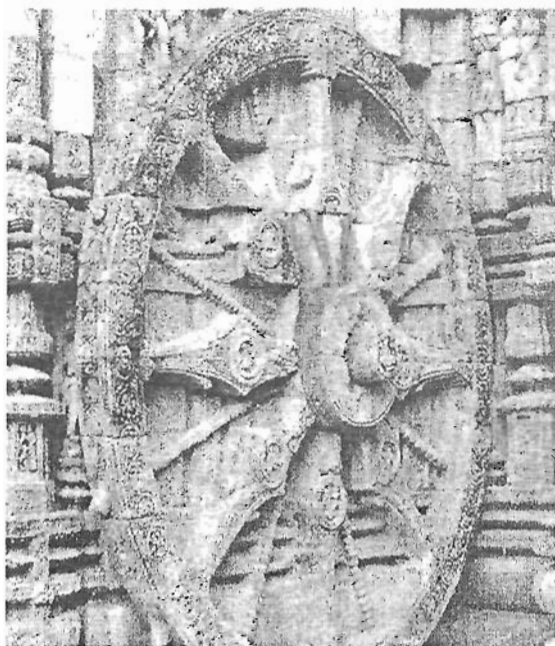
Rik-Veda reprezintă, însă, colecția importantă, cu greutatea cea mai mare între celelalte Vede. Ea cuprinde 10 volume cu 117 imnuri de rugăciune (Rik) adunând peste 10 000 de versuri, multe dintre ele alcătuind poeme cu numeroase idei filosofico-religioase, ori pur și simplu filosofice, dacă luăm drept „filosofii latente“ mitologia și cosmogonia. Multe dintre imnuri acordă însușiri umane forțelor naturii, lucru firesc dacă înțelegem modalitatea receptării oamenilor din vechime a universului exterior lor, univers cu multe necunoscute, dar pe care-l percepeau ca dominant, dirigitor al tuturor fenomenelor, mai mult sau mai puțin întâmplătoare.

Dincolo de peisajul comun al unor asemenea imnuri, întâlnim câteva a căror temă centrală o constituie cosmogonia, problematizarea cu răspuns aproape științific, de nu chiar științific, la întrebări privind însăși apariția lumii, a

universului, stelelor, planetelor, a tot ceea ce se mișcă, are pulsație, viață.

E vorba de imnurile din al X-lea volum, numerotate cu 72, 82, 190, 130, 121 și respectiv 129. Se poate afirma că primele cinci imnuri, ordonate intenționat așa de noi, concentrează - în timp - o perioadă mai îndelungată aflării răspunsurilor privind creația lumii, a Universului, în vreme ce al șaselea, respectiv cel numerotat cu 129, corolarul tuturor întrebărilor și răspunsurilor, contrazice întreaga tehnică a investigației spațio-temporale, demonstrând extraordinara limită de timp în care a fost conceput. Ca valoare și concentrare a adevărilor speculate de rishi, el este plasat întotdeauna pe primul loc de către savanții occidentali și nu numai.

Dar să le discutăm, rezumativ, în ordinea numerotării, pe toate, lăsând, totuși, pentru final, Imnul Creației - *Nasadasya*. Prin urmare, imnul numerotat cu 72 este intitulat: „*Aditi și nașterea zeilor*“. Respectând etimologia cuvântului Aditi, observăm că acesta este în evidentă opoziție cu Diti. Se știe că în limba sanskrită particula „a“ situată la începutul unui cuvânt, cazual, înseamnă negație. Este, și aici, o asemenea situație; Diti înseamnă „cea înlănțuită“ în vreme ce Aditi „neînlănțuită, cea liberă“. Denumirea cuprinde, probabil, cea mai veche idee a „infinirii“ ea

asociindu-se nedeterminării, celei neatînse, pure. A fost detectată de savanți - precum Macdonell - ca principiul abstract al Creației, un „Ce“ preexistent din care s-au născut toate elementele naturii, reprezentate de felurile zeități. Poemul ridică numeroase probleme legate de misterul originii a tot ceea ce există, lucru devenit obsesiv pentru autorul poemului (de nu cumva putem vorbi de mai mulți autori anonimi, de-a lungul timpului!) întrucât, de la primul vers, Creația este privită ca un subiect misterios, oferindu-se, însă, diverse ipoteze de lucru pe această temă.

Astfel, se vorbește despre principiul paradoxal al non-existenței sau despre creația în tăcere spontană a Universului. Antropomorfizarea Creației, ca explicație a apariției Lumii, este o altă imagine care devine suportul unei alte explicații legate de originea existenței noastre sub-solare.

Apariția Universului dintr-o Apă primordială și eliberarea Soarelui din aceeași infinită Apă primordială sunt tot atâtea ipoteze care plasează imnul în arealul explicațiilor cosmogonice.

Așa cum am precizat cu alte ocazii, mitologia și cosmogonia reprezintă formele incipiente ale unei gândiri care, deși naivă, uneori, religioasă ori chiar abstractă, presupune încercarea de întocmire a unor concepții privitoare la lume și Univers, preocupări demne de interes, mai ales pentru acele vremuri arhaice. Mențiunea cea mai timpurie a faptului că Existența a apărut din Non-Existență o aflăm în al doilea verset și în al treilea, unde se afirmă clar: „Începutul s-a realizat prin trecerea de la non-existență la existență“.

Imnul 90 din cartea a X-a, intitulat *Purusha-Sukta*, „Imnul lui Purușa“ cuprinde, în nuce, un adevăr dezvoltat de soteriologiile indiene ulterioare, unde se va afirma și susține cu mult mai multe argumente, că esența transcendentă a pogorât în lumea sub-solară numai cu un sfert din capacitatea sa creatoare, misterioasă, restul rămânând dincolo de posibilitățile curente de accesare specifice omului, lucru perceput ca un soi de autoprotecție, autoapărare, menit a izola, în eternitate, ceea ce nu trebuie aflat de muritori. Dar aici, Purusha nu este decât „entitatea“ născătoare a tot și a toate câte se află și nu se

află. Faptul că i se atribuie o mie de capete, de ochi, de picioare, că este deopotrivă immanent și transcendent, în anumite proporții, demonstrează că oamenii din vechime au înțeles existența forței omniprezente, care, într-un anume fel, le controlează Karma.

Un sfert din Purusha primordial a dat naștere ființelor de pe pământ, în vreme ce restul îl reprezintă nemuritorii din cer.

În darshanele și în concepția sectelor hinduse ulterioare, Purusha va fi înțeles ca spirit, suflet individual, el fiind una din cele două categorii fundamentale ale școlii Sankhya-Yoga. Acolo este considerat drept conștiință pură, absolut independentă, intangibilă, eternă, imaculată. Caracterul unic al lui Purusha va fi fost afirmat și de filosofia Advaita-Vedanta, iar în conformitate cu shivaismul kașmirian, drept Sinele universal protejat de cele cinci învelișuri.

Din imolarea gigantului Purusha au apărut brahmanii, războinicii (kșatriya), vaisya (agricultorii, plus negustorii) și sudra (servitorii), explicație a împărțirii și existenței aceluiași caste din societatea hindusă, care au funcționat pînă în perioada contemporană a istoriei omenirii.

Aceste caste, a căror apariție este explicată prin sacrificiul lui Purusha, în „Cartea Legii lui Manu“ sunt denumite „primitive“.

Un alt imn care aparține tot celei de-a X-a cărți, numerotat cu 190, este denumit „Căldura cosmică“.

E vorba de o căldură aparte, născută din *tapas*, activitate ritualică specifică preoților de mai târziu. Aici este caracteristică dorinței de natură erotică. Bineînțeles, erotismul Creatorului se consumă prin actul nașterii întregii lumi sub-solare dar și extrasolare. De fapt, însuși Soarele, luat de noi doar ca un punct de reper și nimic mai mult, e astrul născut din ochiul lui Purusha, în vreme ce Luna, corespondentul nocturn al astrului dătător de viață, chiar din mintea aceluiași Purusha. Imnul este unul de referință, deoarece în el se enunță ceea ce, mai târziu, va fi dezvoltat în darshane, anume principiul Ordinii Universale – Rita! Aceasta va fi redenumită cu titlul de dharma, ea funcționând atât la nivelul microcosmosului uman, societății, cât și la scară cosmică, universală, infinită.

Apariția Timpului este tot consecința

supraîncălzirii Creatorului, lucru ce arată că sfinții - (Rishii) primordiali! - nu numai că au detectat scurgerea ireversibilă a Timpului, ci și efectul ireparabil al acestui fenomen. Tema cosmogonică e reluată în imnul numerotat cu 81-82, intitulat „*Arhitectul Universului*“ - „*Visvakarman*“. Printr-o succesiune de întrebări privind apariția lumii se oferă și răspunsul: Omniprezentul și Omniscientul „Arhitect“ divin a creat totul asistat fiind de șapte înțelepți. Ca și în Purusha-Sukta, „Arhitectul“ este, în același timp, sacrificiul și sacrificantul, cel din care se naște lumea, însăși lumea născută în multitudinea formelor acesteia. Leit-motivul „Creație-Sacrificiu“ este prezent și în imnul 130 din aceeași a X-a carte, pentru ca registrul explicațiilor să se schimbe în imnul 121, „*Necunoscutul zeu, Embrionul de Aur*“. În limba sanskrită, *Hiraniyagarbha* înseamnă „*Sămânța de aur*, sau cum am precizat, *Embrionul de aur*“. Nu sunt, însă, unicele sale semnificații, știut fiind că, în funcție de context, el poate să însemne „copil“ sau „ou“.

E vorba de oul din care, prin separare, s-au format Cerul și Pământul, iar din gălbenuș a rezultat Soarele. În acest imn Divinitatea Absolută este însuși embrionul de aur sau sămânța de aur. Exprimarea este, totuși, destul de confuză privind acest atotputernic Stăpân, cel puțin în ceea ce privește apariția sa, căci în versul al șaptelea el se naște din Apele primordiale, în vreme ce numai la două versuri distanță în plus, Apele primordiale apar din acesta(!).

Unitatea contrariilor poate contraria spiritul occidental, unde totul se experimentează și se cataloghează în funcție de rezultatul obținut de savant, dar nu poate fi piedica, ci însuși sprijinul descifrării sensurilor simbolice care camuflează realități nebănuite cugetării indiene.

Așadar, nici unui oriental nu i se pare ciudat versul unde află că Agni se naște din ape, este produsul acestora, dar în același timp este și cel care-și plasează sămânța în mijlocul apelor primordiale(!). Și această „stare de lucruri“ nu se schimbă, căci mai departe aflăm că oul este, deopotrivă, imaginca femeii, așa cum este și aceea a bărbatului.

Când detectăm o asemenea ipostază, nu

putem să ignorăm imaginea androginului, poate una dintre cele mai vechi din câte cunoaștem azi, și care nu exprimă altceva decât ideea de perfecțiune, de Ființă, în acea ambivalență a unității în totalitate. Mergând mai departe, putem concluziona pe marginea tuturor acestor imnuri, cu vădite conotații și explicații cosmogonice, că ele sunt legate prin imagini și concepții între ele, întrucât în toate, inclusiv în *Nasadasya*, se face apelul la o lume primordială, inițială, din care toate s-au rupt, la un moment dat, cu un scop bine determinat.

Nu putem cădea în eroarea de a vedea, în aceste imnuri, doar niște speculații asupra nașterii lumii, a explicării formării Universului cu tot ce presupune acesta, spațiu, timp etc., deoarece ele ne dezvăluie o anumită nemulțumire a omului - și încă de pe atunci(!) - față de situația lui sub-solară, respectiv terestră, care echivalează cu aceea de muritor. Puternicii gânditori antici și-au dat seama că existența lor limitată nu poate atrage după sine decât regretul ruperii de o lume, fostă cândva paradisiacă, înainte de ruptura ce-a dat rod lumii efemere, iluzorii...

El se simte „aruncat“ aici - și de ce să nu o recunoaștem și noi înșine! - percepem, azi, acest lucru, deși ca ființe creștine, deci sub nimbul alte religii.

Omul din vechime a realizat că, odată, cândva, a trăit prin strămoșii lui o stare edenică, paradisiacă, însă ceva neavorabil s-a produs, ceva catastrofic a amenințat lumea și drama s-a produs: metamorfozarea ontologică a lumii.

Geniul uman, fatalmente, s-a văzut deposedat de calitatea sa eternă, fiind pedepsit să-și trăiască noua existență sub spectrul eternei dureri, nefericiri, bătrâneți, morți. Ce e de făcut într-o asemenea situație, când conștientizezi ce ți s-a întâmplat? Să cauți explicații și răspunsuri care să satisfacă setea de cunoaștere. Așa s-a ajuns la Unitatea primordială din care toate au purces, unde toate coexistau într-o perfectă înțelegere, într-o unitate a contrariilor.

Mircea Eliade susține în „*Mefistofel și Androginul*“ că „dorința de a regăsi această Unitate pierdută l-a constrâns pe om să imagineze contrariile ca aspecte complementare ale unei realități unice“. Așadar, la origine, conceptele filosofice ca: Unu-Tot, Unitate etc., au fost

nostalgii pentru o stare paradisiacă presupusă și pierdută din diverse motive, elemente funcționale ale unei gândiri presistematice, unde funcționau credința, ritualul, sacrificiul, mitul.

Dintre toate imnurile vedice care se ocupă de problema creației, *Nasadasya* rămâne cel mai bine structurat, focalizat pe o asemenea problematică. Este imnul care face desprinderea de gândirea mitică, oferind una din bazele importante ale viitoarei modalități indiene de cugetare. Afirmatia noastră se sprijină pe îndoiala exprimată în versurile de final ale imnului *Nasadasya* unde înțeleptul antic nu afirmă hotărât dacă lumea a fost creată de cineva anume sau, pur și simplu, a existat astfel: „De unde s-a născut această lume, dacă a făcut-o sau nu./cel care-i stăpânul ei în cerul cel mai înalt, numai acela o știe, - sau nu știe nici el“. (*iyam visrstih yatah ababhu'va yadi va dadhe yadi va na/yah asya'dhyakṣah param vyoman so anga veda yadi va na veda*).

Cel care pune la cale apariția lumii, o face el intenționat sau inconștient. Iată una dintre dilemele gânditorului care a compus imnul. Apoi, dacă tot a apărut Lumea, ca produs al acelui Unu-Totalitate, este aceasta produsul vreunei puteri de esență divină sau rezultatul unei dorințe care a frământat interiorul Realității transcendente, la un moment dat? Emanatie de esență spirituală, iată ceea ce este lumea la originile sale, și nimic altceva! Iar de atunci încoace, ea a rămas în continuare aceeași, numai pluralitatea fenomenală a formelor sale în veșnică metamorfozare, dă impresia unei alte, mereu alte existențe.

În profunzimea ei, nedetectabilă, lumea e aceeași, neschimbată, eternă. Analogia făcută de înțelepții primordiali între actul sexual și apariția lumii este de înțeles. Deși exprimă o gândire primară, este în același timp corectă din punctul de vedere al logicii umane. Autorul imnului spune: „Puterile creatoare erau; puterile primitive erau; puterea pasivă era dedesubt, puterea activă era deasupra“. Rezultatul nu putea fi altul, decât lumea. Nașterea lumii a presupus emanație de origine spirituală și o secundă apariție a celor care alcătuiesc pantheonul indian din vechime. Înșiși Zeii sunt rezultați în urma

lumii, ei fiind produsul aceleiași kamice stări în care s-a găsit Unul transcendent, la un anume moment dat. Rezumând asupra celor prezentate până aici cu privire la imnurile rikvedice, putem spune că se desprinde, în mod clar, aceeași tendință de căutare a Absolutului care va sta la baza întregii cugetări hinduse ulterioare.

Efortul omenirii, de a-și explica propria origine, pe de o parte și a interacțiunii permanente cu noul, confruntându-se permanent cu necunoscutul zilei de mâine, pe de altă parte, se constituie în cea mai palpitanță și imprevizibilă aventură în care mintea omenească s-a regăsit, încă din cele mai vechi timpuri, până în prezent.

Fascinația primordială a rămas aceeași și azi, deși destule date au fost aduse de știința modernă în planul elucidării marelui mister, dar insuficiente pentru aflarea răspunsului care să împace întreaga omenire, definitiv.

Ba, unii au constatat cu surprindere cum, cu cât omul află mai mult despre sine, despre lume, cu atât realizează că știe mai puțin, iar misterul parcă se adâncește, incitând-descurajând ființa umană în această teribilă aventură a spiritului de milenii. Era firesc, astfel, ca la începuturi, în imnurile vedice să existe multe idei confuze cu privire la apariția lumii, acest lucru fiind înțeles azi ca atare și acceptat, deoarece nici prezentul nu oferă, în esență, răspunsuri diferite aceleiași problematici, deși știința, savanții dețin mijloace – cel puțin tehnice, extraordinar de performante ce-au permis chiar realizarea regresului temporal, până la „explozia“ inițială din care toate au purces (!).

Fără îndoială, gândirea vedică este, în principal, una religioasă, însă există și speculații filosofice care stau la baza închegării unei „ideologii“ specifice perioadei, conform căreia creația este înțeleasă ca „naștere“, generare naturală ori, cealaltă variantă, apariție întemeiată pe un material originar, deja existent.

Imnurile vedice prezentate de noi, pe scurt, realizează trecerea de la cugetarea primară, speculativă și bazată pe credință la modalitatea de filosofare indiană specifică darshanelor ulterioare.

Prof. dr. Florinel AGAFIȚEI

SUCESUL SOCIAL (cu ochii pe viitor)

Întrebările de față, adresate elevilor din clasele a XI-a C și a XI-a E (47 de subiecți), precum și din clasele a XII- B și a XII-a D (45 de subiecți) au avut mai multe obiective: să testeze modul în care tinerii începutului de mileniu românesc privesc viitorul; dacă există sau poate exista vreun pact între omul de acțiune și omul contemplativ; să afle ce anume „ingrediente” trebuie să conțină o „rețetă” a succesului în planul realității imediate; dacă acești tineri frumoși și intempestivi au în vedere, prioritar, familia sau cariera; ce-și doresc, cum se proiectează pe sine în viitoarea ierarhie aflată în permanentă mișcare; în sfârșit, ne interesează cum reacționează tânărul (încă) licean stând... cu ochii pe viitor!!

1. Vom face parte, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, dintr-o Europă unită. Ce șanse de integrare socială îți acorzi în aceste circumstanțe? Crezi că tinerii vor avea șansa meritată?

„...O ușă deschisă e întotdeauna binevenită...”

(B.C., clasa a XII-a, 18 ani)

Răspunsurile la această întrebare oscilează între încredere totală și un scepticism dizolvant. Între aceste două atitudini extreme se află - e adevărat - unele poziții moderate și nuanțate. Iată câteva voci din tabăra entuziaștilor: „... într-o Europă unită șansele noastre de afirmare socială vor fi cu mult mai mari” (M. M., clasa a XI-a, 17 ani). Sau: „Vom avea mai multe șanse, locuri de muncă cu salarii europene” (C. G., clasa a XI, 18 ani). Sau: „Da, cred că e o chestie bună asta cu integrarea, făcând abstracție de prețurile cam nesimțite, e O.K.!...” (Anonim, clasa a XII-a, 18 ani).

Alte voci sunt mai circumspecte: „Nu avem nici o șansă, suntem tineri de tranziție” (O. A.,

clasa a XII-a, 18 ani). Ori: „România va intra în U.E.; nu cred însă că va rezista” (A. B., clasa a XII-a, 18 ani). Cineva observă cu luciditate: „Viitorul sună bine, dar... competiția va crește înzecit” (V. N., clasa a XI-a, 17 ani). Sau: „Teoretic, da; practic... mai e mult până departe” (B. G., clasa a XI-a, 17 ani).

Unii sunt rezervați/prudenți, dar nu resping cu totul șansele ivite: „Da și nu, pentru că nu oricărui tânăr i se va oferi o șansă reală de a avea un viitor strălucit. Contează calitățile native, strădania, priceperea, șansa...” (S. M., clasa a XI-a, 17 ani). Iată și vocea speranței (născută dintr-un viu sentiment al frustrării): „Libertatea ar fi mult mai mare într-o țară ale cărei granițe și legi nu ar mai tolera mediocritatea și impostura” (M. S., clasa a XI-a, 17 ani). E un vis frumos!

2. Lumea în care trăim te obligă să fii om de acțiune, să privești încordat „suprafața socială” pentru a te orienta rapid și eficient. Mai e nevoie să privim și în interiorul nostru?

„...Trebuie să balansăm visul cu realitatea”

(M.S., clasa a XI-a, 17 ani)

Mă tem că, în acest caz, cel puțin jumătate din subiecți răspund pe lângă întrebare, pentru simplul motiv că nu au înțeles-o prea bine. Dintre aceia care au înțeles-o, prea puțini sunt aceia care contestă dreptul la „visare” și al visătorilor la o existență legitimă, iar nimeni nu lasă să se înțeleagă că retragerea în interioritatea noastră n-ar fi o necesitate.

„Lumea noastră este a oamenilor activi, pragmatici, cu adevărat puternici... visătorii nu-și găsesc locul!” (N. A., clasa a XI-a, 18 ani).

Cum? După modelul spartan? Prin eutanasiere? Altcineva: „Nu cred că-și mai găsesc

ANCHETA REVISTEI NOASTRE

locul în lumea de azi; ei riscă să fie lăsați pe dinafară!...” (Anonim, clasa a XI-a, 17 ani). Ori: „Nu, nu mai e nevoie. La ce bun? Lumea va fi condusă de roboți construiți de oameni realiști, cu picioarele pe pământ” (M. A. I., clasa a XI-a, 17 ani). Nici nu știi prea bine ce să crezi: un vizionar care înalță un elogiu unei lumi super-tehnologizate? Cu ce riscuri? Mai bine să nu ne gândim!

Cele mai multe voci pledează tolerant, dar nu patetic, pentru existența lor: „E nevoie de ei. Pentru echilibru. Cineva trebuie să imagineze, să viseze, să creadă în aceste imagini ale sufletului, pentru ca să poată exista o construcție durabilă” (D. A., clasa a XI-a, 17 ani). Acesta, de mai sus, a fost unul dintre cele mai substanțiale și inspirate. Să mai vedem: „Sigur, e nevoie, admite M. D., din clasa a XII-a, 18 ani, dar mai întâi trebuie să ne asigurăm pâinea de zi cu zi”. A fost vocea realității. Dar, poate, cel mai spectaculos răspuns (memorabil, aș spune) l-a dat L. G., clasa a XII-a B, 18 ani. Îl reproduce aici, fără alte comentarii: „Cred că adevărații învingători sunt aceia care, oricât de nerealizabile ar fi visele lor, au puterea să creadă în ele și să renunțe, (!)”. Și acum, atenție, vine finalul de mare efect: „Un suflet pustiu este la fel de dureros ca un stomac gol (!?!!)” Ce vă spuneam?

„De contemplativi a fost și va fi întotdeauna nevoie. Fără diversitate, nu există evoluție! Oricum, chiar dacă PIAȚA (ați citit bine, vă asigur) de acum cere mai mulți pragmatici, nu se știe ce va cere când va fi supra-saturată de ceea ce a avut nevoie cu 3-4 ani în urmă” (S. A., clasa a XII-a, 18 ani). PIAȚA și VISĂTORII - un subiect de meditație! Ne este la îndemână și ne imaginăm - cu un entuziasm moderat - cu câte zecii de mii de euro se va vinde în viitor un visător! Vă dați seama?

3. Există o „rețetă a succesului” social? Enumeră 3-5 calități pe care ar trebui să le aibă un tânăr pentru a face carieră (cel puțin) onorabilă într-o lume ce, se pare, încurajează din plin competențele și spiritul de competiție.

„Să ai tupeu, papagal și să dai la gioale cu toată seriozitatea”

(S.T., clasa a XI-a, 17 ani)

Cele mai multe răspunsuri sunt previzibile. Sunt înșirate calități fără de care subiecții nu-și pot imagina că ar putea urca pe scara socială, asigurându-și prosperitatea materială râvnită: ambiție, fler, tenacitate, perspicacitate, seriozitate, talent, dăruire, hărnicie, inteligență/inventivitate, înfățișare plăcută/charismă!... În această înșiruire, caracter/loialitate NU apar nici măcar o dată, iar cuvântul MUNCĂ (sic), apare doar la 19 dintre cei 92 de subiecți, care - însă - aproape toți, după cum se va vedea, își doresc să fie manageri, directori generali, patroni, VIP-uri, în toată puterea cuvântului. Unii adaugă... șiretenia, adaptabilitatea, versatilitatea, asociate sociabilității și capacității de a comunica cu oameni de cea mai diferită factură (morală, psihică, intelectuală).

„Să fii ambițios, creativ, carismatic și înzestrat nu numai cu inteligență, dar și cu școala vieții (să depistezi proștii și să profiți de ei înainte ca ei să profite de tine)...” (L. G., clasa a XII-a B, 18 ani) Adorabilă formulare! Cât de „deștept” trebuie să fii ca să profiți (scuzați!)... „proștii” de tine?? Din formularea de mai sus reiese că „depistarea proștilor” este principala ocupație a „deșteptilor”. Ce lume! Altcineva e mai categoric și mai concis: „Pentru a reuși trebuie să fii fără scrupule, inteligent și insensibil” (I. V., clasa a XII-a, 18 ani). Acesta să fie prototipul omului „de tip nou”? Grea întrebare! Altcineva se află pe aceeași poziție, dar mai explicit: „un tânăr tupeist reușește sigur, dacă renunță la scrupule (...) trăim într-o lume murdară, unde doar cei puternici și insensibili pot prospera (profitabil, prin hoție...)” (Anonim, clasa a XI-a, 17 ani).

Se simte, în răspunsul de mai sus, că e nevoit să admită soluția, dar nu o aprobă. Se vede că ... mai sunt scrupule! Tulburător e altceva: că doi-trei-patru dintre ei (ne place să credem că foarte puțini) înțeleg prin puternici (atenție!) oameni fără

ANCHETA REVISTEI NOASTRE

caracter și sensibilitate, niște duri care nu au nici mamă, nici tată, ca să nu mai vorbim de cumnați și colegi de serviciu... un adevărat coșmar!

Mai găsim: „Nu cred că există o rețetă a succesului, deoarece fiecare tânăr are personalitatea sa și nici o situație nu este identică cu alta. Totuși: inteligență, ambiție, om de caracter, deși aceste calități (ce țin de morală) nu prea mai sunt apreciate azi...” (P. A., clasa a XI-a, 17 ani). Mai simplu spus: tot ce ține de caracter a început să devină desuet, NU mai e la modă! Iar tinerii (mă rog, unii dintre ei) nu-și permit să se afle în afara modei. Încă o observație la textul de mai sus: nu văd cum „ambitiția” s-ar putea asocia „caracterului”. Poate o să impunem și redefinim „ambitiția”. Pentru final, la acest punct, aș avea o întrebare de la care nu aștept nici un răspuns: ați observat că mai toată lumea vorbește de „mentalități” ca de o calitate supremă, dar mai nimeni nu mai pomenește de „caracter”? Ce să însemne oare?

4. Cariera sau familia? Succesul social sau viața personală? Crezi că pot fi realizate ambele sau e nevoie de sacrificii?

„Absolut, fără discuție, **CARIERA**.
Nevasta, copilul... pot să aștepte...”
(V.N., clasa a XI-a, 17 ani)

Vocea de mai sus e a unui bărbat hotărât - nici un pic de îndoială. Unii sunt pentru carieră, realizare profesională. De ce? Iată un răspuns lămuritor: „Aproape pe toți îi așteaptă (sau îi poate aștepta) o familie, dar nu pe oricine îl așteaptă în fața vilei un BMW. Corect?” (Anonim, clasa a XII-a, 19 ani). Corect. Mai poți să spui ceva?

Nu la fel de categoric se dovedește a fi și colegul său care răspunde: „Pe mine o carieră de succes mă încântă mai mult decât o familie armonioasă. Totuși... dacă le-aș avea pe amândouă, ar fi minunat!” (D. A. E., clasa a XII-a, 18 ani).

Pentru cei mai mulți e o problemă de priorități. Spre exemplu: „Pe primul loc e cariera. După ce termini o facultate, dacă ai un job convenabil, dacă toate îți merg bine pe plan social și material, abia atunci ești în stare să întemeiezi o familie și să le oferi copiilor tăi tot ce au nevoie...” (P. P., clasa a XI-a, 17 ani). Este, să recunoaștem, o perspectivă înduioșătoare.

Iar în altă parte găsim: „Prefer o viață de familie liniștită; ca orice tânără, îmi doresc, peste 5-6 ani, un soț iubitor și copii, dar asta după ce mă realizez, cât de cât profesional (...) Nu aș vrea ca banul să-mi dicteze ce și cum să trăiesc, conștientă fiind că fără bani nu se poate realiza nimic... Vreau o viață liniștită, echilibrată, fără crispările și stresul pe care-l aduce goana după bani” (Anonimă, clasa a XI-a, 17 ani). În fața unui asemenea răspuns, orice ironie ar fi o indecență!!

Tot o reprezentantă a sexului frumos și (aparent) fragil apreciază că - în momentul de față - femeile de carieră sunt mult mai apreciate decât casnicele, lucru perfect adevărat. Cu toate acestea, chiar dacă nu ocupă prim-planul vieții sociale, e bine să NU uităm că „în spatele tuturor bărbaților de succes se află femei la fel de puternice” (R. O., clasa a XI-a, 17 ani). Vorba francezului: „cherchez la femme!”

Oricum, apreciază cu multă dreptate cineva: „o viață profesională plină are nevoie de un suport spiritual pe măsură, așa cum nu găsești decât în familie” (I. A., clasa a XI-a, 17 ani). De ce? Pentru că, ne răspunde altcineva, „femeia este mai puternică decât bărbatul, întrucât ea reușește să îmbine destul de bine cariera de succes cu întreținerea unei case și a unei familii” (D. A., clasa a XI-a, 17 ani) Poate! Așa se văd lucrurile de la poalele Balcanilor la începutul celui de-al treilea mileniu. Categoric, mai e loc de nuanțe!

Așa cum era de așteptat, fetele s-au dovedit mai „familiste”, s-au situat chiar pe poziții apăsate feministe, în contrast cu pozițiile rigide ale băieților care par hipnotizați, în primul rând, de o spectaculoasă carieră socială.

ANCHETA REVISTEI NOASTRE

5. Numește (precizează) trei ipostaze sociale convenabile în care te vezi peste ani (în ordinea preferințelor)

„Senator, pentru că stau cu ochii în soare toată ziua și vine banii gros.”
(Anonim în efect, 19 ani la iarnă)

Chiar dacă „vine banii gros”, acest fapt nu este rezultatul unei expunerii prelungite în puterea căldurii solare (cunoașteți vreun senator care și-ar risca astfel vederea?), ci mai degrabă ale unei somnolențe prelungite ce alternează - în unele cazuri - cu mai marea perioadă unei activități febrile. Cât de mult contează imaginea, nu-i așa?

Unul din acești juni, ce-și permit să se viseze orice, își dorește să fie un „prosper câștigător la loto” (L. R., clasa a XII-a B, 18 ani), în timp ce L. Alexandru, de aceeași vârstă. Declară că nu știe exact ce-i pot oferi următorii ani; în schimb e foarte sigur că va ajunge - în final - un merituos pensionar.

Ca o curiozitate, I. V. (clasa a XII-a, 18 ani) oscilează între două paradigme: una de profesor (universitar, de liceu, gimnaziu) și o alta reprezentată de o glorioasă familie ce-și arată „mușchii” (dar și mitocănia) la vedere pe toate posturile TV: șef de stână, baci, cioban de soi. Un ideal greu de atins. La rândul său, R. O. (clasa a XI-a, 17 ani) răspunde tacticos că vrea să fie (în ordinea priorităților):

1. Un om cu foarte mulți bani;
2. Un om cu bani mulți;
3. Bill Gates.

Amănuntele nu au o prea mare relevanță.

Două observații se pot face asupra celor 92 de opțiuni exprimate. Așa cum era de așteptat (cum altfel?!), predomină ocupațiile profitabile, meseriile, ocupațiile ce presupun o poziție socială înaltă, responsabilități pe măsură, dar și venituri substanțiale. Toți vor să fie manageri, patroni, să lucreze la firme străine de prestigiu și de mare reprezentativitate, să fie directori de bănci, designeri, jurnaliști, oameni de afaceri, medici, polițiști, că te și întrebi - cu o vădită îngrijorare - dacă vor mai exista și locuri de „subordonați”, dacă nu cumva meseriile cu caracter practic au eliminat „concretența”!

Drept este că - o surpriză plăcută - între opțiunile exprimate apare și meseria de profesor (13 poziții), chiar dacă aceasta nu se află neapărat ca o primă opțiune. Mai rar apar: actor/actriță, regizor, solist, oricum, într-un procent neglijabil. Vorba cuiva: „Orice, bani să fie!” (V. N., clasa a XI-a, 17 ani).

Există și excepții de la regulă, nici vorbă. Spre exemplu, cineva ar vrea să revoluționeze ideea de spectacol, să călătorească - în această ipostază - prin toată lumea (B. C., clasa a XII-a B, 18 ani). Un răspuns cu adevărat admirabil dă Oana Oprea, clasa a XII-a, 18 ani: „Ce vreau să devin? Un om deosebit între oameni deosebiți. Nu există altă alternativă!”

Este ceea ce dorim tuturor absolvenților noștri.

Pentru conformitate,
prof. Mircea DINUTZ

CUNOAȘTE-TE PE TINE ÎNSUȚI

Ne dorim să fim oameni activi, să ne afirmăm, să ne fie recunoscute meritele, învățăm, citim, ne documentăm, ajungem să cunoaștem multe lucruri din jurul nostru, însă uităm ceea ce este cel mai important: să ne cunoaștem pe noi înșine/însene.

Viața ne cere să fim puternici, să nu ne dăm bătuți și să mergem tot înainte. De multe ori nici nu știm încotro ne îndreptăm, iar pe deasupra mai există teama și nesiguranța care-și fac loc în sufletul omului. Totuși, fără a ne da seama, acestea două contribuie la descoperirea propriei noastre persoane. Avem visuri, avem țeluri, încercăm să stabilim priorități...

Micile mele experiențe de viață mi-au demonstrat că important nu e să reușim propriu-zis, ci să dăm un sens efortului nostru, să ne dedicăm cu adevărat unui lucru, să-l facem cu plăcere și din toată inima, să găsim o motivație în orice. Și astfel vom putea realiza că drumul parcurs implică mai multe semnificații decât o țintă alesă. Tot ceea ce se întâmplă, se întâmplă nu așa cum vrem noi, ci așa cum trebuie. Degeaba încercăm să respingem unele lucruri, să prelungim altele, căci totul se petrece firesc, dar în nici un caz întâmplător! Fiecare cu rostul lui... Asta nu înseamnă că e de ajuns să așteptăm să primim ceea ce viața ne dă. Din contră, așa cum *Antoine de Saint-Exupéry* afirmă: "*viața nu are sens decât dacă o schimbi cât de cât*". Dacă am avea răbdarea de a realiza că fiecare experiență trăită, fiecare gând care ne trece prin minte, fiecare vis pe care-l avem noaptea vin să ne spună ceva despre existența noastră!...

Normal că nu e simplu. Puține lucruri sunt simple, dar și pe acelea omul le complică. Atât mintea, cât și sufletul nostru au nevoie de răbdare, de timp. Cred că suntem responsabili pentru tot ceea ce ni se întâmplă... sau ar trebui să fim! Tindem să spunem că nu suntem noi cei vinovați pentru nefericirea noastră. E adevărat că nu totul depinde numai de noi, dar de cele mai multe ori suntem conștienți de modul în care ceilalți ne cauzează neplăceri sau dificultăți. Chiar suntem foarte atenți la aceste "*amănunte*", însă uităm că și noi suntem sursa neplăcerilor altora. Să încercăm să depășim aceste lucruri, să ne străduim să învățăm să fim mai

conștiințioși în ceea ce facem, să ne recunoaștem greșelile și să le îndreptăm dacă nu e prea târziu.

Tot ceea ce se află în jurul nostru ne influențează în mod conștient sau inconștient: o carte, un film, o știre, un articol, o vorbă! De aceea, cred că e foarte important să ne clădim - atât cât putem - un spațiu în care să ne simțim bine și care să ne aparțină. E o fugă permanentă. Concurența e mare. Tensiunea și stresul cresc. Ajungem să ne depărtăm din ce în ce mai mult de noi înșine, dar până când? Să ne găsim puțin timp și pentru noi, pentru gândurile, stările, trăirile noastre. Să încercăm să le înțelegem pentru ca fiecare dintre ele ne ajută să „creștem”. *Socrate* spunea că „o viață care nu este analizată, nu merită trăită”. Așa că viața e prea valoroasă pentru a pierde ocazia de a cunoaște cât mai multe, pornind din interiorul nostru și continuând cu lumea din jur. Cred că aceasta nu ne va împiedica să devenim oameni activi, realizați pe cât mai multe planuri, ci din contră, ne va ajuta să ne adaptăm mai ușor cerințelor din ce în ce mai exigente.

Andra HANȚĂ
clasa a XI-a E

SĂ NE ÎMPĂCĂM CU NOI ÎNȘINE

A hotărî care aspect al ființei noastre este mai aproape de „important”, pe de o parte limescul, materialul, pe de altă parte spiritualul și vibrația lăuntrică, e o aventură pe un teren alunecos și cu denivelări ce provin din argumente noi ce pot înclina balanța într-o parte sau alta. Problema e că ambele aspecte se contopesc în noi și ne definesc într-un fel. Cineva spunea că e bine „să trăiești cu lumea, dar să te sustragi ei”, adică în ciuda faptului că suntem angrenați în realitatea materială, concretă, ar fi bine să nu uităm că ea nu e tot ce există, ci se constituie într-o fațetă a creației, de fapt mult mai complexă.

Acum, când suntem tineri și „ar trebui” să alegem un drum pe care să-l urmăm în viață, ni se pune des întrebarea legată de ceea ce vrem să facem mai departe, ce carieră ne alegem, pe ce ne vom baza activitatea viitoare și bunăstarea, de fapt. Consider că aceasta este o capcană, una dintre multele pe care ni le pune societatea, căci ea ne frustrază și mai mult, impunându-ne termene-limită și sfaturi care încep cu binecunoscuta formulă „trebuie”. Căderea în capcană presupune luarea unor decizii doar pentru că ele sunt considerate necesare pentru a reuși și pentru a dobândi stabilitate financiară și familială. Poate individul nu ia la comandă decizii care-i pot influența viața, ce poate face și ce-l pasionează, astfel încât să fie și activ și productiv, îmbogățind societatea umană. Fiecare are ritmul său și lucrurile vin de la sine, la timpul lor.

E mai bine oare să chibzuim și să ne ascultăm glasul inimii, chiar de aceasta ne îndeamnă să devenim portari la hotelul de vizavi, sau să facem ceea ce standardele impun ca fiind profitabil, sigur,

onorabil? E greu să găsim răspunsul bun într-o lume care ne asaltează permanent cu ispite, pretenții și interdicții.

Aș spune că lucrul cel mai important este să nu lăsăm sistemul să ne acapareze și să ne usuce pe dinăuntru, ci să găsim timp pentru noi înșine, pentru a ne regăsi adevărata natură, pentru a vedea dacă nu cumva ceea ce gândim și facem e o parte din noi sau provine din afara noastră.

Cel mai important este să ne împăcăm cu noi înșine, să abordăm introspecția, sondarea lumii interioare ca pe ceva de la sine înțeles. Doar prin această echilibrare din interiorul nostru putem ajunge la împlinire și la împăcarea ulterioară cu lumea, cu felul de a fi al lucrurilor, cu rolul nostru în creație.

Privirea din afară ne poziționează convenabil în lume, ne face să ne apreciem șansele și să ne exploatăm potențialul. Însă această raportare exclusiv la materialitate și lumesc ne poate face să uităm de noi, de propriile trebuințe și voințe și să ne sufocăm în lipsa a ceva vital: sinceritatea și luciditatea necesare. Astfel, ajungem să acționăm mecanic, pentru că „așa trebuie”, devenind inevitabil piese lipsite de importanță, indiferent de titlul lor, într-un sistem necruțător. Prinși într-un astfel de joc, tot mai mulți oameni ajung nevrotici, caută fericirea în alcool, droguri, amoruri trecătoare sau la psihanalisti.

Se pare că răspunsul este în noi, în acea inteligență senzitivă, care ne ajută să găsim, prin ceea ce simțim și prin intuiția binelui și a poziționării noastre în lume, prin harul ce ne-a fost dat (se presupune că fiecare are o înzestrare specială, depinde de el să o fructifice), echilibrul și „calea”. Fără îndoială, nu trebuie să sacrificăm nici o parte din noi, ci să ne sondăm sufletul în încercarea de a găsi ceea ce ne motivează și ne face fericiți.

Așadar, nu faceți ceea ce pretind că trebuie sau vă impun alții să faceți, ci găsiți adevărul vostru, ce vă va construi libertatea și vă va ajuta să fiți cu adevărat creativi și prolifici și în același timp împliniți, ajutând la vindecarea unei umanități suferinde, pe care doar oamenii mai buni și mai integri o pot salva.

Elena MUSTĂȚEA
clasa a XI-a C

IDEALUL MEU DE PESTE 20 DE ANI

Ploua mărunț și rece peste gândurile mele... Cu ochii lipiți de picăturile cristaline ce alunecau pe geam, am început să visez. De fapt nu visam, ci îmi aminteam cu drag de zâmbetul cald pe care îl aveam în copilărie atunci când stăteam și priveam ploaia căzând peste natura îmbătrânită de vreme. Îmi plăcea nespuse de mult cum se auzeau picuri care atingeau pământul însetat. Era ca o muzică care îmi alina sufletul, pe fundalul unui foc ce încălzea cu greu camera în care stăteam.

Visam sau meditam. În mintea mea se petreceau lucruri nespuse de ciudate. Trecuseră douăzeci de ani de când m-am trezit ca dintr-un vis în clasa a IX-a A. Era o lume nouă în care de abia atunci învățam să trăiesc, o lume pe care o înfruntam fără vreo pregătire anterioară, în care pășeam ca un nou născut. Era lumea care avea să dezvăluie cele mai mărețe visuri și care avea să mă învețe cum să le împlinesc. Atunci aveam să-mi desenez o urmă pe drumul vieții pe care am parcurs-o până azi, până acum și pe care o voi urma până când...

Pe atunci eram un ucenic între ale vieții, nu știam nimic, nu știam bine nici cine sunt, însă timpul m-a ridicat pe aripile cunoașterii. Învățasem că un maestru, este cu adevărat maestru doar atunci când

îi învață pe ucenici să devină la fel de buni ca el, sau chiar mai buni atunci își desăvârșește cu adevărat el misiunea de om. Când elevii unui bun învățător au deslușit tainele lumii, înseamnă că dascălul lor și-a împlinit datoria sacră față de discipolii săi, aceea de a conduce niște copii pe scara cunoașterii.

Sunt un maestru. Nu contează de care, întrucât toți maeștrii sunt la fel, indiferent de mediul în care trăiesc și indiferent de lucrurile pe care le predau. Fiind pe cea mai înaltă poziție umană a cunoașterii, încerc să le împart și celorlalți învățăcei taina vieții, încă de pe vremea liceului, timp de douăzeci de ani am trudit să învăț tot mai mult pentru ca într-o zi, să învăț să fiu cel mai bun. Alături de maeștrii minunați ce și-au demonstrat valoarea ajunsesem în punctul în care eu însumi trebuia să fiu un îndrumător. Acela era idealul meu și încă este: să devin tot mai bun și odată cu mine, să-i ajut și pe alții să se ridice, să încerce să-și găsească idealul, după care vor tânji toată viața, însă pe care nu-l vor putea îndeplini niciodată. În realitate ce este acest ideal? Un scop al vieții, pe care fiecare îl fixăm dinainte de neatin, doar pentru ca el să-și mențină mitul de lucru imposibil. Poate că așa și este, însă faptul că pentru noi este de la început imposibil, ne determină să nu luptăm pentru a-l îndeplini, ci pentru a-l face cu adevărat de neatin.

Pentru mine, scopul vieții este de a fi un bun maestru, care să-și ducă misiunea la bun sfârșit. Dacă am reușit sau dacă voi reuși, nu cred că am să aflu cu certitudine vreodată, însă știu că trecerea mea prin viața nu va rămâne sub anonimat. Măcar o mână se oamene, vor considera că am încercat să-mi ating idealul ajutându-i, încercând să fiu cel mai bun.

Pleoapele s-au ridicat moale deasupra ochilor. O picătură de apă a căzut, spărgându-se de cimentul implacabil. Cuvintele îmi fugeau din minte speriate de un fulger al gândului. Un sentiment ciudat mă cuprinde creându-mi senzația de teamă. Visasem, însă nu-mi puteam da seama despre ce...?! Tulburată, mi-am propus de a-mi continua ziua monotonă de licean... cu gândul la viitor!

Loredana TEODOR
clasa a IX-a A

„Fiecare om își duce crucea”, spuneau înțelepții...

Perfect de acord, însă refuz să devin sclavul... societății

„Felul în care despicăm cumiți timpul este un miracol, după cum miracol este reglajul fin prin care luăm din lume exact atât cât putem duce. Miracol este că existăm până la urmă laolaltă, că nu ne sfâșiem unii pe alții, că ne suportăm scârbăvnicile, pe ale noastre și pe ale celorlalți, că facem față lehamitei, plictisului și singurătății, că ne mimăm mulțumitor iluziile, că suportăm spectacolul prostiei colective și pe al tuturor paranoicilor care se simt axa lumii.”

(Gabriel Liiceanu - Ușa interzisă)

Familie... Carieră... Familie sau carieră? De ce trebuie să ne limităm mereu la a alege între ceva **sau** altceva? De ce în loc de familie **sau** carieră nu le putem alege pe amândouă? Nu știu dacă a găsi o cale de mijloc între aceste două opțiuni constituie o provocare pe care ar trebui să o accepte fiecare dintre noi. Poate că este o necesitate. Necesitatea individului de a se simți împlinit pe plan personal și profesional. Nu cred că satisfacerea apetitului pentru succes social poate înlocui echilibrul la nivel familial; ea îl poate doar completa. Dacă prin intermediul carierei, o persoană își fixează locul în comunitate, demonstrându-și că poate fi utilă,

că are „un cuvânt de spus” în societate, dobândindu-și totodată independența (financiară), în cadrul familiei ea învață să iubească, să susțină, să depindă de ceilalți, în sensul că influențează și este influențată, motivează și este motivată în toate acțiunile sale. Într-o societate în care totul se desfășoară cu o viteză progresivă, suntem tentați să alergăm orbește pentru a dobândi o situație materială mulțumitoare, fără să realizăm că prețul pe care îl plătim, îndepărtându-ne de familie, s-ar putea să fie prea mare. Între carieră și familie se stabilește o relație de interdependență: o viață familială reușită presupune o carieră reușită. Succesul social are ca principală motivație familia, în timp ce familia are nevoie de succes social pentru a se împlini.

Observ totuși la persoanele din jur o tendință generală de materializare. E drept că societatea ne constrânge oarecum să intrăm în competiție... Nu știu dacă dorința exagerată de a avea este o consecință a regimului comunist, oamenii încercând să recupereze acum lucrurile la care nu au avut acces în acea perioadă, însă constat că ea începe să înlocuiască dorința de a fi. Este oare corect să căutăm scuze? Chiar este cazul să generalizăm fenomenul? Poate că e bine să luăm măsuri doar în ceea ce ne privește, să încercăm „să fim și să fim lăsați să fim”, după cum spune Gabriel Liiceanu...

Camelia CONDURACHE
clasa a XI-a C

CARIERA

Acum câțiva ani nu m-aș fi gândit atât de serios la acest subiect. Serviciul părea ceva îndepărtat, ceva ce ținea de lumea celor mari. Nu mi-a plăcut niciodată ideea de maturitate, am privit-o ca pe marea socializare, când înveți că pentru a reuși în viață trebuie să renunți la a face tot ce vrei tu, iar pentru un adolescent rebel asta-i cea mai mare durere sau mai exact o moarte lentă.

Acum mi-am schimbat părerea, vreau să fac parte din sistem, voi alege pentru asta un punct de plecare iar destinația mea va fi cât mai sus. Nu pentru bani sau pentru succes, pentru faptul că nu mai vreau ca oameni incapabili să hotărască pentru cei capabili. Am ajuns la concluzia că o treabă bine făcută este tot ceea ce faci tu.

Se spune ca meseria se fură și de multe ori se fură de la părinți. De obicei, copilul lucrează într-un domeniu conex cu al unui părinte. Pregătirea începe pentru unii de mici, părinții le descoperă un talent special și-i ajută să și-l dezvolte. Dar nu toți sunt atât de norocoși. Unii trebuie să lupte singuri pentru a-și forma o personalitate, o carieră și un viitor.

Mulți tineri consideră că se pot manifesta profesional mai bine în străinătate. Într-adevăr acolo există o mai mare diversitate de job-uri pe piața muncii, unele fiind chiar în structurile europene. Se știe că salariile din țările europene, nu neapărat occidentale, sunt mult mai mari decât cele din România, ceea ce constituie un punct de atracție pentru un tânăr la început de carieră, dar și aici poți câștiga foarte bine, mai ales dacă-ți asumi un rol de deschizător de drumuri.

La noi, cele mai dorite sunt meseriile de imagine. Specializările în domeniul IT, bancar, relațiile publice, științele politice, comunicarea, arhitectura, dreptul sau științele economice sunt cele mai căutate domenii. Acum, din ce în ce mai mult, se pune accent pe motivarea salarială. Pentru instituțiile publice se vor căuta foarte mulți juriști, pentru că vor avea parteneriate cu ONG-uri din Europa și vor fi necesari consilieri de integrare etc, după aceea se vor căuta economiști și specialiști în comunicare (din domeniul în care voi lucra și eu).

Cu cât cineva este mai bine pregătit și are mai multe studii și experiență mai mare cu atât este încadrat și plătit mai bine.

Acum există libertate de alegere și se poate face o carieră frumoasă în orice domeniu. Cea ideală este cea în care ești bine plătit, ți se recunosc meritele și ai parte de succes. Excelentă mi se pare combinația dintre cariera ideală și o frumoasă viață familială. Te limitezi puțin când ai parte doar de una, dar aici depinde de preferința fiecăruia.

Eu cred că oamenii care au avut o carieră strălucită au fost cei care și-au dorit să fie cât mai buni în domeniul lor. Și au excelat. Până la urmă contează foarte mult norocul, să fii omul potrivit la locul potrivit. Nu e important domeniul ales. Bani poți face din orice. Dacă ești hotărât, dacă ai idei, abilitățile și calitățile unui om deosebit și știi exact ce-ți dorești, atunci ai mari șanse de reușită. Cel mai bine e să faci ceva ce ți se potrivește, care te face fericit, pentru că până la urmă scopul final al tuturor lucrurilor, inclusiv al realizării profesionale, este căutarea fericirii.

*Oana OPREA
clasa a XII-a B*

BECALI CEL MARE ȘI SFÂNT

Uite că tocmai acum când ne ridicăm piciorul drept (sau cel stâng?!) să pășim pragul Uniunii Europene, ne lovesc toate necazurile ca niște trăznete, sau, în acord cu tehnologia mileniului III, ca niște reflectoare de discotecă, la fel de colorate ca un spectacol de circ.

Bufonii mimează competența, dar trebuie să își facă meseria cu haz, așa că nu pregetă să se mai ia la hartă pe holurile Parlamentului sau ale instituțiilor de cultură. Mai alaltăieri un domn, nu-i spunem numele, de la Direcția de Culte și Cultură Vrancea, se plângea că cineva îi pusese pe desktop imagini care să-i întoarcă stomacul pe dos; altădată se încăierau la fel de dibaci ca și mai marii lor de la minister.

A, sunteți amatori de succes? Învățați de la cei sus-puși sau de la vedete; rețeta pare a fi constituită dintr-o frază memorabilă, gen „*iarna nu-i ca vara*” (capodoperă în domeniul truismelor), câteva greșeli gramaticale cel puțin penibile (dacă ne-am apuca să dăm exemple, am lua-o razna) și cel puțin una mică spirituală, gen „*mai bine să-mi numere ouăle*”. În rest, niște ore de sală, o fustă scurtă și un decolteu adânc dacă sunteți viitoare femei de succes, a, și nu uitați să goliți rafturile de cosmetice, și o burtică dolofană și impozantă dacă sunteți viitori politicieni de succes.

Un farmec aparte îl au acțiunile umanitare în care trebuie să vă implicați cât mai insistent. Până vă observă cei de la televiziune și vă iau un interviu siropos în fața automobilului personal, rablă de ultimă generație. Apoi mă gândeam eu așa: dacă *Ștefan cel Mare* a fost afemeiat și „*degrabă vărsătoriu de sânge*”, dar a construit biserici și a

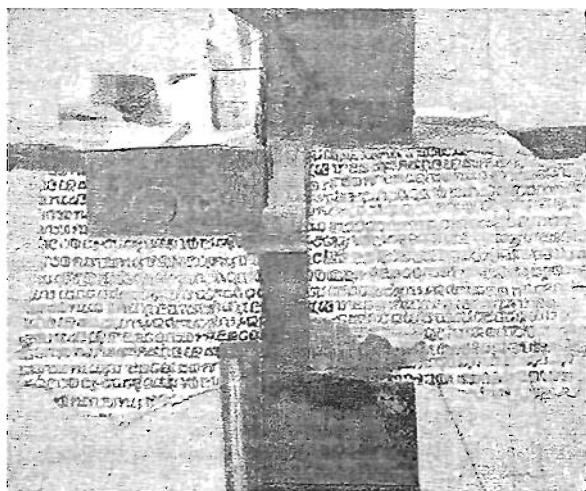
fost canonizat, de ce nu ar ajunge și Becali prin calendarul ortodox, doar a reconstruit un sat întreg!? E singurul loc în care nu a reușit să pătrundă încă și trebuie să se simtă foarte frustrat din pricina asta. În fotbal e un Dumnezeu (al Banului), în politică s-a băgat, în afaceri ilicite s-a dovedit mai abil decât ne-am putea imagina ascultându-i un „*discurs*”.

Ei bine, ce înseamnă pentru noi să fim tineri într-o astfel de Românie, aflată într-o perioadă de tranziție (sau de progres orientat cu fața spre... spate, România alergând în jurul progresului ca și câinele în jurul cozii)? Nu prea multe. Avem idoli, ce mai idoli! Dar nu avem difuzoare care să ne amplifice vocea, în cel mai bun caz, mai publicăm și noi câte-un articol... Nici locuri de muncă nu prea vom avea, dar, ce să-i faci? Mai trăiește omul și cu niscaiva incultură pe pâine! (Asta a fost cam răutăcioasă și cer scuze stimaților și venerabililor colegi din Colegiul Național „Unirea”, dacă s-a simțit careva ofensat; n-a fost cu intenție). Noi învățăm să fim capabili, dar nu prea știm cine are nevoie de „*capabilitatea*” noastră. Vorba unui personaj celebru: „*de ce să n-avem și noi faliții noștri?*” - adică un procent covârșitor din populația țării.

Pentru uniriști mai am o portiță de scăpare: haideți să plecăm cu toții peste hotare! Dacă ne vor fi recunoscute studiile, o dată cu intrarea României în UE, ne vom face euromatematicieni, euromedici, europrofesori, eurodentiști, eurojurnaliști, eurobusinessmani, euroinformaticieni, euro, euro, euro... poate și prin buzunare, că lei au rămas cam puțini după denominare. Din milionari, românii au ajuns tributari (insolvabili la bugetul asigurărilor sociale și tributari aproape irecuperabili ai unor idei camavalești).

O să-mi spuneți că v-am plictisit degeaba, că n-am spus nimic nou, că am bătut apa-n piuă din frustrare că n-am nici un grad de rudenie cu Becali. Ei, nu-i chiar așa: într-o țară viitoare membră UE, îmi acord dreptul la un trai decent care să-mi asigure mijloacele de dezvoltare personală într-o societate haotică și care, probabil, oricum nu prea are nevoie de oameni care nu sunt foarte buni actori în rolul mășcăriciului, dar, ce să-i faci? Vorba cuiva: curaj, găină, că te tai!

Mihaela PRODAN
clasa a XI-a E

VIRGIL HUZUM (1905-1987)

A fost elev al Liceului „Unirea” din Focșani, între anii 1916-1923, avându-i colegi de clasă pe **Mihail Steriade**, viitorul poet și pe **Ion Diaconu**, viitorul folclorist. Alături de aceștia, a fost membru activ al **Societății de lectură Gr. Alexandrescu** a elevilor de curs superior, prezidată de **I. M. Rașcu**. Datorită aceluiași neobosit dascăl și om de litere, elevul **Virgil Huzum** a debutat în Anuarul Societății cu trei poezii: „Pe drumul de munte”, „Căsuța de țară” și „Prohod”. Mult mai târziu, va declara cu recunoștință: „de la poetul **I. M. Rașcu**, fostul meu profesor în anii de liceu, descoperindu-mi pasiunea pentru literatură și afirmarea pentru poezie, mi-am însușit în mare măsură spiritul exigent al autocriticii...”¹

După o licență în farmacie (1929), obține și o a doua licență în litere și filozofie „*magna cum laude*” (1931). Tocmai în această perioadă debutează cu un reușit volum de pastişe și parodii după scriitorii vremii „*A la maniere de...*” (1926) și participă la ședințele Ligii Culturale din orașul natal, în dublă ipostază: de poet și de conferențiar. Iată cum și-l amintește, după aproape jumătate de secol, fostul său elev, **Ion Larian Postolache**: „Tot prin anii de după 1930, într-o seară, la o ședință

a Ligii Culturale, a citit versuri un tânăr înalt, un tânăr pe care îl vedeam în fiecare zi prin vitrinele mari ale unei farmacii, îmbrăcat în halat alb și meșterind printre flacoane, borcane și sticle. Mai târziu, un văr al său cu care eram coleg mi-a împrumutat o plachetă de parodii “*A la maniere de...*”, o carte cu excelente parodii după marii noștri scriitori.

Curând după aceasta, **Virgil Huzum**, pentru că despre el este vorba, a venit pentru o bucată de timp suplinitor la catedra de limba franceză în locul asprului profesor **I. P. Rădulescu-Râmnic**, care fiind ales deputat a trebuit să stea câteva luni la București. Noul nostru profesor făcea oră foarte frumoasă, că ai fi vrut să nu se mai sfârșească ora, iar **I. P. Rădulescu-Râmnic** să rămână pentru totdeauna la București.

Încurajat de blândețea noului nostru dascăl, am îndrăznit să fac să-i parvină tot prin colegul **Ion Andoniu**, vărul său, un caiet cu cele dintâi versuri pe cere le-am scris în viața mea. După câteva zile, l-am primit înapoi cu câteva cuvinte încurajatoare, cu recomandări de lectură și cu urări de succes.”²

În anul școlar 1932-1933 a funcționat, conform documentelor școlare, ca profesor suplinitor al Liceului „Unirea”, cu 9 ore de filosofie săptămânal și diriginte la clasa a VI-a A. Aceasta este perioada la care se referă **Ion Larian Postolache**, ce a avut șansă să-l aibă ca suplinitor pe catedra de limba franceză, printr-un concurs de împerejurări. A fost ca un fel de predare a „ștafetei”. Ceea ce îi fusese dăruit cu generozitate și pricepere de către profesorul său, **I. M. Rașcu**, dăruiește, la rândul său, elevului ispitit de înălțimile muntelui Parnas. Rezultatul va fi pe măsura faptelor, iar faptele pe măsura investițiilor de suflet. Peste ani, **Ion Larian Postolache** va fi autorul a șapte volume de poezie, apărute între anii 1937-1992, dar și al unor traduceri fundamentale din literatură sanscrită, egipteană și medievală europeană, apreciate de autorități în materie ca **Sergiu Al. George**, **Constantin Daniel**, **Al. Balaci**.

DASCĂLII NOȘTRI

FACULTATEA DE FARMACIE

No. *691/ab.*

Anul școlar *1928-1929*

Virgil Huzum

Statut *a* l. Facultății, născut
la anul *1905* luna *Decembrie*
Zăușii, în Comuna *Țurca*
Județul *Brăila*

Data astăzi: *16 Dec. 1928*

Acasă carte cada nr. *111* str. *111*
un an școlar

No. Matricolei *111*

După ce-l numește pe **Mihail Kogălniceanu** „autorul învățământului de la 1864”, ce își propunea înlăturarea ignoranței, crede că **Spiru Haret** ar fi „singurul om politic care a înțeles cu adevărat secolul legii de la 1864 pentru răspândirea învățământului gratuit și obligatoriu”. Acesta, precizează autorul articolului, „a pornit marea sa operă din punctul în care se oprise M. Kogălniceanu”. Cu alte cuvinte, dacă pașoptistul **Mihail Kogălniceanu** a fost inițiatorul/proiectantul, **Spiru Haret** a fost Făptuitorul,

Aceștia sunt anii în care, lovit în demnitatea și în siguranța zilei următoare, corpul profesoral își strânge rândurile și tipărește „Școala Putnei”, unde **Virgil Huzum** desfășoară o vie și eficientă activitate publicistică. Articolele sale recomandă un spirit lucid, riguros în analize și considerații, temător de patetisme ieftine, un gazetar de substanță și vocație. Iată spre exemplu articolul său: „De la Kogălniceanu la Spiru Haret”, un model de gazetărie, unde informația este mult respectată, demonstrația e riguroasă, iar concluziile au doar o aparentă răceală scientistă.

afirmație perfect adevărată.

Dacă s-ar fi dăruit învățământului, probabil ar fi confirmat. Mărturiile depuse ne fac să credem că avea vocație. A fost om de litere, animator cultural, descoperitor de talente, un spirit generos și cultivat, respectat de concitadini, deși i-a fost dat să viețuiască în vremuri aprige și neiertătoare. **Virgil Huzum** a fost elev al acestei instituții timp de șapte ani (cifră inițiativă) și profesor doar un an, dar a lăsat urme luminoase! Ceea ce alții nu reușesc nici în patru decenii de activitate.

NOTE BIBLIOGRAFICE

1. E vorba de un auto-interviu, în anul în care promoția sa sărbătorea 50 de ani de la absolvirea liceului (1923-1973). Textul a fost încredințat tiparului în acel an, dar, din motive ușor de bănuț, a apărut în „Revista V”, an I, nr. 6/1 aprilie 1990, p.3, datorită lui **Florin Muscalu**.
2. **Ion Larian Postolache** - Rubrica „Scriitori focșăneni de ieri și de azi” (VII). **Virgil Huzum** în „Revista noastră”, an VI, nr. 43-44-45, aprilie-iunie 1977, p. 684-685
3. Publicat în „Școala Putnei”, an I, nr. 9-10/1932, p. 6-7

APROAPE O LEGENDĂ...

Pe domnul *Zaharia* l-am cunoscut înainte de a-l cunoaște. Știam că ține niște ore electrizante, că are niște elevi/eleve de excepție care îl adoră, că este „căptușit de carte” cum mi l-a „bârfit” cineva, că este un om plăcut și sociabil, prietenos și amabil, fără pedantisme, fără ifose. Mai apoi am avut șansa să revin la catedră, suplinind câteva ore de limba latină la aceeași școală, fiind pe moment coleg de cancelarie cu distinsul profesor despre care am auzit atâtea. Mi-a plăcut de la început, l-am admirat și în același timp l-am „studiat” cu multă atenție. Poate că îmi doream să fiu la fel, cine știe!? Care e secretul farmecului pe care îl degajează? De unde, oare, atâta finete intelectuală a desenului său? Cum reușește să stăpânească sufletele și mințile elevilor săi? Există un secret, îl voi afla vreodată? Mă tem că n-am reușit să răspund la aceste întrebări, în urma anilor care au trecut, ba chiar fiind de multe ori foarte aproape de Domnia Sa. Fără să mă resemnez, am încercat (cum fac acum) să adun cât mai multe date, informații să le ordonez! Poate așa voi avea un răspuns, trebuie să fie unul!

1. Vitrina cu trofee

Domnul *Gheorghe Zaharia*, personalitate cunoscută și respectată în județul nostru, s-a născut la 12 noiembrie 1937 în municipiul Cluj-Napoca. Probabil, între Cluj și Vrancea distanța nu poate să fie prea mare. Ceea ce este sigur este că a devenit absolvent al Liceului „Unirea” din Focșani, promoția 1954, mărturisind după ani că a iubit mult matematica și mai ales fizica, unde a reușit performanțe notabile la concursurile de specialitate. Așa s-ar explica, în parte, studiile la un liceu de marină, abandonat repede, dar mai ales anii în care s-a aflat student la Politehnică, studii nefinalizate. În perioada următoare va fi însă studentul unei Facultăți de Filologie pentru care dovedește calități speciale.

Viitoare „legendă” a învățământului vrâncean și-a început activitatea (cariera) ca director, la 15 octombrie 1958 la Școala de 7 ani

din Andreiașu de Sus, unde funcționează până la 1 aprilie 1961, când a fost mutat la școala similară din Tulnici, unde a profesat până în februarie 1968. Între 1968-1970 este inspector școlar de specialitate (limba și literatura română), perioadă în care a avut ore la școala unde, cândva, fusese elev (Liceul Unirea). Din 1970 este profesor titular la Liceul Pedagogic și al Liceului Economic (până în 1989). După decembrie 1989 revine ca profesor la Liceul Pedagogic până în anul 2000, când se pensionează. Chiar după anul 2000, neputându-se desprinde complet de catedră, a suplinat aproape permanent fie la Liceul Unirea, fie la Liceul Pedagogic.

Iubit de elevi, respectat de colegi (chiar și de aceia care îl priveau pieziș), îngăduit la masa Puterii (între 1990-1992 a fost deputat în Primul Parlament al României postcomuniste și a votat Constituția din 1991), causeur fermecător, polemist redutabil, dacă e provocat, împătimit de lectură și un hermeneut ce-și risipește inteligența critică în discursuri orale, *Gheorghe Zaharia* este un personaj care se comportă cu dezinvoltură în orice

DASCĂLI NOȘTRI

împrejurare, dând impresia permanentă de formulă energetică inepuizabilă.

De-a lungul unei îndelungate cariere didactice, a reușit un palmares cu adevărat impresionant: peste 40 de premii și alte zeci de mențiuni obținute la nivel național, în cadrul Concursului de Literatură „Mihai Eminescu”. Câteva nume se impun memoriei afective: *Valeria Buric*, la această oră consilierul prezidențial *Valeria Dorneanu*, apoi *Gina Serea* și *Lucia Cherciu*, cadre universitare în S.U.A., *Elena Săndulescu*, profesor universitar în Suedia, *Laura Meșină* la Universitatea din București, *Elena Sandu* la Universitatea din Timișoara și evident lista nu se oprește aici.

Acestora li se adaugă un număr impresionant de profesoare la școli generale și liceele din Focșani, Galați, Brăila: *Silvia Barbu* la Colegiul Național „Al. I. Cuza”, *Daniela Popescu* și *Janet Voineag* la Colegiul Național „Unirea”, *Carmen Ioan*, *Anișoara Bobocea*, *Maria Dinu* s.a.m.d.. Între numele cu care experimentatul profesor se mândrește, pe bună dreptate, se număra *Aurelia Voineag* și *Mărioara Vlad*. Prima este profesor universitar în Germania, lingvistă de anvergură europeană, dar cea de-a doua, «*poate cea mai talentată dintre elevele mele, nu a rezistat șocului cu nedreptățile vieții, sinucigându-se*». De asemenea, aproape în toate școlile și grădinițele din județ, sunt învățători și educatoare care i-au fost elevi/eleve. Dintre băieți, unii au ajuns juriști, publiciști, în țară sau în străinătate, dar cei mai mulți au devenit preoți: «glumesc, atunci când îi întâlnesc pe unii, să nu vină toți la înmormântarea mea, căci i-ar trebui familiei o colivă uriașă». Asta da, umor de calitate!

Indiscutabil, omul de la catedră, îndrăgit de-atâtea promoții de elevi și - mai ales - eleve, are certe disponibilități spre critică literară, cel puțin. Găsim la acesta un gust sigur, spirit critic, informație temeinică, o uimitoare capacitate analitică, formularea limpede a ideilor, expresia critică pe măsura subtilității observațiilor făcute pe text, calități ce îl recomandau unei prestigioase cariere de comentator literar. Pentru aceasta stau mărturie cronicile semnate în gazete și reviste de

profil, pe marginea unor cărți semnate de autori vrânceni! Singurul care ar putea să ne lămurească de ce n-a dat curs acestei vocații este chiar domnul *Gheorghe Zaharia*. Dar pentru că obiectivele noastre de acum sunt altele, voi reproduce aici micro-interviul pe care a avut amabilitatea să ni-l acorde la sfârșitul lunii august 2005, cu regretul că nu i-am pus și alte întrebări. Poate altădată!

2. *Învățământul (...) este ca un drog*

Reporter: Ce anume v-a îndemnat, acum aproape cinci decenii, să alegeți învățământul, să preferați cariera de profesor oricărei alte cariere din cele care v-au fost la îndemână? Acum, după atâția ani, vi s-a întâmplat vreodată să regretați cariera aleasă?! Ați fi putut face mai mult într-o altă profesiune?

G.Z.: Cred că am ajuns profesor dintr-o întâmplare. Sau mai bine zis dintr-o suită de întâmplări. Primul moment al acestei suite s-a petrecut pe când aveam patru ani. Atunci am învățat singur să citesc tot uitându-mă la calendarul de perete pe care mama îmi arătase locul unde scria când va veni tata din război. Spectacolul pe care îl ofeream citind ziarul pe la cinci ani probabil că-mi făcea plăcere, de vreme ce am rămas cu această pasiune a cititului. A doua întâmplare s-a petrecut în clasa a opta când profesorul meu de literatură română, temutul *Ioan Enescu*, mi-a pus un 9 la teză, lucru nemiîntâmpnat până atunci, fapt ce m-a transformat într-o mică vedetă în școală. A treia întâmplare s-a produs pe când eram student la Politehnică. Într-o oră de marxism, unde profesorul era la fel de stupid ca și ora pe care o preda, deoarece mă plectiseam, am compus o poezie, pe care colegii mei au pus-o la gazeta de perete. Citind-o dintr-o altă întâmplare, un poet la modă în acele vremuri, *Nicolae Tăutu*, m-a dus la cenaclul de la Casa Centrală a Armatei. Aici i-am cunoscut pe *Victor Tulbure*, *Geo Dumitrescu*, *G. Dan* (tatăl actualului demnitar *Dan Matei Agaton*) și chiar pe *Tudor Arghezi*. Uite-așa am ajuns student la filologie și, deci, profesor.

DASCĂLI NOȘTRI

Deși sunt profesor din întâmplare, nu am regretat nici o clipă alegerea făcută. *Dante* spunea, undeva, că numai muncitorul sărac își urăște uneltele. Probabil că aș fi putut face și o altă meserie, medicină, de exemplu, dar n-a fost să fie. Învățământul, de altfel, este ca un drog. Vreau să dau un exemplu: în perioada în care am fost parlamentar erau 67 de inși proveniți din învățământ. Toți, dar absolut toți, indiferent de specialitate, vârstă sau culoare politică, în pauză ne adunam și vorbeam despre ... școală! Era oare acesta un semn al dragostei noastre față de meseria părăsită, probabil adevărata noastră vocație, sau un semn al nemulțumirii noastre față de ipostaza de oameni politici în care ne aflam?! Greu de răspuns. Probabil și una și alta.

3. Nimic fără iubire

Reporter: Ce v-a plăcut mai mult: literatura, pe care o descifrați cu o adevărată voluptate de hermeneut înrăit, sau munca cu elevii?

G.Z.: Mă întrebi ce mi-a plăcut mai mult: literatura sau formarea întru ea a elevilor. Probabil că pentru un profesor primează formarea elevilor, dar acesta nu se poate realiza fără o informare temeinică în domeniul ales. Și îmi vine în minte aici o vorbă a lui *Iorga*: « *ca să fii sigur că ai înțeles un lucru, trebuie să-l spui și trebuie să vezi dacă l-au înțeles și alții și cum l-au înțeles.* » Probabil că în învățământ, ca și în orice altă meserie, succesul urmărit presupune o doză de **narcisism** și întrebuițez termenul în stupidul înțeles pe care l-a dat superficialitatea lecturii moderne străvechiului mit, ca o formă a dragostei față de sine. În realitate, mitul vorbește despre dragostea față de altul; Narcis văzându-și chipul în apa fântânii, crede că vede chipul surorii sale gemene, care murise, spre disperarea eroului. Deci - nimic fără iubire.

4. De la "fracții răsturnate la subtilitățile unui text bacovian"

Reporter: Relatați-ne, vă rugăm, pentru

cititorii „*Revistei noastre*” la care ați colaborat/contribuit și dumneavoastră de atâtea ori, două-trei momente pe care vi le amintiți cu plăcere din îndelungata dumneavoastră carieră!

G.Z.: Iată, doar două întâmplări, dulci-acrișoare, așa cum sunt multe din evenimentele oricărei vieți trăite cât de cât lucid. Prima e legată de întâmplările carierei mele didactice de la Andreiașu. Dată fiind precaritatea pregătirii intelectuale a cvasitotalității cadrelor didactice din acel moment istoric, predam în special la clasele terminale, mai multe obiecte (în primul an am predat limba română, istoria, matematica și fizica). Eram, așadar, într-o oră de matematică și am primit vizita președintelui sfatului popular raional, care a ținut neapărat să mă vadă la clasă. În momentul când aveam de împărțit două fracții și a văzut că pe a doua am răsturnat-o, s-a uitat speriat în clasă. Când a văzut - culmea! Că fracțiile respective se și înmulțesc, asta a fost prea de tot! Așa că s-a hotărât să intervină „*hotărât*” și să-mi atragă atenția. Mare i-a fost mirarea/stupoarea când un elev i-a demonstrat, scârbit, că eroarea aparține tovarășului!

Cea de-a doua întâmplare e legată tot de o vizită la clasă și anume de inspecția mea pentru gradul I. În prezența celor trei universitari, vorbeam despre polisemia cuvântului «*întors*» din versul bacovian «*dormea întors amorul meu de plumb*» și încercam să arăt diferențele de sens, de nuanțe în funcție de lectura cuvântului în sintagma «*întors în timp*» sau «*întors în spațiu*». Firescul lecției, monotonia ce amenința să ne cuprindă pe toți s-au spart în țândări când o voce timid-curajoasă s-a auzit din clasă: «*N-aveți dreptate!*». Și după un moment de uluire generală, elevul a continuat: «*în satul meu din munți, a dormi întors înseamnă a dormi cu fața în jos. Oricine doarme așa este predestinat nefericirii.*» Și eu și comisia ne-am dat seama că această interpretare, chiar dacă nu este singura posibilă, e mai plauzibilă decât primele două. Or, tocmai această interpretare mi-a fost confirmată mulți ani mai târziu, când am citit un studiu englez ce vorbea despre raportul dintre poziția în somn și starea sufletească...

DASCĂLI NOȘTRI

5. Momente amare?!... Au fost!

Reporter: Și acum, câteva momente «amare» care n-aveau cum să lipsească dintr-o carieră atât de consistentă?!

G.Z.: Momentele amare și ele un apanaj al oricărei existențe, sunt condiționate, mai ales, de micimea unor caractere. Să spun că tocmai asta doare cel mai mult e o banalitate. Ca această „micime” umană creează suferința greu de imaginat atunci când o întâlnești la oameni în care ai crezut și în care ai investit suflet e un truism. Ceea ce împinge însă durerea până la cota insuportabilului este faptul că aceeași „micime” malefică se manifestă cu tot mai mare pregnanță cu cât tu ai mai puține mijloace de ripostă. De aici sentimentul de vulnerabilitate în fața ticăloșilor întotdeauna mai bine înarmați decât restul muritorilor.

6. Nu fanatismului!

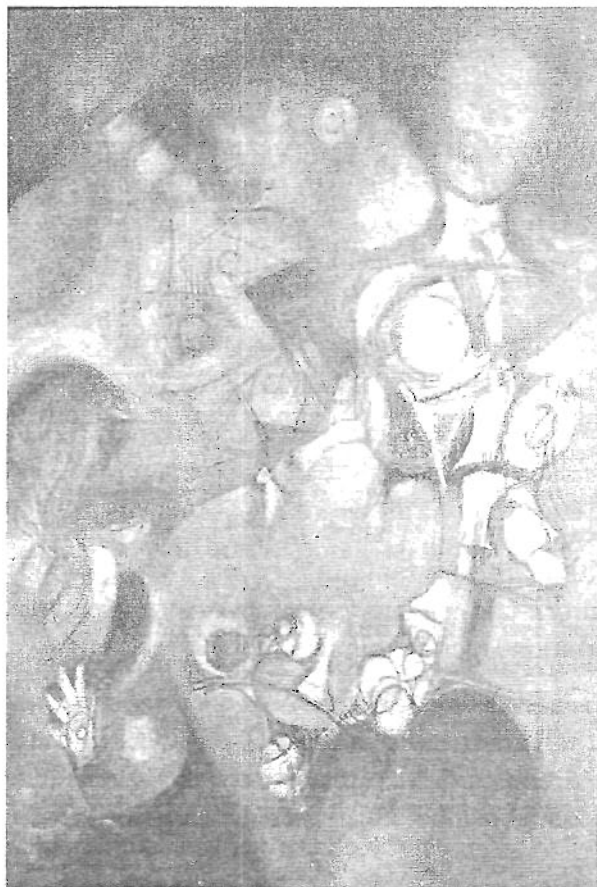
Reporter: Sunteți cunoscut ca un „causeur” de calibru! Delectați-ne cu câteva momente amuzante din acești 40 de ani de activitate didactică.

G.Z.: O întâmplare pe care o relatez mereu cu plăcere s-a petrecut cu mult timp în urmă. Obişnuiesc ca, în prima oră, la clasele de început, de obicei a IX-a, să înlătur anumite bariere psihologice printr-o discuție liberă, în care îi rog pe elevi să se prezinte numind școala de unde vin, profesorii cu care au învățat etc. Într-o asemenea discuție, îmi atrage atenția o elevă ale cărei trăsături mi se păreau cunoscute. Am întreat-o de părinți crezând că unul dintre ei mi-a fost elev. I-am și justificat acest lucru, dar ea a negat cu o luminie jucăușă în ochi prezentă tot timpul conversației noastre. Am înțeles ce voia să zică acea luminie o dată cu ultima ei replică: «nu mama v-a fost elevă, ci bunica...».

Și pentru că vorbeam de repetabilitatea unor acte didactice: mereu am fost obsedat de ideea de a nu confirma părerea (unor) elevi conform căreia profesorul este un (scuzați!) „papagal cu

studii superioare”, în care termenul „papagal” poate fi înțeles în mai toate ocupațiile... Dacă o asemenea părere, venită din partea elevilor poate fi privită cu un ușor amuzament, nu cu aceeași lejeritate pot fi priviți acei profesori care sunt, așa cum îi numește Arghezi, niște «*limbrici fanatici*». Exigență, da! Intransigență, poate! Niciodată însă fanatism!

Și pentru că orice întâlnire cu domnul profesor **Gheorghe Zaharia** (Zahu, cum îi spun fani!) lasă „urme”, e bine să privim în jurul nostru. Le intuim, le știm, se află peste tot. Adânci și luminoase, frenetice și energizante. Neapărat în bibliotecă, în sălile de clasă în care a oficiat, în zecile de promoții pe care le-a „păstorit” cu o înțelepciune tandră, în școli, în biserici sau mănăstiri, în sălile de tribunal sau în sălile Parlamentului! Cu iubire, fără fanatism, trăindu-și intens și cu demnitate toate momentele, amare sau dulci, plăcut și sociabil, prietenos și afabil, fără morgă și ifose, pierzându-se îngândurat pe străzile Focșanilor, aproape o legendă...

DASCĂLI NOȘTRI

ENACHE PĂTRAȘCU

„Îmi place muntele și, de câte ori s-a ivit ocazia, am încercat să fac educația montană elevilor mei. Ce frumos e să privești lumea de la înălțime!”

Când, spre sfârșitul anului 2004, profesorul **Enache Pătrașcu** a primit Ordinul „Meritul pentru Învățământ” în grad de Cavaler, publicat în „Monitorul Oficial”, sau când i s-a acordat diploma „Gheorghe Lazăr”, clasa I, ambele însoțite de străngeri de mână (din partea colegilor), nu s-a mirat nimeni, mai ales că aceasta reprezenta deja, alături de colegii săi de catedră, **Cornel Noană, Emil Dănuț Popoiu, Cristian Știru**, de un deceniu încoace, emblema cea mai strălucitoare a școlii vrâncene de matematică, cu rezultate remarcabile și recunoscute la toate nivelurile. Era o încununare firească a activității încununată de succese în plan didactic, curricular, managerial, dar și de cele aproximativ 25 de premii și mențiuni, obținute în perioada 1997-2005, la nivel național.

Născut la 27 iulie 1958 în comună Vulturu, județul Vrancea, urmează cursurile Liceului „Al. I. Cuza” din Focșani, când se remarcă - ca elev - prin participarea la faza pe țară a Concursului de matematică (Brașov, 1976). După absolvirea cursurilor liceale (1977), devine studentul Facultății de matematică, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, ocupând prima poziție, în urma concursului de admitere. Absolvă în 1982, după care se întoarce ca profesor în comuna natală (1982-1987), la Școala cu clasele I-X din com. Vulturu. 1987 este anul revenirii, ca profesor, în liceul „Al. I. Cuza”, al cărui elev fusese... doar până în decembrie 1989, când face pasul decisiv spre „Unirea” cu marea performanță. Aici se va titulariza, în urma concursului de competență (și nu de dosare), susținut la 27 august 1990. Urmează un șir lung de succese, prea multe și prea consistente, pentru a nu-l impune în elită învățământului vrâncean. Să amintim că, între 1998-2004, a fost director adjunct al Colegiului

Național „Unirea”, fără ca acest lucru să-l îndepărteze de la adevărata sa vocație - munca cu elevii.

Convingerea sa cea mai adâncă este că trupul și mintea trebuie să fie un tot armonios; de aceea se cer îngrijite în egală măsură: „Minte sănătoasă într-un corp sănătos”. Dacă șahul este „sportul minții”, cum se spune, fotbalul și tenisul de câmp sunt sporturile îndrăgite tocmai pentru că îl solicită fizic. E interesant să reținem ca între 1975-1977 a fost legitimat ca jucător de șah la Clubul „Venus” din Focșani, iar între 1980-1987, a fost legitimat ca jucător de fotbal la Clubul „Energia” Vulturu, singura echipă din județ care se menține meritoriu în Divizia C. În sfârșit, în timpul liber practică tenisul de câmp, dar - mai ales - iubește excursiile în munți: „ani buni, la clasele unde am fost diriginte, am organizat excursii montane, luând câteva corturi, merinde și mult entuziasm”. Peste ani, fostul său elev, **Nicola Onose**, își amintește de aceste minunate excursii în Carpați și va rămâne credincios acestei pasiuni (moștenite), aventurându-se, nu o dată, prin munții ce înconjoară orașul Grenoble (Franța).

Dintre elevii pregătiți de domnul profesor **Enache Pătrașcu** s-au remarcat la Olimpiadele

DASCĂLI NOȘTRI

Naționale de Matematică, în fazele superioare, următorii elevi: *Claudia Preda* (Liceul „Al. I Cuza”), *Adrian Nagy*, *Oana Constantinescu*, *Gabriel Marin*, *Ionuț Chircu*, *Valentin Baci*, *Nicola Onose*, *Daniel Cibotaru*, *Mihai Georgescu*, *Carmen Istrate*, *Mihaela Mihalache*, *Andrei Chelaru*, *Andreea Secară!*

Rezultatele cele mai spectaculoase (urmate de un excelent parcurs intelectual) le-au obținut:

Daniel Cibotaru

- două mențiuni pe țară la O.N.M. - 1994, 1995;
- un premiu III O.N.M. - 1998;
- două premii II O.N.M. - 1996, 1999;
- premiul I, absolut, O.N.M. - 1997.

Nicola Onose

- două premii II O.N.M. - 1997, 1998.

Mihai Georgescu

- un premiu III O.N.M. - 1999;
- un premiu I, absolut, O.N.M. - 1998.

Carmen Istrate

- doua mențiuni O.N.M. - 2002, 2003;
- două premii II O.N.M. - 2000, 2001;
- două mențiuni la Concursul interjudețean „Unirea” - 2001, 2002;
- un premiu I la Concursul interjudețean „Acad. Radu Miron”, Vaslui, 2002;
- Marele Premiu la Concursul interjudețean „Victor Vâlcovici”, Brăila, 2003.

Mihaela Mihalache

- un premiu III O.N.M. - 2004;
- un premiu II la Concursul Interjudețean „Cristian Calude”, Galați, 2003.

Andreea Secară

- doua mențiuni O.N.M. - 2002, 2003;
- trei mențiuni la Concursul interjudețean „Unirea” - 2002, 2003, 2005;
- un premiu I la Concursul interjudețean „Acad. Radu Miron”, Vaslui, 2002;
- un premiu I la „Memorialul Ștefan Dîrțu”, Vatra Dornei, 2002;
- un premiu I la Concursul interjudețean „Dimitrie Pompeiu”, Botoșani, 2003.

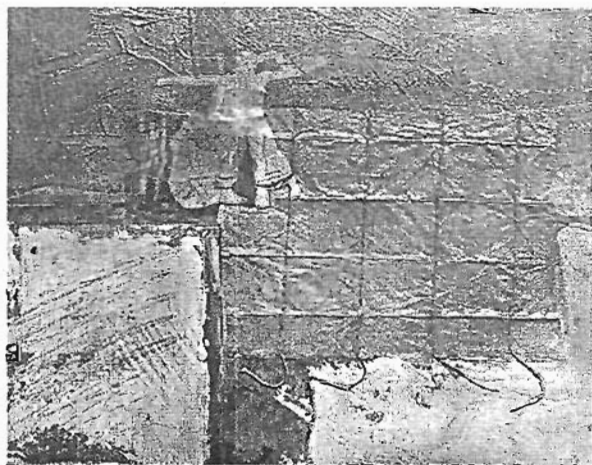
Se adaugă la acestea, *Carmen Istrate*, recent absolventă a Colegiului Național „Unirea”, care a făcut parte din lotul lărgit pentru Olimpiada

Balcanică de matematică (juniori) în 2001, iar *Andreea Secară* care a fost selectată, în același scop, pentru Olimpiada Balcanică de matematică (juniori), în 2002.

Domnul profesor *Enache Pătrașcu* a făcut parte din comisia de evaluare a manualelor alternative la clasa a IX-a (Constanța, 2004), a participat activ și eficient la Programul de abilitare curricular pe tema „Metodologia predării - învățării pe baza noului curriculum național”, a făcut parte din comisia de organizare a programului de schimb multilateral european: „Eurojeuns 2003”, unde au mai participat, alături de România, Franța, Spania și Portugalia,

Nu în ultimul rând, acesta este autorul unei culegeri: „Probleme de concurență și coliniaritate” (1995) și este coautor al altor două culegeri: „Olimpiadele de matematică 1990-1996. Clasele a IX-a și a X-a” (1996) și „Olimpiadele de matematică 1990-1997. Clasele a IV-a și a V-a” (1997).

În ciuda acestor succese, semne ale unei munci competente și dăruite, *Enache Pătrașcu* nu se lăsă copleșit de meritele acumulate în cei 10-15 ani, comportându-se firesc, văzându-și gospodărește de treabă, alunecând modest și discret printre oameni și lucruri, cu înțelegerea faptului că rezultatele, fie ele și strălucite, nu pot oferi o acoperire în alb pentru anii ce vin. Ele se cer permanent confirmate, în slujba acestui deziderant punându-și toată seriozitatea, abnegația și competența, dovedite în atâtea alte ocazii. De la acesta mai avem multe de așteptat! Se va vedea...

SILVIA CERNEA

„Sistemul este mult mai flexibil, te poți răzgândi mult mai ușor...”

Silvia Cernea a fost o eminentă elevă a Colegiului Național „Unirea”, reușind să se distingă în numai doi ani (2000-2002) ca o personalitate puternică și o promisiune foarte generoasă în plan intelectual. A fost eleva unei clase de limbi moderne (dirigintă prof.

Elena Soare), urmând

cursurile Colegiului în clasele a IX-a și a X-a, după care, valorificând o șansă, și-a urmat destinul finalizând studiile liceale în S.U.A. (West Virginia). La rândul meu, am avut „șansa” să-i transmit aceste întrebări, la venirea în țară, în vara anului 2005, și să primesc răspunsurile de mai jos.

Reporter: Bine ai venit acasă, *Silvia Cernea!* Încă o dată pe tărâmurile natale, alături de cei dragi. Cum te simți la fiecare revenire? Care sunt impresiile tale la revenirea „acasă”?

„...prima impresie a fost o senzație de copleșire, de neputința de a articula o vorbă sau de a schița un gând.”

Silvia Cernea: Abia apuc să îngăim câteva cuvinte de salut, răspund monosilabic la întrebările legate de călătorie și mă precipit către mașina care aleargă spre aeroport; apoi înghit avid peisajul pentru o vreme, încercând să ajustez realitatea interioară cu cea exterioară. Cred că problema e, de fapt, că zborul cu avionul încă mi se pare o farsă, o călătorie simulată; stau înțepenită un timp într-o sală de așteptare etanșă, iar ferestrele mi se par niște ecrane pe care se proiectează un film cu imagini de la mare înălțime. Nu mi se pare că m-aș mișca, că eu, cu adevărat, parcurg acum distanțe uriașe.

Mai degrabă, îmi vine a crede că în timp ce eu aștept să se termine „filmul”, iar afară echipe specializate, cu un număr impresionant de oameni, lucrează și construiesc un peisaj cu totul nou, ca un fel de uriaș platou de filmare, eu de fapt cobor în același punct fizic de unde am plecat.

Reporter: Când ai plecat din țară? În ce împrejurări? Care e statutul tău acum?

Silvia Cernea: Am plecat la începutul clasei a XI-a, acum trei ani. Aveam șaptesprezece ani și, în luna aprilie a aceluiași an (2002), am primit un e-mail de la profesoara mea de engleză din clasa a XI-a, doamna *Drăgulescu*, care obținuse cu un an în urmă o bursă Fullbright și plecase în S.U.A. să predea la o școală privată din West Virginia – The Linsly School. Mi-a spus că aş putea studia un an la acea școală, pentru că directorul școlii este interesat de un elev „*internațional*” din România și că e dispus să ofere o bursă. Nu am stat pe gânduri. Un an în S.U.A. suna foarte bine și, în plus, mă puteam întoarce la timp să fac clasa a XII-a, să dau bacalaureatul și admiterea la facultate, după care să-mi pot continua drumul așa cum se conturase în mintea mea pe atunci. Dar lucrurile au luat un alt curs. Prin decembrie, directorul școlii, domnul *DiOrio*, mi-a spus că, dacă vreau, mă pot întoarce să termin liceul acolo. Astfel, anul următor, în august 2003, eram din nou în aeroport, cu arme și bagaje, pregătită pentru ultimul an de liceu. Și s-a întâmplat ce era de prevăzut: am fost absorbită în sistem. După terminarea claselor liceale, am apelat la mai multe universități, dintre care am ales-o pe aceea de la Kenyon College, cu cea mai avantajoasă ofertă financiară, un colegiu de arte liberale din Ohio, unde – în momentul de față – studiez literatura comparată.

Reporter: Cum te-a întâmpinat America? Cum te-ai simțit în primele luni într-o țară atât de depărtată?

„Crăciun fără zăpadă, primele dimineți din Anul Nou la marginea Atlanticului, sushi, certitudinea că nu mă poate ajuta nimeni...”

Silvia Cernea: Mi-aduc aminte câteva detalii: vocea răgușită în prima și unica conversație la telefon cu părinții mei în acel an, mall-urile și wallmarturile – locurile unde liceul nostru în weekend să ne „recreăm” – niște mașinării de îndeplinit nevoi și dorințe, cu vitrine și rafturi îmbibate la refuz de o lumină dură, ca de formol; (...) Nu s-au schimbat prea multe între timp, doar că eu și părinții mei am descoperit cartelele telefonice internaționale, că acum sunt totuși câțiva oameni care-mi sunt aproape, la propriu și la figurat, eu fiind o norocoasă că i-am cunoscut. Însă, n-am nici o îndoială, au fost foarte puține momentele în care am considerat că nu s-a meritat să plec. Dimpotrivă! Sunt oricând gata să-mi strâng lucrurile, să le arunc în valize și să plec spre prima destinație ademenitoare ce mi se deschide. Vreau să călătoresc, să cunosc noi oameni și noi locuri și simt că acum trei ani mi s-au deschis porțile lumii. Rămân de văzut prin ce alte țărâmurii voi mai ajunge să pun piciorul; cert e că, deocamdată, nu am găsit locul unde să vreau să prind rădăcini.

Reporter: Bănuiesc că la început au fost câteva dificultăți (inerente). Cum le-ai depășit? Cât de repede te-ai acomodat? Cum ai fost primită de profesori și colegi?

„Acolo se acordă multă importanță cultivării spiritului civic, muncii în echipă.”

Silvia Cernea: În primele câteva luni la Linsly începeam să-mi fac temele în jur de opt seara și rareori terminam înainte de două trei dimineața. Citeam lecțiile de istorie și biologie de nenumărate ori și nu rețineam aproape nimic. Era foarte frustrant, așa ceva nu mi se întâmplase în țară. Memoria nu voia deloc să coopereze, dat fiind că totul era în engleză. Cu timpul mi-a venit mai ușor, mai ales la obiectele unde nu era nevoie de același tip de memorizare, precum la engleză și matematică. Ba mi s-a părut chiar mai ușor decât acasă. Ei au de regulă mai puține obiecte și se pune un mare accent pe activitățile extrașcolare (sportul, un instrument muzical etc.). Se acordă multă importanță cultivării spiritului civic, muncii în echipă... Din fire îmi place să lucrez de una singură, iar această muncă în

echipă, care la ei se practică și la cursuri și în afara lor, mă stânjenește. De voie, de nevoie, a trebuit să mă obișnuiesc.

În legătură cu primirea ce mi s-a făcut, cel puțin în ceea ce îi privește pe profesorii mei, nu am simțit că aș fi fost tratată diferit de ceilalți elevi. A fost un pic mai dificil să-mi fac prieteni adevărați, însă timpul le-a rezolvat pe toate. Problema mea a fost că la Linsly majoritatea colegilor se cunoșteau de ani de zile, pe când eu abia sosisem. Dar începând cu toamna anului 2004, ca studentă la Kenyon, am plecat de pe aceeași treaptă cu toți colegii mei și mi-a fost mult mai ușor.

Reporter: Poți să faci, pentru cititorii „*Revistei noastre*”, o succintă descriere a sistemului de învățământ american la nivel liceal? Mă gândesc la sistemul de predare-învățare, la evaluare în mod deosebit. Care e relația firească între elev și profesor? În concluzie, ce diferență ar fi între cele două sisteme de învățământ?

„După terminarea liceului, în S.U.A. nu se trece la o specializare atroce precum la noi.”

Silvia Cernea: La Linsly (și, în general, în liceele de acolo) nu există profiluri, ci doar anumite cerințe. Trebuie să ai un număr de cursuri în diverse discipline și, în funcție de interese și aptitudini, poți selecta nivelul până la care vrei să studiezi acea disciplină. Spre exemplu, dacă nu-ți plăceau limbile străine, era suficient să studiezi o limbă modernă timp de doi ani, după care puteai renunța cu totul la studiul ei. Dacă era însă interesat, puteai continua să le studiezi toți cei patru ani (germană, franceză, spaniola, la care se adăuga latina). Cu alte cuvinte, sistemul este mai flexibil; te poți răzgândi mult mai ușor, ceea ce mi se pare normal, pentru că și interesele ți se pot schimba cu timpul.

Eram notați de la 1 la 100, anumite intervale fiind reprezentate de litere: A, B, C, D, E și F. De exemplu, de la 94 la 100 era A, de la 87 la 93 era B ș.a.m.d. Ceea ce era sub 65, dacă nu mă înșel, era F, ceea ce însemna că ai picat testul respectiv. Stabilirea acestor intervale diferă de la o școală la alta sau de la o treaptă de învățământ la alta. În ceea ce privește relația elev-profesor, ea diferă

AU FOST ELEVII NOSTRI

datorită faptului că structura învățământului din state este intrinsec diferită de structura învățământului românesc. Acolo, educația este un bun de consum și nu un drept, din nefericire. Se plătesc bani grei pentru o educație bună, iar în liceele publice unde costul este cu mult mai modest, educația este cu adevărat îndoielnică. Din aceste motive, cel puțin în școlile private, relația profesor-elev se bazează pe un soi de înțelegere tacită a faptului că nici unii, nici alții (elevi și profesori) nu-și permit să-și irosească reciproc timpul, pentru că (scuzați clișeul!) timpul înseamnă bani.

Totuși cele mai mari diferențe între cele două sisteme rezidă, mai ales, în faptul că acolo învățământul nu este subvenționat de stat decât într-o foarte mică măsură. O altă diferență este cea a etapizării de unde vine și decalajul între nivelul de pregătire al unui elev de liceu de la noi și cel din S.U.A. După terminarea liceului nu se trece la o specializare atroce precum la noi. Chiar nu este nevoie să-ți declari major-ul din primul an de facultate, ci ești încurajat să-ți alegi cursuri în diverse discipline ca să îți dai seama ce ți se potrivește. Major-ul se declară de regulă în anul doi, după care se trece la o specializare progresivă. Mi s-a spus de foarte multe ori că nu contează prea mult ce major îți alegi, pentru că în acești patru ani se urmărește de fapt, formarea unor deprinderi pentru organizarea unei argumentări în scris și oral, folosirea eficientă a bazelor de date, formarea unei gândiri critice etc. Acest lucru m-a descumpănit la început, dar cu timpul m-am obișnuit cu gândul că adevărata specializare urmează după acești patru ani și poate duce de la doi la șase ani, în funcție de nivelul la care vrei să ajungi și domeniul de studiu ales.

Reporter: Se face la noi mai multă carte? Câtă realitate și câtă mitologizare există în convingerea onora de la noi că sistemul nostru de învățământ este mai temeinic?

Silvia Cernea: Mai temeinic? Mai degrabă, altfel!? La ei contează mai mult ceea ce știi să faci decât ceea ce știi... Chiar noțiunea de cultură generală este una flexibilă, întrucât în anumite regiuni de pe glob se pune accent pe unele laturi ale culturii, iar în alte regiuni pe altele. Ca să dau numai un exemplu, dintre colegii mei de la Kenyon preocupați de lectură, nu erau mulți cei care îl citiseră

pe Dostoievski sau pe Thomas Mann, însă foarte mulți erau bine conectați la actualitatea literară.

Da, la noi se face mai multă carte, dar nu mai multe... Prototipul unui elev american model este diferit de cel de aici. Aveam o colegă la Linsly, o chema *Katy*, cu un an mai mică decât mine, pe care nu mi-o amintesc vreodată trăgându-și suflarea. Era incredibilă. Alerga de la cursuri la antrenamente (făcea parte din echipa de atletism, cea de cross-country și cea de înot), când se grăbea de la lețiile de vioară sau repetițiile pentru piesa de teatru a liceului la job. (*Katy* lucra seara într-un fast-food pentru a strânge bani să meargă într-o tabără de voluntariat), când de la vreo muncă prestată în folosul comunității înapoi la lecții, pe care le făcea întotdeauna impecabil. Pe deasupra, *Katy* era și o fată foarte modestă, cu o inimă mare; acum e studentă în anul întâi la Harvard. Deci, se adevărește faptul că orice mit se formează în jurul unui sâmbure de adevăr, dar trebuie ținut cont că fructul care îmbracă acest sâmbure este unul fantastic, de genul merelor de aur din povești. Pur și simplu, e greu de făcut o comparație, pentru că nu numai aceste sisteme sunt esențial diferite, dar societățile care le-au creat diferă extrem de mult.

Reporter: Tradiție sau inovație? Ce contează mai mult în modul în care este gândit sistemul de învățământ în S.U.A.?

Silvia Cernea: Mi se pare că în state se pune un mare accent pe inovație (de ce ne-ar surprinde?), de cele mai multe ori în defavoarea tradiției și valori confirmate. Ceea ce poate deveni, cultural vorbind, un pic riscant. Însă nu mi-am format o părere categorică în legătură cu acest subiect, doar pentru că la tot pasul întâlnesc excepții de la această presupusă regulă, precum americani care știu geografie, istorie și europeni care au dubii serioase în ceea ce privește granițele țărilor vecine cu țara din care provin. Așa că...

Reporter: Care sunt cerințele de admitere într-o universitate? Ai regretat vreodată alegerea făcută? Te simți, cumva, suspendată între două tipuri de civilizație și cultură?

„...ferească Domnul ziua în care membrii familiei sau prietenii adevărați îmi vor reproșa că am accent străin!”

Silvia Cernea: Cerințele de admitere diferă de la o universitate la alta, însă în mare se iau în considerație notele din liceu, câteva eseuri, activitățile extrașcolare, eventual experiențe de lucru și voluntariatul. Acum voi fi studentă în anul II la Kenyon College, unde m-am adaptat foarte bine și de care sunt destul de mulțumită. Spun „destul de” și nu „foarte” pentru că am totuși incertitudini legate de viitor, de justetea alegerii mele ș.a.m.d. Sunt, cred, incertitudini normale, totuși. Nu aș fi fost împăcată cu mine însămi dacă aș fi renunțat la această șansă care mi s-a oferit acum trei ani. Așa am ocazia să văd un pic lumea, să iau contact cu diferite culturi, lucruri care în definitiv mă fac să fiu mai conștientă de mine însămi și să privesc în altă lumină atât mediul din care am plecat, cât și pe cel unde am ajuns. Sper doar să nu pierd acel contact intim pe care îl ai cu locurile de origine, și ferească Dumnezeu ziua în care membrii familiei sau prietenii adevărați îmi vor reproșa că am accent străin!

Reporter: Ce se știe despre România? Cum suntem priviți de cetățenii celui mai puternic stat de pe planetă?!

Silvia Cernea: Nu prea multe. M-am așteptat însă la asta și am încercat să rămân detașată emoțional în momentul în care mi s-au pus întrebări de genul „sunt televizoare în România?” sau „aah, acolo se vorbește rusa, nu?” Dar astea au fost situațiile extreme. De cele mai multe ori se știe de *Ceaușescu*, de poziția generală pe hartă... Să nu uit, se știe de *Dracula*. Nu m-am simțit totuși, până acum discriminată. Pe acolo, oamenii așteaptă să te cunoască mai bine înainte să-și formeze o părere. La noi e invers...

Reporter: Când erai acasă, ai publicat, țin minte, poezie în „*Revista noastră*”, numerele 15-16, coordonat de doamna profesoară *Voineag*. Mai scrii poezie, Silvia? Mai simți nevoia să te exprimi prin literatură?

Silvia Cernea: Adevărul este că scrisul nu a devenit pentru mine o deprindere sistematică, din păcate. Din când în când, în salturi, în episoade aproape isterice, mai scriu. Însă nimic consistent, susținut. Acesta este unul din lucrurile pe care mi le reproșez cel mai des, și anume – dacă aș scrie măcar pe jumătate pe cât vorbesc sau mă gândesc la faptul că ar trebui să scriu, poate aș mai avea o șansă. Până atunci însă, degeaba mă mai bântuie

din când în când „*îngerul*”, cum spunea *Nichita Stănescu*, nu are nici o șansă să se materializeze pe hârtie dacă nu voi găsi puterea să mă autodisciplinez și, poate un lucru mai important, până voi crede cu adevărat în el. Aici e, de fapt, problema.

Reporter: Americanii sunt oameni de acțiune, pragmatici, mereu grăbiți și preocupați să nu piardă vreo afacere. Așa îi percepem noi, cei din răsăritul Europei. Mai simt ei nevoia de visare? Au momente de contemplație? Cum îi vezi tu?

Silvia Cernea: Pentru că, mai devreme sau mai târziu, m-ați întrebat de poezie, trebuie neapărat să vă vorbesc aici despre atelierul organizat de „*Kenyon Review*” în Italia, vara aceasta, acțiune la care am participat („*Kenyon Review*” e o revistă cu o bună reputație în S.U.A., nesubordonată direct colegiului). De fapt, a fost primul an în care „*Kenyon Review*” a organizat un program de acest gen în străinătate și norocul meu a fost să-l organizeze în Italia, întrucât, cunoscând destul de bine limba italiană, mi-a fost oferită o poziție de asistent al acestui program. A fost o experiență deosebită și am avut, astfel, ocazia să iau parte pentru prima oară la un atelier de poezie de acest gen. Instructorul nostru este un poet și editor cunoscut și apreciat în S.U.A. *David Baker*, având în bibliografia sa câteva volume de poezii, precum și texte publicate în reviste importante precum „*The New Yorker*”. Am fost și rămân sceptică în ceea ce privește „*lecțiile*” de scris... literatură, dar – recunosc – am învățat multe lucruri despre care se pot spune că mi-au aprofundat un anumit mod de a mă apropia de poezie. Am insistat asupra acestei manifestări, tocmai pentru a vă dovedi că de visat se visează oriunde în lume și că, iată, se ajunge – uneori – chiar să se încerce a visa... organizat, în grup, cu metodă. Dacă visele pierd din autenticitate sau, dimpotrivă, devin mai reale în astfel de grupuri organizate, asta depinde de fiecare, nu-i așa? Pentru că nimeni nu poate trăi și nici visa în locul altuia.

Reporter: În final, ce le urezi foștilor tăi colegi, cititorilor „*Revistei noastre*”?

Silvia Cernea: Este o emisiune TV pe care o urmăresc, din când în când, cu părinții seara și al cărei prezentator, actorul *Mitică Popescu*, încheie invariabil cu o urare ce mi se pare mai mult decât inspirată: „*Să fiți deștepți, și fără frică!*”

DANIEL CIBOTARU

„Un individ care nu a avut posibilitatea să aleagă, în așa fel încât să-și dea seama de aptitudinile sale naturale, are toate șansele să fie nefericit...”

S-a născut la 15 iulie 1980, la Focșani; a urmat cursurile gimnaziale între 1991-1995 și cursurile liceale între 1995-1999 ca elev al Colegiului Național „Unirea”, pe care l-a reprezentat cu cinste la toate olimpiadele

școlare de matematică, după cum urmează:

Premiul II O.N.M. – 1996

Premiul I, absolut, O.N.M. – 1997

Premiul III, O.N.M. – 1998

Premiul II, O.N.M. – 1999

După absolvirea cursurilor liceale, urmează cursurile Facultății de Matematică, Univeristatea București (1999-2004), mai apoi este studentul Facultății de Matematică, Universitatea „Tehnik” Kaiserslautern din Germania (2001-2004), după care devine doctorand la Departamentul de Matematică, Universitatea „Notre Dame” din S.U.A. Stăpânește foarte bine (scris, citit, vorbit) limbile engleză, germană și franceză.

Textul ce urmează, absolut surprinzător pentru că vine de la un matematician, dar firesc pentru că vine de la un om foarte bine familiarizat cu sistemul de învățământ din marile țări ale lumii, este o pledoarie întru totul convingătoare pentru generalizarea sistemului de educație liberală în România, ce ar consta în sporirea zestrei de cultură generală, cu evitarea unei specializări timpurii.

Educația liberală în România

Termenul de educație liberală se referă la programe pentru învățământul superior bazate pe artele liberale, adică acele studii direcționate spre acumularea de cunoștințe generale și calități intelectuale mai degrabă, decât pe specializarea pentru o anumită ocupație profesională. În epoca medievală termenul de arte liberale însemna studiul gramaticii, retoricii, dialecticii, aritmeticii, geometriei, astronomiei și muzicii, acesta fiind genul de educație potrivit elitelor, în contrast cu artele servile potrivite pentru cei angajați de către elite. Odată cu iluminismul, cuvântul liberal a ajuns să semnifice eliberarea minții, debarasarea de prejudecăți și prezumții nejustificate.

Elaborat și pus în practică în Europa, sistemul de educație liberală este astăzi o caracteristică aproape exclusivă a învățământului superior american. Un student tipic american își va petrece primii doi ani alegând dintr-o paletă foarte variată de cursuri, urmând ca în următorii doi ani să se concentreze pe o direcție în vederea obținerii unei licențe (Bachelor Degree) pentru care nu există obligativitatea unei teze de licență. În Europa de Vest sarcinile unei educații liberale au fost în general preluate de liceu, deși mai persistă, ce-i drept, într-o formă mult restrânsă, și în facultate.

Un fapt puțin cunoscut la noi este acela că în S.U.A. este o condiție necesară să fi obținut deja un Bachelor Degree ca să poți fi considerat apt de a urma cursurile unei școli de Business, Drept sau Medicină, exact ca și în cazul unui program de doctorat pentru o specialitate precum Matematică, Fizică, Chimie etc. Un motiv important pentru această segmentare a procesului de educație

Îl reprezintă responsabilitatea profesională, care are un rol fundamental în special în domeniile menționate. O angajare pe un asemenea drum cere o persoană matură. Un elev de-abia ieșit de pe băncile liceului nu este considerat pregătit. El va avea patru ani la dispoziție, patru ani de educație liberală să demonstreze că este capabil și să se convingă că într-adevăr vrea să urmeze o carieră de economist, avocat sau medic.

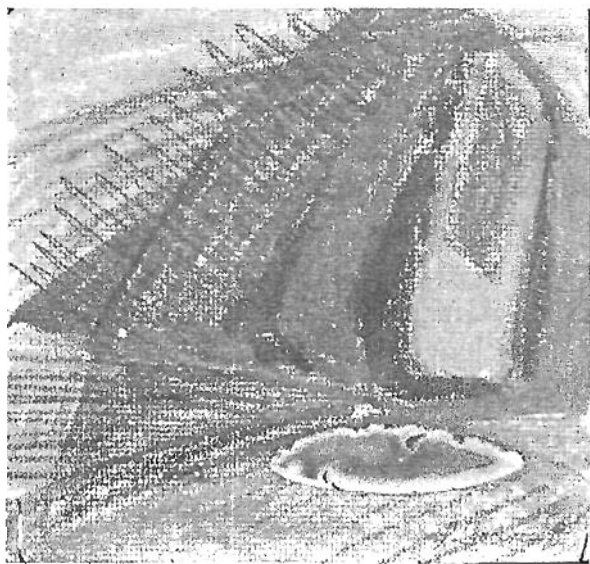
România are nevoie de un sistem de educație liberală care să funcționeze în paralel cu cel din prezent. Există însă numeroase obstacole în calea implementării lui. Una din dificultăți, și nu cea mai mare, este noutatea unui asemenea proces și lipsa unei pregătiri adecvate, nu atât a uneia profesionale cât mai degrabă a uneia psihologice a cadrelor didactice. Necazul principal însă, în mod clar, cel de natură financiară. Educația liberală are nevoie de bani. Una din problemele majore ale sistemului public, românesc de educație este că se află în afara oricărei dinamici economice. Învățământul românesc este pentru economiștii care stabilesc prioritățile bugetare o permanentă gaură neagră și o bătaie de cap. Și pe bună dreptate! În primul rând este gratuit. Surse alternative de finanțare sunt puține și constau în marea lor majoritate din fonduri de ajutorare. Lipsește o legislație adecvată care să permită stimularea inițiativei private. Orice investiție în domeniul educației ar trebui răsplătită cu scutiri considerabile de taxe pentru a fi atractivă.

Un asemenea demers merită însă făcut din motive destul de bine cunoscute. Școala românească are (sau avea până nu demult) la nivelele cele mai importante ale ei, liceu și facultate respectiv, un curriculum rigid cu clase de specialitate fixate, cu unele domenii considerate de căpătâi, neschimbate în conținut pe durate mari de timp, de multe ori prevăzute cu o materie canon care nu stimulează o gândire analitică, creativă, ci

apelează doar la memorie. Iată un exemplu elocvent: în mai toate universitățile și liceele cu excepția probabil a celor de specialitate nu există posibilitatea luării de lecții de muzică. Este vorba evident nu despre clase de teorie a muzicii, ci despre posibilitatea de a învăța să cânti la un instrument. Fiind o îndeletnicire „burghezo-moșierească” este lesne de înțeles de ce o asemenea preocupare nu a fost pe listele „educatorilor” comuniști. Și astăzi, din păcate, un student la A.S.E. care cântă la vioară e ca un urs polar în centrul orașului Focșani.

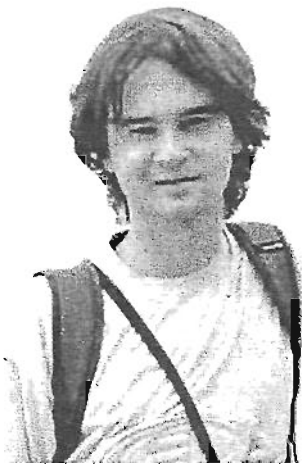
Un individ care nu a avut posibilitatea să aleagă, în așa fel încât să-și dea seama de aptitudinile naturale are toate șansele să fie nefericit, sau cel puțin nemulțumit în primul rând cu munca pe care o prestează. De aici vor decurge în mod natural lipsa eficienței și încercările permanente de eschivare, de fentare a sistemului sau pur și simplu de fugă. Educația liberală este o tentativă de minimalizare a acestor efecte, este o încercare de a lăsa pe fiecare individ să se așeze pe orbita sistemului social cea mai apropiată naturii lui. Este în același timp un mod de provocare a inițiativei personale, un mod de formare a individualităților, un mod de a-i face pe tineri capabili să devină „agenți ai transformărilor sociale”.

Daniel CIBOTARU

NICOLA ONOSE

„Grandoarea idealurilor tinerești a cunoscut un declin continuu, de la părinți ori bunicii noștri, îndemnați să conlucreze pentru modernizarea țării și pacificarea omenirii, până la generațiile actuale care se ghidează după o metrică bazată doar pe profitudini tangibile.”

Absolvent al clasei a XII-a B, profil m a t e m a t i c ă – informatică, în 1998, profesor-diriginte **Enache Pătrașcu**. Ce-și mai amintește fostul elev al Colegiului Național „Unirea”, aflat acum ca doctorand al University of California, San Diego (S.U.A.)??!

Din timpul cursurilor liceale, minunatele excursii făcute alături de dirigintele clasei, domnul profesor **Enache Pătrașcu**, în Munții Carpați, primul calculator personal și multe nopți petrecute pentru a reinstala Windows 95, cele două premii III obținute la concursurile naționale de matematică (1997 și 1998). Între 1998-2000 se află ca student al Facultății de Automatică din cadrul Politehnicii București, de unde-și amintește cu plăcere primele programe de peste 1000 de linii, cele două „job-uri” pe care le-a avut la două firme (dispărute între timp), dar - mai ales - spectacolele de teatru la care a participat în cele două stagii: din 1998-1999 și 1999-2000, ce i-au lăsat o impresie adâncă.

Între 2001-2003 devine student la „Ecole Polytechnique” (Palaiseau, Franța). Ce surprize a avut, cu ce probleme de mentalitate s-a confruntat,

o spune el însuși cu onestitate și un incontestabil talent literar în articolul ce însoțește prezentul profil. Aici a descoperit un mediu universitar ce promovează obiectivitatea și demersul științific, dar - în egală măsură - formarea elitelor capabile să comunice pentru a asigura o eficiență sporită într-o activitate industrială, spre exemplu. În timpul rămas liber, se inițiază cu succes în mai multe sporturi (ski, înot) și în bucătăria franceză.

Cele trei luni de practică la Bell Labs (New Jersey, S.U.A.) îl orientează pe **Nicola Onose** spre cercetarea științifică și-l decid spre o temă de doctorat, motiv pentru care va reveni, ceva mai târziu, pe tărâm american. În anul școlar 2003-2004 urmează o specializare în ingineria programării, aflat sub o dublă tutelă: „Ecole Polytechnique” și „ENSIMAG” (Grenoble, Franța). Nu se poate abține să nu se aventureze în munții ce înconjoară orașul și care au prilejuit, cu mulți ani în urmă, organizarea Jocurilor Olimpice de Iarnă (1968). Redescoperă frumusețea vieții urbane „cu multe fete frumoase și un centru zgomotos.” Este perioada când își publică primele articole științifice în „WWW2004” și „SIGMOD’04”, rod al cercetărilor întreprinse la Bell Labs și continuate apoi în Franța.

În 2004-2005 se află înscris în programul doctoral (Ph. D.) al University of California, San Diego (S.U.A.). În același timp efectuează o muncă de preparator, ceea ce necesită eforturi de pregătire. Asta nu-l împiedică să-și facă timp pentru a urma niște cursuri de tenis și de navigație cu pânze. Prinde bine!

În vara anului 2005 urmează un stagiu de pregătire la BEA Systems (San Jose, California), ocupându-se - în mod special - de optimizările logice ale integrărilor Xquery (în cadrul Aqualogic Data Services). Amănunte, observații de finețe, nuanțe, găsim în articolul scris de **Nicola Onose**, în exclusivitate, pentru „Revista Noastră”. Merită să-l parcurgem.

Planuri și surprize în căutarea unei cariere

Primind invitația electronică a fostului meu diriginte, domnul *Pătrașcu*, de a scrie, în calitate de fost elev al Liceului Unirea, am fost la început surprins, apoi oarecum jenat. Surpriza a venit din faptul că nu simt că m-am schimbat prea mult din epoca în care făceam pelerinaje seară de seară în Piața Unirii ori la braseriile de pe bulevard. Un astfel de articol îl asociază mai mult cu cineva care a construit poduri la Cernavodă ori a devenit membru al Academiei, lucruri ce ar face evidentă transcenderea condiției de învățăcel timid într-o școală de pe strada Cezar Bolliac. A urmat jena provocată de confruntarea cu prezentul personal: o carieră nu foarte clar definită, mutări de mai multe ori pe an dintr-un oraș în altul, toate acestea comparate cu foști colegi care deja au o oarecare vechime într-o profesie și sunt capi de familie. În plus, depărtarea geografică de țară are consecințe nedorite asupra eleganței de exprimare și risc să o dezamăgesc pe d-na prof. *Daniela Plăiașu* care s-a ostenit să insufle clasei mele de liceu respectul pentru literatura de calitate. Cerând lămuriri asupra scopului unei eventuale tentative jurnalistice, am început să prind curaj când, din răspunsul primit, am înțeles că aș fi calificat pentru a redacta aceste rânduri tocmai pentru că mintea mea încă adolescentă la 25 de ani este aproape de cititori și de viața lor în care alternează accesele de angoașă cu cele de aroganță.

Așa că, în lipsa unui partener de discuție, am încercat să dau singur timpul înapoi și să văd cum s-au dezvoltat nebuloasele mele visuri, temeri, dorințe de acum șapte-opt ani. Era perioada în care bula punct com începea să prindă contur în Silicon Valley, antrenând întreaga planetă, inclusiv România, în supralicitarea industriei informatice. Și, luând exemplul unei întregi armate de studenți care asaltau facultățile sau secțiile de calculatoare ale universităților de pe mapamond, m-am înrolat în regimentul ușor dezorientat care popula culoarele și amfiteatrele Politehnicii din București. Pentru mulți români probabil această alegere a fost mai bine motivată decât pe alte meleaguri: într-o țară rămasă fără industrie, dar care nici nu aspira să intre foarte rapid în era post-industrială, o carieră cu șanse de reușită trebuia să fie ceva mai aproape de

moda vremii. În plus, calculatoarele reprezentau o șansă de a se exprima concret și într-un cadru ludic pentru niște tineri educați în admirația față de matematica tradițională și în general fără a fi încurajați să cunoască științele naturii pe cale experimentală, așa cum se face în școala anglo-saxonă, de exemplu.

Dar, ca o nouă surpriză, această privire înapoi nu este acompaniată de mari regrete. Cine știe, poate că nu este cel mai rău lucru a se lăsa condus de dominantele vremii, ușor condimentate cu mici revelații venite ca urmare ale experiențelor personale. Grandoarea idealurilor tinerești a cunoscut o descreștere continuă, de la părinții ori bunicii noștri, îndemnați să conlucreze pentru modernizarea țării și pacificarea omenirii, până la generațiile actuale care se ghidează după o metrică bazată doar pe profituri tangibile. Plecarea după absolvirea liceului către Bucureștiul haitelor de câini vagabonzi și a chioșcurilor insalubre cu chebap a fost un simplu act de supunere față de logica succesiunii diplomelor. Dar a fost și una din puținele alegeri ce aveau sens în contextul anilor '90 care aduseseră o diminuare drastică a vieții economice, culturale, științifice și hiper-centralizarea acestora în câteva mari orașe. Familiarizarea cu o activitate economică modernă era cel mai valoros lucru pe care îl oferea Capitala și acest lucru l-au înțeles numeroși colegi de la UPB care și-au început cariera profesională încă din primii ani de facultate, în paralel sau chiar în dauna studiilor.

Școala vieții bucureștene crease strategii simple și extrem de individualiste pentru supraviețuire și îmbogățire pe care le asimilam treptat. Până când s-a întâmplat ceva la fel de neoriginal: am avut ocazia să plec în Occident, în condiții foarte bune, și nu am refuzat. Șocola a fost cel puțin la fel de mare, cu cât mai mult cu cât Parisul și Bucureștiul aveau optici complet diferite asupra modului de a construi o carieră. Cine nu s-ar fi mirat de ideile din jurul său, ajuns într-o țară care pune pe primul plan un element deja perimat la noi, și anume diploma, și în care absolvirea unei școli de ingineri de renume era o garanție nescrisă pentru succesul profesional. Campusul Ecole Polytechnique nu m-a învățat prea multe despre traiul normal în cadrul societății

franceze, în schimb a reprezentat o descindere într-un atelier de formare a elitelor, ceva practic dispărut în România o dată cu desființarea Acad. „Ștefan Gheorghiu”. În plus, a însemnat pătrunderea într-o instituție de învățământ de înalt nivel științific, în care majoritatea cursurilor condensau de două ori mai mult material decât ar părea rezonabil fără a încerca să îl simplifice, nereușind de cele mai multe ori să transmită în întregime mesajul decât față de o elită a elitei.

Universul academic din jur era nefamiliar, însă părea clădit pe principii mult mai solide. Teoriile expuse erau însoțite de demonstrații ori măcar le sugerau, iar examenele de trei-patru ore de sfârșit de semestru te confruntau cu probleme bine elaborate pentru a căror dezlegare aveai la dispoziție materialele de curs și creativitatea personală. Astfel, principiul superpoziției din mecanica cuantică devenea dintr-o simplă formulă algebrică un instrument de explorare a naturii, iar blocurile dreptunghiulare din schema unui microprocesor prindeau viață ca urmare a detaliilor lor până la nivel de porți logice, în cadrul cursurilor și laboratoarelor.

Dar o elită de conducere, fie ea și tehnică, nu se pregătește doar prin teste de matematică. Cerința săcâitoare de a însoți fiecare proiect de o prezentare cu transparente (slides) în fața unui mic juriu și/de un raport scris era unul dintre modurile de a forța toți studenții să dezvolte un nivel minim de calitate a comunicării orale și scrise cu mult înainte de a intra într-o activitate industrială. Nimic mai diferit față de optica bucureșteană în care singurul lucru ce conta era calitatea tehnică a muncii pe un proiect. Perspectivele diferite ale mediilor economice oferă explicația acestui contrast: pe de o parte avem o colecție eterogenă de organizații care au nevoie de executanți pentru a atrage capitalul atras de forța de muncă ieftină, de cealaltă parte ofertele cele mai interesante vizează competența ca factor de decizie, ceea ce conferă și adăpost, cel puțin pentru un timp, contra transferării producției propriu-zise către țările în curs de dezvoltare.

Această serie de revelații a fost întreruptă, tot într-un mod destul de neașteptat, de propunerea unui stagiu de cercetare la Bell Labs, fost laborator al AT&T în epoca sa de glorie, acum parte a Lucent Technologies. Palmaresul impresionant al instituției variază de la producerea primelor tranzistoare până la inventarea teoriei informației sau crearea sistemului de operare Unix ori a limbajelor de programare C și C++. Prima cercetare peste Ocean

a fost în primul rând o călătorie către țara făgăduinței pentru cercetarea științifică și - în aceeași notă fatalistă - m-a îndreptat către un doctorat la care mă gândeam în mod vag, dar care pare să fie găselnița de afirmare în Occident pentru mulți conaționali plecați, ca și mine, în ultimii zece ani.

Scoala și proiectele din Franța mă învățaseră că și în universul software-ului există subiecte care permit o abordare riguroasă, pentru care s-au dezvoltat frumoase teorii matematice. Așa sunt, de exemplu, specificarea precisă (formală) a comportamentului instrucțiunilor din cadrul unui limbaj de programare sau generarea unor programe pornind de la demonstrații din logica matematică, ceea ce garantează corectitudinea absolută a codului în raport cu specificațiile. Dar m-ar fi surprins nu cu mult timp în urmă să știu că mă voi dedica bazelor de date, despre care nu aveam (până acum doi ani) decât o impresie ușor defavorabilă, după experiența folosirii FoxPro la liceu, apoi a unui alt produs cunoscut, Visual Basic, în cadrul unei slujbe temporare. Descoperirea personală că bazele de date au o generoasă bază teoretică și legături cu algoritmi, teoria complexității și în special cu logica a fost o nouă surpriză în seria demarată în primele paragrafe (și sper că nu încep să devin exagerat de afectat prin această enumerare). Probabil a fost și ultima mare surpriză în calitate de student, căci sunt în ultimul ciclu de învățământ pe care sistemul universitar actual îl oferă. Bine, ca și în cazurile anterioare, această alegere nu a fost ceva extrem de original având în vedere naționalitatea mea: două nații din răsăritul Europei, grecii și românii sunt foarte bine reprezentate în acest domeniu în instituțiile de cercetare apusene. E suficient să menționez pe *Dan Suciu*, profesor la University of Washington, cu un număr impresionant de publicații de referință, sau pe *Victor Vianu*, de la San Diego, unul din marile nume în teoria bazelor de date, sau, de ce nu, pe foștii mei colegi de la București sau Paris care sunt acum doctoranzi în California sau echipa lui *Serge Abiteboul* de la Orsay. Anul trecut, 2004, participând la SIGMOND – cea mai renumită conferință în domeniu – am putut constata cu uimire că multe ecusoane de Franța, Statele Unite, Germania ascundeau de fapt conaționali.

Iată cum și eu am fost elev al Licelui Unirea, am urmat căi bătătorite de mulți alții cu un profil asemănător mie, și am descoperit treptat lumea în căutarea propriului meu loc în cadrul

ei. Dacă această lipsă de originalitate și de îndrăzneală este un defect sau expresia spiritului gregar asociat cu societatea noastră sau poate altceva, nu știu. Tot ce pot să spun este că nu regret faptul de a mă fi lăsat purtat de valurile vremurilor, încercând să îmi croiesc un mic culoar individual de navigație care să permită anumite satisfacții în activități fizice, intelectuale ori spirituale. Desigur, fiecare este responsabil pentru ceea ce alege. Dar lucrul pentru care am avut nevoie de șapte ani ca

să îl înțeleg este că de obicei principiile pe care și le stabilești sunt mult mai importante decât planificarea unor acțiuni pe termen lung. Sau, în jargon informatic, o specificație declarativă descrie mai bine comportamentul unei entități decât codul executabil. Șocul principal vine din faptul că după sfârșitul liceului devii într-adevăr conștient de propriile decizii, de impactul lor imediat și încerci să prezici consecințele viitoare.

Nicola ONOSE

CARMEN ISTRATE

„... e ca în filmele cu Harry Potter, copiii sunt foarte prietenoși, te fac să te simți bine chiar din prima zi, ceea ce nu prea se întâmplă în facultățile de la noi.”

Carmen Istrate, elevă a Colegiului Național „Unirea” în perioada 2001-2005, profilul matematică-informatică, și-a dorit încă din gimnaziu să studieze în străinătate: „Am început să strâng bani din clasa a VIII-a și până la sfârșitul anului 2004 am avut 18 milioane de lei. De aici am plătit și testul AEL, precum și biletul de avion în Anglia.” Un vis care a devenit realitate tocmai pentru că ea a dovedit, în toți acești ani, că este un caracter puternic, o persoană înzestrată cu tenacitate, care știe să viseze frumos și să-și împlinească orice vis cu ochii pe realitate și după o corectă evaluare a propriilor posibilități.

Așa cum era de așteptat, la asemenea calități, succesele nu au ocolit-o. A obținut 3 ani la rând premiul II la faza națională a olimpiadei de matematică (clasele a VII-a, a VIII-a și a IX-a), fiind inclusă și în lotul balcanic de matematică în anul 2000. În același an a mai obținut o mențiune la informatică. Dacă în clasa a X-a a trebuit să se mulțumească cu o mențiune – pe țară – la

matematică, în anul școlar ce a urmat, 2003-2004 obține premiul II la Concursul „Octav Onicescu” ce a avut loc la Botoșani, dar și o mențiune, pe țară, la fizică. Așa cum se observă cu ușurință, matematica-fizica-chimia formează coloana

vertebrală a formației sale intelectuale, fără ca acest fapt să excludă contactul cu literatura și artele vizuale.

În logica faptelor, **Carmen Istrate** a fost acceptată de prestigioasa universitate Cambridge, după susținerea a două interviuri și a unui test de utilizare a calculatorului, dar a ales totuși Universitatea din Edinburgh, capitala Scoției, pentru a urma ingineria electronică, care oferea condiții mult mai avantajoase din punct de vedere financiar, dacă reușea să obțină una din cele două burse integrale acordate tinerilor din țările est-europene, ceea ce

s-a și întâmplat. Cu puțin timp înainte, în cursul anului 2004-2005 a dat Testul AEL, unde a obținut 8,5 din 9 puncte posibile, după care și-a depus dosarul prin **Universities and Colleges Admissions Service**. Începând cu 1 octombrie 2005, **Carmen Istrate** este studentă, cu drepturi depline, a Universității din Edinburgh, la profilul dorit. A lăsat în țară părinți, prieteni, colegi, profesorii care i-au fost aproape, dar a luat cu sine ceea ce nu se poate stinge nicicând – spiritul unirist.

AURELIAN-CEZAR CHERCIU

„Nu e suficient să încerci, trebuie să reușești. Cu cât ai mai multe competențe, cu atât devii mai puternic, mai pregătit pentru a reuși.”

Când ai două prenume atât de ... imperiale (Cezar și Aurelian), statura unui strălucit conducător european și mobilitatea spirituală a unui mare realizator TV de la CNN, nu poți să te mulțumești cu puțin. Îți este scris să te înalți, să stăpânești... cât mai multe domenii, să dobândești prestigiu și autoritate, să ajungi – de ce nu?! – unic și irepetabil!

Acesta pare să fie destinul lui *Aurelian-Cezar Cherciu*, născut la 28 septembrie 1986, în Focșani. A parcurs toate treptele învățământului preuniversitar, fiind îndrumat de *Rodica Anghel* (educatoare), *Luța Scărlătescu* (învățătoare), *Constantina Savu* și *Maria Zgăbârdici* (profesori-diriginți), *Enache Pătrașcu* (matematică), *Nicolae Pintilie* (fizică). A frecventat clasele primare la Școala cu clasele I-VIII „Ștefan cel Mare” din Focșani, după care a urmat studiile gimnaziale și liceale (profilul matematică-informatică) la Colegiul Național „Unirea”, pe care le-a absolvit în 2005, după un întreg șir de prestații încununate de succese ce se cer amintite aici pentru a înțelege mai bine profilul unei personalități pentru care munca și pasiunea au făcut întotdeauna casă bună.

Permanent s-a străduit să cuprindă cât mai multe domenii de cunoaștere și de afirmare, refuzând o specializare prematură, de natură să-l devalizeze spiritual și care i-ar fi oferit iluzia unei înscrieri sociale favorabile. Astfel, încă din clasa a V-a, s-a situat printre elevii „uniriști” fruntași, participând anual la olimpiadele școlare și obținând – în perioada 1997-2001 – mai multe premii județene, cu participare la faza națională la geografie (de două ori) și economie (o dată). În 1999 a fost chiar câștigătorul concursului „Kangourou” (matematică), la nivel județean.

A participat la mai multe concursuri în tabere de odihnă și instruire cum ar fi: Concursul Național

„Democrație și toleranță” (Cerbu, Dâmbovița, 1997) sau Tabăra Națională de Jurnalistică (Circ, Iași, 1998). În această perioadă a fost **c o r e s p o n d e n t** (temporar) la ziarul „Independentul”. În clasa a VI-a (1999) a participat la Conferința

Internațională „Interlingua” (Focșani), pentru ca în clasa a VIII-a (2001) acesta să aibă loc la Gdansk, în Polonia, unde a prezentat – în limbaj interlingua – o comunicare cu privire la relațiile româno-poloneze de-a lungul istoriei. Cu această ocazie a vizitat orașele Cracovia și Varșovia.

În vara anului 2002 s-a aflat între participanții la o excursie în zona Toulouse-Pirinei (Franța), iar anul următor a primit la Focșani, alături de colegii săi „uniriști”, vizita de răspuns a prietenilor francezi. Și-a aprofundat cunoștințele de limba engleză prin cursurile urmate în perioada 2002-2003, la „British Council”. În același timp aprofundează, cu aceeași seriozitate, limba germană, pe care o stăpânește (scris, citit, vorbit) la un nivel mulțumitor. Calculatorul i-a fost un prieten timpuriu, întrucât inițierea în informatică are loc de la vârsta de cinci ani, când – simultan – se arată interesat de jocul de șah, participând chiar și la câteva concursuri zonale, la nivelul vârstei pe care o avea.

În vara anului 2003 a făcut un stagiu de „ucenic” la ziarul „Milcovul” din Focșani, participând la machetarea și tehnoredactarea acestei publicații. Experiența acumulată cu această ocazie a fost valorificată ca secretar general de redacție al publicației Colegiului, „Revista Noastră”, câștigătoare a Premiului I (2004) și Marelui Premiu „Simion Mehedinți” la Concursul Județean Vrancea al Publicațiilor Școlare (2005).

În 2004 a primit Diploma de Excelență acordată de Ministerul Educației și Cercetării pe anul școlar 2003-2004, precum și locul al III-lea, zona

AU FOST ELEVII NOSTRI

Moldova, la Competiția de Dezbateri Academice „Karl Popper”-LINIA VERDE. La aceeași competiție a participat în anul 2005, obținând locul I la faza regională de la Piatra-Neamț și locul II la faza națională desfășurată la Poiana Pinului (Buzău).

Vecin bun calculatorului și prezență amiabilă pasiunii sale pentru informatică a fost pianul, Cezar frecventându-l cu asiduitate încă de la vârsta de 6-7 ani. În 1996, având venerabila vârstă de 10 ani, a interpretat câteva piese la Consfătuirea Națională a Inspectorilor Școlari Județeni din România (Odobești, 1996), tot acesta oferind un mic recital în același an, în Piața Unirii, în cadrul programului susținut de cenaclul „Totuși iubirea”, condus de poetul **Adrian Păunescu**.

Fără să persevereze în această direcție, a făcut parte din echipa de fotbal a Colegiului Național

„Unirea” cu care a reușit câteva rezultate notabile. În octombrie 2004, a obținut permisul de conducere AUTO, categoria „B”.

Spre sfârșitul studiilor liceale, a primit o bursă la Universitatea Americană din Sofia și o alta la „European College of Liberal Arts” din Berlin. Simultan, a fost admis, în urma unui concurs, ca student al Facultății de Relații Economice Internaționale din cadrul Academiei de Studii Economice din București.

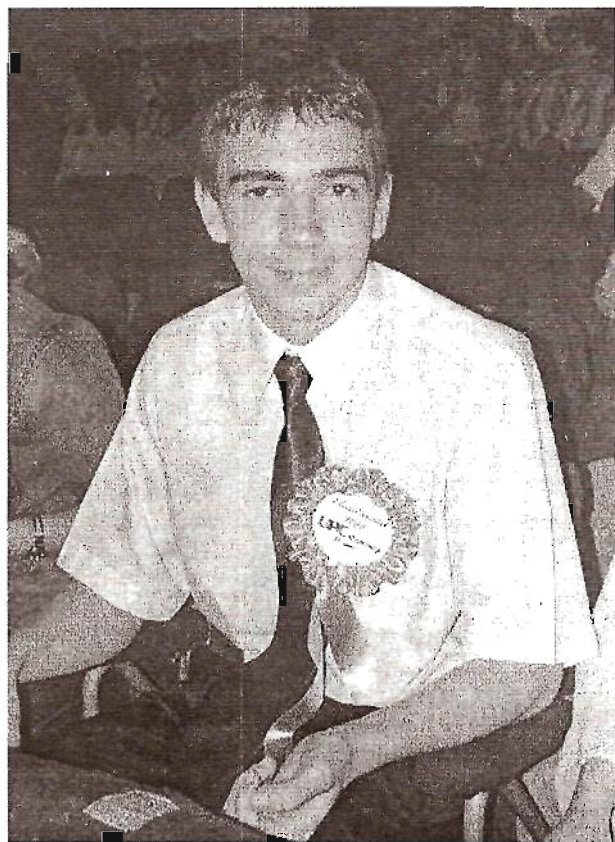
În prezent, **Aurelian-Cezar Cherciu** este student la „European College of Liberal Arts” din Berlin, acesta renunțând la calitatea de student al Facultății de Relații Economice Internaționale (A.S.E. București). Un lucru e sigur: când ai două nume atât de sonore, calități native și o putere de muncă de invidiat, nu te poți mulțumi niciodată cu puțin.

ANDREI BUDESCU

„Consider că dialogul cu alți oameni este o componentă importantă a vieții mele...”

Elegant, distins și destins, aceasta este impresia pe care ți-o lasă **Andrei Budescu** atunci când îl cunoști mai îndeaproape. „Sunt o fire sociabilă, comunicativă, cu o mare capacitate de adaptare și integrare...”, se recomandă singur. Este dinamic, foarte activ, observă ceilalți, crede în schimbul de idei, în dialog, își dorește permanent să ducă la bun sfârșit ceea ce își propune, cu seriozitate, dar fără crispare, cu rigoare, dar fără rigiditate. Când spune că are abilități oratorice, trebuie să-l crezi pe cuvânt. Are tact, diplomație, replică bine cumpănită, inspirație și har, convins că „dacă sunt bine folosite, cuvintele pot deveni, de departe, cele mai folosite instrumente de lucru ale unei persoane”, lucru perfect adevărat.

Când îi parcurgi CV-ul, rămâi uimit – în primul rând – de marea disponibilitate manifestată/

AL FOST ELEVII NOSTRI

probată pentru domenii aparent incompatibile sau, oricum, greu de imaginat între preocupările comune la același individ: matematică, informatică, chimie, cultură civică, literatura română, economie, toate soldate cu premii și mențiuni, cel puțin la nivel județean. Absolvent al uneia dintre cele mai prestigioase școli din județ, „Ștefan cel Mare” (1993-2001), a reușit, în aceste perioade să obțină: trei premii III la limba și literatura română (clasele a V-a și a VII-a) și chimie (clasa a VIII-a), cultură civică (clasa a VII-a), limba și literatura română (clasa a VIII-a).

În perioada 2001-2005 a fost un elev eminent al Colegiului Național „Unirea”, unde a obținut rezultate la fel de bune. Amintim aici câteva: premiul II la Olimpiada județeană de limba și literatura română (clasa a IX-a), Premiul special „Oglinda literară” la concursul dedicat împlinirii a 90 de ani de la moartea lui I. L. Caragiale (2002), Premiul I și titlul de campion regional cu echipa la competiția regională „Moldova” de dezbateri Karl Popper, o mențiune la Olimpiada județeană de economie (clasa a XI-a), dar Premiul I pe țară la Olimpiada de economie (clasa a XII-a) – Mangalia, 2005, distincție ce-i va da dreptul să se înscrie la mai multe facultăți de profil, fără examen. Va opta pentru Academia de Științe Economice, la profilul „Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de valori”, începând cu 1 octombrie 2005.

A colaborat la „Revista noastră”, a fost membru al juriului concursului de informatică „Unirea 2004”, a organizat și a prezentat Balul bobocilor „Unirea 2005”, precum și balul Mărțișorului 2005, a susținut dezbateri, exerciții oratorice, mese rotunde și discuții pe teme de educație civică organizate de Asociația „Pro Democrația”, a fost unul dintre cei patru membri fondatori ai Consiliului Tinerilor din Focșani, iar în 2003 a realizat o expoziție de lucrări pe tema „Consumul de droguri” ce a fost expusă la Biblioteca Județeană.

Are cunoștințe temeinice de limba engleză (citit, scris, vorbit) și, cel puțin satisfăcătoare, de limba germană (cunoștințe medii, citit și vorbit). Are, de asemenea, abilități în folosirea limbajelor Word, Excel, Front Page pe calculator, precum și folosirea

diferitelor programe de grafică (Corel, Paint Shop Pro 9) și în utilizarea resurselor de Internet... Dacă mai adăugăm la aceste calități dobândite o admirabilă cultură generală (lucru rar în ziua de azi), o vie și constantă curiozitate intelectuală, o minte prodigioasă și un caracter integru, avem profilul unui tânăr cu o personalitate fermă, charismatică și mult promițătoare. O dotare integrală, mobilitate intelectuală, deschidere spre nou și permeabilitate în zona omenescului. Ca orice om inteligent, are simțul umorului, se pliază ușor și reacționează optim la orice situație.

La sfârșitul anului școlar 2004-2005, consecință a rezultatelor de excepție obținute, dar și activităților diverse în care s-a angrenat cu succes, a fost declarat **elevul anului** și recompensat cu un calculator în valoare de 600 euro.

„Am avut un an foarte frumos și fructuos. Mă simt onorat să primesc acest premiu și le urez celorlați olimpici un an cel puțin la fel de bun” a spus **Andrei Budescu** în fața celor prezenți în sala Ateneului Popular „Maior Gh. Pastia” în data de 15 iunie 2005. Vor mai fi – suntem convinși – mulți ani frumoși.

UITAREA

Mi s-a întâmplat într-o braserie, unde mă aflam la o masă cu un prieten, într-o zi de duminică. La doar câțiva metri, față în față, se aflau două domnișoare care sporovăiau - cum altfel?! - vesele și nepăsătoare. O imagine atât de familiară! Privirea mi s-a fixat, aproape fără voia mea, asupra uneia dintre ele. După o scurtă și energică investigație, am respirat ușurat! ... Era, să-i spunem, *Maria M.*, o recunoșteam fără dubii, căreia îi fusesem timp de patru ani profesor și diriginte, ce mai, același comportament nonșalant, gesturi, zâmbet, privire! ... De-altfel, trecuseră puțini ani de la absolvire, o țineam bine minte, rându al patrulea pe mijloc!

Dar, pentru că persoana în cauză nu reacționa în vreun fel, în ciuda privirii-laser pe care i-o trimiteam, am început să am serioase îndoieli și nu cred că mai auzeam, în acele momente, ce încerca să-mi spună partenerul meu de dialog. În timp ce o „scanam” în treacăt, descurajat tocmai de lipsa ei de reacție, mi-am amintit, era și cazul, ca nicidecum n-am stat prea bine cu memoria vizuală sau cu spiritul de observație, așa că ... Nedumerit și stresat, mă străduiam să fac

abstracție de ceea ce îmi închipuiam (!?) a avea în față, continuându-mi dialogul interesant, ca întotdeauna, cu prietenul meu. La plecare, nu m-am putut stăpâni și-am mai aruncat o privire, cine știe, poate!... fără a avea vreun succes. Întrebările de atunci au rămas fără un răspuns cert.

Depart de a mă amuza, o asemenea întâmplare m-a pus serios pe gânduri și mi-a resuscitat - în planul memoriei - destule alte întâmplări asemănătoare: ba unul sau altul dintre cei care mi-a fost elev trecea, grăbit și suav ca o părere, fără să mă vadă, fără să mă cunoască, ba mă vedea, cu aerul că mă recunoaște, se oprea chiar, e adevărat, stingherit în atitudine, forțat politic, întrebând cu un zâmbet incolor, în colțul gurii: „ce mai faceți?” ori „cum o mai duceți?”, deși - era limpede - ar fi trăit foarte bine, mulțumesc și dacă n-ar fi aflat vreun răspuns.

Pe mine mă bântuiau însă alte întrebări: dacă apelăm amintirea pe care o avem despre un anumit eveniment, de unde știm să o interpretăm ca reprezentând trecutul, acesta nefiind altceva decât un simplu exercițiu de imaginație? Există o

„senzație” a stării de trecut, cum spun specialiștii, specifică? Și dacă s-ar întâmpla să fie așa, atunci ar fi posibil să nu fie vorba despre o „senzație”, ci - pur și simplu - de incapacitatea noastră de a interpreta corect semnalele primite. Este memoria o formă de cunoaștere directă despre trecut? Cât de fidelă? Și, mai ales, cât de necesară?

JURNAL DE DASCĂL

Până la urma urmei, uitarea nu ține de normalitate? De ce ne-am revolta atunci când cineva nu ne mai recunoaște? ... sau, poate, nu vrea să ne mai recunoască? În fond, evenimentele uitate sunt acelea pe care le „refulam” în inconștient (Freud), fie pentru ca șochează conștiința noastră socială, fie pentru că ne-ar obliga să reflectăm și să ne regândim viziunea despre lucruri și oameni, relația dintre eu și lume.

Întâmplările de acest gen ne obligă să ne punem toate aceste întrebări, defel comode și, în mod sigur, neplăcute... Care este adevărul despre mult discutata și mult disputata relație elev-profesor?! Trece ea dincolo de zidurile școlii sau e încă una din frumoasele noastre minciuni? Este o relație umană ce presupune o comuniune ideală minte-suflet sau doar un simplu „joc” al aparențelor ce lasă în urmă o imagine evanescentă, o iluzie, de ce nu?! Să fie oare adevărat că unul dintre cei doi, cel puțin unu, se angajează în această relație, fără o motivație gravă, convertind-o, într-o convenție fadă?! O convenție acceptată de ambele părți, conform căreia unu se erijează în educator și în formator (mai degrabă), iar celălalt primește totul ce pe o necesitate, cerebral și pragmatic?!

Dacă lucrurile stau așa, după cum o confirmă evoluția/involuția relațiilor dintre cei doi, în perioada imediat următoare școlii, atunci care mai e esența actului didactic? O simplă translație de informații, date... de la expeditor la destinatar, în care partenerii rămân străini și echidistanți? Să presupunem că nici așa, să presupunem că ne înșelăm ... atunci cum se explică faptul că - după un timp mai apropiat sau mai îndepărtat - cei doi se revăd înstrăinați, la granița atât de fragilă dintre indiferență și ostilitate?! Care dintre cei doi parteneri - un fel de a spune - a avut mai evident sentimentul frustrării și, o altă întrebare, să fie cauzele ce ar putea să explice acest mecanism al frustrării?!

Nu mi s-a întâmplat numai mie; nu mi se întâmplă numai mie!! Doar că nu ne face plăcere să ne amintim astfel de lucruri, pentru că nu ne avantajează! Nu vorbim despre așa ceva, pentru că ne e teamă de adevărul din noi, pentru că - trebuia să acceptăm asta - avem nevoie de iluzii, aproape nu putem trăi fără ele: iluzia că foștii noștri elevi ne sunt recunoscători, că ne respectă chiar după ce se instalează confortabil în viața socială, că ne păstrează ani de zile în memoria lor afectivă, că ... Orice altă variantă ne-ar deprima, ne-ar răsuci nebunește într-un vârtej neiertător, ne-ar lăsa goi și vulnerabili în plină tornadă, în sfârșit, ne-ar descoperi - în fața lumii - săraci și inutili! Cineva spunea cândva (sau am citit asta?) că orice uitare înseamnă o trădare! Rămâne să-mi aduc aminte cine a zis asta sau unde anume am citit-o. Restul... e tăcere!

prof. Mircea DINUTZ

FILOSOFIE ȘI VIAȚĂ

De-a lungul timpului au existat numeroase modalități de înțelegere a filosofiei, diferite între ele prin particularitățile reliefate, o continuă redescoperire a esenței acesteia.

Vechii filosofi, care au înțeles filosofia ca iubire de înțelepciune, au insistat și asupra caracterului ei de contemplare dezinteresată a lumii, lipsită de scop. Gândirea contemporană, reluând ideile amintite, a evidențiat faptul că filosofia nu este numai cunoaștere, ci și apreciere a realității. Filosoful apreciază realitatea în funcție de cerințele structurii lui spirituale și, prin aceasta, filosofia devine un act de viață, de conduită.

În gândirea grecească, filosofia se naște din uimirea în fața lumii, afirmând că spectacolul stelelor, soarelui, bolții cerești „ne-a dat impulsul cercetării universului”. De asemenea, **Platon** caracterizează filosofia ca fiind „cel mai prețios bun pe care zeii l-au dat muritorilor”, arta răsucirii, de la cunoașterea sensibilă la cea inteligibilă, o aventură a cunoașterii. Transformarea vieții unane provocată prin filosofie este ilustrată de **Platon** în mitul peșterii. Alegoria peșterii ne demonstrează dificultatea atingerii adevărului prin actul filosofic și trasează drumul anevoios de la simplă opinie (doxa) la cunoaștere (noesis).

Ulterior, teza mirării a fost susținută și de filosofii din perioada modernă (**Schopenhauer**), cât și de cei din etapa contemporană (**Jaspers**). **Jaspers** reia punctul de vedere susținut de **Platon**, după care filosofia ar proveni din mirare și îl dezvoltă,

precizând ca mirarea se referă la originea și esența lucrurilor și lumii în genere. Totodată, filosoful german reia și ideea vechilor greci, ca filosofia este cunoașterea dezinteresată, în viziunea sa reflecția dezinteresată însemnând „*trezire din starea de dependență față de nevoile vieții*” adică iluminarea asupra unui alt orizont posibil al existenței umane.

Bruno Spinoza identifică filosofia cu cercetarea divinității prin intermediul sufletului omenesc. Etica sa este centrată pe noțiunea de libertate: numai Dumnezeu este liber, toate celelalte ființe se supun naturii necesare a lui Dumnezeu, iar necesitatea înseamnă absența libertății. În același timp însă, **Spinoza** găsește că libertatea constă în înțelegerea necesității și ca suprema fericire hărăzită omului este rezultatul ridicării lui pe cea mai înaltă treaptă a libertății (a înțelegerii) care îi dă sentimentul comuniunii cu natura și cu eternitatea, denumit de el „*iubirea intelectuală a lui Dumnezeu*”.

În contradicție cu filosofia lui **Spinoza**, ce are ca punct de plecare iubirea fata de Dumnezeu, se afla filosofia lui **Nietzsche**, care incriminează creștinismul și filosofia tradițională, apreciindu-le ca fiind nonvalori, afirmă moartea lui Dumnezeu și identifică esența vieții în dorința de putere. Conform filosofiei sale, creștinismul (metafizica de călău) se autoanulează prin iubire și milă, deoarece a-ți iubi aproapele este împotriva voinței de putere, după cum mila atentează la esența vieții și scade ființa biologică a omului în loc de a o potența. Astfel mila și iubirea devin la **Nietzsche** principii noi: dă brânci celui ce cade, nicicum nu-l ajută să se ridice căci te trage după el, neagă pe celălalt pentru a te afirma pe tine. Susține că esența vieții validează dominarea și exploatarea celui slab de către cel puternic, că voințele nu pot fi egale, dar a face din această pretinsă egalitate un principiu de funcționare a societății ar echivala cu negarea vieții.

B. Russel găsește valoarea filosofiei în incertitudinea ei, în contemplația ce are virtuți eliberatoare, ce nu înnobilează sufletul, lărgeste capacitățile Eului nostru și ne menține într-un raport cognitivă față de univers, ne face cetățeni ai universului (eul se integrează în non-eu).

Oferind o perspectivă teoretică generală, chiar dacă nu ne asigură nemurirea, filosofia ne permite să înțelegem mai profund omul și lumea sa materială și socială, existența în genere.

Cristina COLOCIOIU
clasa a XII-a F

CUM ODINIOARĂ BUCUREȘTII PETRECEAU...

(cuvânt depre farmecul unor vremuri apuse)

Fără îndoială că perioada interbelică este fascinantă pentru toată lumea și mărturisesc că și pentru mine. De când mă știu am savurat romanele care se refereau la ea, purtând pe copertă titluri și nume celebre dar și mai puțin celebre așa cum și istoric vorbind m-au atras evenimentele dintre cele două războaie. Acum ne vom ocupa însă nu de roman sau de istorie ci de petrecerea timpului liber cât mai plăcut și mai antrenant.

Bucureștiul devenit capitală în timpul domniei de legendă a lui Vlad Țepeș oferea din plin mijloace și locuri menite să asigure buna dispoziție sau culturalizarea tuturor celor ce doreau acest lucru.

Cel mai comod era să asculți programul Societății de difuziune radiofonică înființată în 1928. Cu aparate de tip galenă sau cu lămpi, mai moderne puteai asculta muzică de diferite genuri, conferințe, piese de teatru, spectacole de operă, informații sau reclame comerciale. De exemplu în 1939 nu lipseau din program *Ora străjerilor*, *Ora premilitară*, *Ora națiunii* așa cum duminica nu lipseau *Ora religioasă* (cu transmiterea serviciului religios) și *Ora veselă* (în jurul orei 14 realizată uneori de cuplul celebru *Stroe și Vasilache*). Compozitori la modă pe atunci erau *Ion Vasilache*, *Gherase Dendrinu*, *Elly Roman*, iar melodiile le cântau *Maria Tănase*, *Jean Moscopol*, *Ioana Radu*, *Petre Gusti*, *Gică Petrescu*, *Rodica Bujor* etc.

Programul de 10 mai, ziua națională, includea parada militară (între 10 și 13) scenariu tip teatru radiofonic care rememora aducerea în țară a domnitorului și mai târziu a regelui Carol I, iar cel de 24 decembrie, serviciul divin de la Patriarhie și concerte de colinde sau religioase.

Un spectacol mult gustat era și cel de cinematograf sau de teatru cu o ofertă nu doar variată ci și tentantă. Existau săli de cinematograf

în mai toate cartierele dar mai renumite erau cele ca „Aro”, „Scala”, „Carlton”, „Capitol”, „Bizantin” (aflat chiar sub restaurantul Cercului Militar). Și teatrele erau numeroase și aveau o ofertă bogată: de la piesele lui Alecsandri, Caragiale, Mușatescu, la Pirandello, Goethe, G.B. Shaw.

Alături de Teatrul Național existau numeroase companii particulare precum Bulandra, Mărioara Voiculescu, Teatrul Mic, Teatrul Regina Maria.

De multe ori erau preferate comediile ușoare, piese franțuzești moderne atunci. De exemplu teatrul „Comedia” îl avea ca director pe *Sică Alexandrescu* și printre actori pe *Grigore Vasiliu Birlic*, *Elvira Godeanu*, *Emil Bottu*, *Dina Cocea*, *Tanzi Cocea*, *Fory Eterlé*, *Mircea Șeptilici*, iar piesele *Scandal la Monte Carlo*, *Tinerețe*, *Păianjenul*...

Teatrul comic și-a găsit în epocă adevărata dezvoltare prin ceea ce se poate numi simbolul teatrului românesc interbelic: teatrul de revistă. Era o adevărată întrecere între trupe pentru montări cu trupe de balet care să aibă fete frumoase, scheciuri și cuplete bune care ulterior erau repetate de toată lumea. De departe cel mai popular și cel care dădea tonul glumelor și ironiilor cu adresă era maestrul *Constantin Tănase*, el transformând revista într-un spectacol complet, cu dans, muzică, umor. A condus Compania *Tănase* sau *Cărăbuș* și a introdus inovații benefice în teatrul de revistă: muzică și texte românești care se inspirau din problemele și necazurile epocii și tot el a introdus bărbați în corpul de balet.

Tănase a cucerit spectatorii îngrijindu-se atent de alcătuirea repertoriului, supraveghind personal regia, scenografia, corpul de balet. Nu se sfia să îi ironizeze și pe „mai marii zilei” și se spune că regele *Carol al II-lea* se amuza și el alături de spectatori chiar dacă textul îl viza direct și personal.

REALIA

Bucureștenii ajunseseră să se dea în vânt după cupletele lui *Tănase* și iată câteva mai cunoscute:

A. După noua Constituție - „*Căci ministru Stan ori Bran/ Tot un drac/ Că eu tot rămân golani/ Tot un drac/ Ori că avem o constituție, ori că nu-i fără discuție/ Tot un drac!*”.

B. Cetățeanul revoltat - „*Păi eu mandea par exemplul/ Plătesc global, plătesc și simplu/ Păi ce? / Plătesc la fisc, la primărie/ Păi apa care-o fi să vie/ Plătim fațade și trotuar/ Dar und-te uiți e tot murdar/ Plătim pe vânt, plătim pe aer/ Plătim așa că niște fraieri/ Păi ce?...*”

C. „*De când e lumea și pământul,/ În București bătui-i-ar sfântul/ N-au fost atâtea primării/ Și consilieri atâtea mii./ Pe străzi mormane de gunoaie,/ Așteaptă să mai vie-o ploaie/ La noi măturător e vântul,/ De când e lumea și pământul.*”

D. „*Nu găsești să te-mprumuți./ Peste trei zile te muți, / Nici un ban în buzunar. / N-ai plătit nici la lăptar, / Ești dator vândut la piață / Asta-i viață? / N-ai bani ca să-ți iei un ac, / S-a spart geamul la iatac, / Mâții I s-au rupt pantofii, / Iar s-au isprăvit cartofii, / Vasilică și-a spart țeasta, / viața-i asta?...*”

O concurență acerbă era făcută de revista *Alhambra* și ea cu fete frumoase, dar și cu actori deosebiți printre care și *Grigore Vasiliu Birlic*.

La Filarmonică erau cântate și concertele care îl aveau ca dirijor pe *George Enescu* și dacă la pian se afla *Dinu Lipatti*, interpretările lăsau urme de neuitat în conștiința auditoriului. În aprilie 1939, sub conducerea lui *George Enescu* și prin subscripție publică a fost inaugurată orga Ateneului și în deschidere au fost cântate lucrări de Bach și Handel. Nu era uitată nici muzica mai nouă și la sala Dalles erau organizate și concerte numite Jazz Hot.

Tot Dalles-ul găzduia și expoziții de pictură ale pictorilor consacrați ca de exemplu *Miliță Pătrașcu*, *Iser*, *Dărăscu*, *Petrașcu* sau expoziții retrospective - *Luchian* sau *Szathmary*, dar și expoziții de covoare țărănești, ouă încondeiate.

Pictură de altfel puteau vedea Bucureștenii și la diferite muzee: Th. Aman, Pinacotecă, Colecția monumentelor istorice, iar lista muzeelor poate fi continuată și cu cele de stampe, etnologie și etnografie, numismatică, de istorie naturală.

Pentru copii, părinții puteau opta între un spectacol la Teatrul de păpuși sau de circ, cu numere de acrobație și dresaj (un circ își făcea reclamă în ziare că spectacolele de iarnă erau organizate într-o sală special amenajată și încălzită). Și tot pentru copii dar nu numai în București existau și patinoare - unul artificial mai jos de fosta Terasă Oteteleșanu sau pe apa înghețată a lacului Cișmigiu - dar și ștranduri - Bragadiru, Ciurel, Ghencea și la Gara de Est.

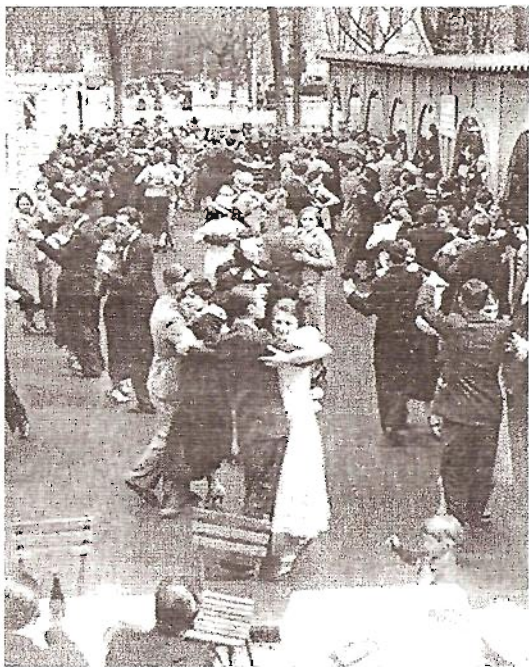
Exista în această perioadă și un ștrand cu valuri artificiale, cel de la Lido care era inclus într-un complex care cuprindea printre altele și o grădină de vară. Apropo de grădinile de vara cum se știe în Bucureștiul lui nenea Iancu, atotputernice sunt berăriile, ele fiind localurile preferate alături de cafenele. Una dintre cele mai vechi berării era *Carul cu bere*, care avea o clădire ridicată în 1888 și decorațiuni în stil bizantin. Specialitatea casei erau crenvuștii cu hrean iar berea se servea direct din butoi, fără acid sau sub formă de șniț (bere la halbă sub formă de spumă). O altă berărie celebră era *Gambrinus* deschisă de însuși *Caragiale* în 1901 și renovată în 1939 - ea servea doar gustări și bufeturi reci apreciate și berea de la fabrica Luther, actuala Grivița. La *Gambrinus* puteai mânca șnițel vienez mare cât pentru 2 persoane, prezentat pe platou argintat și înconjurat de o garnitură de 4 feluri printre care cartofi pai, sfeclă sau varză roșie, orez, legume asortate.

Un țap cu bere, alone, măsline, grătar și mititei puteai găsi și la alte berării, ca berăria Centrala, Helvetia, Zissu, Parcul Veselici, etc. Cafenelele sunt acum în scădere ca număr și practic dispărea cafeaneaua ca loc de tihnă, de taifas, joc de cărți sau biliard. Totuși mai sunt celebre *Caffe Corso* și *Capșa*. Aici la *Capșa* era și citadela scriitorilor, a artiștilor, a ziariștilor, oamenilor de artă, actori, pictori etc.

Veneau *Mihail Sorbu, Mihail Dragomirescu, Nicolae Tonitza, Alexandru Cazaban, Tudor Arghezi, Liviu Rebreanu, Ion Marin Sadoveanu, Ionel Teodoreanu* și fratele sau *Păstorel, Cincinat Pavelescu, Mihai Beniuc, Zaharia Stancu. Nicolae Crevedia* comenta într-o epigramă „*la Capșa unde vin toți seniorii/ local cu 2 mari despărțituri/ într-una se mănâncă prăjituri/ și-ntr-alta se mănâncă... scriitorii.*”

Stilul vivace al lui *Tudor Mușatescu* se remarcă și el în saloanele Capșei tot așa cum odată *Alexandru Cazaban* se adresa lui *Șerban Cioculescu*: „*eu nu scriu ca unii numai pentru suverani*”. Iar criticul i-a răspuns prompt: „*în schimb, eu nu scriu ca alții, numai cazabanalități*”. Și politicienii se întâlneau la Capșa. Dintre ei, *Dinu Brătianu, Argetoianu, Tătrăscu, Armand Călinescu, Mihail Ralea, Grigore Gafencu.*

Viața publică și politică a țării situația internațională, știința și cultura vremii erau discutate mai aprins decât în Parlament său alături la Universitate. De altfel, cadrul creat de *Grigore Capșa* era și el unul de excepție cu veselă și porțelanuri fine, argintărie, pahare de crystal de cea mai bună calitate, fețe de masă din Damasc, cu monograma „casei” dar și chelneri stilați cu uniforme impozante. Toate acestea erau din când în când schimbate în totalitate fiind aduse modele nou apărute. Casa Capșa includea și o cofetărie care își trimitea lunar un reprezentant la Paris, de unde aducea un carton dintre cele mai noi prăjituri și după analizarea lor erau introduse în fabricație. Prăjiturile din galantar erau ținute o singură zi, scoase și vândute apoi la preț de cost personalului sau distruse. Dacă

ocoleai Capșa și mai era și vară, ajungeai la un restaurant-grădină, ca de exemplu *Mon Jardin, Luzana, Parcul Visoin, Pescăruș*. Toate aceste având și orchestre celebre unde cântau *Jean Moscopol, Gică Petrescu, Ioana Radu, Maria Tănase* chiar. Ele erau localuri de prim rang, deci ceva mai costisitoare, dar mai existau și alte varinate unele având denumiri „inspirate”: *La Toc-toc; Băieții veseli; Buturuga de Drăgășani; Calul breaz; Doi lei; Marea viteză C.F.R.; Ocna dreptății; Raiul pământesc; Trei stejari; La viața lungă*. Tot acum sunt căutate și barurile pentru că aveau muzica și careu de dans. Unele aveau lumini scăzute pe mese și doar puntea de dans era scăldată în lumina aurie, albastră, în funcție de restul decorului. Printre dancing-baruri erau: *Colorado, Kit-Cat, Atlantic, Lescenco, Carlton, Melody, Nababu*. Și muzica preferată era cea de Jazz, dar se dansa și tango, blues, slow, swing, fox-trot. Ele erau preferate de tinerii care dansau și doreau o atmosferă mai specială, mai ales că aici doamnele serveau cocktail-uri și domnii băuturi tari.

Tot pentru cei cu bani sau pentru pasionați erau și cursele de cai, unde doamnele mergeau cu toalete speciale pentru a vedea și a fi văzute, iar domnii pentru a câștiga sau pentru a pierde o avere. După cursă era o adevărat expoziție a automobilelor mai noi sau mai vechi dar neapărat cu șoferul casei. Automobilele defilau încet însă și la șosea (mai precis șoseaua Kiseleff) așa cum odinioară defilaseră echipajele cu cai și vizitiu, modă importantă de la Paris, de la Bois de Boulogne. Era o plimbare favorită și tinerilor îndrăgostiți care mergeau pe jos și-n serile de primăvară sau iarna își ascultau pașii și inimile la unison. Și dacă mai era și lumină, atunci plimbarea era perfectă.

Mai existau și alte câteva variante pentru petrecerea timpului liber, dar cele prezentate sper că v-au convins că Bucureștiul interbelic era departe de a fi un oraș anost, monoton, plictisitor.

prof. Daniela MĂLINOIU

ÎMI PLACE COMPETIȚIA

Trei ani la rând am participat la faza națională a olimpiadei de istorie, de fiecare dată ieșind din această experiență cu încă ceva învățat... și nu mă refer doar la cunoștințe în istorie. N-am câștigat doar premii, ci și prieteni, noi lecții de viață, m-am câștigat pe mine așa cum mă cunosc acum.

Mi-au rămas în memorie în legătură cu aceste concursuri unele dintre cele mai frumoase amintiri: pregătirile de dinainte, promisiuni peste promisiuni, cărți peste cărți, întâlnirea cu lotul pe peronul gării, priviri furioase pe chipul fiecăruia, călătoria cu trenul până în orașul gazdă, ultimele răsfoiri, promisiunea de „dinainte”, emoțiile, concursul propriu-zis, nopțile albe cu noii prieteni. Vin apoi rezultatele, emoții din nou, ești mulțumit sau cu câteva lacrimi îți promiți ca anul viitor „*va fi mai bine*”, îți faci noi planuri dându-ți seama că vrei și mai mult de la tine. E bucuria de a te reinventa și de a fi alături de oameni cu aceleași afinități ca și tine. E un întreg amalgam de trăiri ce îți solicită la maximum mintea și sufletul.

Particip pentru că istoria îmi impune un respect profund, pentru că mă interesează să aflu ce s-a întâmplat înainte de a fi eu. „*Sufăr*” de nostalgia trecutului, îmi place să mă închipui în alte epoci, educată după alte principii, având alte mentalități, însă înainte de toate fac asta pentru că vreau să înțeleg deceniile de dinainte de a mă fi născut, prin mine-însămi, vreau să pot gândi singura istoria, să am conștiința timpului prin care trec atât cât va fi el pentru mine.

Olimpiada este în primul rând o întâlnire cu mine-însămi, un bilanț al noilor cunoștințe acumulate, o încercare de a conștientiza „*cu cât ai mai crescut*”. Nu particip pentru profesor, nici pentru că părinții să fie mândri de mine, cu atât mai puțin pentru o medie mare, particip pentru mine.

Prin aceste concursuri am avut șansa să cunosc câteva persoane uluitoare care poate că m-au complexat (într-un mod pozitiv) impunându-mi, fără ca acestea să știe, VOINȚĂ. Când te întorci nu vii niciodată „*secătuit de puteri*”, epuizat intelectual, scoțând un „*uf! Bine că s-a terminat!*”, ci te întorci cu mai multe planuri decât chiar bagaje. Asta pentru că între timp ai promis fiecăruia că o să citești cartea lui preferată pe care poate că încă nu ai deschis-o, pentru că „*ai întors din nou lumea pe dos*”, pentru că ai aflat de alți oameni care au reușit și pe care ți-i iei drept model, pentru că ai descoperit încă o dată prietenia, pentru că între timp te-ai văzut altfel decât „*răsfățatul de acasă*”, ți-ai refăcut „*sistemul de iluzii*” după noi criterii. Descoperi oameni de care te leagă aceleași pasiuni, cărora vrei să le destăinuiești o parte din tine. La olimpiade nu participi doar ca să arăți ce ai învățat până atunci, ci să arăți că ești gata să înveți în continuare, că ești statornic pe drumul ales.

Am avut parte și de dezamăgiri și de împliniri la aceste competiții. Satisfacția este enormă atunci când te simți câștigător, însă nu întotdeauna completă. Mereu rămâne un „*puteam și mai mult...*”. Dezamăgirile vin, la rândul lor încărcate, cu frustrări, regrete, cu toate că nu întotdeauna tin direct de noi. Important este să le transformi în „*eșecuri constructive*”. În fond ceea ce știi, pasiunea pe care o pui în munca ta, îți aparțin iar un rezultat mai puțin satisfăcător decât cel la care sperai nu poate schimba aceste lucruri. O astfel de experiență m-a făcut să-mi dau seama de ceea ce reprezintă cu adevărat olimpiadele pentru mine, cât de mult îmi place ceea ce fac. Istoria, literatura îmi creează ocazia să gândesc prin mine-însămi pentru că mă transpun în situații diferite, oscilante, în lumi din care nu aș avea cum altcumva să fac parte. E o continuă CĂLĂTORIE spre realizarea ta ca om, ca intelectual.

Indiferent de cât de mult succes am sau nu la aceste competiții, știu că am mai învățat ceva, că am aflat lucruri noi pe care nimeni nu mi le poate lua, care pentru mine reprezintă FASCINAȚIA, dorința de a ști, de a fi liber peste tine-însuși, stăpân pe ceea ce gândești.

Oana PĂVĂLOIU
clasa a XI-a B

NOUL „RĂZBOI RECE”

După anul 1990 ce a marcat sfârșitul „Războiului Rece” (politic), Marina S.U.A. a fost solicitată să participe la o serie de misiuni științifice cu o parte din submarinele sale, în scopul studierii Oceanului Arctic. Acest program de cercetare științifică de mai lungă durată, numit „SCICEX” va contribui atât la completarea bazei de date despre relieful submarin, cât și a bazei de date despre parametrii meteorologici și glaciologici, acestea din urmă, necesare studiilor dintr-un alt program referitor la modificările climatice globale.

La una din aceste „croaziere” din Oceanul Arctic, pe submarinul „Hawkbill” au participat, alături de oameni de știință și ziariști de la „National Geographic”, devenind martori ai uneia dintre „aventurile submarine arctice”.

Dintre primele constatări se remarcă faptul că Oceanul Arctic este unul dintre cele mai puțin cunoscute, mai ales la nivelul submers, sunt foarte multe, „pete albe” pe harta reliefului submarin și aceasta datorită condițiilor dificile, el putând fi străbătut doar cu submarine cu propulsie nucleară și dotate cu torpile puternice pentru a putea străpunge gheața și a ieși la suprafață (chiar în poziție verticală) în cazuri limită.

Studiile efectuate în ultimele decenii (cu o frecvență mai mică între 1960-1990) în cadrul programului „Expedițiile științifice ale gheții” au relevat faptul că Oceanul Arctic s-a încălzit considerabil în ultimele două decenii, iar banchiza ce-l acoperă s-a subțiat destul de mult, cam 40% față de anul 1960. de curând s-a constatat că apele destul de calde ale Oceanului Atlantic au intrat în apele arctice ceea ce a făcut ca temperatura acestuia (Oceanului Arctic) să devină cu 1,6 grade Fahrenheit mai caldă (în ultimul deceniu). Specialiștii consideră că încălzirea și răcirea apelor Oceanului Arctic și gheața care uneori se subțiază și alteori se îngroașă depind de presiunea atmosferică și de curenții de apă care au oscilații. Dacă apele Oceanului Arctic continuă să se încălzească, consecințele ar putea fi grave. Unii oameni de știință cred că există șanse ca vara, gheața care acoperă oceanul să se topească în întregime, unii considerând că asta s-ar putea întâmpla chiar în anii ce urmează și aceasta va schimba complet climatul de bază din emisfera nordică. Alți specialiști analizând structura gheții și a puținelor morene găsite, consideră că acest fenomen s-a mai produs în trecutul geologic al Terrei (cu aprox. 400,000 ani în urmă), când căldura pe planeta noastră era la fel ca acum. Ulterior, în timpul glaciațiunii cuaternare, gheața s-a refăcut.

Multe informații se obțin și în taberele științifice din zona litorală a Alaskăi, aproape de

Barrow, numită „Tabăra de gheață” unde se utilizează balize care sunt transportate de submarine în diverse puncte ale Oceanului Arctic, sunt aduse la suprafață după ce fac înregistrări la diferite adâncimi. Când ajung la suprafață, sistemul automat al balizelor trimite informațiile la sateliții specializați și de aici ajung în computerele institutelor de cercetare din oricare parte a uscatului.

În cei peste 30 ani de studiere a Oceanului Arctic s-au evidențiat două faze importante de evoluție: o fază de răcire, când vânturile reci au ținut apa oceanului într-o condiție care a inhibat topirea gheții, acesta fiind considerat „tiparul normal” și o fază de încălzire, mai recentă, când noi vânturi și curenți au adus din Atlantic o apă mai caldă, sărată, cu 20% mai mult decât în mod obișnuit și care a determinat subțierea gheții din bazinul arctic.

Un alt fenomen, mai puțin cunoscut de oameni, pentru că este mai puțin mediatizat, este *OSCILAȚIA NORDICĂ ATLANTICĂ* (asemănător lui *EL NINO* din Oceanul Pacific) și care are mare influență asupra climatului emisferei nordice. Semnele acestui fenomen, Oscilația Nordica Atlantică au apărut cu mai mult de 200 de ani în urmă, când misionarii din Groenlanda au observat că iernilor aspre de acolo le corespundeau ierni mai blânde în Europa și invers. Acest lucru se întâmplă datorită diferențelor oscilante ale presiunii atmosferice dintre zona arctică și cele de la latitudini mai mici (zonele temperate). S-a constatat că de obicei, tiparul fenomenului înregistrează un ciclu în care se succed un deceniu călduros, urmat de o perioadă de răcire. O asemenea perioadă de răcire s-a produs în timpul celui de-al doilea Război Mondial și a împiedicat campania lui Hitler asupra Moscovei (și probabil, înregistrarea minime absolute în România, de -38,5 °C la 25 ianuarie 1942).

Acum, Oscilația, responsabilă pentru recordul ultimelor trei decenii (cu ierni călduroase pentru Europa și estul SUA), apare ca fiind o neobișnuită și puternică presiune scăzută, înglobată într-o fază încălzită, „o schimbare mai puternică decât oricare alta din ultimii 100 de ani”, după părerea specialistului *John Wallace*.

Mulți oameni de știință consideră că încălzirea globală este cauza, dar prea curând să se precizeze dacă este sau nu o tendință a unei perioade mai lungi.

Traducere realizată de elevele *Elena MIHU* și *Simona CURCUDEL*, din clasa a XII-a E;

Selecția și prelucrarea realizată de prof. *Marianu PECETESCU* din articolul „Noul Război Rece” de *Glen Hodges* din „National Geographic” – martie 2000.

PIELEA ÎN PROFUNZIME

Dintre primat numai oamenii au pielea în cea mai mare parte neacoperită de păr și colorată diferit. Oamenii activi de la începuturile existenței trebuiau să-și protejeze creierul de supraîncălzire. Aceasta s-a realizat prin creșterea numărului de glande sudoripare și reducerea pilozității corpului, dar acești primi membri ai grupului „Homo” s-au confruntat cu necesitatea protejării pielii de efectele nocive ale razelor UV.

Ecran solar inclus

Capacitatea pielii de a produce melanină capătă o nouă importanță odată cu pierderea parțială a pilozității. Melanina este ecranul solar al naturii: este o moleculă organică mare, cu dublu rol de filtrare fizică și chimică a UV, făcându-le să piardă energie și neutralizând radicalii liberi formați în piele.

În ultimii ani s-a vehiculat tot mai mult ideea ca pielea de culoare închisă a apărut probabil pentru a proteja împotriva degradării folatului, o vitamină B esențială. Persoanele de culoare deschisă au fost expuse la lumina solară puternică au valori anormale de scăzute de folat. S-a stabilit că deficiența de folat la femeile însărcinate este legată de un risc crescut de defecte ale tubului neural, precum „spina bifidă” în care arcurile vertebrale nu se închid în jurul măduvei spinării. Curând după aceasta s-a descoperit că folatul este esențial pentru sinteza ADN în timpul diviziunii celulare, orice proces care implică proliferarea rapidă a celulelor (ca spermatogeneza) necesită folat. Dovadă privind descompunerea folatului de radiațiile UV completează ceea ce era deja cunoscut în privința efectelor nocive ale UV asupra ADN.

Pielea umană în mișcare

Primii oameni moderni au apărut în Africa și aveau pielea foarte pigmentată, adaptată condițiilor de radiații și căldura din zona ecuatorială. Când au început să migreze au întâlnit medii ce primeau mai

puține UV pe cursul anului dar pielea lor conținea atât de multă melanină încât foarte puține radiații puteau pătrunde în piele. Acest fapt ar părea benefic dacă am trece cu vederea că UVB-urile inițiază formarea vitaminei D în piele, vitamina responsabilă de absorbția calciului care, la rândul său face posibilă dezvoltarea normală a scheletului și sănătatea sistemului imun.

S-a ajuns la concluzia că suprafața planetei ar putea fi împărțită în 3 zone referitoare la vitamina D: cea a Tropiceilor, o alta pentru regiunile subtropicale și temperate și ultima-poliilor nord și sud. Dacă în prima nu există probleme în sintetizarea vitaminei tot timpul anului, în a doua insuficiența de UVB durează cel puțin o lună pe an iar în a treia aproape tot anul. Așa se explică de ce cu cât ne îndepărtăm de Ecuator, cu atât pielea se deschide la culoare. Există, însă grupuri care nu se încadrează exact în acest tipar: eschimoșii din Alaska au o culoare a pielii închisă pentru latitudinea la care trăiesc. Explicația este una dublă: au migrat aici acum relativ puțin timp iar alimentația lor tradițională este extrem de bogată în alimente ce conțin vitamina D, deci își pot „permite” să sintetizeze mai puțin.

Pericolele migrațiilor recente

S-ar părea că incidența tot mai mare a cancerului de piele la cei cu pielea deschisă ori problemele produse de avitaminoză D la populațiile cu pielea închisă ar avea drept cauză migrarea oamenilor dintr-o zonă cu o anumită concentrație de UV într-o altă regiune.

În concluzie, variațiile culorii pielii pot fi explicate prin adaptarea la mediu, în procesul de selecție naturală reprezentând una dintre cele mai vizibile manifestări ale evoluției noastre ca specie.

Oana JOEAN și Ionelia POTICĂ
clasa a XII-a D

MEMORIA

Câte cărți, câte site-uri unde se vorbește despre cum să vă îmbunătățiți memoria! O fi adormită și trebuie să o trezim, poate ați spune! Dar cum?! Nimic mai simplu decât... punându-o la treabă!! Așa că fără texte ca: „*lecția asta are cam mulți megabyti... nu-mi ocup spațiul de memorie cu așa ceva... am multe altele de gândit!*”

A-ți aminti numele persoanelor cunoscute, a nu reuși să urmărești cursul unei conversații sau a uita întâlnirile planificate sunt probleme de natură

diferită care, în consecință, trebuie tratate diferit. Și strategiile în acest sens, nu sunt jocurile de memorie pe PC, puzzle, memorarea listelor de cuvinte sau toceală. Nu s-a inventat încă metoda-miracol capabilă să te facă deodată mai deștept sau cu memorie mai bună (spre dezamăgirea noastră)! Afirmația că memoria trebuie antrenată ca mușchii s-a dovedit a fi falsă!

Noua teorie spune că memoria ar fi constituită din: **memoria episodică, semantică,**

procedurală de muncă (de scurtă durată) și sistemele de reprezentare perceptivă.

Memoria episodică stochează evenimentele apropiate, de exemplu ultima masă în familie. Cea semantică intervine în formarea culturii generale. Sunt unele acțiuni pe care le săvârșim fără să ne dăm seama că ne este solicitată memoria: când tastăm la calculator, degetele se poziționează automat pe litere, ca șofer conduci mașina tot automat, numai din reflexe, iar un pianist nu e preocupat de modul în care cântă și de sunetele obținute. Toate acestea sunt înregistrate în memoria procedurală.

Memoria de lucru este cea de scurtă durată. Și care ar fi misiunea ei? Să mențină temporar informația.. de exemplu, dacă aceasta stocare nu ar exista, ne-ar fi imposibil să efectuăm un calcul mental sau să reținem un număr de telefon.

Pentru a realiza cât de importantă este memoria, putem da un exemplu concret în care din cauza unui traumatism cranian, un copil avea probleme cu memoria episodică, ca urmare, nu reținea numele persoanelor, activitățile pe care le avea de făcut a doua zi, drumul spre anumite locuri... Din acest motiv, toate aceste date a trebuit să le noteze într-un carnet, la sfatul medicului, ca să știe ce are de făcut chiar dacă le uită. Însă acum mai apare o problemă... pentru a reuși trebuie să nu uite să-și consulte carnetul! Douăzeci și șase de săptămâni au fost necesare pentru ca el să ajungă să-l deschidă sistematic în momente exacte ale zilei, până și-a format reflexul. Și asta destul de greu pentru că uneori

era nevoie de intervenția părinților care îl urmăreau și în cazul în care nu-și mai amintea îi tot puneau diverse întrebări prin care îi activau reflexul, de genul „ce trebuie să faci acum?”

Acesta este un caz real care a necesitat multă muncă și perseverență pentru a fi depășit!

Astfel că putem trage concluzia simplă că: memoria este un dar ce trebuie exploatat! Așa că nu va mai plângeți că aveți prea mult de învățat, deoarece lecțiile de la școală nu reprezintă decât un stimul pentru memoria care așteaptă să funcționeze la nivel cât mai ridicat!

*Denisa HAPĂU și Anca HOZOC
clasa a XII-a D*

REALIA

LEGILE LUI NEWTON

Legile mișcării și gravitației ale lui *Newton* au conferit fizicii un fundament care a rezistat până în zilele noastre, fiind încă valide în afara lumii particulelor subatomice și a vitezelor apropiate de cea a luminii.

Ideile antice despre mișcare au fost codificate de către *Aristotel* (394-322 î.Hr.) în lucrarea sa intitulată *Physica*. El a împărțit toate mișcărilor studiate în mișcări naturale și mișcări violente. Mișcarea naturală, precum mișcarea circulară a corpurilor cerești sau căderea liberă a obiectelor, apare fără intervenție umană. *Aristotel* credea că toate corpurile cerești se deplasează în cerc datorită faptului că aceasta este forma perfectă de mișcare iar un obiect cade spre pământ deoarece aceasta este cea mai bună cale de a ajunge la locul său potrivit. Mișcarea violentă era produsă prin

acțiune umană, cum ar fi aruncarea unui obiect, și *Aristotel* a presupus că aceasta era întotdeauna o combinație între mișcarea circulară și căderea liberă. Abia mult mai târziu s-a descoperit că traiectoria oricărui proiectil este o parabolă.

Începutul vieții lui Newton

Isaac Newton s-a născut la o fermă în apropiere de Grandtham, Anglia, la 25 decembrie 1642. Tatăl său murise cu 2 luni mai devreme iar mama lui s-a recăsătorit în anul 1645, s-a mutat în casa noului ei soț și l-a lăsat pe micul băiat în grija bunicii sale. La început a fost doar un elev obișnuit dar, după ce a câștigat o bătaie cu un alt băiat, s-a schimbat și a devenit cel mai bun elev din școală. În anul 1656, când *Newton* avea 14 ani, mama sa a rămas din nou văduvă, s-a întors în vechea ei casă și l-a luat pe băiat de la școală pentru a o ajuta să

conducă ferma. În anul 1660 a fost trimis înapoi la școală, pentru a se pregăti pentru examenul de admitere la Colegiul Trinity din Cambridge. Și-a încheiat studiile în anul 1665 și în 1667 a fost ales membru al colegiului. Între aceste două date a izbucnit o epidemie gravă de ciumă iar Newton a stat 18 luni acasă.

Calcul, optică, forță gravitațională

Printre roadele acestui exil de la universitate s-au numărat mai multe progrese importante în domeniul matematicii, inclusiv calculul diferențial. *Newton* a descoperit de asemenea că lumina albă ce trece printr-o prismă de sticlă este descompusă într-un curcubeu (numit de el „*spectru*”) de culori, care putea fi combinat din nou în lumină albă prin trecerea sa printr-o a 2-a prismă, însă cea mai mare realizare a fost ideea că Luna este menținută pe orbita sa de o forță exercitată de Pământ. Această forță despre care anterior s-a crezut că este magnetică, a numit-o „*forță gravitațională*”. El a confirmat mai târziu că a fost inspirat să se gândească la ea când a văzut un măr căzând în livada sa. *Newton* a presupus că viteza căderii este proporțională cu forța gravitațională și că aceasta este invers proporțională cu pătratul distanței de la centrul Pământului. De aici el a calculat care ar trebui să fie mișcarea Lunii dacă aceste presupuneri ar fi corecte, însă pentru cifrele disponibile pe atunci pentru dimensiunea Pământului nu a putut să obțină un rezultat satisfăcător. Ca urmare *Newton* nu și-a publicat ideile despre gravitație timp de 20 de ani.

Telescopul cu oglindă

La scurt timp după ce s-a întors la Cambridge în anul 1667, el a fost numit în postul de profesor lucasian de matematică, dar și-a petrecut o parte din timp în dezvoltarea unui nou tip de telescop. Munca sa cu prisma și ulterior cu lentilele l-a convins că nu ar fi niciodată posibil să se producă o lentilă care să nu producă aberații cromatice, franjuri colorate în jurul obiectului. În schimb, a construit telescopul cu oglindă, în care partea pentru mărire era o oglindă concavă, imaginea rezultantă fiind privită printr-un vizor aflat pe o parte a țevii telescopului. Telescopul pe care l-a făcut *Newton* pentru Societatea Regală din Londra este lung de circa 22 cm, cu o oglindă de 5 cm, și este unul dintre cele mai prețuite obiecte din posesia acesteia. *Newton* a dezvoltat o teorie conform căreia lumina este formată din particule minuscule ce se deplasează cu foarte mare viteză și a formulat legile reflexiei și ale refracției bazate pe principii pur mecanice. Teoria a ajutat la explicarea inelelor colorate care se văd când se reflectă lumină de pe o peliculă subțire, precum un balon de săpun, sau când o lentilă convexă mare este așezată pe o suprafață reflectoare plată. Acest fenomen este cunoscut și sub numele de inelele lui *Newton*.

Legile mișcării

Newton a emis în lucrarea sa „*Principiile matematice ale filozofiei naturale*” cele trei legi ale mișcării:

1. *Fiecare particulă se deplasează continuu cu viteză constantă în linie dreaptă, dacă nu este obligată de o forță să își schimbe starea, de fapt, o formulare a principiului inerției al lui Galileo.*
2. *Forța care produce o schimbare a mișcării este egală cu produsul dintre masa particulei și accelerația acesteia.*
3. *Forțele apar din interacțiunea reciprocă a particulelor, iar forța exercitată de o particulă asupra alteia este egală și opusă cu forța exercitată de cea de-a doua particulă asupra primei.*

Forța gravitațională și planetele

Din aceste legi, *Newton* a putut să calculeze teoretic legile mișcării planetare pe care *Johan Kepler* (1571-1630) o descoperise prin jurul anului 1600 prin observare. Lucrând cu o estimare mai precisă a dimensiunii Pământului, el a putut să verifice teoria calculând în mod corect mișcarea Lunii. *Newton* a devenit șeful Monetăriei în anul 1699, un post pe care l-a deținut până la sfârșitul vieții sale. A fost înnobilit în anul 1705, a murit la 20 martie 1727 și a fost înmormântat la Westminster Abbey.

Dan-Răzvan IONAȘCU
clasa a XI-a B

FARADAY ȘI ELECTROMAGNETISMUL

În primii ani ai secolului al XIX-lea s-a născut știința electromagnetismului, ce a dat umanității o nouă sursă de energie care a avut efecte revolutionare asupra industriei și societății. Fenomenul de electricitate statică a fost cunoscut de greci deja în 600 î.Hr., și a fost cercetat experimental în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Însă încărcătura statică acumulată s-a manifestat în general sub forma unei descărcări bruște, extrem de dramatice.

Michael Faraday, fiul unui fierar sărac, s-a născut la Newington, în Surrey, la 22 septembrie 1791. El a primit puțină educație teoretică, iar la vârsta de 14 ani a fost trimis în ucenicie la un legător de cărți din Londra. În timpul acestei ocupații el a găsit posibilitatea de a citi tot ce îi cădea în mână, și a fost deosebit de fascinat de articolul despre energie electrică din ediția contemporană a lucrării *Encyclopaedia Britannica*. În 1810 el s-a alăturat Societății Filosofice Orășenești, unde a participat la cursuri și a putut să facă puțină muncă experimentală.

În 1820, fizicianul danez *Hans Oersted* a descoperit că un curent ce trece printr-o sârmă mișcă un ac de busolă așezat lângă acesta. Știrea s-a răspândit rapid, și, la Paris, *André Ampere* a asistat la o demonstrație a acestui fenomen. În câteva săptămâni, Ampère a început să dezvolte teoria de bază a electromagnetismului. Acesta a stabilit că două sârme care transportă curent electric în aceeași direcție se atrag, dar ele se resping când curenții se deplasează în direcții opuse. El a arătat de asemenea că o bobină elicoidală de sârmă ce transportă curent electric – el a numit-o „solenoid” – se comportă ca o bară magnetică. El a mai sugerat că mișcarea acului unei busole poate fi folosită pentru a măsura puterea curentului electric dintr-o sârmă.

În Anglia, *Faraday* a conceput ideea că liniile magnetice de forță formează cercuri în jurul sârmei prin care trece curent electric. În octombrie 1821, el a construit un dispozitiv ce arăta felul în care se rotește un magnet liber în jurul unei sârme electrice fixe, sau o sârmă ce se mișcă liber în jurul unui magnet fix. *Faraday* susținea că s-ar putea induce un curent electric într-o sârmă prin intermediul unui câmp magnetic.

În timp ce își continua investigațiile, el a căutat și o cale de a reuși acest lucru, iar în august

1831 a descoperit-o aproape din întâmplare. El a înfășurat două bobine în jurul unei bare de fier, conectând una din ele la o baterie pentru a genera un câmp magnetic și pe cealaltă la un galvanometru. Nimic nu s-a întâmplat în timp ce curentul electric curgea, dar *Faraday* a observat că acul galvanometrului se mișca de fiecare dată când curentul era pornit sau oprit. El a dedus imediat că schimbarea câmpului magnetic a fost cea care a produs curentul electric indus. De fapt, el inventase transformatorul.

Faraday a combinat apoi cunoștințele sale despre electricitate și despre chimie pentru a formula legile elementare ale electrolizei, pentru care a fixat termenii de anod, catod, anion, cation, electrod și electrolit. De asemenea, el a dezvoltat o teorie a electricității în termenii tensiunilor variabile dintre molecule.

În 1839, sănătatea lui *Faraday* s-a deteriorat și nu s-a mai însănătoșit complet niciodată, dar în 1845 a fost convins să investigheze acțiunea electricității asupra luminii polarizate. *Faraday* și-a dat demisia din Institutul Regal în 1862 și a murit la 25 august 1867.

Laura-Cosmina DOGARU
clasa a XI-a B

100 DE ANI DE TEORIA RELATIVITĂȚII

2005 - Anul Internațional al Fizicii - marchează trecerea celor 100 de ani de la „*annus mirabilis*”, anul în care **Albert Einstein** își publica cele mai importante rezultate ale gândirii sale, atât de revoluționară pentru începutul secolului XX.

Publicată sub denumirea „*Asupra electrodinamicii corpurilor în mișcare*”, cea mai importantă lucrare a sa, cunoscută sub denumirea de „*Teoria relativității restrânse*” (1905), este considerată și astăzi una din lucrările ce au modelat cursul

fizicii secolului XX, schimbând radical mentalitatea până atunci tributară concepțiilor newtoniene. În mod paradoxal, pentru modul în care lucrurile apar privite din prezent, lucrarea nu a fost recompensată prin primirea premiului NOBEL, declararea sa ca laureat al premiului Nobel, în 1921, fiind motivată de explicarea legilor efectului fotoelectric, teorie ce avea ca punct de plecare teoria cuantelor de lumină, avansată de Max Planck în 1900.

„*Nu ne putem îndoii de faptul că teoria relativității a modificat profund concepția noastră asupra spațiului și timpului. Aspectul cel mai incitant al acestei schimbări nu constă în natura ei specială, ci mai degrabă în faptul că a fost în genere posibilă*” – **Werner Heisenberg**.

La fel de bizară ca și teoriile lui, existența lui **Einstein** este marcată de o evoluție în salturi. **Einstein** nu a fost un elev strălucit și nici ca student nu s-a remarcat într-un mod deosebit, fiind inițial respins la concursul de admitere la Politehnica din Zurich. Acest lucru l-a determinat să se înscrie în ultima clasă a unui liceu elvețian la Aarau, ceea ce i-a dat dreptul să fie admis fără examen la facultatea de pedagogie care pregătea cadre didactice în specialitatea fizică și matematică. Perioada studenției a fost însă perioada apropierei de marii savanți ai epocii: **Helmholtz**, **Maxwell** și **Ernest Mach**, cărora le-a citit cu mult interes lucrările.

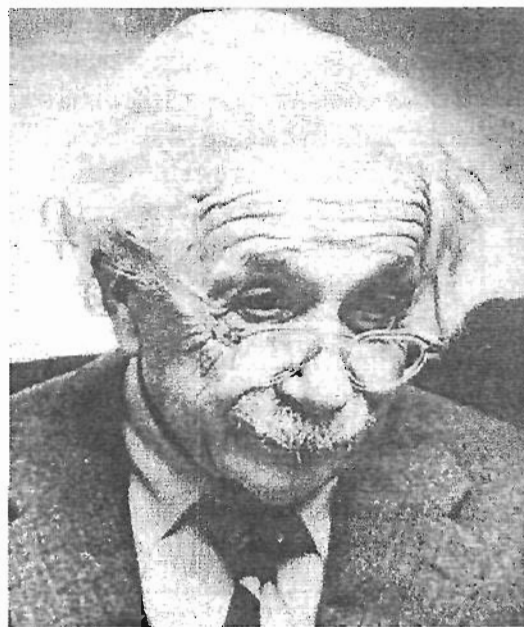
„*Anul miracolelor*”, cum îi plăcea lui **Einstein** să numească 1905, marchează cel mai bogat și „*agitat*” an al existenței sale: devine „*doctor în filosofie*” după susținerea tezei de doctorat cu subiectul „*O nouă determinare a dimensiunilor moleculare*”, publică articolul în care explica legile efectului fotoelectric și articolul în care aplica statistica matematică în studiul mișcării browniene, iar în final publică în *Annalen der Physik* „*Teoria relativității restrânse*”.

Einstein avea o fire extrem de prietenoasă, era plin de amabilitate, iubea foarte mult muzica (dragoste pe care o moștenise de la mama sa **Pauline Koch**), lupta pentru libertatea gândirii și a cuvântului.

Este binecunoscută scrisoarea adresată în 1939 președintelui **Roosevelt** în care i-a cerut să sprijine programul de cercetări nucleare pentru obținerea reacției în lanț. În momentul în care aceste cercetări au evoluat în ideea fabricării bombei atomice în laboratoarele de la Los Alamos, a refuzat să participe. În 1945, când a devenit evident că arma nucleară este realizabilă, celebrul fizician s-a adresat din nou președintelui **Roosevelt** pentru a-l convinge să renunțe la utilizarea ei în război, dar a fost prea târziu. Astfel, începând din 1946 când a devenit președintele Comitetului de Vigilență al Savanților Atomiști și până la moartea sa, acesta a militat activ împotriva proliferării armelor nucleare.

Moare la 18 aprilie 1955 la Princeton (New Jersey) în vârstă de 76 de ani și, conform dorinței sale, trupul sau este incinerat fără ritual religios și fără ceremonii oficiale.

prof. Liliana GRIGORIU

EINSTEIN ȘI RELATIVITATEA

Fizicianul scoțian **James Clerk Maxwell** (1831-1879) demonstrase în 1864 că lumina este formată din unde electromagnetice, însă el nu a reușit să explice cum se transmit acestea prin vid - dacă nu exista nimic care să vibreze, cum ar putea acolo să existe unde? Teoria general acceptată a fost aceea că trebuie să existe un mediu oarecare, care a primit numele de eter, ce ocupa întregul spațiu și transmite vibrațiile.

Maxwell credea că viteza luminii variază în funcție de direcția în care se deplasează Pământul prin eter. Viteza luminii fusese măsurată în 1862 de fizicianul francez **Jean Foucault** și în 1881 de fizicianul german **Albert Michelson**, utilizând o versiune mai exactă a aparatului lui **Foucault**.

Albert Einstein s-a născut la Ulm, în Germania, la 14 martie 1879, însă familia sa s-a mutat la Munchen, unde profesorii săi au rămas impresionați de cunoștințele sale matematice. El și-a dedicat timpul liber fizicii teoretice și în 1905 a publicat trei lucrări importante pe acest subiect.

Prima dintre aceste lucrări era legată de mișcarea browniană, mișcare aleatoare a particulelor fine. **Einstein** a explicat că acest lucru se datora faptului că particulele sunt bombardate de molecule de apă și a făcut preziceri legate de mișcarea și mărimea particulelor. Aceste preziceri au fost mai târziu verificate de către fizicianul **Jean Perrin** și au oferit primele măsurători exacte ale dimensiunii atomului.

În cea de-a doua lucrare a sa, **Einstein** a tratat lumina ca și cum ar fi fost formată din particule, pe care le-a numit „cuante luminoase”, mai târziu numite fotoni. El a sugerat că particulele de lumină ce lovesc anumite suprafețe metalice provoacă emisie de electroni, producând un curent electric și a propus o ecuație ce făcea legătura între energia cinetică a electronilor și frecvența luminii.

Pentru această a primit Premiul Nobel pentru fizică în 1921.

Însă cea de-a treia lucrare, din 1905, l-a făcut renumit pe **Einstein**. Privind lumina ca și cum s-ar comporta asemenea unui fascicul de particule, el scăpase de necesitatea eterului și a sugerat că, fără eter, nu a existat un „cadru de referință” fix față de care să se poată măsura mișcarea absolută: întreaga mișcare putea să fie măsurată doar referitor la observator. Acesta a fost unul dintre cele două postulate pe baza cărora și-a dezvoltat Teoria Specială a Relativității; celălalt a fost acela că viteza luminii este constantă și nu depinde de mișcarea observatorului. Din aceste două

postulate, utilizând „puțin mai mult decât algebră școlară”, **Einstein** a calculat că, într-un sistem aflat în mișcare față de observator, lungimea scade. El a descoperit de asemenea că timpul scade în același fel, iar masa crește.

Spațiul, timpul și masa, până atunci considerate invariabile (o cerință esențială a legilor lui Newton) nu păreau să se schimbe la viteze normale, însă schimbările deveneau considerabile la viteze apropiate de cea a luminii. În 1904, **Einstein** a produs faimoasa sa ecuație, făcând relația între energie (E) și masă (m): $E=mc^2$ (c fiind viteza luminii). Aceasta dovedea cantitatea imensă de energie stocată în masă, din care o parte este eliberată în radioactivitate și reacții nucleare.

Einstein și-a extins apoi teoria asupra sistemelor care se accelerează. Așa cum știu toți astronauții, accelerația mărește efectul gravitațional și de aceea greutatea trebuia să fie luată în considerare în teoria generală a lui **Einstein**. Un corp masiv poate fi văzut ca și cum ar crea gravitatea, distorsionând continuu spațiu-timp și, din aceasta, **Einstein** a calculat că razele de lumină ar fi deviate într-un câmp gravitațional. Acest lucru a fost dovedit experimental în 1919, când observațiile asupra luminii provenite de la stele în timpul unei eclipse solare au arătat că razele lor fuseseră deviate exact cu factorul prezis de **Einstein**.

După 1919 **Einstein** a fost recunoscut internațional. A primit numeroase premii și distincții, de la diferite societăți de Fizică, de pe întreg globul. Deși regreta pierderea intimității, **Einstein** și-a focalizat faima pentru a-și impune propriile sale vederi politice și sociale.

Laura-Cosmina DOGARU
clasa a XI-a B

REALIA

BYRON, NOBEL ȘI DINAMITA

„Patria mea este acolo unde lucrez și eu lucrez pretutindeni”, așa s-a exprimat *Alfred Nobel* despre universalitatea științei. Născut la Stockholm pe 21 octombrie 1833, prima parte a vieții s-a scurs sub îndrumarea tatălui său, care și dansul s-a ocupat foarte mult cu prepararea substanțelor explozibile, ale căror capricii pe vremea lui erau puțin cunoscute. Întâia școală a urmat-o la Petrograd. La vârsta de 17 ani a fost trimis să studieze mecanica la New York, timp de 4 ani sub îndrumarea compatriotului *Erickson John*. *Alfred Nobel* a luat în 1863 un brevet pentru un amestec de pulbere neagră cu nitroglicerină, dar care nu prea a avut întrebuințare. Una dintre cele mai mari invenții ale lui a fost capsula de foc, care ocupa locul al doilea în tehnica explozibilelor, după invenția pulberii de pușcă.

Napoleon al III-lea, atras de multele descoperiri ale lui *Nobel*, a obținut 10.000 de franci pentru construirea unei fabrici în Heleberg, lângă Stockholm, unde fără frică de moarte, tatăl și fiii începură din nou studiile periculoasei nitroglicerine. La 3 septembrie 1864 fabrica sărea în aer și cu ea mai multe vieți omenești, printre care și fratele cel mic al lui *Nobel*. Aceasta nenorocire i-a adus moartea bătrânului în mai puțin de un an, în plus construirea unei alte fabrici de nitroglicerină pe uscat.

Alfred Nobel a trebuit să-și construiască o fabrică plutitoare pe lacul Melar.

După multă muncă a obținut o substanță ieftină din faimosul mineral kieselgur, care se găsea din abundență și era format din schelete de diatomee. *Nobel* i-a dat numele de dinamită.

Peste câțva timp, o navă ce transporta 200 de butoaie de dinamită la Lima a fost nimicită de explozia produsului. Acest eveniment i-a adus succesul și celebritatea, după care *Nobel* a primit, timp de 6 ani, foarte multe comenzi pentru fabrici de dinamită. Invenția sa, în acest timp paralel cu munca depusă la crearea de fabrici, a suferit o nouă perfecționare. În locul kieselgurului se folosea colodiul, care împreună cu nitroglicerina formează un fel de gelatină mai puternică decât dinamita.

În viața particulară era un bun cunoscător al limbilor germana, engleză și franceză, iubea poeziile lui *Byron* și a compus și el însuși câteva poezii în limba engleză și chiar o dramă în versuri, „*Beatrice Cerei*”, în limba suedeză, dar care nu au fost niciodată publicate.

Alfred Nobel a fost un apostol al păcii, hotărând prin testamentul său de la 27 noiembrie 1895 să se împartă în fiecare an premii poezilor, oamenilor de știință și propagatorilor păcii universale.

prof. Angela SÂRBU

REALIA

COMPOZIȚIA CHIMICĂ A PARFUMURILOR

Pentru a ajunge să înțelegi tainicul mesaj al unui parfum, trebuie să știi că în spatele aromelor care ne surprind de fiecare dată și ne încântă simțurile, se află amestecuri de substanțe a căror compoziție este la fel de surprinzătoare!

John Oakes acordă o atenție deosebită ingredientelor parfumurilor, și scrie o carte dedicată acestor esențe originale.

Aldehidele sunt compuși organici creați în laborator ca să poată înlocui mirosurile naturale. Ele pot să intensifice prezența unor esențe naturale. Mai adaugă și o notă prăfoasă, astfel încât notele parfumului devin mai subtile.

Folosite în cantități mari, aldehidele pot da senzația olfactivă de produs contrafăcut. Ernest Beaux s-a folosit de calitatea aldehidelor și, utilizându-le cu grijă și imaginație, a creat legendarul No.5 special pentru *Gabrielle Chanel*. Acest parfum a încurajat folosirea ingredientelor sintetici în parfumerie.

Un parfum care se respectă este unul persistent, care nu se modifică în timp spre note de acru, de stătut sau chiar spre miros de alcool. Parfumurile ieftine au un miros ieftin din lipsa unor fixativi de calitate! Majoritatea ingredientelor folosite ca fixativi au proprietatea că nu sunt volatile, dar

nici n-ar putea fi folosite singure, căci au un miros dezgustător.

Ambra cenușie este cel mai bun fixativ și, în stare naturală, este sub forma unor bulgări cenușii de substanță grasă și urât mirositoare, substanță secretată de aparatul digestiv al balenelor – nu-i deloc atrăgător gândul, ce-i drept! Astăzi, chimiștii au sintetizat-o în laborator.

Uleiul de castor este neplăcuta secreție a glandelor limfatice ale castorului canadian, fiind utilizat în parfumerie pentru a da o notă persistentă. Din fericire, nevinovații castori se află la adăpost, căci s-a reușit sinteza în laborator a substanței respective

Zibeta este fixativul care se bucură de „cinstea” de a fi cel mai respingător miros care poate contribui la aromele unui parfum! Această substanță – care din fericire astăzi este sintetizată în laborator – provine din secreția glandelor din jurul cozii la o specie de pisici sălbatice.

Moscul - renumitul afrodisiac al lumii parfumurilor de calitate – este de fapt doar o secreție obținută de la masculii unei specii de antilope din Tibet.

Iată cum poate deveni cineva celebru! Chimiștii i-au găsit un înlocuitor.

Denisa HAPĂU
clasa a XII-a D

ȘTIAȚI CĂ...

... primul laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (1901) a fost **Conrad Roentgen** (1845-1923), fizician german, descoperitor al razelor X (1895), numite în cinstea sa razele Roentgen.

... **Jacobus Henricus von Hoff** (1852-1911), chimist olandez, a fost ales cel dintâi pentru decemarea Premiului Nobel pentru Chimie, înființat în 1901.

... prima moleculă ... vie? Tocmai s-a sintetizat o moleculă organică capabilă să asambleze singură compușii chimici necesari în replicația sa. **Baptisee R1**, această moleculă nu are metabolism propriu și nu poate deci fi considerată ca vie. Ea confirmă că viața ar fi putut evolua pornind de la simple molecule organice capabile să se replice.

... călugărul **Basileus Valentin**, preparând o substanță care adăugată la hrana porcilor le accelera îngrășarea, a avut ideea să o administreze și călugărilor în același scop. Toți călugării s-au îmbolnăvit, iar câțiva au murit. Substanța decretată ca având proprietăți anti-călugăr și numită ca atare în limba franceză „*anti-moine*”, ea fiind antimoniul nostru de azi.

... tânărul fizician canadian **Louis Slotin**, cu un calm desăvârșit, înlătura cu mâinile goale bomba atomică al cărei pericol de explozie era de neînlăturat. El însemna cu creta pe tabla pozițiile celor prezenți, pentru că medicii să poată stabili pentru fiecare doză de iradiere și tratamentul adecvat. Când termină, le

declară că vor fi salvați cu toții în afară de el. Peste câteva zile a murit.

... printr-o crâncenă ironie a întâmplării, vasul de pescari japonezi asupra căruia a căzut zăpada radioactivă în 1945 de la Bikini se numea „*Dragonul fericirii nr. 5*”.

REALIA

DEQUE (DUBLU QUEUE)

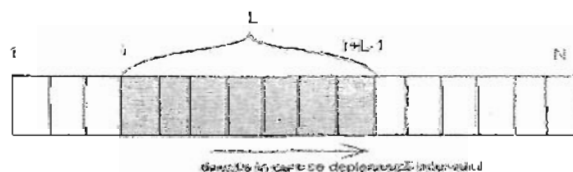
În numeroase probleme de informatică, apare deseori nevoia de a utiliza o structură de date asupra căreia să se efectueze inserări și extrageri de date, dar mai ales să se răspundă la anumite întrebări în timp cât mai scurt. Spre exemplu, pentru o mulțime în care se inserează și se extrag elemente, se dorește aflarea valorii maxime sau minime după fiecare astfel de operație. Structura potrivită în acest caz este un Heap, în care operațiile de inserare și extragere se implementează în $O(\log N)$ iar operația de query în $O(1)$, unde N este dimensiunea Heap-ului. În acest articol ne vom concentra asupra unui caz particular de Heap, în care ordinea de extragere a elementelor coincide cu cea de inserare.

Cea mai simplă metodă prin care poate fi vizualizat acest caz particular este un vector de elemente (date) pe care se deplasează de la stânga spre dreapta un interval de interes. Pentru acest interval, toate cele trei operații de inserare, ștergere și query se pot implementa în timp $O(1)$ folosind o structură simplă și foarte eficientă pe care o voi prezenta în cele ce urmează. Să considerăm mai întâi un maxHeap (Heap cu funcția query=valoarea maximă din structură) și să observăm ce avantaje ne aduce cazul particular. Atunci când inserăm un nou element, știm că acesta va sta în structură mai mult timp decât celelalte deja prezente acolo (datorită ordinii de extragere LIFO) și prin urmare toate elementele din Heap cu valoare mai mică decât acesta nu vor mai putea influența niciodată răspunsul la query, deci vor deveni redundante și se pot elimina. Acum, să considerăm toate elementele din Heap ordonate descrescător într-o listă asupra căreia avem acces la ambele capete. Operația de inserare o vom defini în felul următor: inițial, lista conține 0 elemente, deci ordinea descrescătoare este îndeplinită. La fiecare inserare, prin capătul drept vom elimina toate elementele mai mici decât cel curent, iar la sfârșit vom adăuga noul element. În acest mod, lista se păstrează mereu sortată, mai mult, pozițiile elementelor din structură apar în vector în ordine crescătoare.

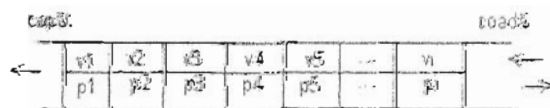
Operația de extragere va fi implementată în cadrul funcției query astfel: se alege elementul din capătul stâng (cel cu valoarea maximă) și se verifică dacă poziția acestuia în vector este în interiorul

intervalului de interes, iar dacă nu, acesta este eliminat și se repetă procedeul pentru următorul element până se ajunge la un element din intervalul de interes. Răspunsul la query este exact valoarea acestuia, deoarece este cea mai mare valoare din intervalul dorit. Cum fiecare element este inserat o singură dată și tot o singură dată este extras, numărul total de operații pentru cele N extrageri, inserări și query este $O(N)$ deci $O(1)$ amortizat pentru fiecare operație în parte. Structura astfel construită poartă numele de deque și are următoarele caracteristici:

- Deque reprezintă o structură de date de tip listă (coadă) având două capete, unul pentru inserări iar celălalt pentru query.
- Structura poate înlocui cu succes un caz particular de Heap, atunci când elementele sunt extrase din structură în ordinea în care au fost inserate.
- Un exemplu concret la care ne putem gândi este un vector de numere și un interval de L elemente consecutive ale acestuia. Inițial se aleg primele L numere din stânga, urmând ca apoi la fiecare pas acest interval să se deplaseze cu o poziție spre dreapta. La fiecare pas se vor pune întrebări de genul «care este cea mai mică valoare din interval, sau care este cea mai mare valoare din interval», întrebări la care se poate da răspunsul în $O(\log L)$ operații implementând un Heap sau $O(1)$ în cazul unui Deque.

Un deque arată în felul următor :

- Prin capăt elementele pot fi doar scoase, spre deosebire de coadă de unde pot intra și ieși elemente.
- După cum se poate observa fiecare element inserat în listă are două câmpuri V_i – valoarea (informația) și P_i – poziția pe care se află în vector.

- În funcție de tipul de Heap pe care îl înlocuiește Deque, elementele din listă sunt ordonate descrescător (maxHeap), respectiv crescător (minHeap) după V, proprietate ce trebuie păstrată după fiecare operație de inserare.
- De reținut faptul că $p1 < p2 < \dots < pi$ indiferent de tipul de Deque folosit.

Operația de inserare în deque constă în doi pași:

1. cât timp mai sunt elemente în deque și proprietatea de listă sortată se anulează odată cu inserarea noului element, este extras din coadă ultimul element.
2. noul element este inserat în coadă.

Funcția query include și operația de extragere:

1. cât timp mai sunt elemente în deque și poziția în vector a primul element din listă ($p1$) este mai mică decât poziția de început a intervalului curent de lungime L (se află în afara intervalului, mai exact în dreapta lui, deci nu ne mai interesează), este extras elementul din capăt.
2. valoarea elementului din capăt este returnat drept răspuns la query.

După o analiză amortizată a numărului de operații se obține $O(1)$ pentru ambele operații insert și query (fiecare element din vector este inserat și extras o singură dată).

Exemplu de problemă și soluție:

Se consideră un vector de N numere naturale. Să se găsească un interval de L numere consecutive astfel încât valoarea minimă din interval să fie cât mai mare.

Exemplu: $N=10, L=4$

$V = \{1, 6, 5, 4, 3, 9, 8, 0, 2, 11\}$

Sol = $\{5, 4, 3, 9\}$

$1 \leq L \leq N \leq 1000000$.

Soluție $O(N)$:

```
#include<stdio.h>
#define MAXN 1000000
int MAX,S,N, L, P, capat, coada, A[MAXN],
deque[MAXN][2];
void insert(int v,int p)
{
    while (capat<=coada && v<deque[coada][0])
        coada--;
    coada++;deque[coada][0]=v;deque[coada][1]=p;
}
int query()
{
    while(capat<=coada && deque[capat][1]<P)
        capat++;
    return deque[capat][0];
}
int main()
{int i;
scanf("%d %d",&N,&L);
for(i=1;i<=N;i++) scanf("%d",&A[i]);
```

```
capat=1;
MAX=-1;
for (i=1;i<L;i++) insert(A[i],i);
for (i=L,P=1;i<=N;i++,P++)
    {insert(A[i],i);
    if (query())MAX=query(),S=i;
    }
printf("intervalul cu valoarea minima cat mai
mare este:\n");
for(i=S-L+1;i<=S;i++)
    printf("%d ",A[i]);
return 0;
}
```

Alte exemple de probleme:

- 1) Se consideră o secvență de N numere întregi. Să se determine un interval de lungime cuprinsă între L și U cu suma elementelor maximă. – Soluție $O(N)$
- 2) Se consideră o matrice pătratică de dimensiune N care conține numere naturale. Să se determine un dreptunghi de arie maximă astfel încât diferența dintre valoarea maximă și minimă din regiune să fie mai mică sau egală cu D. – Soluție $O(N^3)$.
- 3) mai multe astfel de probleme pot fi găsite pe site-urile infoarena.devnet.ro și algoritmus.org (dacă mai există).

Marin RADU
clasa a XII-a B

OLIMPLADE

REZULTATE OBȚINUTE LA FAZA NAȚIONALĂ ȘI UNELE PARTICIPĂRI INTERNAȚIONALE

RADU MARIN (clasa a XI-a B) *informatică* - prof. *Marilena Oprea*
Medalia de bronz la Olimpiada de Informatică a Europei Centrale - Budapesta
Medalia de bronz la Olimpiada Internațională de Informatică - Varșovia

ANDREI BUDESCU (clasa a XII-a B) *economie* - prof. *Simion Ene* - premiul I

OANA JOEAN (clasa a XI-a D) *biologie* - prof. *Corina Ciucu* - premiul II

ANDREEA PALADE (clasa a IX-a C) *literatura română* - prof. *Janet Voineag* - mențiune

PAUL LUNGU (clasa a IX-a B) *literatura română* - prof. *Crina Capotă* - mențiune

RALUCA CARTAȘ (clasa a XII-a B) *limba germană* - prof. *Laura Roșca* - mențiune

ANDRA HANȚĂ (clasa a X-a E) *limba latină* - prof. *Soare Elena* - mențiune

CĂTĂLINA STOICA (clasa a X-a C) *matematică* - prof. *Dănuț Emil Popoiu* - mențiune

CRISTIAN SĂVESCU (clasa a X-a C) *matematică* - prof. *Dănuț Emil Popoiu* - mențiune

ELENA MUSTĂȚEA (clasa a X-a C) *fizică* - prof. *Sorin Bodaș* - mențiune

DENISA HAPĂU (clasa a XI-a D) *chimie* - prof. *Maria Dochia* - mențiune

OANA PĂVĂLOIU (clasa a X-a B) *istorie* - prof. *Daniela Mălinoiu* - mențiune

IONUȚ TRIF (clasa a X-a C) *geografie* - prof. *Aneta Popa* - mențiune

GEORGIANA ȘUȘU (clasa a XI-a F) *sociologie* - prof. *Simion Ene* - mențiune

TEODOR ROȘU (clasa a X-a C) *informatică* - prof. *Liliana Colin* - mențiune

RADU MARIN (clasa a XI-a B) *informatică* - prof. *Marilena Oprea* - mențiune

După cum se observă cu ușurință, rezultatele sunt și de aceasta data onorante. În anul școlar 2004-2005 au participat la faza națională 41 de elevi (literatura română, limbile moderne, limba latină, matematică, fizică, chimie, biologie, istorie, geografie, științele sociale, informatică). Dintre aceștia 16 au fost încununăți cu lauri. La loc de cinste se află rezultatele de excepție obținute de elevul **RADU MARIN** (informatică).

Acestor distincții li se adaugă câteva premii și mențiuni pentru elevii:

CĂTĂLINA STOICA (clasa a X-a C) *matematică* - prof. *Dănuț Emil Popoiu*
Medalia de argint a S.S.M.R.

CRISTIAN SĂVESCU (clasa a X-a C) *matematică* - prof. *Dănuț Emil Popoiu*
Medalia de argint a S.S.M.R.

LAURENȚIU IONAȘCU (clasa a XI-a C) *matematică* - prof. *Cornel Noană*
Medalia de bronz a S.S.M.R.

CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE INFORMATICĂ

22-23 ianuarie 2005

Concursul s-a desfășurat pe trei secțiuni: SOFT EDUCAȚIONAL, PAGINI WEB și MULTIMEDIA (filme, grafică 3D, animație), urmat de o dezbatere „strategii pentru dezvoltarea utilizării IT&C în educație”. Aceste manifestări au demonstrat creativitate, originalitate, o bună organizare, trăsături ale binecunoscutului spirit unirist. Au participat elevi din Orăștie, Moreni, Suceava, Alba Iulia, Galați, Târgoviște, Craiova, Bacău, București, Iași, Timișoara, Arad, Dâmbovița, Rm. Vâlcea, Focșani, Panciu.

Elevul *Alin Toader* din Găiești, Dâmbovița a declarat că a venit la acest concurs: „*Să văd munca celorlalți, să văd cum e apreciată munca mea, dar și pentru spiritul competiției*”, în timp ce elevul *Alexandru Bucă* din Iași se arată mai deschis spre zona socialului: „*Să cunosc oameni noi, să fac cunoscută munca mea*”. A fost, cu alte cuvinte, o atmosferă de competiție, încununată cu premii în bani, acordate cu generozitate de Primăria municipiului Focșani și Microsoft România. Iată ce declarau, la sfârșitul concursului, doi prestigioși membri ai juriului: „*Focșaniul a fost de la început și a rămas datorită unor profesori și oameni de suflet de aici, ca unul din centrele-pilot*” (prof. univ. *Mihai Jalobeanu*) și „*Este o activitate foarte binevenită, ridică nivelul concursurilor din România...*” (prof. univ. *Adrian Niță*)

La secțiunea SOFT EDUCAȚIONAL primele trei premii au fost obținute (în ordine) de elevii din București, Panciu și Orăștie, la care s-au adăugat trei mențiuni: Moreni, Timișoara, Panciu. La secțiunea PAGINI WEB primele trei premii au fost obținute de elevii din Suceava, Iași și Rm. Vâlcea, la care se adaugă cinci mențiuni obținute de elevii din Găiești, Iași, Panciu, Sibiu și Alba Iulia. În sfârșit, secțiunea MULTIMEDIA a înregistrat premiul I pentru Suceava, premiul II pentru Focșani (*Adriana Bordeanu* și *Tatiana Frangu*), premiul III pentru Galați, la care se adaugă o mențiune pentru Târgoviște. Nu în ultimul rând se cuvine apreciat efortul doamnei profesoare *Marilena Oprea* care a „editat” un buletin de informare al acestor manifestări ce contribuie, alături de matematică, le prestigiul acestei instituții.

...ȘI IARĂȘI LA LUMEA DATE

CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE MATEMATICĂ

„UNIREA” 2005

29-30 ianuarie 2005

... s-a desfășurat la aceeași altitudine și a avut aceeași anvergură ca în anii precedenți, menținând cota de prestigiu pe care o are această manifestare la nivel național. Juriul, de mare autoritate, coordonat de prof. univ. dr. *Ion D. Ion*, prof. univ. dr. *Dan Brânzei* și prof. *Bogdan Enescu*, a avut o sarcină cu adevărat dificilă: de a departaja lucrările celor mai reprezentativi tineri matematicieni din județele Vrancea, Brăila, Galați, Tulcea, Bacău, Vaslui, Iași, Neamț, Suceava, Dolj, Vâlcea, Botoșani,

Prahova, Ialomița, Constanța și municipiul București, totalizând nu mai puțin de 285 de participanți la toți anii de studiu: de la clasa a VII-a până la clasa a XII-a.

Misiunea organizatorilor (între care se detașează ferm membrii catedrei de matematică a CNU), sprijiniți direct de Primăria municipiului Focșani și Inspectoratul Școlar Județean, nu a fost deloc ușoară. La clasa a VII-a primele trei locuri au fost ocupate de elevi ai colegiilor naționale din Craiova și

Suceava. La clasa a VIII-a primele poziții au revenit elevilor din Rm. Vâlcea, Iași și Craiova.

Deținătorii primelor trei poziții, la clasa a IX-a, au fost elevii ai liceelor și colegiilor naționale din Ploiești, București și Iași. Pe aceleași poziții fruntașe au urcat, la clasa a X-a, elevii colegiilor naționale din Bacău, Brăila și Craiova. La clasa a XI-a, cei mai buni s-au dovedit elevii colegiilor naționale din Craiova și Iași, iar la clasa a XII-a primele trei locuri le-au revenit elevilor din București și Piatra Neamț.

Dintre elevii uniriști cea mai bună poziție, de departe, a avut-o **Livia Șuşu** (clasa a X-a) cu 15 p, urmată, la același an de studiu de **Cătălina Stoica** cu 10 p, **Cristian Săvescu** cu 8 p și **Andreea Secară** cu 7 p.

La clasa a XI-a s-a distins **Laurențiu Ionașcu** cu 8 p, iar la clasa a IX-a **Bogdan Albu** cu 10 p, **Dan Chirilă**, **Andra Ciorici** și **Marian Stoica** cu câte 7,5 p.

În sfârșit la clasa a VIII-a, **Raluca Danțiș** cu 16 p, **Laura Dascălu** cu 13 p, **Valentin Dedi** cu 8 p, iar la clasa a VII-a **Mădălin Costache** a realizat 12 p, în timp ce colegii ei, **Oana Bondroiu** și **Dragoș Măimăscu**, au obținut 11,5 p. Pentru aceștia, e un început foarte promițător.

Nu ne îndoim că la edițiile viitoare, rezultatele vor fi net superioare, așa cum am fost și suntem obișnuiți când e vorba de "regina științelor" - matematica.

VIP-URI ÎN DEVENIRE

RADU MARIN

Radu Marin este un fan „înraît” al calculatoarelor și al informaticii, pasiune încununată de rezultate deosebite. Participant „fidel” al olimpiadelor de informatică, a obținut în fiecare an, începând cu clasa a V-a, locul I la olimpiadelor județene, iar la naționale premiul al III - lea în clasa a X-a și mențiune în clasele a X-a și a XI-a.

Însă anul 2005 a fost de departe cel mai fructuos și poate fi considerat anul în care munca sa a fost răsplătită și în care așteptările în ceea ce-l privește au fost confirmate.

Prima reușită remarcabilă a fost calificarea în lotul național de informatică, fapt ce l-a situat între primii douăzeci de elevi informaticieni din țară, apoi în urma unor baraje destul de dure s-a calificat în echipa ce a reprezentat România la Olimpiada de Informatică Central Europeană din Ungaria unde au fost prezente 20 de țări participante. Dar cea mai onorantă calificare poate fi considerată cea de la Olimpiada Internațională de Informatică organizată în orașul polonez Nowy Sacz unde s-au întâlnit 400 de concurenți din 80 de țări.

La aceste concursuri, **Radu Marin** a obținut punctaje foarte bune, aducând astfel României două medalii de bronz și adăugând medalii internaționale cu numerele unsprezece și doisprezece în palmaresul Colegiului Național „Unirea”.

În septembrie 2005, împreună cu alți 54 de olimpici români, a petrecut o săptămână în Europa, acesta fiind un premiu tradițional și binevenit din partea Ministerului Educației.

Pe **Radu** l-am găsit, așa cum era de așteptat, în laboratorul de informatică, în fața calculatorului, navigând pe net.

Ne-a spus că este mulțumit de rezultate (logic), mai ales că a început să se pregătească mai serios din clasa a IX-a, iar pasiunea și munca lui au dat roadele mult așteptate. A sacrificat nopți, o parte din timpul liber, ajungând chiar să se gândească la rezolvarea unei probleme 10 (zece!!!) ore, dar când îți place ceea ce faci, aceste lucruri par naturale. Nu crede că are neapărat vreun talent deosebit și afirmă că mulți dintre colegii lui ar fi putut obține performanțe asemănătoare dacă munceau cu adevărat (pe noi ne-a impresionat modestia lui).

Radu le mulțumește tuturor profesorilor pentru sprijinul acordat, dar în special doamnei profesoare **Marilena Oprea** cu care studiază informatică de șapte ani și care îi este și diriginte.

A învățat foarte multe și din concursurile de informatică on-line la care a participat și participă și pe care le recomandă tuturor celor ce doresc să se antreneze în pregătirea de performanță (Campion, Algoritmus, Bursele Agora și Infoarena), dar a învățat și de la prietenii săi cu aceeași pasiune, informatică, unii foști absolvenți ai Colegiului Național „Unirea”.

Atmosfera de la concursuri a fost tensionată, cel mai greu fiind la Europene, deoarece era prima competiție la care s-a întâlnit cu persoane din afara

României. Deși între participanții la olimpiade se mai nasc conflicte, lucru de altfel firesc, **Radu** a legat prietenii, a cunoscut tineri de vârsta lui din alte țări și afirmă că americanii i s-au părut „*ciudați și speriați*”, iar chinezii foarte sociabili pentru că ofereau competitorilor drept cadouri amulete roșii... să le poarte noroc (sau ghinion). Lui **Radu** cu siguranță i-au purtat noroc.

În Polonia, la Internaționale, a avut drept ghid niște studente „*foarte drăguțe*”, cu care corespundează și acum (evident prin mail-uri) și care de curând i-au făcut o invitație pentru petrecerea de Crăciun. La Europene, în Ungaria, i s-a părut amuzant (ciudat?) un concurent, american, care intra la concursuri cu o vacă de pluș pe umăr, mângâind-o tot timpul, crezând că-l inspiră. Ciudați sau nu, în mod sigur **Radu** dorește să-i revadă, chiar dacă nu pe aceiași, la Olimpiada Internațională de Informatică din Mexic din 2006 și, ca să-l cităm, „*să prindă câteva raze de soare în Mexic*”.

La anul crede că o să urmeze Facultatea Politehnică din București și vrea să ajungă apoi la o firmă celebră de jocuri din România (despre care nu putem spune mai mult ca să nu-i facem publicitate), dar dacă i se va oferi ceva mai bun, nu va rata ocazia de a pleca în străinătate.

În România sau în altă țară, **Radu** va avea precis succes în meseria pe care și-a ales-o și credem noi că va avea și casa cu piscină și palmieri din California și va fi înconjurat de staruri și de oameni

CERTIFICATE OF ACHIEVEMENT

awarded to Contestant

Radu Marin

Bronze Medal

17th International Olympiad in Informatics

Krynki Szcz. Poland
August 18-25, 2005

Chairman of IOI 2005

important așa cum își dorește și de ce nu? Acum este V.I.P. școlar).

Nouă ni s-a părut un băiat deschis și comunicativ și îi urăm succes în proiectele lui viitoare

Pentru conformitate,

Mădălina HUMĂ și **Andra BOTEZATU**
clasa a X-a B

DENISA HAPĂU

A fost elevă a Școlii cu clasele I - VIII „*Duiliu Zamfirescu*” din Focșani, când a participat la faza națională a Olimpiadei de matematică (2001) și a celei de limba și literatura română (2002), probând de la început disponibilități multiple pentru variate domenii ale cunoașterii. În anul 2002 a devenit elevă a Colegiului Național „*Unirea*”, unde a descoperit în

bună parte și datorită doamnelor profesoare **Maria Dochia** și **Corina Ciucu**, chimia și biologia, lăsându-se fascinată, deocamdată, de partea teoretică a acestor domenii.

Încă în clasa a IX-a fiind (2002), obține o mențiune pe țara la Olimpiada de Chimie, desfășurată la Constanța, dar și Premiul Special pentru cea mai bună lucrare teoretică. În anul următor confirmă pasiunea pentru chimie și apetitul pentru performanță, obținând o mențiune specială (Deva, 2003), dar confirmându-și o altă pasiune, biologia, prin obținerea unei mențiuni la nivel județean. Multipla sa înzestrare nativă, voința și puterea sa de muncă se dovedesc impresionante, mai ales că în aceeași perioadă primise un premiu II pe județ la obiectul... literatura română.

În sfârșit, anii 2004 și 2005 sunt anii marilor performanțe, al confirmărilor depline. Spre exemplu, în 2004, obține (atenție!):

- Premiul III la Olimpiada de Biologie, faza județeană
- Mențiune Specială la Olimpiada Națională de Chimie (Iași)
- Premiul I la Concursul Interjudețean de Chimie „*Petru Poni*”, secțiunea „*Lucrare scrisă*”

și Premiul III la același concurs interjudețean, secțiunea „Tehnici de laborator”

Iar în 2005, eleva *Denisa Hapău* (clasa a XI-a D) primește o mențiune la Olimpiada Națională de Chimie (Constanța), două Premii I la Concursul Interjudețean de Chimie „Petru Poni”, atât la secțiunea „Lucrare scrisă”, cât și la secțiunea „Tehnici de laborator”. Pe 29 mai 2005 obține Premiul II ca participantă la Sesiunea de Referate și Comunicări Științifice ale elevilor, faza interjudețeană

(Buzău) cu tema: „Analiza apei potabile din Focșani”.

Profesorii și colegii o caracterizează în puține cuvinte: conștiincioasă, receptivă la nou, rezistență la stress, sociabilă, exigenta cu sine și cu ceilalți, modestă și cumpătată. În mod sigur, *Denisa Hapău*, nu va fi tipul specialistului îngust, limitat de propria specialitate și sărăcit de imperiul atotputernic al informațiilor științifice.

MATEMATICA - DIN NOU LA ÎNĂLȚIME

Nu mai puțin de 56 de premii și mențiuni individuale, trei prestigioase premii III pe echipe au obținut elevii noștri la concursurile interjudețene de matematică în cursul anului școlar trecut. Profesorii îndrumători sunt aceiași, care ne-au adus adânci și de neuitat satisfacții în atâtea alte ocazii: *Cornel Noană, Cristinel Știru, Marius Mohonea, Enache Pătrașcu și Dănuț Emil Popoiu.*

Le urăm aceleași succese pe anul în curs!

Concursul „Dimitrie Pompei” – Botoșani

Andreea Matei – mențiune

Concursul „Octav Onicescu” Botoșani

Carmen Istrate – mențiune

„Cristian Galude” Galați

Cătălina Stoica – premiul I
Laurențiu Ionașcu – premiul I
Andreea Matei – premiul III
Cătălin Petrișor – mențiune
Dragoș Măimăscu – mențiune
Valentin Dediu – mențiune

Concursul „Unirea 2004” Focșani

Mădălina Costache – mențiune
Valentin Dediu – mențiune
Raluca Danțiș – mențiune
Oana Bondroiu – mențiune
Dragoș Măimăscu – mențiune
Andra Ciorici – mențiune
Stoica Cătălina – mențiune
Laura Dascălu – mențiune
Cristian Săvescu – mențiune
Ionașcu Laurențiu – mențiune
Bogdan Albu – mențiune
Livia Șușu – mențiune
Dan Chirilă – mențiune
Marian Stoica – mențiune

„Gheorghe Vrânceanu” Bacău

Cătălina Stoica – premiul I
Laurențiu Ionașcu – mențiune
Livia Șușu – mențiune
Andra Ciorici – mențiune
Laura Dascălu – mențiune
Oana Bondroiu – mențiune
Raluca Danțiș – mențiune
Andrei Guzu – mențiune

ECHIPA LICEU

Cătălina Stoica – premiul III
Laurențiu Ionașcu
Livia Șușu
Andra Ciorici
Andrei Guzu

„Victor Vâlcovici” Brăila

Cătălina Stoica – premiul II
Laurențiu Ionașcu – premiul III
Dan Chirilă – mențiune
Andra Ciorici – mențiune
Andri Guzu – mențiune

„Anghel Saligny” Focșani

ECHIPA GIMNAZIU

Laura Dascălu - premiul III
Valentin Dediu
Raluca Danțiș
Mădălin Dincă

ECHIPA LICEU

Cătălina Stoica - premiul III
Laurențiu Ionașcu
Cristian Săvescu
Irina Ducan

Memorialul „Ștefan Dârțu” – Vatra Dornei

Livia Cană – mențiune
Livia Filote – mențiune
Andrei Arghirescu – mențiune
Andromeda Sonea – mențiune
Andreea Matei – mențiune
Valentin Dediu – mențiune
Dragoș Măimăscu – mențiune
Raluca Danțiș – mențiune

„Al. Miller” - Iași

Irina Ducan – premiul III
Cristian Săvescu – mențiune
Dan Chirilă – mențiune
Andra Clorici – mențiune
Andri Guzu – mențiune
Cătălina Stoica – mențiune
Bogdan Albu – mențiune

„Florica T. Câmpan” - Iași

Andromeda Sonea – mențiune
Livia Filote - mențiune

PROIECTUL COMENIUS

Aventurile în Cyberspace pot deveni realitate....

*Dedicată tuturor celor care mai cred
în Moș Crăciun și celor care nu mai
cred dar poate într-o bună zi...*

Totul a început într-o superbă zi de octombrie, când melancolia toamnei te îndeamnă la visare și nu la pasiuni pentru hârțoage... dar acestei birocratii i-a urmat un telefon de la Agenția Națională Socrates cu o veste incredibilă: am fost selectată să particip la un seminar de contact în Belgia, (organizator-Ministerie Van de Vlaamse Gemeenschap), Landcommanderij „Alden Biesen”.

Și așa a început povestea cadourilor de Crăciun, în decembrie, 2001. La sfârșit de noiembrie 2001, în castelul Bilzen, Landcommanderij, departe de lumea dezlănțuită, într-o atmosferă prin excelență bacoviană, negociam deja un proiect și m-am întors acasă victorioasă cu primul cadou de Crăciun din Belgia.

În vara lui 2002 am avut confirmarea proiectului școlar „European Youth Cultures” (Culturile

Tineretului European), proiect derulat în perioada 2002-2005, sub îndrumarea colegilor olandezi în colaborare cu Spania, Slovacia și România.

Se poate scrie un roman câte s-au întâmplat în trei ani dar nu intenționez să plictisesc așa că voi da adresele de unde se pot afla multe: <http://ejournal.eduprojects.net>

La această adresă avem mai multe spații care pot fi accesate: România, revista Mirrors, produsul final

al primului an de proiect și pagina web <http://comenius.lufo.ro> în România 2 și România 3, Euro-Asian Mirrors (top rated journal) <http://ejournal.eduprojects.net/sp1> și Euromirrors <http://ejournal.eduprojects.net/Euromirrors/>

Și tot așteptându-l pe Moș Crăciun, m-am întâlnit cu el... Anul acesta am avut onoarea de a fi invitată chiar în țara lui, la Järvenpää/Helsinki, Finland March 11-13, 2005, în calitate de colaborator la un seminar de către președintele rețelei Comenius 3 networks Comp@ct, domnul profesor **P. Pirhonen** și am prezentat lucrarea „Chirurgia fiordurilor mentale” în cadrul Conferinței Proiectelor Școlare Europene (The 19th European Schools Projects (ESP) Conference in collaboration with the Comenius 3 networks Comp@ct and ECOLE).

Toate informațiile le putem citi la <http://compact.eduprojects.net> A. Conference Finland <http://ejournal.eduprojects.net/C2005/>

Aventura finlandeză a constituit o experiență în sine, fiind unică nu numai prin muzica lui **Sibelius** și lacuri ci și prin sauna care reprezintă un mod de viață finlandez, simbolul ospitalității lor, privită ca eveniment social. Există un proverb finlandez: „*Întâi îți construiești sauna apoi casa*”. Sauna este baia de aburi, fiind urmată de baie rapidă în apă rece sau tăvălirea prin zăpadă...

Prima seară ne-am bucurat de toate acestea în vila Kokkonen.

Frigul din țara lui Moș Crăciun a fost compensat de generozitatea și căldura sufletească care este în raport invers proporțional cu temperaturile scăzute! Am călătorit prin mai multe locuri dar locul care m-a marcat a fost Finlanda, și mi-am descoperit afinități nebănuite cu cei din nord.

Finalitatea acestei deplasări s-a materializat în Proiectul „*Oglinzi Europene*” (Finlanda, Italia și

România). <http://ejournal.eduprojects.net/Euromirrors/>

Toate informațiile le putem accesa la <http://compact.eduprojects.net> A. Conference Finland

Încrederea acordată m-a obligat la muncă serioasă și anul acesta școala noastră s-a calificat în primele zece colegii din Europa, la exemple de bună practică în activitatea publicistică adresa: <http://compact.eduprojects.net> COMP@CT - Interesting examples - Upper secondary schools.html

Proiecte în derulare: „*Oglinzi Europene*” (Finlanda, Olanda, Italia și România) iar în toamna aceasta, încurajată de domnul profesor **Henk Stigte**, Universitatea din Amsterdam, coordonator ESP (European School Projects/mai nou Euro-Asian Projects) am acceptat o provocare și mai mare: o colaborare cu Philippines, „*Oglinzi Euro-asiatice*” adresa <http://ejournal.eduprojects.net/Euro-AsianMirrors/>

Datorăm mulțumiri pentru toate aceste rezultate tuturor elevilor care au participat și colegilor de informatică care au fost tot timpul lângă noi, I.S.J., A.N.S. și domnilor mei profesori din Finlanda care au crezut în mine și m-au susținut din 2003, de la prima noastră întâlnire de la Linz, Austria și încă ne mai susțin. Spațiul unde publicăm a fost oferit cu multă încredere și generozitate de echipa C@mpact a Finlandei.

Voi pleda pentru mitul lui Moș Crăciun până va avea din ce în ce mai mulți adepți....

Și puteți rătăci și voi în labirintul provocărilor interculturale, populate de galeriile de oglinzi, la început europene, acum euroasiatice... și multe alte oglinzi... poate mondiale într-o bună zi....

Tentația de a rămâne în labirint este așa de mare...

prof. Claudia SLUJITORU

ȘI NOI AM FOST ÎN CYBERSPACE

Ce poate fi mai interesant pentru un elev decât să participe într-un proiect care-i oferă șansa de a cunoaște cultura și mentalitatea altor țări prin proprie experiență. Prin proiectele Comenius la care am participat timp de trei ani am cunoscut mulți tineri alături de care m-am simțit minunat, cu multă energie, idei și cu forța de a le pune în practică. Indiferent dacă erau slovaci, spanioli, portughezi, italieni, olandezi sau francezi, ei erau flexibili, corecți, comunicativi, calități care-i fac să fie mai aproape de ceea ce numim idealul tânărului european.

Lucrând cu ei am deprins un nou mod de abordare al problemelor la nivelul standardelor

europene. Eu cred că aceste proiecte ar trebui incluse în programa școlară astfel încât fiecare elev să beneficieze de cât mai multe astfel de experiențe.

Numai prin observație directă se poate percepe o serie de aspecte, amănunte, care fac parte din cultura și civilizația europeană, dar care nu pot fi surprinse sau redată nici de cărți, nici de imaginile albumelor foto, nici de cuvintele celui mai talentat povestitor.

Oana OPREA (XII B)

Comenius a fost un proiect care a însemnat foarte mult pentru mine. Dacă la început am privit ca pe o joacă scrierea unor articole, totul a căpătat

seriozitate și o implicare afectivă pe parcurs. Concretizarea proiectului într-o revistă, într-o pagina web nu au făcut decât să ne aducă satisfacție, o mândrie că am realizat ceva frumos.

Am învățat în acești ani mai multe decât mi-aș fi imaginat despre culturi și obiceiuri diferite, mentalități, moduri de viață, am cunoscut oameni deosebiți care mi-au devenit prieteni. Am avut oportunitatea de a merge la Bratislava și în Barcelona unde i-am întâlnit pe cei din proiect și am putut să comunicăm mult mai bine decât am fi făcut-o vreodată prin intermediul calculatorului, să ne cunoaștem și să rămânem amici.

Comenius a fost mai mult decât un proiect, a creat legături (poate altfel imposibile) între oameni. Nu pot să fiu decât fericită pentru șansa de a participa, nostalgică deoarece totul a avut un sfârșit.

Andeea DERELI (XII B)

Este atât de frumos și de interesant să cunoști o țară străină, să descoperi în ea numai trăiri emoționante și oameni deosebiți... Asta a însemnat pentru mine șansa pe care mi-a oferit-o **Comenius** în primul an de liceu. Am cunoscut oameni atât de primitivi, atât de prietenoși, atât de frumoși, pe care nu am să-i uit niciodată. Am văzut lucruri extraordinar de frumoase pe care le-am recunoscut de la televizor sau din cărți. Proiectul **Comenius** în sine a fost o parte din viața mea timp de trei ani și m-a învățat multe lucruri. Articolele pe care le-am scris m-au ajutat să mă exprim într-o limbă străină care îmi plăcea foarte mult. Faptul că numele meu a apărut în revista **Comenius** și faptul că i-am cunoscut pe o parte din elevii cu care lucrasem a fost un lucru îmbucurător și emoționant.

Sunt mândră că am făcut parte dintr-un grup de oameni cu care am lucrat extraordinar, oameni serioși, oameni implicați în realizarea proiectului, oameni de la care am învățat multe. Îmi pare foarte rău că s-a terminat dar am rămas cu multe amintiri deosebite care pentru mine sunt foarte valoroase și înseamnă mai mult decât orice altceva.

Gabriela GRIGORAȘ (XII B)

Nu aș putea să descriu în câteva fraze ce înseamnă proiectul **Comenius** pentru mine. Totul a început în clasa a IX-a, când abia intrat la liceu căutam ceva nou cu care să-mi omor timpul dar și cu un scop cât mai educativ. Am avut satisfacții la care nu am avut curajul să mă gândesc vreodată: realizarea mai multor articole în limba engleză, apariția numelui meu într-o revistă, crearea unei pagini web în colaborare cu colegii din străinătate și perfecționarea limbii engleze într-o țară străină.

Țin să menționez că fiecare dintre participanți avea șansa să meargă într-una din țările participante. În 2005 am avut un schimb de experiență extraordinar în Spania și mai precis în Barcelona. Am rămas cu cele mai frumoase amintiri și la întoarcere mi-am dat seama că nu mai eram eu.

Am început să văd lumea cu alți ochi, iar ceva din mine spunea că trebuie să fac schimbări majore în viața mea, pe scurt trebuie să învăț, trebuie să mă modernizez, trebuie să mă străduiesc să calc pe urmele europenilor pe care îi cunoscusem.

Mulțumesc proiectului **Comenius**!

Marius ZAMFIRESCU (XII B)

S.T.E.F. 2005

TROFEUL FESTIVALULUI ȘI MARELE PREMIU PENTRU CEL MAI BUN SPECTACOL, PREMIILE DE INTERPRETARE MASCULINĂ ȘI FEMININĂ, TOT CE S-A PUTUT LUA

Întrunit în ziua de 8 iunie 2005, juriul celei de-a XXIII-a ediții a STEF, format din criticul teatral **Marilena Țepuș**, actorii **Sorin George Rusu** și **Adrian Ciglean**, a acordat Marele Premiu, premiul pentru cel mai bun spectacol, în cel de-al doilea an consecutiv, trupei de teatru a Colegiului Național „Unirea” care a prezentat în concurs piesa „Bădăranii” de **Carlo Goldoni**, în regia actorului **Adrian Damian**. Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină a revenit unirstei **Alina**

Aluculesei pentru rolul *Luciettei*, iar premiul pentru cea mai bună interpretare masculină a revenit lui *Vlad Mișu* pentru rolul *Leonardo* (ce-si ia foarte în serios talentul cu care a fost înzestrat).

Iată câteva declarații ale „învățătorilor” :

„Jucând în *Bădăranii* mi-am dat seama că dincolo de aparențele unei lumi fără cusururi, se ascunde o infinitate de erori” (*Alina Aluculesei*)

„Acest rol (*Leonardo*, n.n.) m-a ajutat să mă maturizez. M-a ajutat să gândesc altfel, să simt altfel, să mă comport altfel și mi-a demonstrat, încă o dată, dacă mai era nevoie, că munca în echipă este o adevărată „rețetă” a succesului” (*Vlad Mișu*)

„Teatrul m-a învățat să fiu sinceră cu mine înșami și să mă redeschid față de ceilalți. Am început să mă cunosc.” (*Adriana Bordeanu*)

Indiscutabil, echipa de teatru a Colegiului Național „Unirea” a fost cea mai bună trupă a Galelor STEF 2005. Mereu pe primul loc... a devenit chiar plictisitor!

CENACLUL ARTELOR „HYPERION”

A fost și este (încă) o prezentă activă, chiar dacă sporadică. Între cele mai substanțiale activități ale cenacului amintim aici ședința festivă din 24 ianuarie 2005 când elevii participanți s-au întâlnit cu *Ion Panait*, *Ioan D. Denciu* și *Virgil Panait*, membrii ai Uniunii Scriitorilor din România.

Aceștia au vorbit (elogios) despre „*Revista noastră*”, au citit din creația proprie și s-au angajat în dialog cu elevii aspiranți la Muntele Parnas. Dintre elevi au citit *Anca Irina Parvana*, *Irina Ferariu*, *Cristina Mogda*, *Mihaela Prodan* (poezie), *Raluca Potop* (proză) și *Oana Joean* (eseu).

Pe data de 5 februarie 2005, membrii cenacului s-au întâlnit cu domnul profesor *Florinel Agafiței*, doctor în filozofie, autor a mai multor cărți de proză („*Anamneze*”, „*Careul mare*”, „*Baronul*”, „*Haita*”). Acesta a povestit celor prezenți amintiri despre India, unde s-a aflat timp de șase luni (1997) cu sprijinul lui *Rajiu Dogra*, ambasadorul Indiei la București. Au citit proză, *Raluca Potop* și eseu, *Ana Maria Trandafir*.

Mai amintim aici ședința din 19 februarie 2005 când au citit *Ioana Frangu* (proză) și *Mihaela Prodan* (proză, poezie), cea din 23 aprilie când a avut loc o dezbatere incitantă pe tema „*Cuvântul care zidește*” sau, mai recent, ședința din 1 octombrie când au citit poezie *Diana Toma* și *Irina Ferariu*.

De ce participă atât de puțini elevi la aceste ședințe de cenacul? Există un răspuns, dar o elementară decență ne împiedică să-l dăm. Boicotul sau indiferența nu onorează pe nimeni.

Pentru conformitate,
prof. *Mircea DINUTZ*

AN DE GRAȚIE PENTRU „SEISM”

Clubul de dezbateri academice al C.N.U., „Seism” a avut un an competițional de excepție, reușind două performanțe notabile.

În luna august, două echipe formate din elevii: *Andreea Adjudeanu, Andrei Budescu, Cezar Cherciu, Mihaela Grigorică, Livia Jalea și Raluca Petrescu* au participat la Competiția Regională ARDOR Moldova, concurs desfășurat în județul Neamț. Echipa debaterilor *Andrei Budescu, Cezar Cherciu, Raluca Petrescu* a obținut premiul I, devenind campioana regională și calificându-se astfel la faza națională. De asemenea, *Andrei Budescu* a primit și premiul pentru cel mai bun debater al competiției.

Competiția națională de dezbateri academice Karl Popper s-a desfășurat în perioada 1-5 septembrie la Poiana Pinului (județul Buzău). Echipa „Seism” a obținut premiul al doilea, devenind vicecampioană națională. Este de menționat și faptul că toți cei trei debateri uniriști s-au clasat în primii 10 vorbitori în clasamentul individual al debaterilor.

De asemenea, ei au fost selecționați să participe la emisiunea „Generația Contra” difuzată la postul TVR 1.

Sperăm că în anul competițional viitor, mai vechii și mai noii membri ai clubului să păstreze același standard al reușitelor competiționale.

prof. Maria ZGĂBÂRDICI

GRAFFITY - UN SUBIECT FIERBINTE DISCUTAT LA RECE

Agitație, alergături, emoții...

Multă înțelegere, încurajări, susțineri...

Toate acestea au fost generate de Expoziția cu Proiecte de Graffity a elevului *Bogdan Scutaru* (clasa a X-a B) și suportate de noi, întreaga familie a C.N.U., până în ziua de 20 octombrie 2005, când a avut loc vernisajul expoziției.

Ora 12⁰⁰. Prezență numeroasă și distinsă în holul C.N.U. Tineri gălăgioși și entuziasmați se mișcă de la un panou la altul pe ritmuri de hip-hop. Au mai fost priviri adulte și întrebătoare: GRAFFITY - artă?

Evident se cuvine un răspuns, o prezentare sumară a fenomenului.

În anii '70 zidurile anumitor clădiri din New-York au început să se încarce cu tagg-uri (semnături). Primul și cel mai cunoscut tagger era numit *fame* (faimos), iar locul unde se executau lucrările se numea *hostile territory*.

Prima echipă de taggers se numea *vanguards* iar a doua - *Lost survivors* (ultimii supraviețuitori). Lucrările lor erau considerate de autorități și populație veritabile acte de vandalism.

Numai în 1971, lucrările de curățare a New-York-ului s-au ridicat la suma de 600.000 de dolari. Chiar și în prezent, în S.U.A., acest gen de artă este interzis. Prima echipă care a lucrat cu un alt gen de graffity (acceptat ca artă) a fost *Three Yard Boys*.

Graffity, ca oricare alt gen artistic, își are corespondent în muzică, hip-hop, în coregrafice, break dance, în domeniul vestimentar - haine foarte largi, unisex. Apare chiar și un nou domeniu de manifestare, cel al *Disk Jockey*-ului (DJ).

Fenomenul **Graffity** s-a extins rapid, cuprinzând Canada, unele țări ale Europei occidentale (Germania, Franța, Austria, Elveția), dar și unele țări foste comuniste (Ucraina, Rusia, Lituania). În cursul anului 2005, chiar și în România, a fost organizat un *Concurs Național de Graffity*. De aici până la C.N.U. Unirea nu a fost decât un singur pas.

Pe 1 iunie 2005, *Bogdan Scutaru* a participat în *Parcul Bălcescu* din Focșani, la concursul de graffity, alături de elevi ai Liceului de Artă, unde a reușit să obțină premiul al III-lea.

Prezenta expoziție personală a fost

...ȘI ARĂȘI LA LUME DATE

organizată cu mai multe obiective declarate: de a încuraja un talent artistic, de a informa publicul asupra acestei forme de artă cu adevărat incitante, de a familiariza pe elev cu etapele organizării unei expoziții (selectarea lucrărilor, pregătirea lor pentru a putea fi expuse, panotarea lucrărilor, realizarea afișului, a invitațiilor, publicitatea, vernisajul, ce implică și o critică de specialitate, mai la urmă... florile și pișcoturile!...)

Câtă vreme lucrările de graffiti vor fi executate în spații special amenajate și nu vor fi prezentate pe panouri, ori vor fi executate la cererea proprietarilor pe mașini, pereți... să-i lăsăm pe cei talentați să se manifeste!!

prof. Anișoara MUNTEANU

BAL CNU - I LOVE YOU

Ca în fiecare an, plini de curiozitate, ne-am înghesuit cu toții și-am umplut până la refuz sala Casei de Cultură „Leopoldina Balanuță”, așteptând cu nerăbdare să înceapă cel mai tare show al toamnei: Balul Bobocilor Colegiului Național „Unirea”. Înarmați cu pancarte, sloganuri și voce bună, fiecare s-a pregătit să-și susțină candidata preferată.

Spectacolul a debutat cu un film realizat de elevi ai clasei a XII-a C. Față de anii anteriori (ultimii zece ani) în care tema filmului se axa pe interminabilele lucrări de consolidare ale liceului, anul acesta, lucrările fiind terminate (slavă Domnului), am trecut la o temă mai relaxantă: aventuri în epoca de piatră. Wilmutza, Fred și Bam-Bam au trecut cu dezinvoltură de pe pânza ecranului pe scenă, devenind gazdele balului.

La prima probă, cea de prezentare, pe lângă calitățile concurențelor, care încercau din rășputeri să ne convingă și să ne atragă simpatia, am aflat care sunt și părerile grupurilor de susținători, răspândiți uniform în sală și care și-au susținut zgomotos părerile pro sau contra pe tot parcursul spectacolului.

Proba de dans este întotdeauna cea mai așteptată de public, fiind de altfel și cea mai spectaculoasă. Fetele și-au exprimat personalitatea dansând pe melodii din diferite genuri muzicale, compatibile cu vibrația interioară a fiecăreia: rap, dance, RNB, oriental, vals. Deoarece toate au demonstrat calități de bune dansatoare sunt convinsă ca juriul a decis câștigătoarea doar după proba de originalitate.

Prezentarea ținutelor de seară, mi-a plăcut în mod special pentru că a pus în valoare ținuta fizică concurențelor și mi-a dat idei de unde să-mi fac următoarele cumpărături.

Proba de originalitate este de departe cea mai grea dintre probe. Închipuiți-vă pentru o clipă cum o nevinovată boboacă, de numai 14 ani, pândită permanent de ridicol și de atitudini ironice, trebuie să capteze atenția a cel puțin cinci sute de persoane, de obicei în permanentă agitație, care sancționează orice greșeală și orice abatere de la ideea de show (lucruri prea serioase). Și totuși în fiecare an una dintre ele, nu știm cum, reușește să reducă la tăcere sala și să-și transmită mesajul. Și-n acest an, o fetiță delicată pe nume *Iulia* a reușit să păcălească sala și să ne aducă pe toți acolo unde a dorit: să ne cânte o piesă clasică la pian, un vals de Strauss.

Miss Popularitate, *Felicia Câmpanu* a fost una dintre puținele concurențe care a reușit să capteze atenția publicului pe tot parcursul spectacolului, personajul ei înger-demon fiind unul dintre cele mai reușite. Oare aplombul și stăpânirea ei de sine să fie și urmarea faptului că trecut prin experiența uniristă timp de patru ani?

Câștigătoarea *Tatiana Hozoc* a îmbinat textul cu muzica și dansul într-un mod original. La succesul acestui moment au contribuit însă într-o mare măsură atât trupa de dans cât și costumele foarte bine realizate.

Între probe au dansat elevele claselor a XII-a, care au avut o atitudine corespunzătoare mișcărilor moderne, sigure și studiate.

Acord premiul „Curaj nebun” celor din formația *E85* care au evoluat la finalul balului, înainte de premiere și care pe parcursul celor trei piese au îndurat criticile „artiștilor” din Unirea, dar care în final au fost răsplățiți cu binemeritele aplauze.

Cel mai tare moment al serii a fost „Cronica cârcotașilor uniriști” care a smuls aprecierile noastre: „E tare, frate!?”

În așteptarea verdictului final, uniriștii au scandat ca în fiecare an „UNIREA-UNIREA” de s-a zguduit Casa de Cultură, și că de fiecare dată am avut același sentiment de mândrie că sunt uniriști.

La premiere concurențele au primit câte o diplomă cu un titlu potrivit fiecăreia. În acest an, decizia juriului a fost pe gustul publicului: locul I „Miss Boboc Unirea 2005” **Tatiana Hozoc**, locul al II-lea „Miss Popularitate” **Felicia Câmpanu** și locul al-III-lea „Miss Eleganță” **Mariana Șoșanu**.

Vă prezint în final interviul luat „la cald” boboacei câștigătoare, reamintesc, **Tatiana Hozoc**:

R: Te așteptai la acest succes?

T: Nu, nu mă așteptam. Credeam că este plătit Miss-ul, dar până la urmă m-am convins că nu a fost.

R: Care au fost contracandidatele de care te-ai temut cel mai tare?

T: Nu știu dacă m-am temut. Pur și simplu au fost fetele tari. Alina a dansat foarte bine. Și Nutzy la fel.

R: Care crezi că au fost atuurile tale, calitățile care te-au ajutat să câștigi?

T: Spontaneitatea, pentru că noi am avut o probă în care nu știam ce vom face.

R: Ce părere ai despre probele la care ai fost supusă? Crezi că te-au ajutat sau te-au pus în dificultate?

T: Eu cred că m-au ajutat.

R: Care a fost cel mai dificil moment?

T: Cel mai dificil moment pentru mine a fost prezentarea. Am avut emoții pentru că vroiam să iasă cât mai bine.

R: Cine te-a sprijinit, susținut moral?

T: Sora mea.

R: Cum ai simțit sprijinul organizatorilor?

T: Au fost alături de noi toți. M-am simțit foarte bine și m-am distrat.

R: Poți să ne spui ceva interesant din culisele balului?

T: La probă de originalitate. Am făcut de două ori originalitatea, iar pe scenă am repetat-o o singură dată. Ne-am distrat foarte tare.

R: Cu cine ți-ai dori să petreci această seară a victoriei tale?

T: Cu prietenii mei.

R: Ce sfaturi le dai viitoarelor candidate la Miss?

T: Să fie cât mai naturale, să nu aibă emoții.

După interviu impresia generală a fost că am plecat cu toții mulțumiți de la acest bal. A fost la nivelul așteptărilor și felicităm echipa organizatorilor condusă de **Romulus Buzățelu**, pentru că s-au mobilizat și au păstrat discreție asupra momentelor, astfel încât pentru noi a fost o mare surpriză. Una plăcută.

Oana OPREA
clasa a XII-a B

MÂNDRIA DE A FI „UNIRIST”

Ce sentiment ai încercat, încerci sau vei încerca, ori de câte ori s-a întâmplat, se întâmplă sau se va întâmpla să fii întrebat :

„Ești elev la Unirea?”, „Ai terminat la Unirea?”, „În ce an ai terminat la Unirea?”, „Ce profesori ai avut la Unirea?”, „Ai intrat la Unirea?”, „Când ai întâlnirea promoției la Unirea?”... și întrebările pot continua.

Un lucru este sigur. Este un sentiment unic care îți trezește fiori, întotdeauna galben-vișiniu. Familia „uniriștilor” este întinsă pe tot globul. Dar întotdeauna „acasă” va însemna clădirea din str. Cezar Bolliac nr. 15 din Focșani.

Anul 2005 a adus în familia noastră a adus o mare bucurie, Dumnezeu a făcut ca după aproape 10 ani să avem în sfârșit o sală nouă de educație fizică și sport. Un moment istoric în viața colegiului nostru. Ne gândim și acum la promoțiile care au suferit din acest punct de vedere. Noi, catedra de educație fizică și sport, le promitem că atunci când vor veni la întâlnirile de promoție, vom face o lecție

de educație fizică și sport în noua sală pentru a recupera timpul pierdut.

Fiind și eu un unirist, promoția 1986, astăzi în postura de profesor unirist, la un asemenea eveniment, am considerat că această catedră pe care pe care acum o slujesc și eu, alături de colegele mele **Maria Rusan** și **Carmen Grosu**, merită să i se facă cunoscut istoricul. Am început să caut la Arhivele Naționale, (mulțumesc prof. **Petru Obodariu**), la biblioteca colegiului (mulțumesc bibliotecarei **Cireșica Chiper**), la secretariatul colegiului (mulțumesc secretarei **Ioana Tănase**, direcțiunii colegiului, director **Carmen Atarcicov**), la muzeul Vrancei (mulțumesc istoricului **Horia Dumitrescu**) și altor oameni de oameni ca prof. **Teodor Passan**, prof. **Valentin Nazare**, **Petru Pitlepa**, prof. **Cristi Boss**, **Petrică Silvestru**, prof. **Ștefan Moraru**.

În acest moment sunt în măsură să trec în revistă lista profesorilor de educație fizică și sport pe care i-a avut Unirea de la început până în prezent (mai există completări pe care în timp le vom afla):

COPCESCU ALEXANDRU 1885-1926
 MINTIASCHI TEODOR 1927 - ?
 COSTENIUC EFTIMIE 1934 - ?
 GRIGORESCU P. NICULAE 1931 - ?
 CRISTIAN IOAN ?
 DEBELEAC PETRE 1951-1955
 VARTOLAS
 KOSTINIUC
 RUSU 1956
 LUPU ZIGMUND 1955-1974
 NAZARE VALENTIN 1969-1982
 STOIAN MARIN ? - 1994
 DUMITRESCU GHEORGHE ? - 1996
 RUSAN MARIA 1990 -
 PAIZAN VIOREL DANIEL 1994 -
 GROSU CARMEN 1996 -

Au mai trecut ca suplینitori profesorii: *Florin Eufrosie, Corneliu Broș, Mihaela Crudu, Catrina Tivgă, Anghel Vladimir, Ionel Petcu.*

Din toată această listă, am ajuns la concluzia merite am avut toți profesorii care au slujit la această catedră. La fel cum noi, astăzi vom fi poate pomeniți cândva. Dar pentru că acest eveniment l-am așteptat timp de 10 ani, am constatat că noua sală trebuie să poarte numele unuia dintre aceștia.

Personalitatea și rezultatele obținute în aproape 30 de ani la catedră, m-au făcut să cred (după multe discuții cu foști elevi și profesori și un studiu amănunțit) că prof. *Lupu Zigmund* merită această cinste.

După ce am obținut acceptul familiei prin persoana fiului, Tom Lupu, am înaintat o adresă către Consiliul de Administrație al CN „Unirea” cu propunerea mea. În data de 21.10.2005 Consiliul de Administrație al CN „Unirea” votează în unanimitate ca noua sală de educație fizică și sport să se numească „Prof. Zigmund Lupu”. În acest moment, există o adresă către Consiliul Local al Municipiului Focșani și Primăria Focșani din partea CN „Unirea” în atenția Comisiei de Cultură, Învățământ, Sănătate, Tineret și Sport pentru elaborarea unui proiect de hotărâre de Consiliul Local pentru „botezul” oficial și înregistrarea în Monitorul Oficial.

Și pentru a avea cât de cât o idee despre rolul catedrei noastre de-a lungul timpului cu privire la lansarea multor sportivi vom trece în revistă câțiva (ei sunt mult mai mulți, dar vom cerceta în continuare): *Gabriel Georgescu* și *Alexandru Merică*, componenți ai lotului național de atletism al României; *Mircea Antonescu*, campion național motociclism;

Nicolae Antohi, campiona național la călărie;

Costache Gheorghiu și *Marcel Simion*,

în lotul național de gimnastică;

Gheorghe Valeriu, baschet;

Alexandru Mihăilă, fotbal;

Teodor Passan, fotbal;

Mircea Buhlea, maestru al sportului;

Mircea Vărzaru, maestru al sportului;

Horia Dulgheru, maestru al sportului;

Felicia Antoneac, lotul național de atletism;

Gabriela Coteș și *Carmen Ciortan*, în atletism;
Alexandru Atănăsoaie, Iulian Coșereanu,
Liviu Oprea, în handbal;
Dănuș Vîlcu, Mircea Bratu, lupte;
Răzvan Bucuroiu și *Mihaela Hogașu*,
 tenis de câmp;
Octavian Savu, tenis de masă;
Andrei Anghinescu, șah;
 Echipa de volei, locul III pe țară în 1995,
 antrenor *Viorel Paizan*
 (Andreea Ghimpu, Mirela Angheluță, Livia Bocan).

Cel mai reprezentativ rezultat de până acum este totuși al sportivului *Alin Moldoveanu*, primul sportiv român calificat încă din 2004 la Jocurile Olimpice de la Beijing (China) 2008. El este cel mai bun sportiv plecat de pe băncile CN „Unirea”. Merită tot respectul nostru și suntem siguri că nu s-a spus ultimul cuvânt în sportul mondial. Îl urmează și sperăm tot cu rezultate bune *Andrei Petrea*.

Pe 14 decembrie 2005, în sala de gimnastică a C.S.S. Gimnastică Focșani a avut loc Gala decernării premiilor pentru cei mai buni sportivi și antrenori ai anului 2005. Colegiul Național „Unirea” se poate mândri cu următoarele premii:

- *Alin Moldoveanu* - locul I - tir, cel mai bun sportiv al județului Vrancea în 2005, primul sportiv român calificat la J.O. de la Beijing 2008.

- *Andrei Petrea* - locul II - tir, locul al III-lea la Campionatul Național de Juniori I și locul al V-lea la seniori.

- *Andrei Arghirescu* - locul I - șah.

- *Alexandra Stoicu* - locul I - volei.

- *Mădălin Dincă* - locul I - baschet, component al lotului național de cadeți.

- *Cătălin Petrișor* - locul al III-lea - baschet, component al lotului național.

Țin foarte mult să adresez, prin această cale, promoției mele 1986, care anul acesta va avea împlinirea de 20 de ani, „La mulți ani și sănătate!”

Ar mai fi multe de povestit. Pe toate vi le voi pregăti într-o carte care sper să o termin până la pensie. Deocamdată cu gândul la voi toți, vă doresc numai bine, sănătate, iubiți sportul și bineînțeles, pe viață culorile galben-vișinii.

Hai Unirea!!!

prof. *Viorel-Daniel PAIZAN*